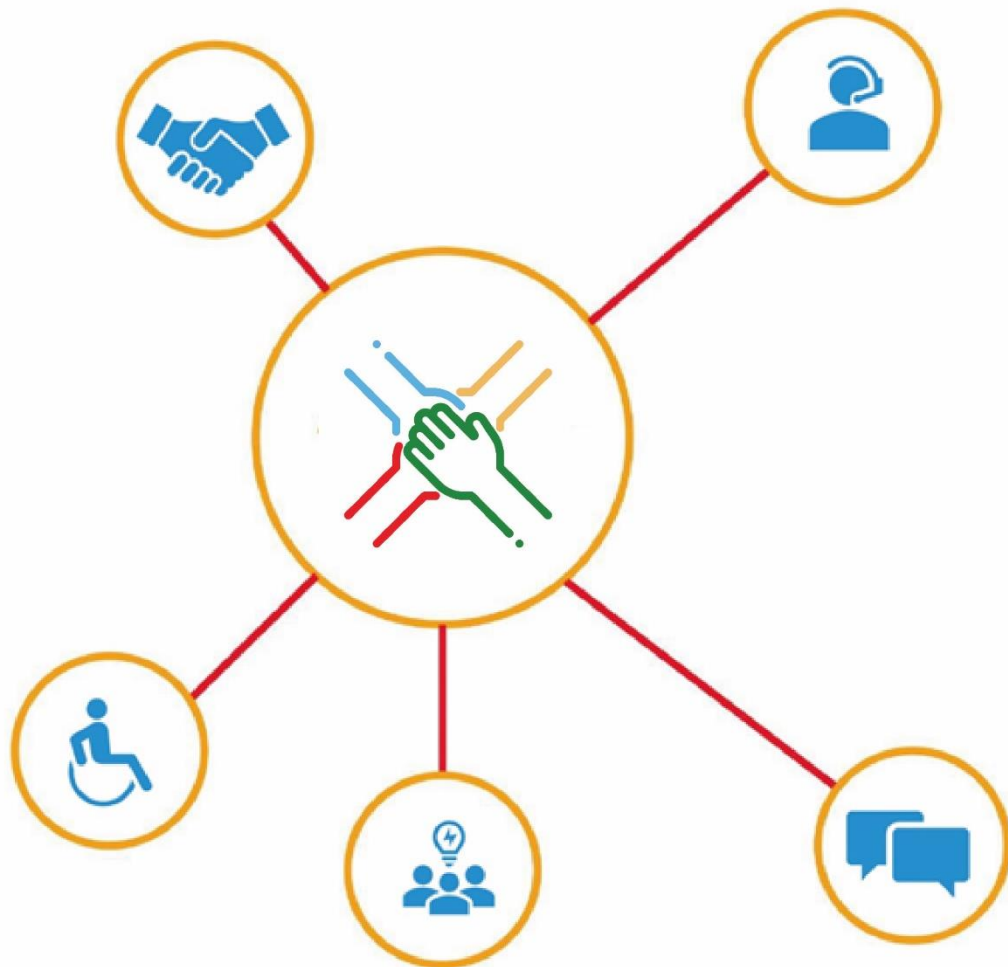

CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

W MYŚLENICACH

Z MYŚLĄ O POTRZEBACH

DIAGNOZA

potrzeb i potencjału
społeczności lokalnej Gminy Myślenice
w zakresie usług społecznych

Projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na realizację projektu nr POWR.02.08.00-00-0057/20 pt.

Centrum Usług Społecznych w Gminie Myślenice

OPRACOWANIE

www.deltapartner.org.pl

ZESPÓŁ REALIZATORSKI

Anna Barabasz, Halina Handzlik-Grabiec, Artur Kubica,
Jan Liniany, Gabriela Mikrut, Dawid Zieliński

ZAMAWIAJĄCY

Gmina Myślenice

POSTĘPOWANIE PROWADZI

Centrum Usług Społecznych

ul. Słowackiego 82, 32-400 Myślenice

tel. 12 272 19 98 | www.opsmyslenice.pl | sekretariat@opsmyslenice.pl

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	5
II. DIAGNOZA – ZAŁOŻENIA	7
III. MYŚLENICE W LICZBACH – CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
IV. WSKAŹNIKI POTRZEB W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH.....	12
1. Polityka prorodzinna	12
2. Wspieranie rodziny	21
3. Wspieranie osób niepełnosprawnych	29
4. Promocja i ochrona zdrowia	32
5. Pobudzanie aktywności obywatelskiej współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	37
6. Pomoc społeczna	40
7. System pieczy zastępczej.....	43
8. Edukacja publiczna	44
9. Przeciwdziałanie bezrobociu	47
10. Kultura.....	50
11. Kultura fizyczna i turystyka	52
V. WYNIKI BADAŃ ILOŚCIOWYCH – PEŁNOLETNI MIESZKAŃCY GMINY	54
1. Informacje o badaniu	54
2. Informacje o respondentach	54
3. Usługi społeczne w gminie	58
4. Centrum Usług Społecznych	64
5. Dostępność Usług Społecznych.....	67
VI. WYNIKI BADAŃ ILOŚCIOWYCH – MŁODZIEŻ SZKOLNA	69
1. Informacje o badaniu	69
2. Informacje o respondentach	69
3. Usługi społeczne w gminie	70
4. Centrum Usług Społecznych	73
5. Wolontariat.....	74
6. Edukacja	75
7. Kultura.....	78
8. Profilaktyka	80
VII. PRZESTRZEŃ USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE MYŚLENICE – ANALIZA BADAŃ JAKOŚCIOWYCH	83
1. „Tu zaczynają się góry” – czyli z czym kojarzy się gmina Myślenice?.....	83
2. Lokalizacja + wytchnienie w czasie wolnym: czyli jakie zalety ma gmina Myślenice?	84
3. Smog i (nie)bezpieczeństwo przy drogach: czyli z jakimi problemami zmaga się gmina?.....	85
4. Centrum Usług Społecznych w gminie Myślenice – katalog działań i priorytety	88
5. Potencjał społeczności lokalnej w gminie Myślenice.....	94
6. Transfer informacji w gminie Myślenice	96
VIII. STUDIA PRZYPADKÓW	97
1. Myślenicka Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza z Psami.....	97
2. Stowarzyszenie Klub Dylematy Mamy i Taty.....	99

IX.	SPACERY BADAWCZE	102
1.	Zarabie	102
2.	Plac zabaw i park przy Osiedlu 1000-lecia.....	103
3.	Rynek i centrum Myślenic	104
X.	WNIOSKI PŁYNUĄCE Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY	105
1.	Wyniki diagnozy.....	105
2.	Badanie pełnoletnich mieszkańców	107
3.	Badanie uczniów	108
4.	Badania jakościowe.....	109
5.	Studia przypadków	111
XI.	PODSUMOWANIE	112
XII.	REKOMENDACJE	116
XIII.	BIBLIOGRAFIA	120
XIV.	SPIS TABEL I WYKRESÓW	122

I. Wprowadzenie

Gmina Myślenice przystąpiła do realizacji projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym pt. „Centrum Usług Społecznych w Gminie Myślenice” nr POWR.02.08.00-00-0057/20. Wybrany modelem powstania CUS jest przekształcenie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Termin realizacji projektu zaplanowano na lata 2020-2023. Łączna wysokość pozyskanych środków wynosi 3 124 766,20 zł.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818) stanowi, że Centrum Usług Społecznych, jako instytucja odpowiedzialna za realizację usług społecznych na poziomie lokalnym, powinno opierać swoje działania na trafnie rozpoznanych potrzebach i potencjale społeczności i ma zadanie okresowego przeprowadzania diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. Ustawodawca w ustawie wskazuje, że usługi społeczne to termin szerszy niż usługi pomocy społecznej, ale węższy niż usługi użyteczności publicznej.

Zgodnie z Ustawą o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych, usługa społeczna to:

- wsparcie w obszarze określanym w polityce społecznej jako „sfera społeczna” (współtworzy ją 14 wymienionych przez ustawodawcę zakresów),
- o charakterze niematerialnym (świadczenie pieniężne i pomoc rzeczowa nie są usługami społecznymi w rozumieniu ustawy),
- świadczone bezpośrednio (zakładany bezpośredni kontakt usługodawcy z usługobiorcą),
- przez osoby mające odpowiednie kwalifikacje (definicja nie ustanawia własnych wymogów kwalifikacyjnych, ale uznaje za obowiązujące wszystkie takie wymogi sformułowane w innych aktach prawnych).

W art. 2. 1. Ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych, usługi społeczne oznaczają działania z zakresu:

1. polityki prorodzinnej,
2. wspierania rodziny,
3. systemu pieczy zastępczej,
4. pomocy społecznej,
5. promocji i ochrony zdrowia,
6. wspierania osób niepełnosprawnych,
7. edukacji publicznej,
8. przeciwdziałania bezrobociu,
9. kultury,

10. kultury fizycznej i turystyki,
11. pobudzania aktywności obywatelskiej,
12. mieszkalnictwa,
13. ochrony środowiska,
14. reintegracji zawodowej i społecznej (...).

Usługi te podejmowane są przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Docelowo zdaniem ustawodawcy, usługi te mogą być realizowane przez CUS, które w ramach ustawy zaprojektowane zostało w ustawie w sposób nowoczesny „jako instytucja jednego okienka”. CUS ma odpowiadać za zintegrowanie usług, które obecnie są świadczone na poziomie gminy, wspierać ich efektywność, dostępność a także odpowiadać za integrowanie usług publicznych (realizowanych przez instytucje samorządowe) i niepublicznych (m.in. organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych). Założenie to ma sprzyjać procesowi deinstytucjonalizacji i rozbudowie kapitału społecznego mieszkańców. Wobec czego prowadząc diagnozę konieczne będzie objęcie analizą nie tylko potencjału i oferty instytucji samorządowych, ale także pozostałych instytucji funkcjonujących na jej terenie i w najbliższym otoczeniu. Oprócz analizy potencjału i oferty instytucji funkcjonujących na terenie gminy, badaniem objęte zostanie także zapotrzebowanie na poszczególne usługi, lub zapotrzebowanie na wygenerowanie nowych usług lub pakietów usług dla poszczególnych grup społecznych.

Wizja Myślenic w perspektywie roku 2020 sformułowana została w sposób następujący: „Mieszkańcy, rekreacja, kultura - gospodarka – Myślenice, przyjazne miasto możliwości”. W deklaracji wizji, zwraca uwagę zaakcentowanie trzech wiodących funkcji Myślenic, z akcentem na mieszkańców, czyli jakość życia na obszarze Myślenic – zarówno dla obecnych, jak i przyszłych mieszkańców. W dalszej części znajdujemy odniesienie do dwóch elementów, wokół których w najbliższych latach ma być kreowany rozwój Gminy – szeroko pojętej turystyki, rekreacji i kultury, w oparciu o posiadane walory przyrodnicze, krajobrazowe, środowiskowe i artystyczne oraz nowoczesnej gospodarki – wykorzystującej bliskość Krakowa, osadzenie w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym i kreowanej w oparciu o bogate tradycje przedsiębiorczości oraz innowacyjne narzędzia wspomagające jej rozwój. Wszystko to ma sprawić, iż zgodnie z deklaracją mieszkańców Myślenice mają stać się ośrodkiem, który w przyjazny dla swoich mieszkańców, turystów i inwestorów sposób stwarzać będzie im nowe, atrakcyjne możliwości życia, aktywnego spędzania wolnego czasu oraz inwestowania. Warto także odnotować, iż aspiracją myśleniczian jest, aby procesy rozwojowe w najbliższych latach były prowadzone w taki sposób aby Myślenice stały się wiodącym miastem Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

II. Diagnoza – założenia

Celem głównym Diagnozy oraz przeprowadzonych na jej potrzeby badań było określenie potrzeb społeczności lokalnej, jej potencjału oraz stopnia możliwości zaspokajania tych potrzeb obecnie i w przyszłości w zakresie usług społecznych, a w szczególności zidentyfikowanie istniejącego w środowisku lokalnym zapotrzebowania na usługi społeczne i określenie kierunków rozwoju Gminy.

Diagnoza miała na celu uzyskanie odpowiedzi na następujące **problemy badawcze**:

- Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie?
- Jakie są potrzeby społeczne mieszkańców wyrażone poprzez wskaźniki ilościowe i jakościowe?
- Jaki jest potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych?
- Jakie rozwiązania należy wprowadzić w zakresie usług społecznych?

W trakcie prowadzonych badań podjęto także próbę uzyskania odpowiedzi na pytania takie jak:

- Na które z potrzeb społecznych może odpowiedzieć działalność CUS?
- Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, podmiotów prywatnych może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych w obszarze swojej działalności?
- Jakiej oferty usług społecznych na terenie gminy obecnie brakuje?
- Jakie grupy społeczne obecnie nie posiadają dostosowanej do swoich potrzeb oferty usług społecznych?
- Jaki jest poziom współpracy sektora pozarządowego z administracją samorządową?
- Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej niż do tej pory?

Szeroki zakres problematyki usług społecznych, jak i pytań i problemów badawczych powodował, że w ramach realizacji diagnozy konieczne było ujęcie szerokiego spectrum grup społecznych i instytucji funkcjonujących na terenie gminy. W tym celu niezbędne było zastosowanie kilku wzajemnie uzupełniających się metod i technik badawczych oraz uwzględnienie szeregu danych pochodzących z różnych źródeł statystycznych i opracowań gminnych.

Mając na uwadze przyjęty cel i zakres tematyczny badania, próba odpowiedzi na przyjęte pytania badawcze opierała się o wykorzystanie następujących **metod i technik badawczych**:

1. **analiza danych zastanych (desk research)** - obejmująca analizę danych zawartych w dokumentach strategicznych, lokalnych planach i koncepcjach, raportach, a także ogólnodostępnych bazach danych (GUS, CEIDG, KRS itp.),
2. **badania telefoniczne CATI** – badania realizowane telefonicznie przez ankietera w oparciu o przygotowany kwestionariusz ankietowy,
3. **badania komputerowe CAWI** – badania realizowane w oparciu o internetowy formularz ankietowy,

4. **badania ankietowe (PAPI)** – badania realizowane przy użyciu papierowej ankiety,
5. **indywidualne wywiady pogłębione (IDI)** – badanie pozwalające na zgłębienie badanych zagadnień w trakcie indywidualnego wywiadu z respondentem,
6. **zogniskowane wywiady grupowe (FGI)** – badania focusowe, metoda oparta na swobodnej dyskusji w grupie dobranych respondentów,
7. **studium przypadku case study** – badanie realizowane w formie pogłębionej i całościowej analizy danego przypadku, uwzględniającej jego charakter i kontekst funkcjonowania,
8. **spacer badawczy** – badanie prowadzone w trakcie spaceru po określonym terenie, przy udziale interesariuszy badania, pozwalające na zapoznanie się z elementami wymagającymi podjęcia interwencji.

Zgodnie z przyjętą koncepcją metodologiczną koncepcji realizacji badania, jego przebieg podzielony został na etapy. W pierwszej kolejności podjęto próbę **analizy statystycznej desk research** na temat dostępności usług społecznych w gminie, realizowanych działań, liczby osób korzystających z poszczególnych form wsparcia oraz ich struktury. Wyniki tej analizy przedstawione zostały w rozdziale IV. Wskaźniki potrzeb w zakresie usług społecznych.

Niemal równolegle z analizą statystyczną, po wstępnym zapoznaniu się z zasobami gminy Myślenice, rozpoczęto **realizację badań ilościowych** – badanie telefoniczne CATI, badanie internetowe CAWI oraz badanie z użyciem papierowego kwestionariusza ankiety PAPI. Mimo zastosowania różnych technik badawczych, za każdym razem wykorzystywano taki sam kwestionariusz ankiety. Działanie to miało na celu dotarcie do możliwie szerokiej i zróżnicowanej populacji mieszkańców gminy Myślenice.

Badaniami ankietowymi (ilościowymi) objęte zostały w szczególności:

- młodzież szkolna,
- pełnoletni mieszkańcy gminy Myślenice, z uwzględnieniem proporcjonalnego do struktury mieszkańców gminy doboru liczby kobiet i mężczyzn, wieku respondentów oraz miejsca zamieszkania (część miejska i wiejska gminy),
- osoby funkcjonujące w ramach instytucji pomocowych gminy oraz ich odbiorcy.

Łącznie badaniami ankietowymi objętych zostało 877 pełnoletnich mieszkańców gminy Myślenice oraz 284 uczniów szkół średnich znajdujących się na jej terenie. Wyniki badań ilościowych omówione zostały w rozdziale V i VI Diagnozy. Tematyka badania dotyczyła w szczególności zagadnienia związane z oceną jakości życia w gminie, dostępnością usług społecznych, oceną jakości usług społecznych, problemami i potrzebami mieszkańców w zakresie usług społecznych.

W celu uzupełnienia informacji płynących z badań ankietowych i analizy danych statystycznych, przeprowadzono **badania jakościowe**, wśród których znalazło się 20 wywiadów indywidualnych oraz 3 wywiady grupowe z

- Przedstawicielami instytucji gminnych,
- Liderów lokalnych, organizacji pozarządowych, organizacji społecznych,
- Przedstawicielami instytucji powiatowych,
- Przedstawicielami osób z niepełnosprawnościami oraz

- Przedstawicielami grup senioralnych.

Zakres badań jakościowych związany był przede wszystkim z informacjami na temat dostępnych usług społecznych na terenie miasta i gminy Myślenice, problemów związanych ze świadczeniem usług społecznych, potrzebą realizacji nowych usług społecznych, reorganizacji lub wdrożenia rozwiązań sprzyjających rozwijaniu współpracy międzysektorowej, upowszechniania usług oraz roli, jaką może odegrać Centrum Usług Społecznych w gminie Myślenice w przyszłości. Badania jakościowe nastawione były na weryfikację i rozszerzenie/uzupełnienie informacji pozyskanych w trakcie badań ilościowych i statystycznych. Informacje uzyskane w trakcie badań jakościowych zaprezentowane zostały w rozdziale VII. Przestrzeń usług społecznych w gminie Myślenice – analiza badań jakościowych.

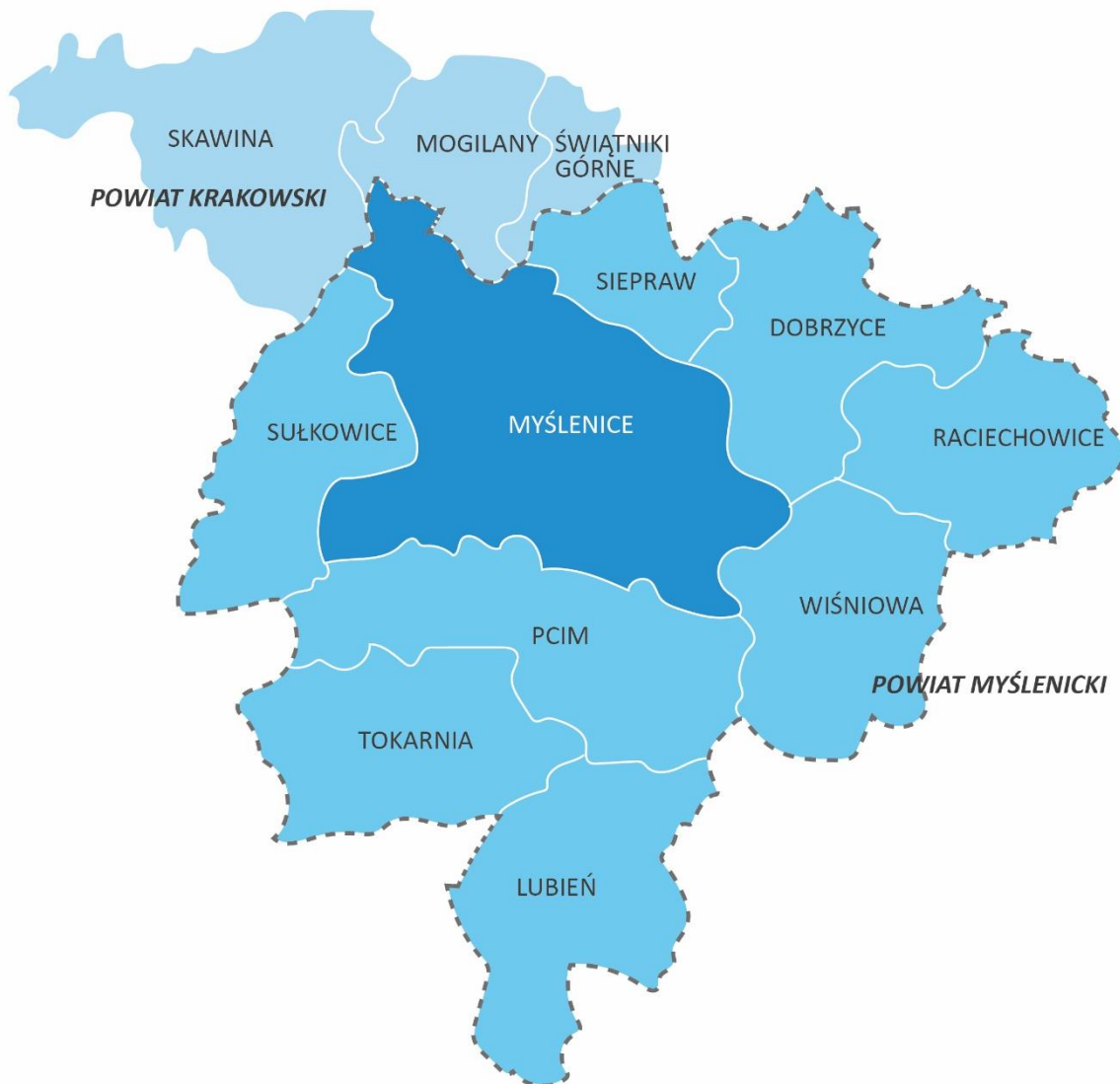
Oprócz wymienionych powyżej metod i technik badawczych, zrealizowano także 2 **studia przypadku**, które pozwoliły na przybliżenie na wybranych, konkretnych przykładach organizacji pozarządowych, elementy wpływające na świadczenie usług społecznych w gminie, jakość współpracy z instytucjami publicznymi, efektywność wspierania klientów usług. Zrealizowano także 3 **spacery badawcze**, w których udział wzięli mieszkańcy gminy Myślenice. Ich tematyka koncentrowała się wokół dostępności usług w gminie, jakości przestrzeni i miejsc, w których realizowane są usługi społeczne oraz możliwości zagospodarowania miejsc/przestrzeni gminnych na potrzeby realizacji usług społecznych oraz zadań stawianych przed Centrum Usług Społecznych w Myślenicach. Wyniki tych prac zaprezentowano w rozdziałach VIII i IX Diagnozy.

Zgromadzony w trakcie badań materiał, poddany został konsultacjom społecznym z przedstawicielami instytucji publicznych gminy Myślenice oraz działających na jej terenie organizacji społecznych. Konsultacje ze względu na panującą sytuację pandemiczną i związaną z nią obostrzeniami, przeprowadzone zostały w formie warsztatu on-line oraz za pomocą konsultacji internetowych. Zgłoszone uwagi uwzględnione zostały w ostatecznej wersji opracowania.

III. Myślenice w liczbach – charakterystyka gminy

Gmina Myślenice jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa małopolskiego w powiecie myślenickim. Obszar gminy to 153,74 km², z czego samo miasto Myślenice zajmuje obszar 30,1 km². Obszar gminy stanowi około 1% ogólnej powierzchni województwa małopolskiego i 22,8% powierzchni powiatu myślenickiego. W grupie gmin miejsko-wiejskich gmina Myślenice jest największą obszarowo w województwie małopolskim.

RYSUNEK 1 MAPA GMINY MYŚLENICE I OKOLICZNYCH MIEJSCOWOŚCI

Źródło: opracowanie własne

Gminę obok miasta Myślenice tworzy **17 sołectw**, są to miejscowości: Bęczarka, Borzęta, Bulina, Bysina, Chełm, Droginia, Głogoczów, Jasienica, Jawornik, Krzyszkowice, Łęki, Osieczany, Polanka, Poręba, Trzemeśnia, Zasań, Zawada.

Gmina sąsiaduje z gminami: Skawina i Mogilany w powiecie krakowskim – od północy; gminą Sułkowice w powiecie myślenickim – od zachodu; z gminą Pcim w powiecie myślenickim – od południa; z gminami Wiśniowa, Dobczyce, Siepraw w powiecie myślenickim – od wschodu.

Miasto Myślenice stanowi siedzibę władz gminy – Rady Miejskiej, a także Burmistrza Miasta i Gminy.

RYSUNEK 2 MAPA GMINY MYŚLENICE

Źródło: opracowanie własne

Gmina leży przy drodze krajowej nr 7 (fragment trasy międzynarodowej E77), popularnie zwanej "zakopianką", ok. 30 kilometrów na południe od najważniejszego miasta Małopolski - Krakowa. Miasto położone jest na trasie Kraków - Zakopane. Przez Gminę przechodzi także droga wojewódzka nr 967 prowadząca do Łapczycy. W odległości zaledwie 35 km od centrum Myślenic znajduje się drugi, co do wielkości, polski port lotniczy im. Jana Pawła II w Balicach

Gminę otaczają wzniesienia Pogórza Wielickiego, które przechodzą w łagodne stoki opadające ku dolinie Raby. Od południa kotlinę zamyka pasmo Beskidu Makowskiego. Samo miasto położone jest na wysokości 315 m. n.p.m. nad rzeką Rabą w pobliżu Zalewu Dobczyckiego i otaczają go wzniesienia Dalinu, Chełmu i Uklejny. Myślenice i okolice są ważnym zapleczem turystyczno - rekreacyjnym dla mieszkańców Krakowa i Śląska. Urozmaicona rzeźba terenu, góry, wzniesienia, pagórki, doliny tworzą krajobraz chętnie podziwiany przez turystów i amatorów pieszych, rodzinnych wycieczek.

IV. Wskaźniki potrzeb w zakresie usług społecznych

Informacja wprowadzająca

W prezentowanym rozdziale przedstawiono kluczowe wskaźniki potrzeb w zakresie usług społecznych w gminie Myślenice. Struktura rozdziału oraz jego zakres tematyczny odpowiadają zakresowi usług społecznych zdefiniowanemu w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818). W kolejnych podrozdziałach zawarto najważniejsze definicje odnoszące się do omawianej tematyki, zestawienie wartości wskaźnikowych dla gminy Myślenice, które sporządzone zostały o wytyczne zawarte w pt. „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych”. Wymieniony dokument opracowany została przez zespół Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jako komentarz/poradnik związany z wdrażaniem CUS w gminach w Polsce. Prezentowane wskaźniki, które zostały zaproponowane przez autorów poradnika, zostały ujednolicone i znormalizowane, dzięki czemu pozwalają na porównanie dostępności poszczególnych usług społecznych, z innymi gminami na terenie kraju, które przystąpią do sporządzenia diagnozy oraz wdrażania założeń CUS. Wskaźniki te uzupełnione zostały o dane pochodzące ze statystyk publicznych (np. Głównego Urzędu Statystycznego), dzięki czemu zobrazowano sytuację panującą w gminie Myślenice na tle powiatu myślenickiego oraz województwa małopolskiego. Wśród danych statystycznych znalazły się również informacje o zakresie dostępnych na terenie gminy usług i form wsparcia mieszkańców, zawarte w lokalnych sprawozdaniach i dokumentach planistycznych. Każdy rozdział kończy skrótowe podsumowanie mocnych i słabych stron gminy w kontekście omawianego zagadnienia. W dalszej części dokumentu, dane statystyczne zestawione zostały z wynikami badań społecznych zrealizowanych na potrzeby Diagnozy po to, aby rzeczywistość statystyczną zderzyć ze społecznym oglądem sytuacji, oceną dostępności usług i zgłaszanym zapotrzebowaniem na nie wyrażonym przez badanych mieszkańców gminy Myślenice. Porównanie to pozwoliło na wskazanie obszarów, w których rzeczywistość statystyczna, często na poziomie liczb wypadająca bardzo korzystnie, poddana została realnej weryfikacji dostępności usług. Dlatego też w części statystycznej Diagnozy, mogą pojawiać się korzystniejsze oceny dostępności usług, z którymi mieszkańcy czytający Diagnozę mogą się nie zgadzać i mogą przeczyć ich osobistym doświadczeniom. Dane te poddane jednak zostały weryfikacji w kolejnych rozdziałach Diagnozy.

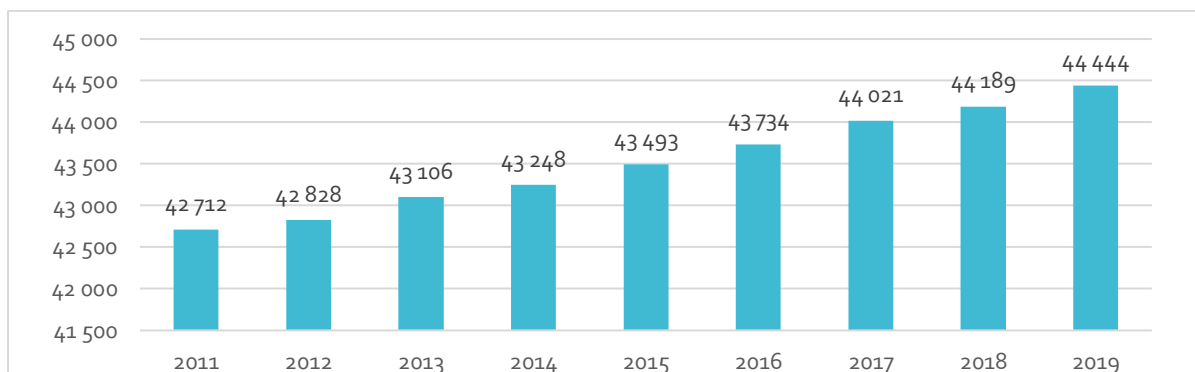
1. Polityka prorodzinna

Polityka prorodzinna to całokształt norm prawnych, działań i środków uruchamianych przez państwo w celu stworzenia rodzinie odpowiednich warunków do jej powstania, prawidłowego rozwoju, spełniania przez nią wszystkich ważnych społecznych funkcji. Cele polityki rodzinnej można określić jako tworzenie ogólnych warunków do powstania, rozwoju i zaspokajania bytowych i kulturalnych potrzeb rodziny, optymalnych warunków kształcenia i wychowania młodego pokolenia.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Przyrost naturalny	Różnica pomiędzy liczbą urodzeń i liczbą zgonów	GUS	90 (2019)
Dostępność opieki nad dzieckiem do lat trzech	Liczba miejsc w podmiotach oferujących opiekę nad dziećmi do lat trzech w stosunku do liczby dzieci (miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3)	Urząd gminy Dane na temat podmiotów publicznych i niepublicznych BDL	161
Rozwody	Stosunek liczby rozwodów do liczby małżeństw nowo zawartych w danym roku	Urząd stanu cywilnego	0,18 (2019) – dane mogą nie odzwierciedlać realnej sytuacji ponieważ nie ma rejonizacji zawierania związków małżeńskich. Na terenie Myślenic zawierają małżeństwa np. osoby z Krakowa.

Myślenice mają dodatni przyrost naturalny (90 w 2019r.). Analizując przyrost naturalny gminy na przestrzeni ostatnich 10 lat stwierdza się, że zmniejszył się on o połowę (183 w 2010r.- dane GUS). W 2010 roku w Myślenicach urodziło się 530 osób, zmarło 347, natomiast w 2019 roku urodziło się 488, zmarło 398. Maleje liczba urodzeń przy rosnącej liczbie zgonów. Zmniejszający się przyrost naturalny i wzrost długości życia zmienia strukturę wiekową populacji, spada odsetek osób w wieku produkcyjnym na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. Urodzenia są kluczowym czynnikiem wpływającym na liczbę i strukturę ludności. Tendencje spadkowe liczby urodzin dla gminy, wynikają przede wszystkim z odkładania na później przez ludzi młodych decyzji o założeniu rodziny, a następnie o posiadaniu mniejszej liczby dzieci. Zmiany w strukturze wieku ludności (mniejsza ilość urodzeń), spadek liczby zawieranych małżeństw oraz rosnący odsetek zgonów dają podstawy do twierdzenia, że proces zmniejszania się przyrostu naturalnego dla gminy będzie postępował. **Liczba mieszkańców Gminy Myślenice** wg stanu na koniec 2019 roku, wynosiła 44 444 mieszkańców w tym 22 568 kobiet (50,78%). Populacja mieszkańców gminy ze względu na płeć jest jednolita. Mieszkańcy gminy stanowili 34,83% powiatu myślenickiego. Na 1 km² gminy przypada 289 mieszkańców. Średni wiek mieszkańców wynosi 39 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. W latach 2011-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 4,05%. Biorąc pod uwagę okres od 2011 do 2019 roku populacja mieszkańców sukcesywnie rośnie. Ma na to wpływ dodatni przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji w ruchu wewnętrznym (140 w 2010 roku, 118 w 2019 roku) oraz dodatnie saldo migracji zagranicznych (15 w 2019 roku). Szczegółowe kształtowanie się liczby mieszkańców Gminy Myślenice w latach 2011-2019 przedstawia poniższy wykres.

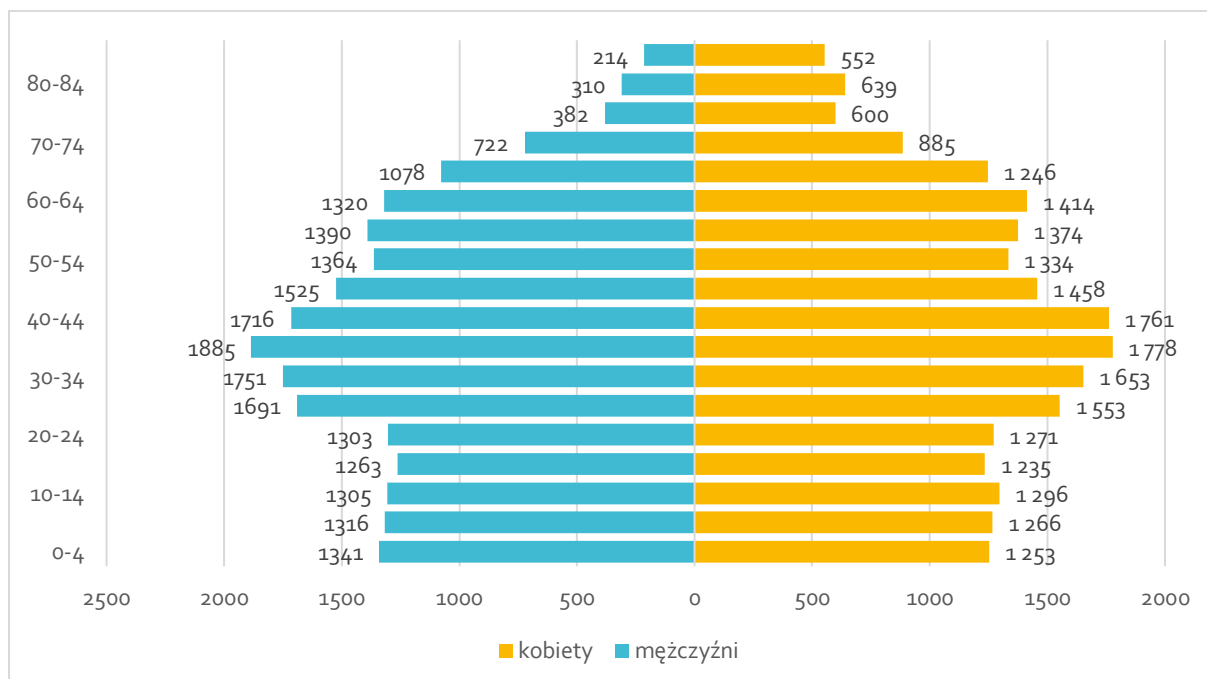
WYKRES 1 LICZBA LUDNOŚCI GMINY MYŚLENICE W LATACH 2011-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Na przestrzeni lat 2011-2013 43% mieszkańców gminy zamieszkiwało obszary miejskie, natomiast 57% obszary wiejskie. W 2019 roku o 2% więcej mieszkańców wybrało do zamieszkania obszar wiejski, co w konsekwencji spowodowało, że 41% mieszkańców gminy zamieszkiwało miasto, a 59% obszary wiejskie. Analizując strukturę wiekową ludności Gminy Myślenice zauważa się większą ilość mężczyzn w stosunku do kobiet w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Dopiero w wieku poprodukcyjnym kobiet jest więcej w stosunku do mężczyzn. Największa różnica pomiędzy ilością kobiet i mężczyzn jest widoczna w przedziale wiekowym 80 lat i więcej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

WYKRES 2 PIRAMIDA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY MYŚLENICE W 2019 ROKU

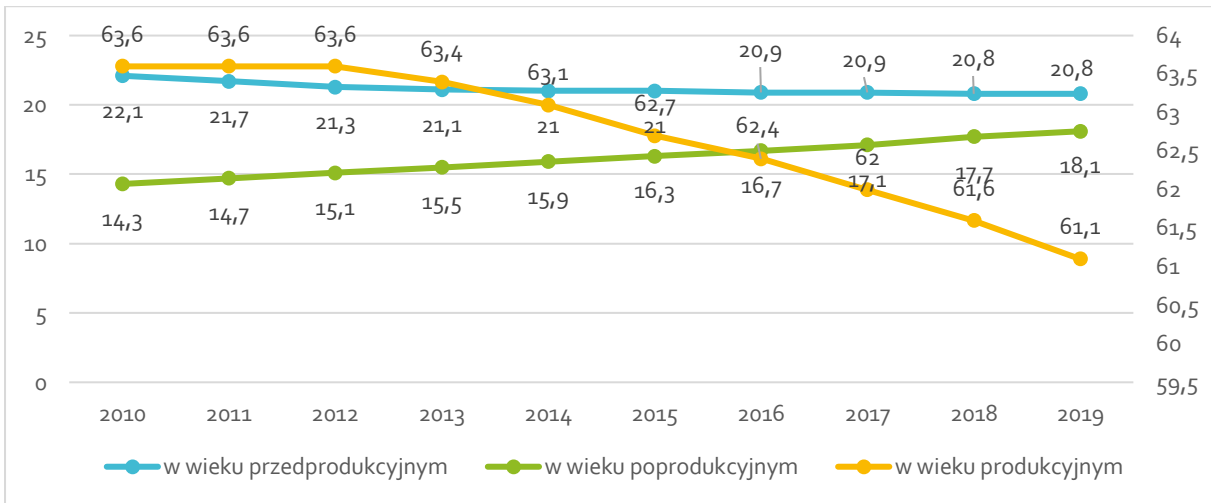

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

W ciągu ostatnich 10 lat systematycznie maleje udział osób w wieku produkcyjnym w całkowitej populacji gminy. W roku 2010 było to 63,6%, zaś w roku 2019 jest to już 61,1%. Jednocześnie spada odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (22,1% w 2010 roku, 20,8% w 2019 roku). Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy w ciągu ostatnich 10 lat zwiększył się

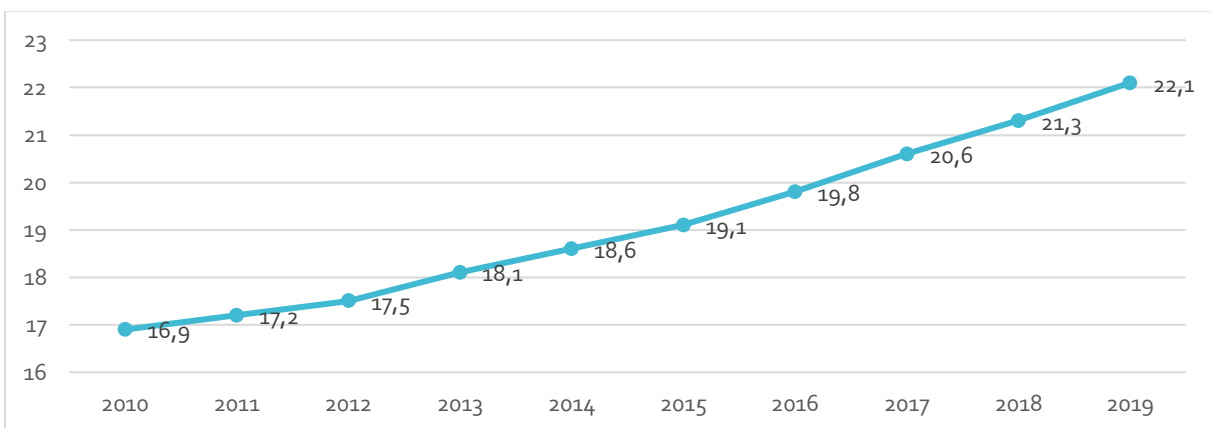
z 14,3% w 2010 roku, do 18,1% w 2019 roku, co potwierdza przyspieszającą tendencję procesu starzenia się mieszkańców.

WYKRES 3 EKONOMICZNE GRUPY WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY MYŚLENICE W LATACH 2010-2019

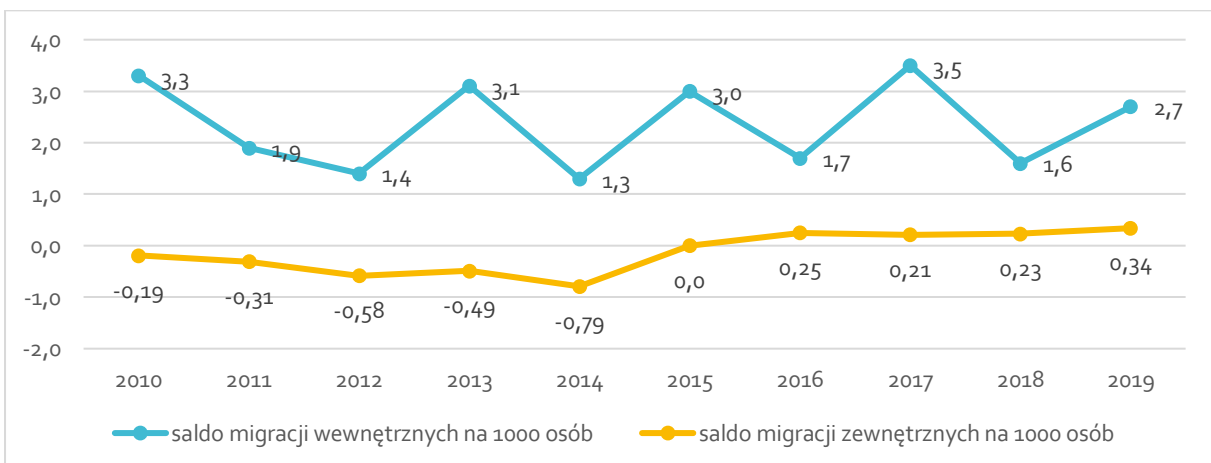
ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYKRES 4 WSPÓŁCZYNNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO OSOBAMI STARSZYMI GMINY MYŚLENICE W LATACH 2010-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYKRES 5: SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY MYŚLENICE W LATACH 2010-2019

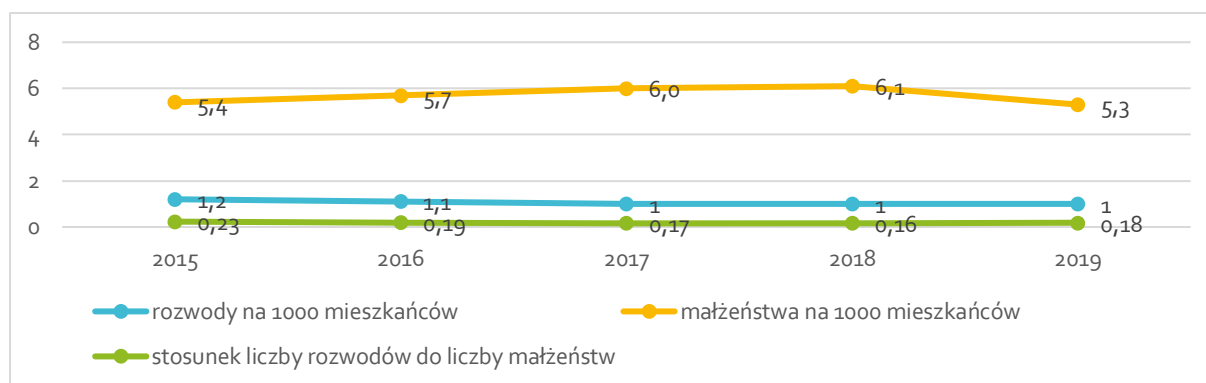

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Stosunek liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym gwałtownie rośnie. W 2010 roku wynosił 16,9%, natomiast w roku 2019 jest to już 22,1%. Rosnąca na przestrzeni lat 2011-2019 liczba mieszkańców gminy była efektem korzystnego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji wewnętrznych. Od 2016 roku przyrost naturalny mieszkańców gminy maleje (w 2016 roku wynosił 191, w 2017 roku- 147, w 2018 roku- 122 natomiast w 2019 roku już tylko 90). Analizując zachodzące w gminie Myślenice zmiany demograficzne zauważa się systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji gminy oraz malejący przyrost naturalny. Ludność gminy starzeje się, co wiąże się z potrzebą dostosowania polityki społecznej gminy do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Kolejnym ważnym wskaźnikiem demograficznym jest rozpad małżeństw. Jak jednak widać na poniższym wykresie od roku 2015 obserwuje się spadającą ilość rozwodów w powiecie myślenickim 155 w 2015 roku, 138 w 2016 roku, 126 w 2017 roku, 124 w 2018 roku i 121 w roku 2019. Ilość zawartych małżeństw w powiecie myślenickim z roku na rok rośnie. W 2015 roku zawarto 668 małżeństw, w 2016 roku 713, w 2017 roku 758, w 2018 roku 776 małżeństwa. W 2019 roku nastąpił spadek liczby zawartych małżeństw, zawarto 672 małżeństwa. Stosunek liczby rozwodów w stosunku do liczby zawartych małżeństw w latach 2015-2018 spadał, natomiast w roku 2019 nastąpił jego nieznaczny wzrost z uwagi na niższą ilość zawartych małżeństw w stosunku do lat ubiegłych.

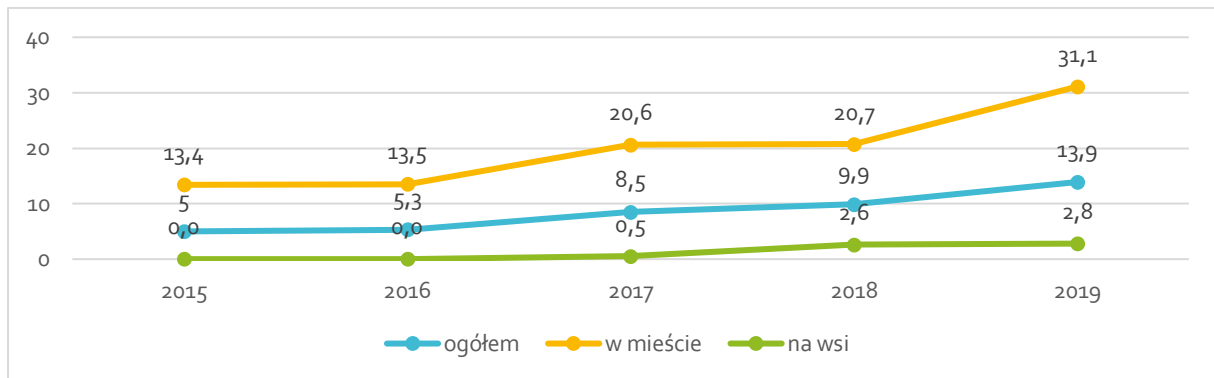
WYKRES 6 LICZBA MAŁŻEŃSTW I ROZWODÓW NA 1000 MIESZKAŃCÓW POWIATU MYŚLENICKIEGO W LATACH 2015-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

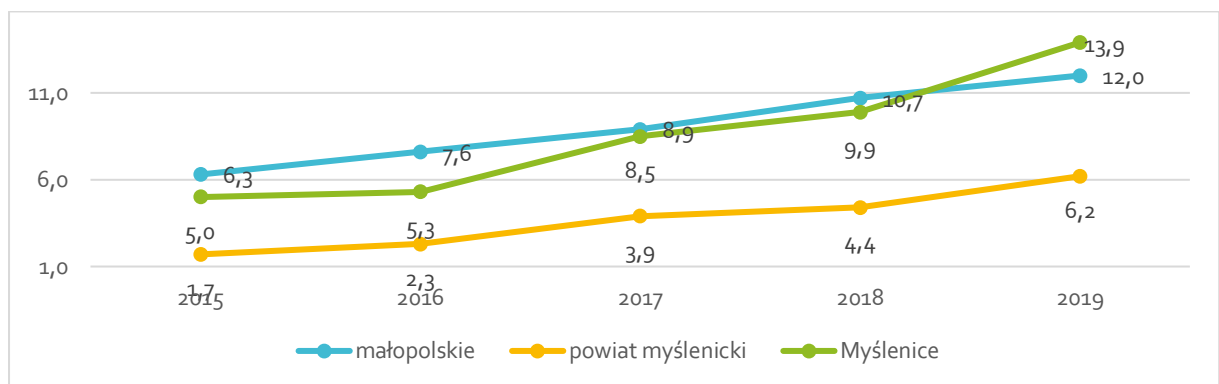
W zasobach infrastruktury społecznej Gminy Myślenice, znajduje się **1 żłobek samorządowy** dysponujący 115 miejscami. Na terenie funkcjonują także **2 żłobki niepubliczne** i **1 klub malucha** dla 30 dzieci. Na szczególną uwagę zasługuje odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach. Z punktu widzenia statystyki GUS, w 2015 roku na terenie Gminy Myślenice średnio 5% dzieci objętych było opieką w żłobkach, w roku 2019 wartość ta wyniosła już 13,9%. Jednocześnie w rzeczywistości w Gminie Myślenice funkcjonuje zaledwie 1 żłobek samorządowy dysponujący 115 miejscami i 2 mniejsze placówki prywatne. Oznacza to, że rzeczywista dostępność do opieki żłobkowej jest bardzo ograniczona mimo, iż porównując odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach na tle powiatu myślenickiego gdzie opieką objętych jest 6,2% dzieci i województwa małopolskiego, gdzie z opieki w żłobkach korzysta 12% dzieci, Gmina Myślenice wypada względnie korzystnie, choć rzeczywisty obraz jest zgoła odmienny. Szczegółowe dane w tym zakresie obrazują poniższe wykresy.

WYKRES 7 ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH W GMINIE MYŚLENICE W LATACH 2015-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

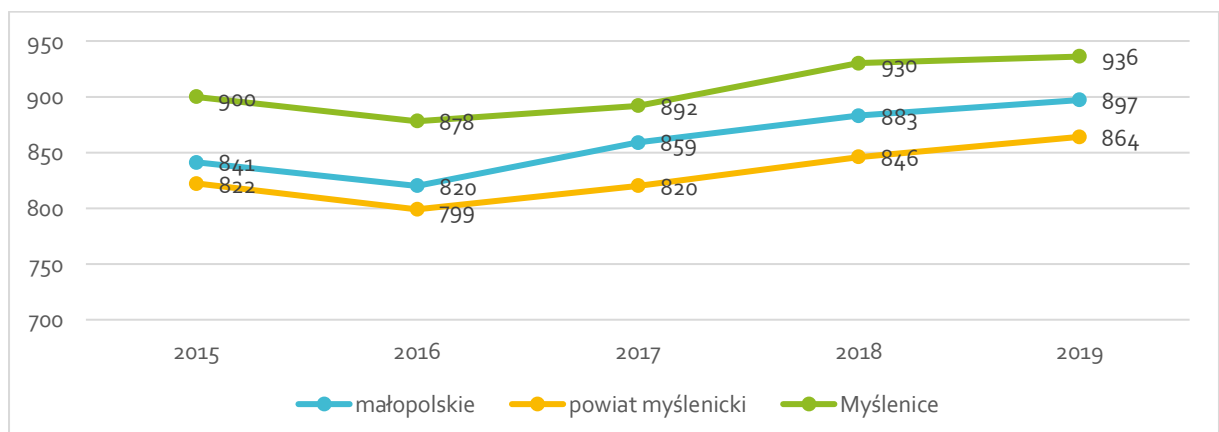
WYKRES 8 ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W LATACH 2015-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie Gminy Myślenice funkcjonowało **11 przedszkoli samodzielnych oraz 6 przedszkoli w zespołach placówek oświatowych i 6 oddziałów przedszkolnych przy Szkołach Podstawowych**, które są prowadzone przez samorząd i dysponują łącznie 1459 miejscami (dane GUS 2019). Na terenie Gminy Myślenice funkcjonuje **6 przedszkoli niepublicznych**, które dysponują łącznie 306 miejscami (dane GUS 2019). Na 1000 dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w wieku 3-5 lat w 2019 roku w Gminie Myślenice korzystało 936 dzieci dla porównania w powiecie myślenickim było to 864 dzieci, a w województwie małopolskim 897 dzieci. Sytuację tą obrazuje poniższy wykres.

WYKRES 9 DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO NA 1 TYS. DZIECI W WIEKU 3-5 LAT DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W LATACH 2015-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Na terenie Gminy działa także **Specjalny Ośrodek Szkolno– Wychowawczy**, który jest placówką dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym oraz niepełnosprawnością sprzężoną w tym m.in. z autyzmem, w wieku od 7 do 24 lat. Organem prowadzącym Ośrodek jest Województwo Małopolskie, natomiast nadzór pedagogiczny nad nim pełni Kuratorium Oświaty w Krakowie. Ośrodek składa się ze Szkoły Podstawowej, Branżowej Szkoły I Stopnia oraz Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Szkoły Przystosabiającej do Pracy.

Na terenie Gminy Myślenice działa **Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia**, która również wspiera rodzinę w możliwości rozwoju pasji i zainteresowań dzieci.

W Myślenicach działa **Klub rodzica „Dylematy Mamy i Taty”**, prowadzony przez **Stowarzyszenie „Dylematy mamy i taty”** celem Klubu jest prowadzenie działalności edukacyjnej i integracyjnej zwłaszcza w zakresie inicjowania i wspierania wydarzeń kierowanych do rodzin z dziećmi, rozwijanie świadomości społecznej w zakresie ekologii i zdrowego stylu życia, szerzenie wiedzy i podnoszenie kompetencji rodzicielskich w obszarze wychowania dziecka oraz wspieranie rozwoju rodziny, szerzenie wiedzy i podnoszenie kompetencji pedagogów oraz zainteresowanych w obszarze wspierania rozwoju dziecka. Klub daje możliwość spotkania się rodziców z dziećmi, wymiany doświadczeń oraz uzyskania wiedzy na temat rozwoju i wychowania dziecka.

Do zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy prowadzenie placówek wsparcia dziennego, do których należy **Placówka Wsparcia Dziennego- Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna** wraz z **Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych**, która wchodzi w skład **Centrum Profilaktyczno-Dydaktycznego**. Jej celem jest kompleksowe wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży oraz osób będących w potrzebie, szczególnie poprzez wsparcie psychologa, pedagoga, logopedy, socjoterapeuty, prawnika. Celem Placówki jest podejmowanie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci i młodzieży, w szczególności pochodzącej z rodzin obciążonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, planowanie i podejmowanie działań mających na celu wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przeciwdziałanie jej marginalizacji i degradacji społecznej, podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny oraz dążenie do jej reintegracji, eliminowanie zaburzeń zachowania. Z pomocy specjalistów Centrum Profilaktyczno- Dydaktycznego w 2019r. skorzystało 219 osób, a z pomocy Placówki Wsparcia Dziennego 62 dzieci z 49 rodzin. Na terenie Gminy działają także **2 świetlice wiejskie**, a także **kluby środowiskowe, kluby sportowe oraz stowarzyszenia**. Organizują one zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach popołudniowego czasu wolnego. Organizacja zajęć świetlicowych to alternatywa dla dzieci, których rodzice są czynni zawodowo w godzinach popołudniowych. Na terenie Gminy Myślenice funkcjonują **trzy świetlice podwórkowe: „A może budyń”, „Próbna drużyna” i „Watra”** prowadzone przez **Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Myślenice**. W każdej z nich znajduje się 15 miejsc dla dzieci i młodzieży. We wszystkich świetlicach odbywają się zajęcia mające na celu rozwijanie kompetencji społecznych, przedsiębiorczości, inicjatywności oraz innych kompetencji. W Gminie funkcjonują także **dwie szkoły rodzenia** organizujące liczne kursy dla przyszłych rodziców. W **Miejskiej Bibliotece Publicznej w Myślenicach**, prócz działalności związanej z udostępnianiem zbiorów czytelniczych, realizowane są także ciekawe projekty dla dzieci i młodzieży. **Myślenicki Ośrodek Kultury i Sportu** organizuje cykle różnorodnych zajęć i warsztatów (plastyczne, muzyczne, fotograficzne,

teatralne, taneczne, sensoryczne) w których udział biorą dzieci i młodzież. **Muzeum Niepodległości w Myślenicach** także organizuje cykliczne wykłady/spotkania/warsztaty dla dzieci i młodzieży.

Centrum Usług Społecznych w Myślenicach (poprzednio MGOPS) podejmuje szereg działań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz na podstawie innych ustaw. Wg danych MGOPS w 2019 z pomocy społecznej korzystało 534 rodzin. Z pracy socjalnej oraz świadczeń finansowych z pomocy społecznej korzystało 754 rodzin i osób. Wśród 534 rodzin - 180 to rodziny z dziećmi. MGOPS udziela wsparcia finansowego, w formie zasiłków stałych, okresowych (w 2019r. udzielono takiej pomocy 244 rodzinom), zasiłków celowych i w naturze (udzielono 363 rodzinom), zasiłek celowy w związku z klęską żywiołową (z powodu wichur zasiłek ten wypłacono dla 5 rodzin), zakup gorącego posiłku (przyznano dla 212 osób w tym 194 dzieci) oraz zasiłek celowy na zakup żywności (tą formą objęto 363 osoby w tym 167 dzieci). Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych myślenickie rodziny są objęte pomocą w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków. Z pomocy tej w 2019r. skorzystało 2043 rodzin, w tym 3268 dzieci. Wśród dodatków do zasiłków rodzinnych na uwagę zasługują dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, świadczenie rodzicielskie oraz dodatek przyznawany z tytułu wielodzietności (dodatek ten został przyznany w 2019r. dla 390 rodzin). Inną grupę świadczeń stanowią świadczenia opiekuńcze, których przyznanie uzależnione jest od stopnia niepełnosprawności i są to zasiłki pielęgnacyjne (przyznane dla 707 osób), świadczenia pielęgnacyjne (dla 138 osób), specjalny zasiłek opiekuńczy (47 rodzin), zasiłek dla opiekuna (dla 41 rodzin). Z tytułu realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci przyznawane jest świadczenie wychowawcze 500+ (w 2019r. wypłacono to świadczenie dla 5756 rodzin w tym dla 8 920 dzieci). Wypłacone są świadczenia uprawnionym do alimentów (objęcie pomocą 163 dzieci). Wprowadzenie rozwiązań w polityce prorodzinnej takich jak program rządowy Rodzina 500+ wraz z jego rozszerzeniem od 01 lipca 2019r. na każde dziecko, ulga podatkowa na dzieci, urlop rodzicielski, Karta Dużej Rodziny, mają na celu zachęcanie rodziców do podjęcia decyzji o powiększaniu rodziny oraz wsparcie istniejących rodzin wielodzietnych.

MGOPS realizuje także **Rządowy Program Dobry start**, na podstawie którego rodziny otrzymały po 300 zł na każde dziecko uczące się w szkole bez względu na dochody. Świadczenie to trafiło do 4 150 myślenickich rodzin w tym dla 6 278 dzieci. Z tytułu zaś realizacji ustawy o oświacie wypłacono 373 uczniom pomoc materialną o charakterze socjalnym tj. stypendia szkolne i zasiłki szkolne. Z zasiłku szkolnego skorzystało troje dzieci. Oferta MGOPS w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności obejmuje, m.in. **pomoc pracownika socjalnego** (praca socjalna), **asystenta rodziny, placówek wsparcia dziennego** (w formie świetlic, różnorodnych form specjalistycznego, kompleksowego poradnictwa – psychologicznego, pedagogicznego, prawnego). Wzmocnienie potencjału rodziny odbywa się także poprzez dążenie do współpracy pomiędzy rodzinami, wymiany doświadczeń. Zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**”, wsparcia udzielano trzem kobietom. Asystenci rodziny udzielają wsparcia i pomocy rodzinom, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w stworzeniu odpowiedniego środowiska wychowawczego w celu umożliwienia powrotu dzieciom do rodzin biologicznych, jak również pracują z rodzinami po powrocie dziecka z placówki wsparcia. Asystenci organizują warsztaty edukacyjne dla rodziców, stacjonarne oraz wyjazdowe, a także piknik rodzinny. Rodzinie oferowana jest także pomoc i wsparcie w formie pogłębionej pracy socjalnej. Myślenickie rodziny wspierane są również finansowo i rzeczowo przez działający przy Parafii Narodzenia NMP **Parafialny Zespół Caritas Betania w Myślenicach**, gdzie pomoc indywidualna udzielana jest

bezpośrednio rodzinie przez przekazywanie darów rzeczowych, zakup lekarstw, zakup opatu na zimę. Prowadzone są zbiórki żywności trwałej w sklepach, organizowane paczki świąteczne i wyjazdy wakacyjne dzieci z rodzin w trudnej sytuacji. Rodziny z dziećmi mają możliwość korzystania z **Myślenickiej Karty Rodzina 3+**, wydawanej od 2013 roku dla rodzin wielodzietnych, umożliwiającej korzystanie ze specjalnych zniżek na różnego rodzaju usługi sportowe czy zakupy. Ponadto od 2014 roku w Myślenicach wydawana jest również **Karta Dużej Rodziny** dla rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Na terenie powiatu myślenickiego, działa również **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna**. Poradnia jako aktywna instytucja wspomaga rodzinę, szkołę oraz środowisko lokalne w działaniach wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, poprzez profilaktykę, diagnozę, terapię, doradztwo i konsultacje. Realizuje program wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, działania z ustawy „Za życiem”. Na terenie działa również **Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** w Myślenicach, która jest pierwszą tego typu niepubliczną placówką na terenie Powiatu Myślenickiego. Poradnia prowadzi diagnozę i terapię psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Myślenicach udziela kompleksowej i wielodyscyplinarnej pomocy dzieciom niepełnosprawnym w zakresie: rehabilitacji, edukacji, terapii, a także pomocy psychologicznej, logopedycznej i medycznej. Na dzień 12 lutego 2020r. w Ośrodku przyjętych było 94 dzieci z powiatu myślenickiego, z czego 24 dzieci z Gminy Myślenice. W Ośrodku znajduje się także Oddział Wczesnego Wspomagania rozwoju dziecka, z którego korzysta obecnie łącznie 85 dzieci z Powiatu Myślenickiego. **NZOZ Centrum Psychoterapii w Myślenicach** oferuje możliwość skorzystania ze wsparcia psychiatry oraz psychologa dzieci i dorosłych, a także psychoterapii indywidualnej i rodzinnej.

W Gminie Myślenice **powołano Radę Rodziny – zespół do spraw współpracy na rzecz rodzin, rodziców z dziećmi oraz dzieci i młodzieży**. Zadaniem zespołu działającego przy Burmistrzu z obsługą prowadzoną przez Centrum Usług Społecznych w Myślenicach jest opracowanie modelu koordynacji współpracy na rzecz rodzin, rodziców z dziećmi oraz dzieci i młodzieży. Przedmiotem jego działań jest również diagnozowanie potrzeb rodzin oraz opracowanie gminnego informatora dla rodzin wraz z jego dystrybucją na terenie całej gminy.

Mocne strony	Słabe strony
Rosnąca liczba mieszkańców gminy	Spadająca z roku na rok liczba urodzeń przy rosnącej liczbie zgonów
Dodatni przyrost naturalny	Spadająca liczba zawieranych małżeństw
Niska stopa bezrobocia przekładająca się na poprawę sytuacji ekonomicznej rodzin	Rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
Bezpłatny szeroki dostęp do poradnictwa specjalistycznego	Mocno ograniczona dostępność oferty żłobkowej
Poprawa sytuacji ekonomicznej rodzin dzięki rządowemu programowi „Rodzina 500+”	Długi okres oczekiwania na profesjonalne wsparcie
Rozwinięta oferta zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Zbyt słabo upowszechniona informacja o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistycznej dla rodzin

Wzrost zainteresowania rodzin pomocą w postaci porad, wsparcia specjalistycznego psychologa, logopedy, pedagoga czy porad prawnych	Niewielka liczba miejsc i możliwości wspólnego spędzania czasu dla rodzin
Rozwój infrastruktury dostępu do tanich/ bezpłatnych usług skierowanych do rodzin	
Szeroka oferta działań i świadczeń Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	
Wysoki odsetek dzieci korzystających z placówek wychowania przedszkolnego w wieku 3-5 lat	
Rozwinięta baza usług społecznych na rzecz dzieci i młodzieży w III sektorze	

2. Wspieranie rodziny

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Struktura rodzin	Liczba rodzin według typów	dane NSP2011 dla powiatu myślenickiego:	małżeństwa razem- 25585 małżeństwa z dziećmi- 19773 matki z dziećmi- 6215 małżeństwa bez dzieci- 5811 ojcowie z dziećmi- 858 partnerzy razem- 168 partnerzy z dziećmi- 100 partnerzy bez dzieci- 68

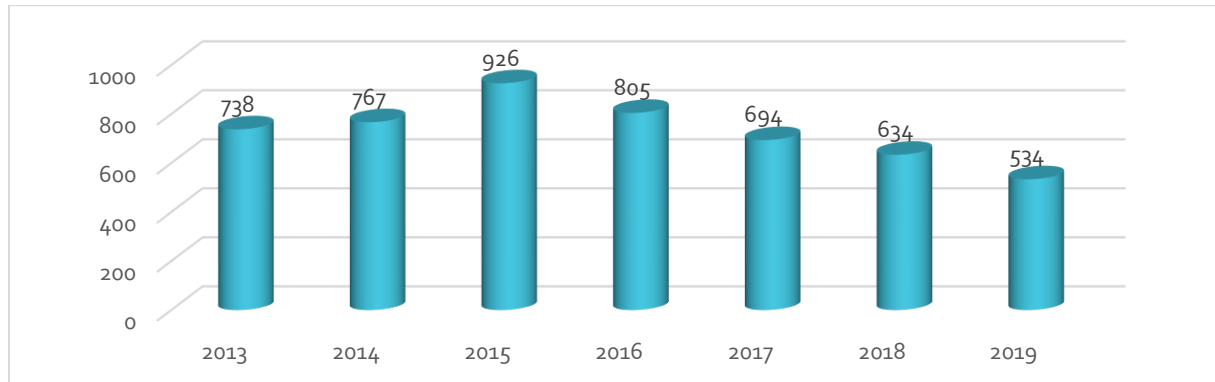
Struktura rodzin według liczby dzieci w rodzinie	Liczba rodzin wychowujących dzieci do 18. roku życia ze względu na liczbę dzieci w rodzinie	dane NSP2011 dla powiatu myślenickiego:	rodziny bez dzieci- 8046; rodziny z 1 dzieckiem- 8222; rodziny z 2 dziećmi- 7049 rodziny 3 dzieci- 2602; rodziny 4 i więcej dzieci- 1028
Struktura rodzin według rodzaju usług z zakresu pomocy społecznej	Liczba rodzin, które skorzystały z usług pomocy, według rodzaju usług	MGOPS Myślenice	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka- 166 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka- 372 Dodatek kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego- 131 Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego- 2004 Dodatek z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej – 390 Zasiłek pielęgnacyjny- 707 Świadczenie pielęgnacyjne- 138 Zasiłek dla opiekunów- 41 Specjalny zasiłek opiekuńczy- 47 Świadczenie „Za życiem”- 5 Świadczenie rodzicielskie- 112
Poziom bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi na 1 tys. mieszkańców	MGOPS Myślenice	1,4 (2019)
Przemoc w rodzinie	Liczba założonych niebieskich kart	MGOPS Myślenice	60 (2019)
Dzieci dożywiane	Liczba dzieci dożywianych 1 tys. mieszkańców	MGOPS Myślenice	0,01 (2019)
Dostępność usług w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci	Stosunek liczby miejsc w placówkach wsparcia dziennego do liczby dzieci w wieku szkolnym z rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, problemami w zakresie organizowania czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, radzenia sobie z zaburzeniami zachowania	GUS	0,48 (2019)

Praca z rodziną na terenie Gminy Myślenice jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, usług asystenta rodziny, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

Liczba rodzin w Gminie Myślenice, korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się na przestrzeni ostatnich 7 lat. W 2013 roku, 738 rodzin korzystało z pomocy społecznej. W 2015 roku ilość rodzin

korzystających z pomocy wzrosła do poziomu 926 rodzin, natomiast w 2019 roku już tylko 534 rodziny korzystały ze wsparcia systemu pomocy społecznej (spadek na przestrzeni 7 lat o 204 rodziny). Sytuacja ta potwierdza poprawiającą się sytuację społeczno- materialną mieszkańców Gminy Myślenice na przestrzeni ostatnich lat.

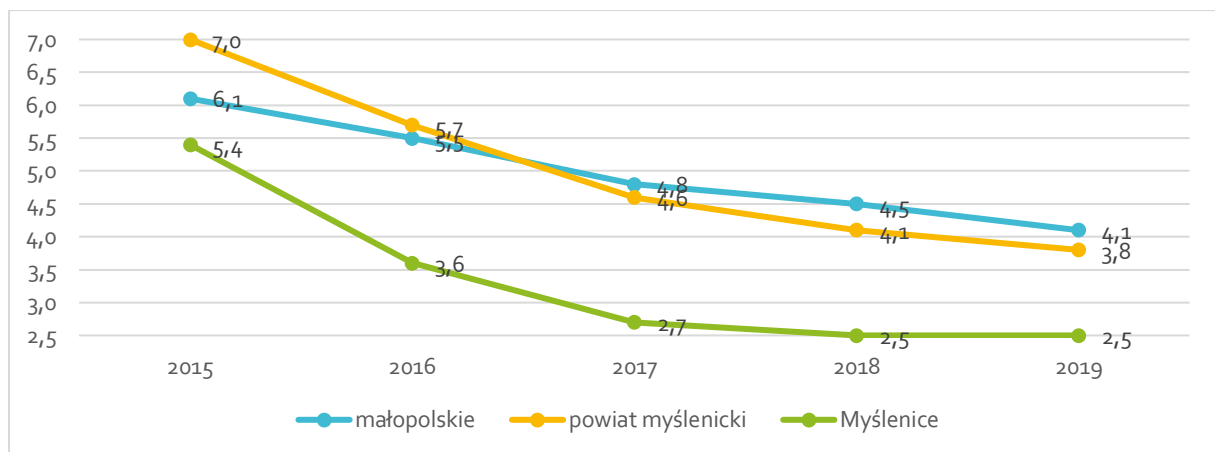
WYKRES 10 LICZBA RODZIN W GMINIE MYŚLENICE KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

ŹRÓDŁO: MGOPS MYŚLENICE

Mieszkańcy Gminy Myślenice w zdecydowanie mniejszym stopniu w stosunku do mieszkańców powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej. Dla porównania w 2019 roku tylko 2,5% mieszkańców Gminy Myślenice korzystało ze wsparcia środowiskowego, gdzie w powiecie myślenickim było to 3,8%, zaś w województwie małopolskim 4,1%. Trend dla wszystkich obszarów jest malejący. Szczegółowo obrazuje to poniższy wykres.

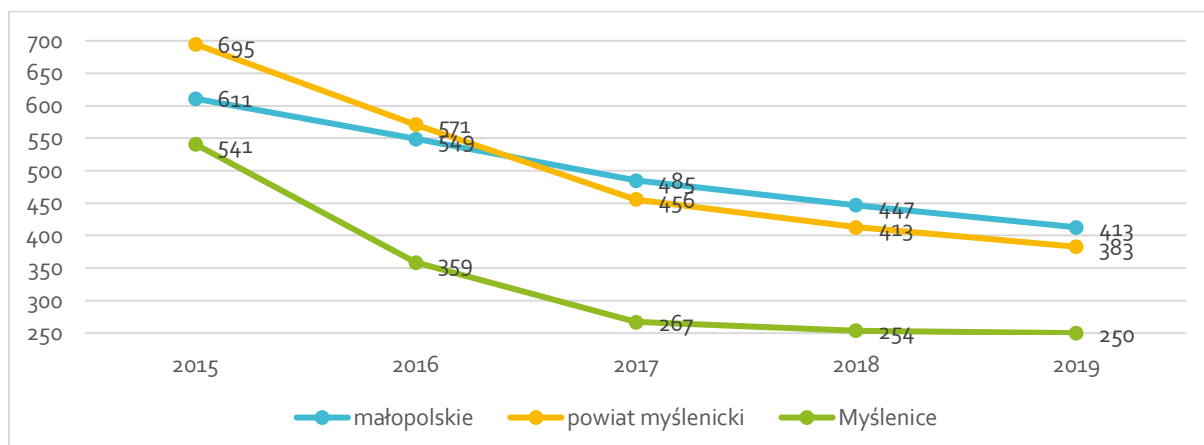
WYKRES 11 ZASIĘG KORZYSTANIA ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA PRZESTRZENI LAT 2015-2019 DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Na 10 tys. ludności Gminy Myślenice beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2019 roku było 250 osób, dla porównania dla powiatu myślenickiego było to 383 beneficjentów, zaś województwa małopolskiego 413. Świadczy to o znacznie mniejszym odsetku osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Myślenice w stosunku do pozostałych badanych obszarów. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

WYKRES 12 BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ FORMY POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW W LATACH 2015-2019 DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

W Gminie Myślenice **najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej** osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku było kolejno: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, potrzeba ochrony macierzyństwa. Analogicznie w stosunku do Gminy Myślenice głównymi przyczynami przyznawania świadczeń w powiecie myślenickim są te same problemy i trudności rodzin.

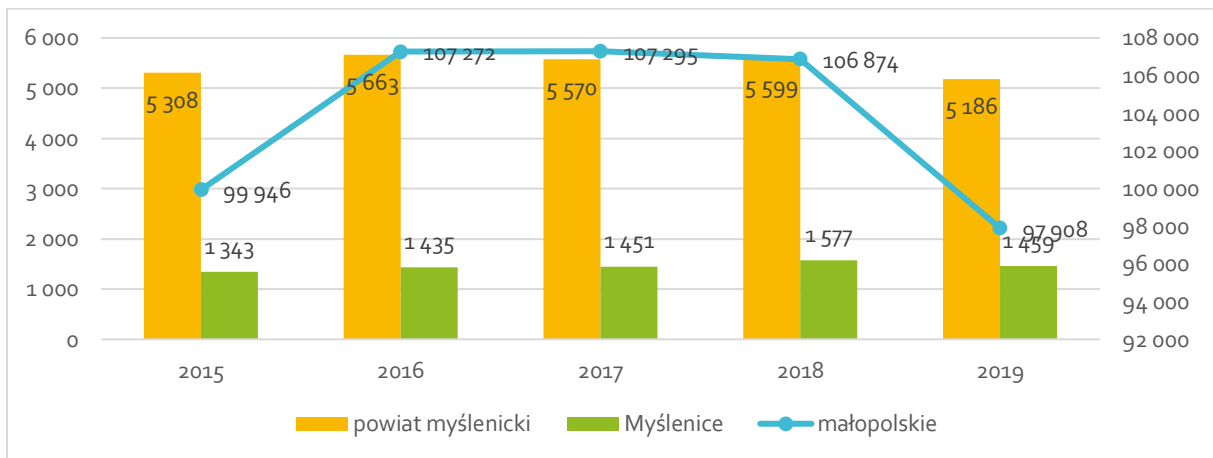
TABELA 1: POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ W ROKU 2019 W GMINIE MYŚLENICE I POWIECIE MYŚLENICKIM

przyczyny przyznania świadczeń gmina Myślenice	2019 r.	przyczyny przyznania świadczeń powiat myślenicki	2019 r.
niepełnosprawność	397	długotrwała lub ciężka choroba	1181
długotrwała lub ciężka choroba	392	niepełnosprawność	1002
ubóstwo	244	ubóstwo	866
bezrobocie	94	potrzeba ochrony macierzyństwa	358
bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	62	bezrobocie	279
potrzeba ochrony macierzyństwa	57	bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	191
alkoholizm	42	alkoholizm	104
bezdomyłość	14	przemoc w rodzinie	34
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	bezdomyłość	24
zdarzenie losowe	8	zdarzenie losowe	23
przemoc w rodzinie	5	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	21
klęska żywiołowa	5	klęska żywiołowa lub ekologiczna	15
sytuacja kryzysowa	1	sieroctwo	6
		sytuacja kryzysowa	3

ŹRÓDŁO: MGOPS MYŚLENICE I POWIAT MYŚLENICKI

Analiza ilości rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci na przestrzeni lat 2015-2019 wskazuje, że w Gminie Myślenice w roku 2015 z tej formy wsparcia korzystało 1 343 rodzin. W latach 2016-2018 liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne rosła (w roku 2018 do poziomu 1 577 rodzin). Natomiast w roku 2019 ilość rodzin korzystających z tej formy wsparcia spadła do poziomu 1 459 rodzin (spadek o 118 rodzin w stosunku do roku 2018). Sytuacja ta świadczy o poprawie sytuacji materialnej mieszkańców Gminy Myślenice. Podobny trend jest widoczny dla powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego, gdzie liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne również spada. Sytuację tę przedstawia poniższy wykres.

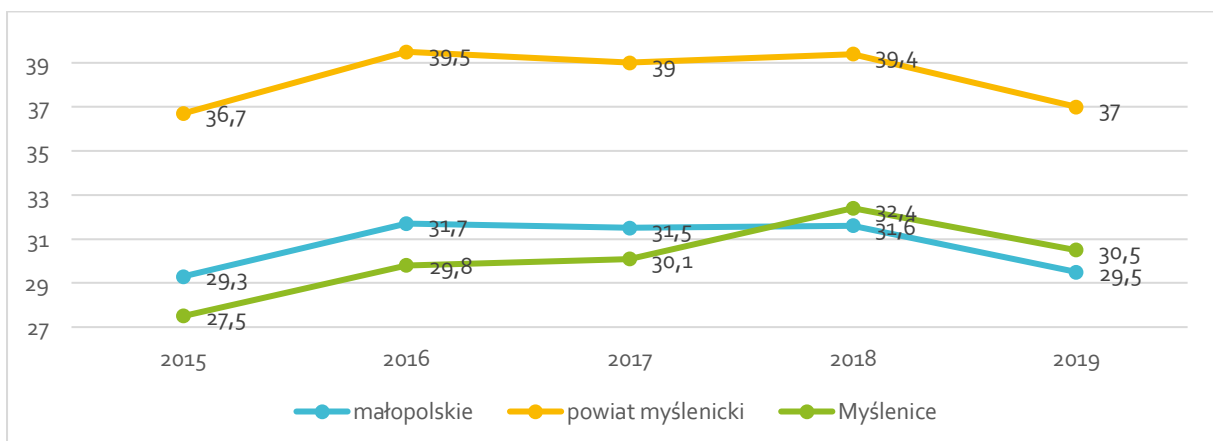
WYKRES 13 LICZBA RODZIN OTRZYMUJĄCYCH ZASIŁKI RODZINNE W LATACH 2015-2019 DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO.

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Analizując udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na przestrzeni lat 2015-2019, można stwierdzić, że udział ten w Gminie Myślenice od 5 lat znajduje się na podobnym poziomie (27,5-30,5) oraz jest podobny w stosunku do województwa małopolskiego, natomiast jest znacznie niższy od powiatu myślenickiego. Oznacza to, że przy rosnącej liczbie mieszkańców Gminy Myślenice stała liczba dzieci korzysta ze wsparcia w formie zasiłku rodzinnego. W 2019 roku trend ten jest malejący w stosunku do roku 2018.

WYKRES 14 UDZIAŁ DZIECI W WIEKU DO 17 LAT, NA KTÓRE RODZICE OTRZYMUJĄ ZASIŁEK RODZINNY W OGÓLNEJ LICZBIE DZIECI W TYM WIEKU W LATACH 2015-2019 DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

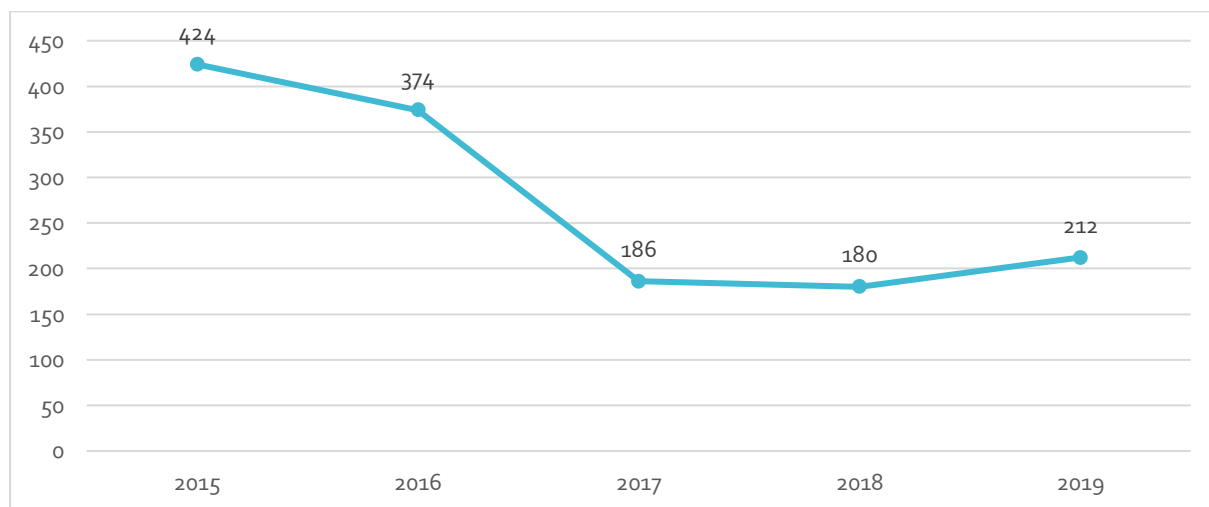

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Od 1 kwietnia 2016r. **MGOPS realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci tzw. 500+**. Celem tej ustawy jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie to przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, w wysokości 500zł. miesięcznie, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Od 1 lipca 2019r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko. W 2019 roku wpłynęło 6 372 wniosków o przyznanie świadczenia 500+, z czego w formie elektronicznej 3 856 wniosków tj. ponad 60%. Przy realizacji tego zadania wydano 534 decyzje do 30. 06.2019r. i 5 640 informacji przyznających świadczenia dla 5 756 rodzin. Łącznie realizując zadanie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, świadczenia wypłacono dla 8 920 dzieci. Wypłacono 88 327 świadczeń wychowawczych na kwotę 43 995 500 zł. Łączny koszt zadania wraz z kosztami obsługi wyniósł 44 581 470 zł.

W ramach pomocy niepieniężnej w Gminie Myślenice przyznawana jest między innymi **pomoc w formie posiłków**. W roku 2015, 424 osobom zostały wydane posiłki, w roku 2016 posiłki wydano 374 osobom, w roku 2017 ilość osób, objętych tą formą wsparcia w stosunku do roku 2016 drastycznie spadła do poziomu 186 osób, natomiast w roku 2019 nastąpił nieznaczny wzrost ilości osób, którym przyznano posiłki o 32 osoby w stosunku do roku 2018. Sytuacja ta świadczy o poprawie statusu mieszkańców Gminy Myślenice na przestrzeni ostatnich kilku lat. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

WYKRES 15 LICZBA PRYZNANYCH POSIŁKÓW W GMINIE MYŚLENICE W LATACH 2015-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Świadczenie rodzicielskie, przysługujące osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego przyznano dla 112 rodzin, 117 dzieci na kwotę 717 354 zł. **Program „Za życiem”** przyznano 5 rodzinom dla 5 dzieci na kwotę 20 000. W 2019 roku rząd przyjął program **Dobry start**, na podstawie którego rodziny otrzymały po 300 zł na każde dziecko uczące się w szkole bez względu na dochody. Po raz pierwszy świadczenie to trafiło do 4 150 myślenickich rodzin, które złożyły 4 238 wniosków. Wydano decyzje przyznające świadczenia dla 6 278 dzieci, na kwotę 1 881 900 zł.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W Gminie Myślenice swoją

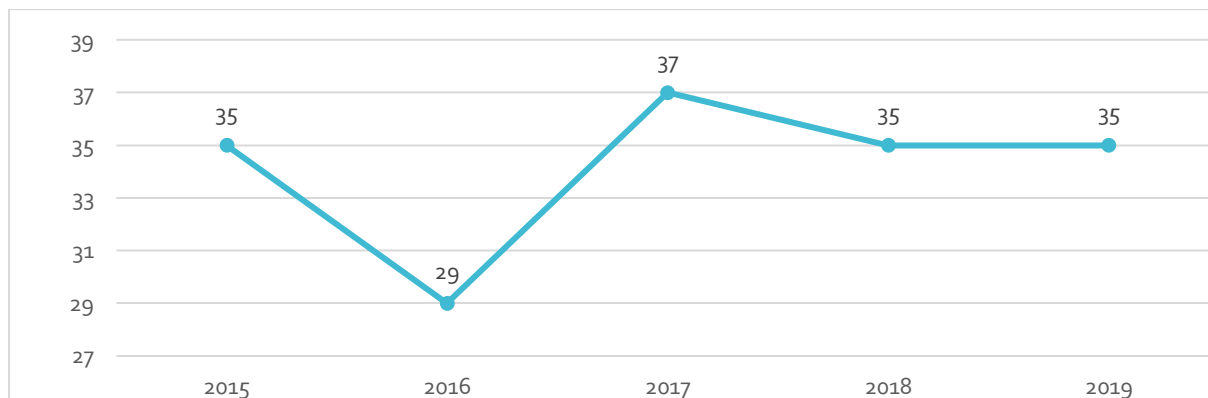
działalność prowadzi **Centrum Profilaktyczno-Dydaktyczne**, którego celem jest kompleksowe wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży oraz osób będących w potrzebie, a w szczególności pomoc osobom dotkniętym problemem choroby alkoholowej oraz przemocy z terenu Miasta i Gminy Myślenice. W roku 2019 w Centrum Profilaktyczno-Dydaktycznym świadczone były usługi w zakresie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności z zakresu przeciwdziałania nadużywaniu alkoholu i używaniu środków odurzających, pomocy terapeutycznej, pomocy psychologicznej, pomocy w zakresie mediacji, pomocy pedagogicznej, pomocy prawnej, pomocy logopedycznej, pomocy socjoterapeutycznej, pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy domowej, prowadzenia warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców. W skład Centrum wchodzi placówka wsparcia dziennego - Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna i Punkt Konsultacyjny dla osób Uzależnionych i Współzależnionych. Celem Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej jest podejmowanie działań opiekuńczo wychowawczych wobec dzieci i młodzieży, w szczególności pochodzącej z rodzin obarczonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, poprzez łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, eliminowanie zaburzeń zachowania oraz stwarzanie szansy do pokonywania niekorzystnych uwarunkowań w domu rodzinnym. Do Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2019 roku zapisano w sumie 62 dzieci/młodzieży. Do świetlicy uczęszczało średnio 15 dzieci dziennie. Łącznie dla wychowanków zorganizowano 659 zajęć grupowych w budynku świetlicy oraz 142 zajęcia poza budynkiem.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Myślenicach w 2019r. realizował projekt pn. **„Bezpiecznie w rodzinie”**, w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. W ramach projektu: a) Sporządzono diagnozę społeczności lokalnej Gminy Myślenice o zjawisku przemocy, badając przy tym poziom wiedzy na temat skutków przemocy, opracowano ulotkę oraz informator, zawierający podsumowanie diagnozy na temat badanego zjawiska. W ramach projektu zorganizowano szkolenie z zakresu „Trener Grupowy Treningu Zastępowania Agresji” dla 16 osób, przedstawicieli instytucji współtworzących Zespół Interdyscyplinarny. Przeprowadzono warsztaty dla rodziców pt. Szacunek, a nie strach. Jak budować autorytet rodzicielski. Udział wzięło 20 rodziców. Zorganizowano Happening profilaktyczny – piknik rodzinny, pod hasłem Radość- Ruch- Rodzina zorganizowany, wzięło w nim udział około 150 osób, rodzin z dziećmi, mieszkańców Gminy Myślenice. Podczas pikniku uczestnicy mogli uzyskać informacje i porady na temat zjawiska przemocy. Rodziny wzięły udział w licznych grach i zabawach z animatorami oraz grach sportowych, które przeprowadzali także funkcjonariusze policji z Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach oraz strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej z Zawady. Zorganizowano wyjazdowe warsztaty rodzicielskie dla grupy 15 rodzin do Krynicy Zdrój pod hasłem Czas dla rodzin. Odbyła się konferencja pt. Stop przemocy w rodzinie. Skuteczna współpraca instytucjonalna. Udział w niej wzięło ponad sto osób, przedstawicieli myślenickich szkół i instytucji. Celem konferencji było przede wszystkim wypracowanie zasad współpracy międzyinstytucjonalnej.

W 2019 roku MGOPS zatrudniał 2 **asystentów rodziny** /okresowo 3/ na umowę o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy. W kręgu zadań asystentów znajdują się również zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Zgodnie z tą ustawą kobiety mogą oczekiwać wsparcia w dwóch formach: finansowej (12 kobiet) i pomocowej, która świadczona jest przez asystentów rodziny (3 kobiety) i polega na koordynowaniu działań zmierzających do poprawy sytuacji, w której rodzina się znalazła. Asystenci w ciągu roku pracowali z 35 rodzinami i pomocą obejmowali w nich 90 dzieci. Średnio

rocznie asystenci pracowali z rodzinami 19 miesięcy. W latach 2015-2019 ilość rodzin objęta asystenturą rodziny znajdowała się na stałym poziomie. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

WYKRES 16 ILOŚĆ RODZIN OBJĘTA ASYSTENTURĄ RODZINY W LATACH 2015-2019 W GMINIE MYŚLENICE

ŹRÓDŁO: MGOPS MYŚLENICE

Na 1000 mieszkańców gminy Myślenice w roku 2018 zaledwie 1,43 % borykało się z problemami opiekuńczo- wychowawczymi. W roku 2019 odsetek ten spadł do poziomu 1,4%. Asystenci rodziny współpracowali między innymi z pracownikami socjalnymi, wychowawcami szkolnymi, wychowawcami Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych i Domów Dziecka, wychowawcami Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej, specjalistami zatrudnionymi w Centrum Profilaktyczno – Dydaktycznym oraz kuratorami społecznymi i zawodowymi. Udzielali oni rodzinom wsparcia psycho – emocjonalnego oraz pomocy niezbędnej do osiągnięcia stabilnej sytuacji wychowawczej, skupiali się również na poprawie funkcjonowania rodziny w środowisku społecznym, poprawie relacji pomiędzy członkami rodziny.

Szczególnie niepokojącymi zjawiskami, które występują w rodzinach jest **przemoc oraz nadużywanie alkoholu**. Jak wynika z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myślenicach, liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w Gminie Myślenice utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na porównywalnym poziomie. Także liczba wniosków złożonych przez osoby oraz instytucje do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Myślenicach w sprawie podjęcia działań, celem skierowania na leczenie odwykowe bez zgody, utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na zbliżonym poziomie. Następujący sukcesywnie rozwój działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz alkoholizmowi, sprawia, iż zwiększa się wrażliwość i świadomość społeczna. Podejmowane działania oraz reakcje osób lub instytucji powodują, że do większej ilości osób doznających przemocy domowej może dotrzeć szybka pomoc i konkretne wsparcie. W 2019 roku pomocą w zakresie przeciwdziałania przemocy objęto 80 rodzin, w których żyje 139 osób, w tym 38 dzieci. Prawnik 22 osobom udzielił 30 porad. Psycholog 12 osobom udzielił 56 konsultacji psychologicznych, a 5 dzieciom psycholog udzielił 53 konsultacji i interwencji terapeutycznych. Grupy robocze spotykały się w okresie sprawozdawczym 246 razy i wsparły 56 rodzin.

Uchwałą Rady Miejskiej w grudniu 2020 roku przyjęto do realizacji kolejny **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023**, który jest elementem polityki wspierania rodziny. Jego adresatami są wszystkie rodziny oraz dzieci i młodzież z Gminy Myślenice. Program uwzględnia różnorodne oczekiwania oraz potrzeby, mając za nadrzędny cel zaoferowanie wsparcia każdej rodzinie. Polityka

rodzina Gminy Myślenice ujęta w Programie Wspierania Rodziny ma docierać do wszystkich typów rodzin, obejmując jak najszersze grono mieszkańców.

Mocne strony	Słabe strony
Powołanie Rady Rodziny	Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba jako najczęstsze przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej
Spadająca ilość rodzin kwalifikujących się do wypłaty świadczeń rodzinnych	Zjawisko nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinach
Bezpłatny szeroki dostęp do poradnictwa specjalistycznego	Konieczność ciągłego dostosowywania systemu wsparcia i reagowania na pojawiające się potrzeby
Poprawa sytuacji ekonomicznej rodzin dzięki rządowemu programowi „Rodzina 500+”	Wzrastająca ilość osób kwalifikujących się do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego
Podejmowanie przez samorząd działań z zakresu wsparcia rodziny	Długi okres oczekiwania na profesjonalne wsparcie
Rozwój infrastruktury dostępu do tanich/ bezpłatnych usług skierowanych do rodzin	Niewielka liczba miejsc i możliwości wspólnego spędzania czasu dla rodzin
Szeroka oferta działań i świadczeń Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Zbyt słabo upowszechniona informacja o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistycznej dla rodzin
Sięganie po finansowanie ze środków zewnętrznych działań na rzecz rodziny	
Spadająca liczba rodzin korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej	
Niewielka ilość rodzin borykająca się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	

3. Wspieranie osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawność to według definicji Światowej Organizacji Zdrowia ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikający z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu. Osoby niepełnosprawne nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu z powodu ograniczeń wrodzonych lub nabytych. Osoby niepełnosprawne określa się w polskim prawie jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy do jednego z trzech stopni niepełnosprawności oraz o niezdolności do pracy. Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Stopnie niepełnosprawności określane są jako znaczny, umiarkowany i lekki, w zależności od ograniczenia samodzielności, funkcjonowania indywidualnego i społecznego osoby niepełnosprawnej.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Poziom niepełnosprawności	Liczba osób z niepełnosprawnością na 1 tys. mieszkańców	Ośrodek pomocy społecznej	10,77 (2019) Liczba osób z niepełnosprawnością: 479
Struktura osób z niepełnosprawnościami	Liczba osób z niepełnosprawnościami według rodzaju niepełnosprawności	Ośrodek pomocy społecznej/PCPR	16 osób niepełnosprawnych poniżej 16 roku życia 9 osób (dzieci) powyżej 16 roku życia

			<p>Wśród dorosłych: 163 osoby znaczny stopień niepełnosprawności 255 osób umiarkowany stopień niepełnosprawności 36 osób lekki stopień niepełnosprawności</p>
Osoby korzystające z usług z tytułu niepełnosprawności	Liczba osób korzystających z usług dla osób z niepełnosprawnościami według rodzaju usług	MGOPS Myślenice	<p>świadczenie pielęgnacyjne-138 rodzin, specjalny zasiłek opiekuńczy- 47 rodzin, zasiłek dla opiekunów- 41 rodzin, zasiłek dla opiekunów- 41 rodzin, zasiłek pielęgnacyjny- 707 osób, ustawa „Za życiem” – 5 rodzin (2019)</p>

Wśród dominujących od dwóch dekad problemów, jakie najczęściej dotyczą rodziny będące pod opieką MGOPS w Myślenicach na pierwszym miejscu są **niepełnosprawność i długotrwała choroba**. Problem osób niepełnosprawnych dotyczy **454 osób dorosłych i 25 dzieci**. Wśród niepełnosprawnych jest 16 dzieci poniżej 16 roku życia i 9 powyżej 16 roku życia. Natomiast wśród dorosłych 163 osoby posiadają znaczny stopień niepełnosprawności, 255 umiarkowany stopień, a 36 osób lekki stopień. 35 osób powyżej 25 roku życia, które ukończyły edukację w OREW, korzysta z możliwości kompensowania skutków niepełnosprawności, poprzez udział w zajęciach środowiskowych domów samopomocy. W 2019 roku 224 rodziny objęte były pomocą w formie różnorodnych świadczeń w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny:

- świadczeniami pielęgnacyjnymi objęto – 138 rodzin
- specjalnymi zasiłkami opiekuńczymi – 47 rodzin
- zasiłkami dla opiekunów – 41 rodzin
- zasiłki pielęgnacyjne wypłacano 707 osobom
- świadczenia z ustawy „ Za życiem” wypłacono 5 rodzicom.

Na przestrzeni trzech lat **zauważalny jest wzrost:**

1. wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych – o 3,7% tj. o 25 osób, z 682 na 707 osób
2. wypłacanych świadczeń pielęgnacyjnych – o 21% tj. o 24 osoby, ze 114 osób na 138 osób

Ciągły wzrost świadczeń związanych z chorobą czy niepełnosprawnością powoduje konieczność podjęcia kroków, które pozwolą w przyszłości zapewnić prawidłowe funkcjonowanie w środowisku dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, poprzez m.in.:

- przygotowanie grup przedszkolnych i klas integracyjnych
- usuwanie barier architektonicznych
- zapewnienie mieszkań chronionych
- wykształcenie kadr do wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zmniejszeniu uległa **średnia liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy** niepozostających w zatrudnieniu, która z 228 osób w 2013 roku zmniejszyła się do 130 osób w 2016 roku, do 126 osób w 2017 roku, do 93 osób 2018 roku, a w grudniu 2019 roku wyniosła 97 osób.

Gmina Myślenice ze środków rządowych zapewnia wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych poprzez realizację **zasiłków stałych**, na co w 2019 roku wydatkowano kwotę 858 769zł na dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w 2019 roku gmina przeznaczyła kwotę 145 337 zł udzielając 1422 świadczeń. Ponadto gmina zapewnia również pomoc w formie **usług opiekuńczych w tym specjalistycznych** i z tego tytułu w 2019 roku poniesiono koszty w wysokości 336 008 zł. Na terenie Gminy organizowane jest wsparcie osobom niepełnosprawnym poprzez udział w rozwoju różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej poprzez działalność m. in. **Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Związku Emerytów i Rencistów, Kół Gospodyń Wiejskich oraz grupy wsparcia** prowadzonej przez pracowników MGOPS, organizację wsparcia instytucjonalnego w postaci **Środowiskowego Domu Samopomocy Magiczny Dom w Myślenicach, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Myślenicach**. Ponadto pracownicy socjalni MGOPS świadczą **pracę socjalną na rzecz osób niepełnosprawnych** poprzez informowanie o uprawnieniach, o możliwościach uczestnictwa w ŚDS i WTZ, o możliwościach pomocowych z PCPR i PEFRON, informowanie o możliwościach i projektach aktywizujących np.: „**Aktywne Myślenice**”, **Małopolski Tele Anioł, program Przycisk Życia**, ponadto pomagano uzyskać prawo do ubezpieczenia zdrowotnego, przyznawano usługi opiekuńcze, czy też kierowano do DPS. W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym pracownicy socjalni współpracowali z **Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych Ich Rodzin i Przyjaciół Ognisko w Krakowie**; z **pielęgniarkami środowiskowymi**; z **Caritas Archidiecezji Krakowskiej Stacja Opieki w Myślenicach**.

Gmina Myślenice realizuje projekt **Aktywne Myślenice**, którego celem jest kompleksowa aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie Gminy Myślenice i u których zdiagnozowana zostanie największa ilość problemów. 90% osób objętych wsparciem ramach projektu to osoby niepełnosprawne, głównie w stopniu znacznym i umiarkowanym. Uczestnicy projektu zostali objęci wsparciem indywidualnym, w formie rehabilitacji ruchowej, wodnej, terapii sensorycznej, terapii logopedycznej i psychologicznej oraz wsparciem grupowym w formie szkoleń wyjazdowych.

MGOPS odpowiedzialny jest również za wypłatę **zasiłków okresowych**, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Z tej formy pomocy skorzystały 244 osoby, w 226 rodzinach, w postaci 1499 świadczeń na kwotę 208 534 zł. Zasiłki te zostały przyznane w szczególności z powodu: - bezrobocia – 45 os. - długotrwałej choroby – dla 101 osób, - niepełnosprawności- dla 110 osób, - inne- dla 43 osób,.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach realizuje także zadania z zakresu rehabilitacji społecznej określone ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także rozporządzeniem MPiPS z 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON.

Gmina Myślenice przystąpiła do realizacji **rządowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”**. Program zakłada wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu

niepełnosprawności. Usługi asystenta mogą być realizowane przez 7 dni w tygodniu, w godz. 7.00-22.00, a limit godzin usług asystenta przypadający na 1 uczestnika programu wynosi nie więcej niż 20 godzin miesięcznie. Uczestnik Programu nie ponosi odpłatności za usługi asystenta. Osoby niepełnosprawne będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej.

Gmina Myślenice wprowadziła również **ułatwienia dla osób niepełnosprawnych** w dostępie do załatwienia spraw w Urzędzie Miasta i Gminy w Myślenicach poprzez zapewnienie: sali obsługi klienta dostępnej dla osób poruszających się na wózkach, podjazdu dla niepełnosprawnych, pomocy przy obsłudze dostosowanej do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku i ruchu. Osoby z niepełnosprawnością wzroku mogą korzystać ze specjalnego, kontrastowego trybu ekranu na stronie internetowej Miasta i Gminy Myślenice, a także z funkcji powiększania tekstu, obsługi telefonicznej, udogodnień w podpisywaniu umów, wysokich standardów obsługi osób niepełnosprawnych, które obowiązują pracowników wszystkich wydziałów Urzędu Miasta i Gminy w Myślenicach.

Mocne strony	Słabe strony
Szeroka oferta działań i wsparcia na rzecz dzieci niepełnosprawnych w gminie	Wzrost na przestrzeni ostatnich 3 lat ilości wypłacanych zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych
Rosnąca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych.	Konieczność podjęcia kroków, które pozwolą w przyszłości zapewnić prawidłowe funkcjonowanie w środowisku ON
Prężnie działający 3 sektor dostosowany do lokalnych potrzeb osób niepełnosprawnych	Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba jako najczęstsze przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej
Zmniejszająca się liczba niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w gminie	Zwiększająca się potrzeba usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych
Sięganie po finansowanie ze środków zewnętrznych na realizację działań na rzecz ON	Zmiany demograficzne, skutkujące wcześniejszym korzystaniem z systemu instytucjonalnego wsparcia
Dostosowanie warunków funkcjonowania jednostek działających na terenie gminy do potrzeb ON	Niskie poczucie sprawczości wśród osób niepełnosprawnych
	Brak zakładów pracy chronionej, ZAZ
	Brak oferty wsparcia dla dorosłych osób niepełnosprawnych

4. Promocja i ochrona zdrowia

Promocja zdrowia to działania umożliwiające poszczególnym osobom i społecznościom zwiększenie kontroli nad czynnikami warunkującymi stan zdrowia i przez to jego poprawę, promowanie zdrowego stylu życia oraz środowiskowych i indywidualnych czynników sprzyjających zdrowiu. Największe znaczenie dla kształtowania zdrowia ma: styl życia, środowisko życia, czynniki biologiczno-dziedziczne oraz organizacja opieki zdrowotnej. Zadania promocji zdrowia realizowane są poprzez edukację zdrowotną i prozdrowotną politykę publiczną.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Niska przeciętna długość życia	Średnia długość życia mieszkańców gminy poniżej średniej długości życia w Polsce	Urząd gminy Urząd stanu cywilnego Główny Urząd Statystyczny	75,3 mężczyzna (2019) 82,7 kobieta (2019)
Liczba osób korzystających z pomocy z powodu ciężkiej lub długotrwałej choroby	Osoby, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej były uprawnione i otrzymały pomoc społeczną z powodu ciężkiej lub długotrwałej choroby	Ośrodek pomocy społecznej	392 (2019)
Liczba osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu	Osoby, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej były uprawnione i otrzymały pomoc społeczną z powodu alkoholizmu	Ośrodek pomocy społecznej	42 (2019)
Liczba osób korzystających z pomocy z powodu narkomanii	Osoby, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej były uprawnione i otrzymały pomoc społeczną z powodu narkomanii	Ośrodek pomocy społecznej	0 (2019) 1 (2018)
Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Osoby, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej były uprawnione i skorzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Ośrodek pomocy społecznej	0 (2019) 0 (2018)
Dostępność programów z zakresu promocji zdrowia	Udział osób uczestniczących w programach z zakresu promocji zdrowia w różnych jego aspektach realizowanych przez placówki edukacyjne, kulturalne, sportowe oraz ośrodek pomocy społecznej na terenie gminy	Szkoły Centra kultury Domy kultury Ośrodki kultury Świetlice Ośrodki sportu i rekreacji Ośrodek pomocy społecznej	3084 (2019)

W gminie w 2019 roku funkcjonowało **36 przychodni** (8 na 10 tys. mieszkańców). W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono **410 862 porad lekarskich**, natomiast w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono **221 449 porad**. W gminie działa **13 aptek** (3419 mieszkańców przypada na 1 aptekę).

W Myślenicach funkcjonuje jeden szpital publiczny. Szpital w Myślenicach funkcjonuje jako Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i udziela specjalistycznych świadczeń zdrowotnych mieszkańcom całego powiatu myślenickiego. SP ZOZ Myślenice oferuje swoim pacjentom możliwość leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego w swoich oddziałach i poradniach zatrudniających wysoko wykwalifikowanych pracowników. W ciągu roku hospitalizuje się tu blisko 10,5 tys. chorych z powiatu myślenickiego i okolic.

Celem działalności SP ZOZ w Myślenicach jest:

- Udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, możliwie najwyższej jakości dla pacjentów z obszaru działania SPZOZ bez względu na ich status społeczny i ekonomiczny.
- Prowadzenie leczenia zamkniętego w oddziałach szpitalnych i ambulatoryjnego w poradniach przyszpitalnych, w szczególności:

- badania i porady lekarskie,
- leczenie,
- badania i terapia psychologiczna,
- rehabilitacja lecznicza,
- pielęgnacja chorych,
- opieka nad niepełnosprawnymi,
- diagnostyka medyczna,
- orzekanie o stanie zdrowia,
- promocja zdrowia,
- działalność profilaktyczna i oświatowo - wychowawcza,
- opieka nad kobietą ciężarną i jej płodem, porodem, połogiem oraz nad noworodkiem.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Myślenicach funkcjonuje jako jedyny tego typu zakład opieki zdrowotnej na terenie całego Powiatu Myślenickiego. Szpital cieszy się dobrą pozycją na rynku świadczonych usług medycznych, mają na to wpływ położenie i usytuowanie szpitala w centrum miasta, duże doświadczenie zawodowe oraz wysokie kwalifikacje lekarzy i pielęgniarek, wdrożone działania mające na celu podnoszenie jakości usług, szeroki zakres świadczonych usług medycznych, szpital jest dobrze wyposażony w stosunkowo nowe strategiczne urządzenia medyczne, duże zaangażowanie lokalnych samorządów w utrzymanie i działalność lecznictwa zamkniętego.

W skład SP ZOZ wchodzi: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Myślenicach, Stacja Pomocy Doraźnej i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy.

W zakresie lecznictwa zamkniętego szpital dysponuje: blokiem operacyjnym, chirurgią ogólną wraz z pododdziałem Intensywnej Opieki Pooperacyjnej, chirurgią urazowo-ortopedyczną, oddziałem dziecięcym, oddziałem ginekologiczno-położniczym wraz z blokiem porodowym, oddziałem chorób płuc, oddziałem neonatologicznym, oddziałem neurologicznym, oddziałem wewnętrznym wraz z intensywną opieką kardiologiczną, oddziałem zakaźnym, oddziałem anestezjologii i intensywnej terapii, Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym, stacją pomocy doraźnej, zakładem opiekuńczo-leczniczym.

W szpitalu funkcjonuje także **szereg poradni specjalistycznych**, w tym: alergologiczna, chirurgiczna dziecięca i ogólna, kardiologiczna, medycyny pracy, przeciwgruźlicza i chorób płuc, rehabilitacji i fizykoterapii, reumatologiczna, urazowo ortopedyczna, urologiczna, zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień, chorób zakaźnych i neurologiczna, a także pracownie diagnostyczne i laboratoria.

W ramach realizacji Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2015-2020, w styczniu 2020r. w Gminie Myślenice rozpoczął swoją działalność **Dzienny Dom Senior+**, który **posiada 30 miejsc dziennego pobytu** dofinansowanych z MRPiPS. W ramach swojej działalności DD Senior+ prowadził następujące działania również prozdrowotne.

TABELA 1 DANE DOTYCZĄCE ORGANIZACJI ZAJĘĆ DLA SENIORÓW- DOM DZIENNY SENIOR +

	ROK 2020	Ilość spotkań	Ilość seniorów biorąca udział w spotkaniach	Łączna ilość uczestników
	Spotkania edukacyjne			
1	Historia fotografii	6	41	116
2	Dbanie o urodę	33	40	140
3	Kurs komputerowy	58	33	
4	Psycholog	60	56	
5	Wyjście do muzeum	1	24	24
6	„Projekt zdrowie”	2	49	49
7	Bezpieczny Senior spotkania ze Strażą miejską	2	55	55
8	„Jak dbać o serce”	4	85	85
	Sportowo rekreacyjne			
1	Warsztaty muzyczne	32	45	
2	Basen	17	21	166
3	Reh. Grupowa	105	30	
4	Reh indywidualna	118	11	11
5	Kino	1	25	25
6	Kawiarnia	2	47	47
7	Spotkania integracyjne	12	28	336
8	Teatr po latach	1	30	
9	Zajęcia prowadzone przez terapeutów zajęciowych	528 grupowych 1271 indywidualnych	65	

ŹRÓDŁO: DD SENIOR +

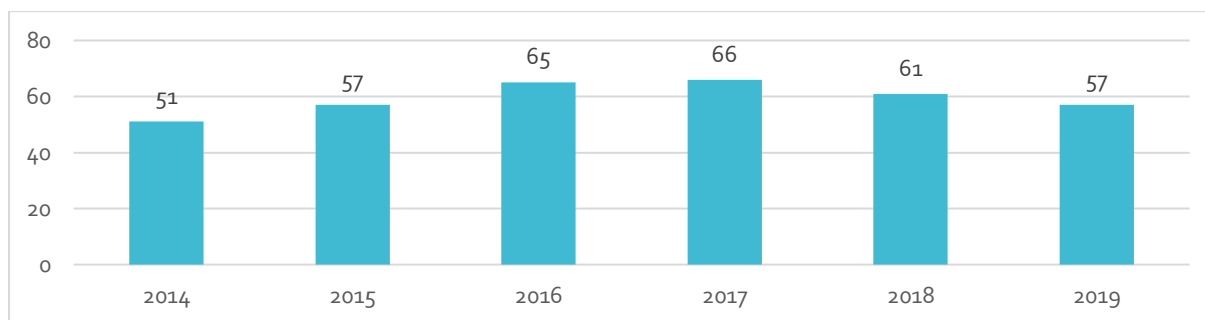
Powiat Myślenicki w 2016 roku doprowadził do uruchomienia nowego **Środowiskowego Domu Samopomocy** dla 20 osób niepełnosprawnych intelektualnie w Myślenicach. Ten ośrodek wsparcia jest prowadzony przez organizację pozarządową na zlecenie powiatu myślenickiego i w 2017 roku zyskał nową siedzibę, która pozwoliła na zwiększenie ilości jego miejsc w 2018 roku do 28. W roku 2018 powiat myślenicki podpisał umowę intencyjną z CARITAS Archidiecezji Krakowskiej w sprawie przeniesienia siedziby filii Warsztatów Terapii Zajęciowej w Myślenicach do nowych, nowoczesnych pomieszczeń, co stało się faktem od stycznia 2020 roku. Pozwoliło to również na zwiększenie o 10 ilości miejsc w tej placówce.

Realizacja działań w zakresie polityki senioralnej spoczywa głównie na barkach samorządów gminnych, przy ich wsparciu funkcjonują **koła i kluby seniorów**, które m.in. działają czynnie w **Uniwersytecie Trzeciego Wieku, Związku Emerytów i Rencistów, Kół Gospodyń Wiejskich**. Na terenie gminy istnieją i **działają stowarzyszenia** skupiające seniorów, które zrzeszają osoby połączone wspólnymi celami i zainteresowaniami.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z art. 17 ust.1pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej, należy **organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania**, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomoc ta polega na zaspakajaniu codziennych potrzeb bytowych, rzeczowych, pielęgnacyjnych, higienicznych zalecanych przez lekarza oraz w miarę możliwości zapewnienie podopiecznym kontaktów z otaczającym ich środowiskiem. Zadanie to realizowane było w 2019 roku

w sposób ciągły przez 24 opiekunki zatrudnione na umowę zlecenie, które przepracowały 19 707 godzin. Usługi świadczone były u 57 osób, w tym u 48 samotnych i 9 żyjących w rodzinie. Wydano 120 decyzji w sprawie świadczenia usług. Podpisano z członkami rodzin 8 umów dotyczących świadczenia przez nich opieki nad chorymi członkami ich rodzin. W 2019 roku sprawozdawczym nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych. Od 2017 roku **maleje liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w Gminie Myślenice**. W 2017 roku liczba ta wynosiła 66 osób, natomiast w roku 2019 jest to już 57 osób. Poniższy wykres obrazuje tę sytuację.

WYKRES 17 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG OPIEKUŃCZYCH NA TERENIE GMINY MYŚLENICE W LATACH 2014-2019

ŹRÓDŁO: MGOPS MYŚLENICE

Na terenie gminy Myślenice działają trzy grupy wsparcia: Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików „Ukleina”, Grupa Wsparcia dla Osób Współzależniomych Al-Anon „Wrzos”, Grupa Dorosłych Dzieci Alkoholików.

W roku 2019 w Centrum Profilaktyczno- Dydaktycznym udzielono w sumie **1049 porad/konsultacji** oraz **przeprowadzono 865 specjalistycznych indywidualnych zajęć terapeutycznych** (246 zajęć z psychologiem ds. dzieci i młodzieży, 32 z pedagogiem, 587 z logopedą).

Mocne strony	Słabe strony
Malejąca liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w gminie	Utrzymujący się problem nadużywania alkoholu wśród mieszkańców gminy
Świadczone usługi zdrowotne na bardzo wysokim poziomie	Duża liczba osób korzystająca z pomocy z powodu ciężkiej lub długotrwałej choroby
Dobrze wyposażona baza szpitalna w stosunkowo nowe strategiczne urządzenia medyczne, dysponowanie wyspecjalizowanym personelem medycznym	Brak badań i diagnozy dotyczących osób z problemami psychicznymi
Duże zaangażowanie lokalnych samorządów w utrzymanie i działalność lecznictwa zamkniętego	Niewystarczające zaplecze instytucjonalne w dziennej opiece nad dorosłymi osobami z niepełnosprawnością
Szerokie działania prozdrowotne prowadzone przez różne podmioty działające na terenie gminy, dostępność programów z zakresu promocji zdrowia	Słabo rozwinięta oferta opieki wytchnieniowej
Integracja mieszkańców gminy w ramach działań prozdrowotnych (ŚDS, DD Senior+, WTZ, kluby AA)	Brak specjalistycznego dziecięcego poradnictwa psychiatrycznego w sytuacji wzrastającej liczby samookaleczeń, depresji
Znikoma liczba osób korzystająca z pomocy z powodu narkomanii	

5. Pobudzanie aktywności obywatelskiej współpraca z organizacjami pozarządowymi

Aktywnością obywatelską jest udział obywateli w życiu politycznym, gospodarczym, kulturalnym i społecznym zarówno państwa, jak i wspólnoty lokalnej, jest świadoma i dobrowolna. Przejawia się m.in. udziałem w wyborach, kontrolowaniem lub sprawowaniem władzy, przynależnością do organizacji społecznych lub stowarzyszeń, dbaniem o ład i porządek publiczny, reagowaniem na przejawy łamania przyjętych zasad, zaangażowaniem się w pomoc potrzebującym oraz samoorganizowaniem się obywateli w sprawach dotyczących wspólnego dobra. Może być mierzona na wiele sposobów. Każdy z czynników, takich jak frekwencja wyborcza, udział w formalnych i nieformalnych działaniach mających na celu wpływ na podejmowanie decyzji publicznych, czy ogólna chęć do zrzeszania się i działania w organizacjach non-profit, ilustruje jej aspekty.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Frekwencja wyborcza	Udział osób uprawnionych do głosowania, które wzięły udział w wyborach lub referendach. Rekomendowane jest uwzględnienie frekwencji w ostatnich wyborach samorządowych. Jest przejawem zaangażowania obywatelskiego w sprawy lokalne. Odniesienie do wyborów samorządowych jest ważne z powodu osadzenia systemu usług społecznych w gminach	Państwowa Komisja Wyborcza	59,3 (2018 – wybory samorządowe) 66,2 (2019- wybory parlamentarne-sejm)
Wielkość sektora pozarządowego	Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w gminie na 1 tys. mieszkańców	Urząd gminy Starostwo powiatowe Krajowy Rejestr Sądowy	3,40 (2019)

W Gminie Myślenice działa obecnie ponad 100 organizacji pozarządowych. Społecznicy reprezentują interesy mieszkańców w kilku podstawowych obszarach: edukacja, kultura, sport, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, ochrona środowiska i przedsiębiorczość. W swojej działalności obejmują zarówno tereny wiejskie, jak i miejskie. Uchwałą NR 254/XXIX/2020 Rada Miejska w Myślenicach z dnia 30 listopada 2020 r. przyjęła roczny program współpracy Gminy Myślenice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Stworzenie programu ma na celu współdziałanie w celu jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, tworzonej przez mieszkańców oraz wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów kierowania rozwojem gminy. Program współpracy koreluje z innymi rocznymi programami uchwalanymi przez Radę Miejską w Myślenicach tj. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Myślenice i Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Myślenice, które wskazują niektóre priorytetowe zadania publiczne

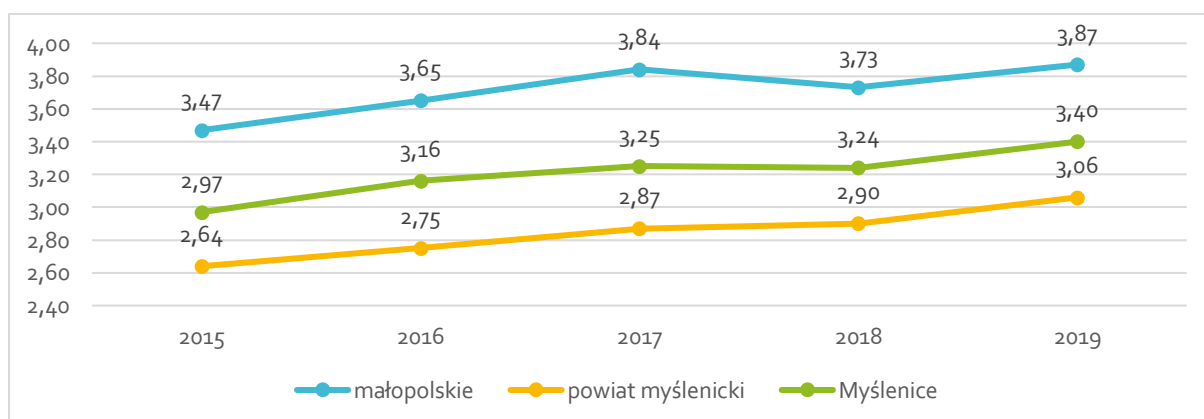
realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Nadrzędnym celem Programu jest kształtowanie partnerstwa Miasta i Gminy Myślenice z organizacjami dla wspólnych działań służących lepszemu zaspokajaniu potrzeb i podnoszeniu poziomu życia mieszkańców regionu oraz wspomaganie zrównoważonego rozwoju gminy. Celami szczegółowymi współpracy z organizacjami pozarządowymi są m.in.:

- 1) Aktywizacja mieszkańców w życiu społecznym gminy.
- 2) Kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w regionie poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstania inicjatyw lokalnych, wsparcie aktywności obywatelskiej mieszkańców Gminy Myślenice, umacnianie świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję.
- 3) Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego mieszkańców gminy.
- 4) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
- 5) Umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami.
- 6) Zapewnianie efektywniejszej realizacji zadań publicznych poprzez włączenie organizacji w realizację tych zadań.
- 7) Wspieranie organizacji w realizacji ich zadań statutowych.

Uchwałą nr 287/XXXIV/2017 z dnia 31 marca 2017 roku wprowadzono w Gminie Myślenice **Budżet Obywatelski**. Opracowano system zgłaszania pomysłów mieszkańców, które Gmina realizuje. Budżet Obywatelski na dobre zagościł w Gminie. Rokrocznie odbywają się nabory zadań zgodnie z aktualizowanymi regulaminami. Obecnie zrealizowano niemal wszystkie zadania wybrane w głosowaniu mieszkańców.

Na 1000 ludności w gminie Myślenice zarejestrowanych w 2015 było 2,97 podmiotów NGO, dla porównania w powiecie myślenickim było to 2,64 podmiotów NGO, natomiast w województwie małopolskim 3,47 podmiotów NGO. W 2019 roku w gminie Myślenice ilość zarejestrowanych podmiotów NGO na 1000 ludności wzrosła do poziomu 3,40, gdzie odpowiednio w powiecie myślenickim wynosiła 3,06, natomiast w województwie małopolskim 3,87. Powyższe obrazuje wykres.

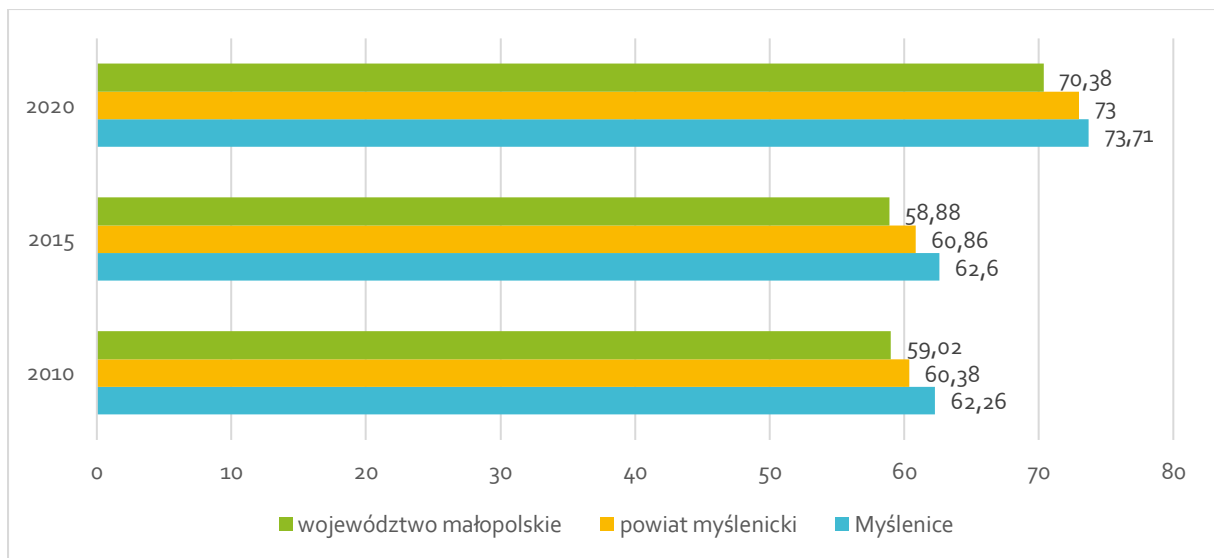
WYKRES 18 LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2015-2019

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Aktywność wyborcza mieszkańców Gminy Myślenice znajdowała się na wyższym poziomie, aniżeli średnia dla województwa czy powiatu w wyborach na Prezydenta Polski w 2010, 2015 i 2020 roku. Frekwencja wyborcza jest wiarygodnym wskaźnikiem kondycji demokracji oraz rozwiniętych cnót obywatelskich wyrażanych poprzez autentyczną aktywność obywatelską. Świadczy to o wysokiej odpowiedzialności mieszkańców gminy Myślenice, ich sile sprawczej i chęci wpływu na przyszłość i losy kraju. Poniższy wykres obrazuje frekwencję wyborczą w wyborach na Prezydenta Polski w latach 2010, 2015, 2020 w zestawieniu z danymi dla powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego.

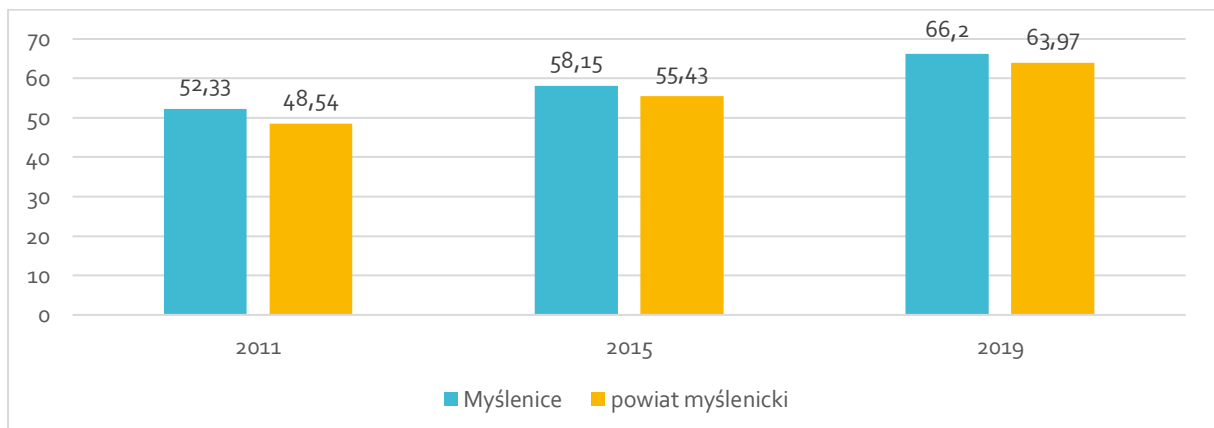
WYKRES 19 FREKWENCJA WYBORCZA PODCZAS WYBORÓW PREZYDENCKICH

ŹRÓDŁO: PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

W wyborach parlamentarnych w 2011, 2015 i 2019 roku mieszkańcy gminy Myślenice wykazali się większą aktywnością obywatelską niż mieszkańcy powiatu myślenickiego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

WYKRES 20 FREKWENCJA WYBORCZA PODCZAS WYBORÓW PARLAMENTARNYCH 2011, 2015 I 2019 ROK

ŹRÓDŁO: PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

Mocne strony	Słabe strony
Reprezentowanie przez 3 sektor interesów mieszkańców w podstawowych obszarach życia	Niższy od średniej dla województwa małopolskiego wskaźnik liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Rosnąca liczba podmiotów NGO	Brak wsparcia merytorycznego organizacji ze strony samorządu oraz udostępniania bazy lokalowej
Wysoka aktywność obywatelska i sprawcza mieszkańców gminy	
Tworzenie partycypacyjnego budżetu gminy, co mobilizująco działa na aktywność obywatelską mieszkańców	
Budowanie przez samorząd partnerstwa publiczno-społecznego w ramach zlecenia zadań i współpracy z 3 sektorem	

6. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług. System świadczeń pomocy społecznej wspiera finansowo osoby i rodziny o niskich dochodach oraz pozbawione dochodu. Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej.

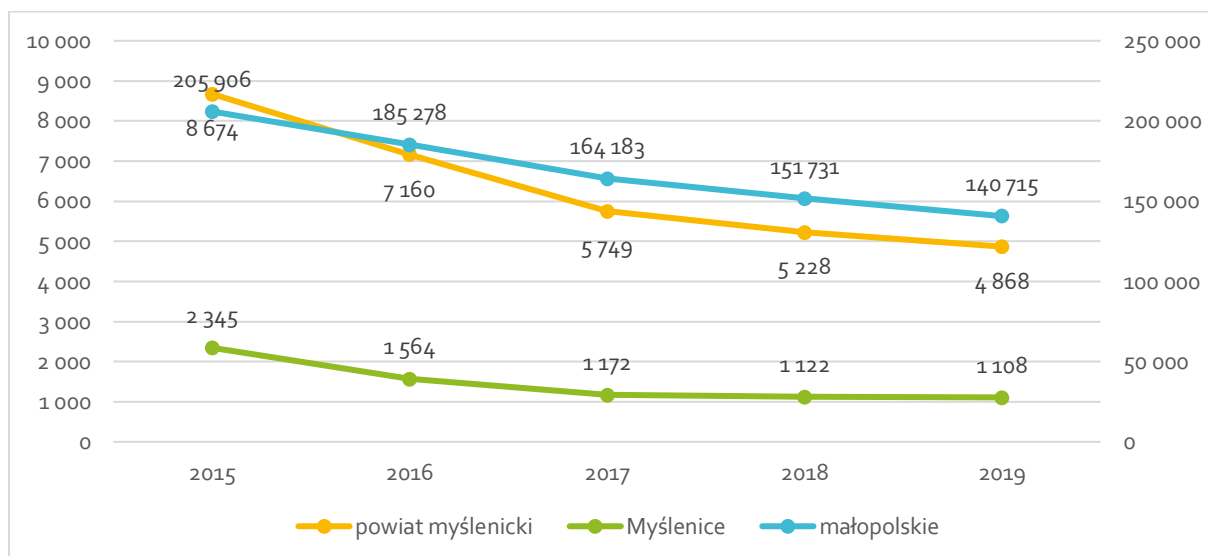
Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Struktura ludności według funkcjonalnych grup wieku	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym według płci	Główny Urząd Statystyczny	wiek przedprodukcyjny: 3962 (M), 3815 (K) wiek produkcyjny: 15208 (M), 13417 (K) wiek poprodukcyjny: 2706 (M), 5336 (K) (2019)
Struktura gospodarstw domowych	Gospodarstwa domowe ze względu na wielkość (liczba członków)	MGOPS Myślenice	Korzystające ze wsparcia pomocy społecznej: Liczba rodzin: 534 Liczba osób w rodzinach: 1108 (2019)
Liczba odbiorców usług w zakresie pomocy społecznej według rodzaju	Osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) były uprawnione i otrzymały pomoc społeczną według jej rodzaju	MGOPS Myślenice	Korzystające ze wsparcia pomocy społecznej: Liczba rodzin: 534 Liczba osób w rodzinach: 1108 (2019)

Liczba osób bezdomnych	Osoby niezamieszkujące w lokalach mieszkalnych w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowane na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoby niezameldowane w lokalach mieszkalnych i zameldowane na pobyt stały w lokalach, w których nie ma możliwości zamieszkania	MGOPS Myślenice	14 (2019)
Liczba osób uprawnionych do korzystania z pomocy postpenitencjarnej	Liczba osób, które będą uprawnione do korzystania z pomocy postpenitencjarnej z tytułu opuszczenia zakładów karnych w perspektywie 5 lat	MGOPS Myślenice	10 (2019)

Na terenie Gminy działają następujące instytucje pomocy społecznej: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Profilaktyczno-Dydaktyczne w skład którego wchodzi: Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna i Punkt Konsultacyjny dla osób Uzależnionych i Współuzależnionych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa - działający na terenie powiatu, Środowiskowy Dom Samopomocy „Magiczny Dom”, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Dom Pomocy Społecznej „Biały Potok”, Dzienny Dom Senior+, 4 prywatne Domy Pomocy Społecznej, wiele organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz pomocy społecznej.

Z pomocy społecznej w 2019 roku skorzystało 1 108 osób, co stanowiło 2,49% wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do 2018 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 14 osób. Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z roku na rok maleje. Dla porównania w 2015 roku aż 2 345 osób korzystało ze wsparcia pomocy społecznej, natomiast w roku 2016 liczba osób korzystających ze wsparcia zmalała do poziomu 1 564 osoby, w roku 2017 było to już o 392 osoby mniej. Sytuacja ta obrazuje, że na przestrzeni 5 lat liczba klientów korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zmniejszyła się o ponad połowę (53%). Świadczy to o znacznej poprawie sytuacji społecznej mieszkańców Gminy Myślenice. Analogiczna sytuacja występuje w powiecie myślenickim i w województwie małopolskim, gdzie liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z roku na rok maleje. W 2015 roku 8 674 osoby zamieszkujące powiat myślenicki skorzystały ze wsparcia środowiskowej pomocy społecznej, zaś w 2019 roku ilość ta spadła do poziomu 4 868 osób (spadek o 44%). Natomiast w województwie małopolskim w 2015 roku 205 906 osób korzystało z środowiskowej pomocy społecznej, gdzie w 2019 roku osób korzystających było już 140 715 (spadek o 32%). Analiza danych zastanych obrazuje sytuację, gdzie w Gminie Myślenice liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 5 lat spadła aż o 53 %, gdzie dla powiatu myślenickiego zanotowano spadek korzystających z pomocy na poziomie 44%, zaś dla województwa małopolskiego o 32%. Wyniki analizy jasno wskazują na poprawiającą się sytuację społeczną mieszkańców Gminy Myślenice. Poniżej szczegółowe dane dotyczące liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

WYKRES 21 OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2015-2019 W GMINIE MYŚLENICE, POWIECIE MYŚLENICKIM I WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

W roku 2019 MGOPS zarejestrował **14 osób bezdomnych**, które zostały zaopatrzone zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Jest to wzrost o 27% w stosunku do roku poprzedniego. Sytuacja bezdomnych jest w miarę możliwości monitorowana przez pracowników socjalnych. Na wzrost bezdomności w gminie ma niewątpliwie wpływ **duża ilość osób powracających z zakładów karnych** (w 2019 roku 10 osób).

W 2019 roku, **kadra MGOPS** liczyła 50 osób w tym: kadra kierownicza 4 osoby, pracownicy socjalni 20 osób, pozostali pracownicy 26 osób. Spośród zatrudnionych w MGOPS pracowników 39 posiada wykształcenie wyższe, 9 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 5 pracowników socjalnych, wśród pracowników 2 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

W Gminie Myślenice środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2019 roku 68 030 799 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 11 383 481zł, (co stanowi 20%). W dziale 855 – Rodzina, wydatkowano 60 686 717zł, co stanowi 89,20% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna, wydatkowano 6 697 651 zł, co stanowi 9,85% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 – Ochrona zdrowia, wydatkowano 251 455 zł, co stanowi 0,37 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 394 976 zł, co stanowi 0,58% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

Mocne strony	Słabe strony
Wyspecjalizowana kadra pracowników pomocy społecznej	Wzrost w strukturze ludności osób w wieku poprodukcyjnym
Szeroka dostępność instytucji świadczących pomoc społeczną na terenie gminy	Rosnący współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi
Na przestrzeni ostatnich 5 lat liczba klientów korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zmniejszyła się o ponad połowę (53%)	Niechęć do zmiany, postawa roszczeniowa
Znaczna poprawa sytuacji społecznej mieszkańców gminy	Brak infrastruktury dla ubogich (kuchnia, łazienka, ogrzewalnia)

7. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Liczba dzieci przebywających w formach rodzinnej pieczy zastępczej	Dzieci wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej według rodzaju pieczy	PCPR Myślenice	4 (2019)
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych według rodzaju	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem	PCPR Myślenice	8 (2019)
Liczba wychowanków placówek i rodzin zastępczych w programach usamodzielniania	Osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze po osiągnięciu pełnoletniości uczestniczące w programach usamodzielniania	PCPR Myślenice	1 (2019)
Prognozowana liczba wychowanków placówek i rodzin zastępczych uczestniczących w programach usamodzielniania	Liczba wychowanków placówek i rodzin zastępczych, którzy w ciągu najbliższych 5 lat nabędą prawo do udziału w programach usamodzielniania	Ośrodek pomocy społecznej	5 (prognoza na 5 lat na podstawie roku 2019)

System wspierania rodziny i system pieczy zastępczej realizowany jest w Gminie Myślenice na kilku płaszczyznach, poprzez: pracę asystenta rodziny z rodziną, pracę socjalną pracowników, pracę z dzieckiem w Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej wchodzącej w skład Centrum Profilaktyczno- Dydaktycznego, wsparcie oferowane rodzinie w Centrum Profilaktyczno- Dydaktycznym, realizację programu „Dobry start”, pracę rodzin zastępczych, pracę placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmuje swoim zasięgiem dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. **W 2019 roku z Gminy Myślenice w placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczonych było 8 dzieci, natomiast w rodzinach zastępczych 4 dzieci.** W roku 2019 asystenci rodziny pracowali z 35 rodzinami, pieczę opuściło 5 dzieci: 4 dzieci - ze względu na osiągnięty cel, jedno po osiągnięciu pełnoletniości. Z tytułu pozostawiania dzieci w pieczy zastępczej gmina ponosi koszty utrzymania zależne od długości przebywania dzieci poza domem rodzinnym. Pobyt dzieci w placówkach

opiekuńczo-wychowawczych jest bardzo drogi i kosztował gminę w 2019 roku 185 082 zł, natomiast za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych gmina poniosła koszty 39 026 zł.

W 2019 roku w powiecie myślenickim w rodzinnych formach pieczy zastępczej w 22 rodzinach przebywało łącznie 44 dzieci. W rodzinach zastępczych umieszczone były także dzieci pochodzące z innych powiatów, ale również dzieci z terenu powiatu myślenickiego znalazły opiekę w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Na koniec 2019 roku na terenie powiatu myślenickiego funkcjonowało 5 rodzin spokrewnionych, 6 rodzin niezawodowych, 1 zawodowa. Na terenie powiatu myślenickiego **obserwuje się stałą tendencję spadkową liczby rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych**. Maleje również liczba dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą na rzecz innych form opieki nad małoletnimi ustanawianych przez Sąd (opieka prawna, piecza instytucjonalna, piecza bieżąca, adopcja). W 2019 roku na terenie powiatu funkcjonowały 3 zawodowe rodziny zastępcze. Wszystkie rodziny zawodowe funkcjonowały na podstawie umów zlecenia zawartych ze starostą, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Łącznie rodziny te zapewniły opiekę 9 dzieciom. W trakcie roku prowadzone były działania wspierające dla rodzin zastępczych, ich podopiecznych i kandydatów na rodziny w formie indywidualnych konsultacji, poradnictwa pedagogicznego, doradztwa zawodowego oraz konsultacji w zakresie usamodzielnienia. Na terenie PCPR zorganizowano warsztaty szkoleniowe: Rozwijać Skrzydła oraz Wsparcie w wyborze ścieżki edukacyjnej.

Mocne strony	Słabe strony
Obserwuje się stałą tendencję spadkową liczby rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych	Wysoki koszt utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej
Maleje liczba dzieci objętych rodzinną pieczą zastępczą na rzecz innych form opieki nad małoletnimi ustanawianych przez Sąd (opieka prawna, piecza instytucjonalna, piecza bieżąca, adopcja)	W przypadku braku miejsca w pieczy zastępczej na terenie gminy, dziecko jest umieszczane poza gminą co utrudnia kontakt rodziny biologicznej z dzieckiem
System wspierania rodziny i system pieczy zastępczej realizowany jest w Gminie Myślenice na kilku płaszczyznach, co przeciwdziała umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej	

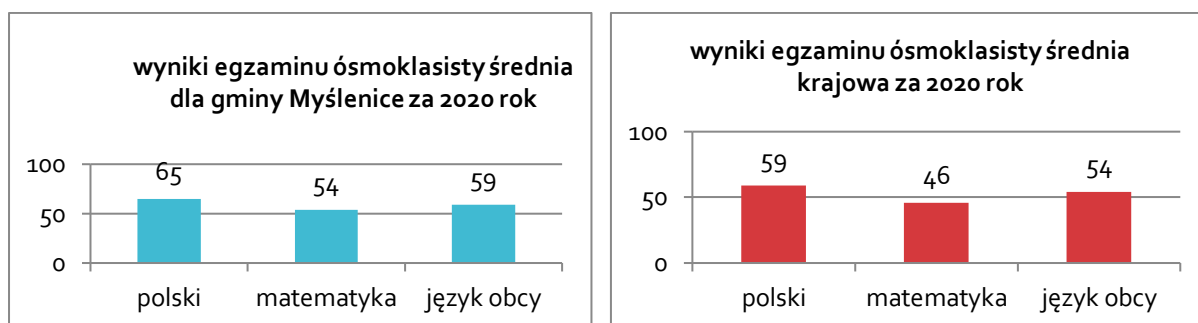
8. Edukacja publiczna

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej sprawę **edukacji publicznej** traktuje jako jedno z ważniejszych praw socjalnych. Państwo gwarantuje młodym obywatelom, prawo do nauki, oni natomiast zobowiązani są do uczestniczenia w tym procesie. Edukacja publiczna jest jednym z fundamentalnych zadań publicznych państwa i jego administracji, polega na ciągłym i nieograniczonym w czasie zaspokajaniu potrzeb w zakresie wiedzy i umiejętności, określonych przez indywidualne cechy ucznia, za pomocą działalności ludzkiej, której bezpośrednim rezultatem nie jest wytworzenie żadnego dobra materialnego. Ten stan rzeczy powoduje, że edukacja publiczna jako dziedzina administracji publicznej, której domeną jest kształcenie, wychowanie i opieka, ma istotny wpływ na rozwój człowieka. Państwo powierzając jednostkom samorządu terytorialnego jedno z najważniejszych zadań, jakim jest edukacja publiczna, gwarantuje powszechne prawo do nauki poprzez zapewnienie zwłaszcza bezpłatności szkolnictwa publicznego, a także równego i powszechnego dostępu szkół publicznych.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Poziom skolaryzacji wśród dzieci w wieku przedszkolnym	Udział dzieci objętych edukacją przedszkolną wśród dzieci w wieku 3–6 lat	Urząd gminy	Wartość wskaźnika 95,1 (2019) miejsca w przedszkolach na 1000 dzieci w grupie wieku 3-6 lat: 850,60 (2019)
Dostęp do bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół ponadpodstawowych	Liczba miejsc na kursach i zajęciach dodatkowych niepłatnych do ogólnej liczby uczniów szkół ponadpodstawowych	bd	(2019) Zajęcia sportowe:125 Zajęcia dodatkowe: 127
Dostęp do oferty edukacyjnej i rozwoju zainteresowań dla osób 50+	Liczba miejsc na kursach edukacyjnych dla seniorów do liczby mieszkańców w kategorii 50+	Myślenickie Towarzystwo Kultury, Uniwersytet Trzeciego Wieku, DD Senior+	Liczba miejsc (2019): 50 Liczba ludności 50+: 14 824 Wskaźnik (2019): 3,37

Priorytetem lokalnego samorządu jest dążenie do poprawy warunków kształcenia. Systematycznie od kilku lat szkoły i inne placówki poddawane są generalnym remontom. Bliskość dużego ośrodka akademickiego, jakim jest Kraków, sprzyja podejmowaniu nowatorskich rozwiązań w kształceniu i edukacji dzieci i młodzieży. Uzyskane dane ilościowe i jakościowe pozwalają na stwierdzenie, iż placówki edukacyjne w **Gminie Myślenice dysponują wysoko wykwalifikowaną kadrą i mają do zaproponowania swoim mieszkańcom szeroką, komplementarną i dostępną ofertę.** Na terenie gminy działają liczne placówki oświatowe i edukacyjne na każdym poziomie kształcenia. Według danych Systemu Informacji Oświatowej na terenie Gminy Myślenice **zarejestrowanych jest 87 szkół i placówek oświatowych.** Wśród nich funkcjonuje 26 przedszkoli, 20 szkół podstawowych, licea, technika, szkoły branżowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, zespoły szkół, szkoły policealne i dla dorosłych. Organem prowadzącym 41 z tych podmiotów jest gmina, 18 podmiotów jest prowadzonych przez powiat, 8 podmiotów prowadzi samorząd województwa, 14 placówek prowadzą osoby fizyczne, 4 podmioty są prowadzone przez spółki handlowe, 1 przez stowarzyszenie, 1 przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. **Od kilku lat prowadzone jest także kształcenie na poziomie studiów wyższych w Staropolskiej Szkole Wyższej w Kielcach- Wydział Zamiejscowy w Myślenicach.** Myślenice dysponują dobrze rozwiniętą siecią szkół, która zapewnia bardzo dobrą jakość kształcenia, czego potwierdzeniem może być porównanie wyników egzaminu ósmoklasisty za 2020 rok uczniów Gminy Myślenice ze średnią wyników w kraju. Z każdego przedmiotu średnia uczniów z Gminy Myślenice jest o kilka punktów wyższa niż średnia krajowa. W przypadku języka polskiego to 6 punktów, matematyki – 8 punktów, języka obcego – 5 punktów.

WYKRES 22 WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W GMINIE MYŚLENICE/ ŚREDNIA KRAJOWA ZA 2020 ROK

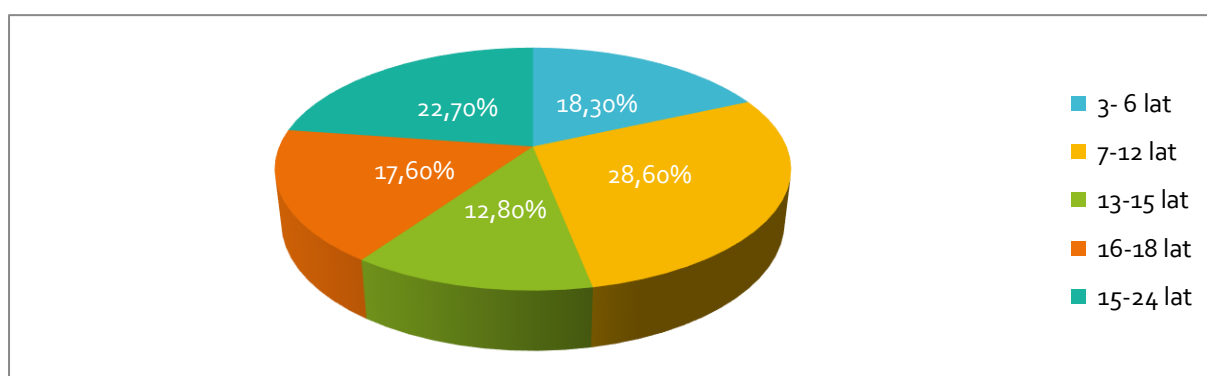

ŹRÓDŁO: MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Gmina Myślenice wspiera także pozaszkolne formy kształcenia. We współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury **podejmowane są inicjatywy zmierzające do kształcenia**: plastycznego (Międzynarodowe Warsztaty Artystyczne), tanecznego (Reprezentacyjny Folklorystyczny Zespół Miasta i Gminy Myślenice - Zespół Pieśni i Tańca "Ziemia Myślenicka"). Działalność edukacyjna Myślenickiego Ośrodka Kultury i Sportu to przede wszystkim rozwój lokalnej świadomości kulturalnej i narodowej. W obydwu instytucjach prowadzone są liczne zajęcia plastyczne, teatralne, taneczne, które stanowią doskonałe uzupełnienie szkolnej edukacji. O edukację sportową dzieci i młodzieży dbają **lokalne stowarzyszenia i kluby sportowe**. Spośród nich na szczególną uwagę zasługują Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół" oraz Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej "Uklejna". Te i wiele innych organizacji promują różne dyscypliny sportowe począwszy od popularnej piłki nożnej - poprzez pływanie, narciarstwo, aż do judo, zapasów i wspinaczki. Młodzi sportowcy osiągają zadawalające wyniki w ogólnopolskich i międzynarodowych zawodach i konkursach.

Poniższy wykres obrazuje procentowe **kształtowanie się grup edukacyjnych w Gminie Myślenice**. Najlicniejszą grupę uczniów stanowią dzieci w wieku 7-12 lat (28,6%), najmniej liczną (12,8%) 13-15 lat.

WYKRES 23 EDUKACYJNE GRUPY WIEKU W GMINIE MYŚLENICE NA 31.12.2019R.

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Mocne strony	Słabe strony
Priorytetem lokalnego samorządu jest dążenie do poprawy warunków kształcenia	Wysokie koszty utrzymania edukacji
Gmina dysponuje wysoko wykwalifikowaną kadrą oferującą bardzo dobrą jakość szkolenia	Brak bezpłatnej oferty edukacyjnej
Szeroka i komplementarna oferta zajęć w ramach edukacji artystycznej i sportowej	Oferta ograniczona do terenu miasta

Gmina wspiera pozaszkolne formy kształcenia. We współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury podejmowane są różne inicjatywy	
---	--

9. Przeciwdziałanie bezrobociu

Bezrobocie jest zjawiskiem niezwykle złożonym, posiadającym swój wymiar ekonomiczny, prawny i społeczny. Wpływa nie tylko na dynamikę rozwoju ekonomicznego, ale także na standard życia ludności, decydując o nastrojach społecznych. Praktyka gospodarcza dowiodła, że mechanizm wolnorynkowy nie jest w stanie skutecznie przeciwdziałać bezrobociu, zwłaszcza gdy zjawisko to zaczyna osiągać niebezpiecznie wysoki poziom. Walka z bezrobociem wymaga przyjęcia i realizowania odpowiedniej polityki w tym zakresie. Jednym z istotniejszych instrumentów, jakimi państwo dysponuje w walce z bezrobociem to ustawowe regulacje rynku pracy, tworzące całą infrastrukturę metod i środków przeciwdziałania bezrobociu. Stopień zagrożenia tym zjawiskiem nie jest jednakowy dla całego społeczeństwa. Szanse na uzyskanie zatrudnienia przez jednostkę uzależnione są od zmiennych socjologicznych takich jak: wiek, płeć, kwalifikacje, poziom wykształcenia, sytuacja rodzinna czy miejsce zamieszkania. Walka z bezrobociem ukształtowana jest w taki sposób, że redukcja bezrobocia dotyczy wszystkich osób nim dotkniętych. Organy zatrudnienia realizują zadania państwa w zakresie zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego skutków.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych	Powiatowy Urząd Pracy	432 (2019)
Stopa długotrwałego bezrobocia [%]	Udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy	0,34% (2019)
Poziom aktywności zawodowej mieszkańców [%]	Udział osób biernych zawodowo wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym i w podziale na kategorie (kobiety, mężczyźni, niepełnosprawni, osoby 50+)	Powiatowy Urząd Pracy	Mężczyźni:1,3% Kobiety:1,9% (2019)
Dostęp do usług poradnictwa zawodowego i przygotowania zawodowego dorosłych	Liczba osób objętych wsparciem do liczby osób bezrobotnych i w podziale na kategorie (kobiety, mężczyźni, niepełnosprawni, osoby 50+)	Powiatowy Urząd Pracy	Ogółem: 327 w tym: Kobiety: 203 Osoby 50+: 37 ON: 20 (2019)
Zakres kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe dorosłych i ich dostosowanie do potrzeb rynku pracy	Zestawienie prowadzonych rodzajów kursów, szkoleń i typów kwalifikacji i kompetencji pracowniczych poszukiwanych przez pracodawców na terenie gminy/powiatu	Powiatowy Urząd Pracy	Szkolenie „Mała przedsiębiorczość”, Szkolenie „Kierowca wózków jezdniowych podnośnikowych kat II WJO z wyłączeniem specjalizowanych”, Szkolenie „Kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG (135) (2019)

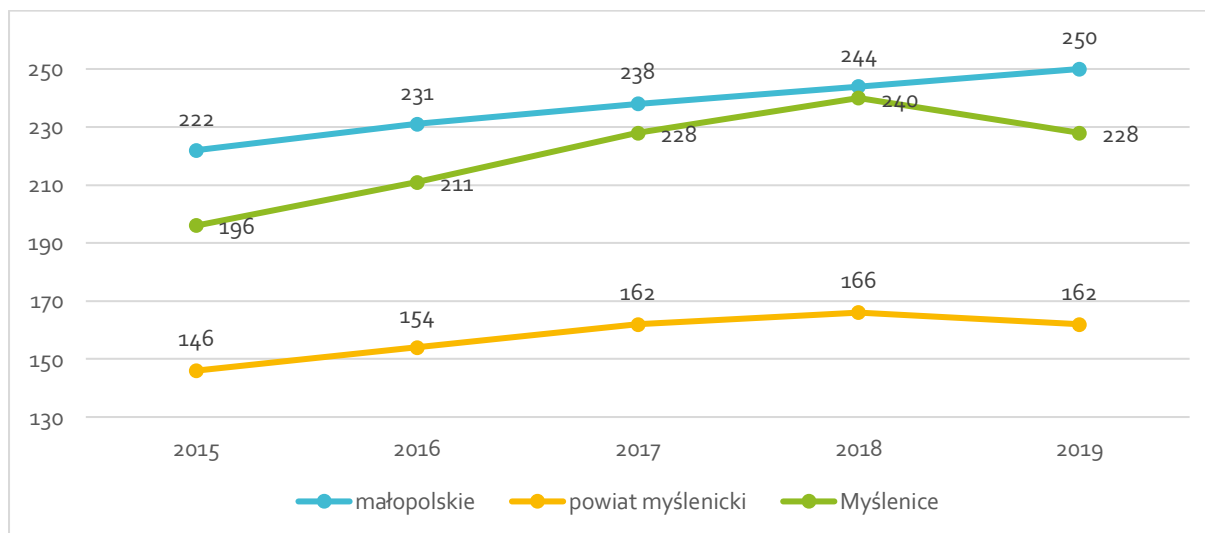
Według stanu na **31 grudnia 2019r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 2,4%**. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 2,4% dla województwa wynosi 4,1%. W Gminie Myślenice **na 1000 mieszkańców pracuje 228 osób**. Dla porównania w powiecie myślenickim jest to 162 osoby, natomiast w województwie małopolskim 250 osób. W 2019 roku 10 150 mieszkańców gminy pracowało w tym 4 301 mężczyzn i 5 849 kobiet. 42,37% wszystkich pracujących stanowią mężczyźni, a 57,63% kobiety. W latach 2016-2019 liczba bezrobotnych spadała (z 827 osób w 2016 roku do 432 osób w 2019 roku). Wśród osób bezrobotnych 53,05% to kobiety, osoby długotrwale bezrobotne stanowią 26,45% liczby bezrobotnych ogółem. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gminy w roku 2019 wyniósł 1,6%, gdzie dla porównania w powiecie myślenickim wyniósł 1,5%, natomiast w województwie małopolskim 3%. Stopa bezrobocia długotrwałego spadła z 2,03% w roku 2015 do 0,34% w roku 2019.

WYKRES 24 LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE MYŚLENICE W LATACH 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem w tym:	827	501	474	432
Kobiety	412	276	263	240
Mężczyźni	415	225	211	192
do 25 roku życia	162	64	90	63
do 30 roku życia	281	150	161	124
powyżej 50 roku życia	225	138	119	103
długotrwale bezrobotni	297	155	109	96

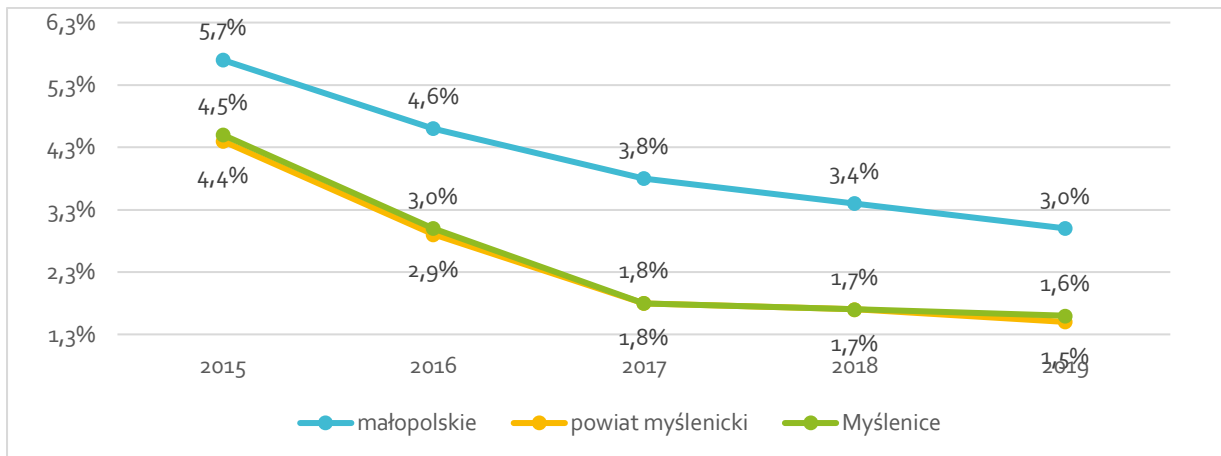
ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYKRES 25 PRACUJĄCY NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2015-2019

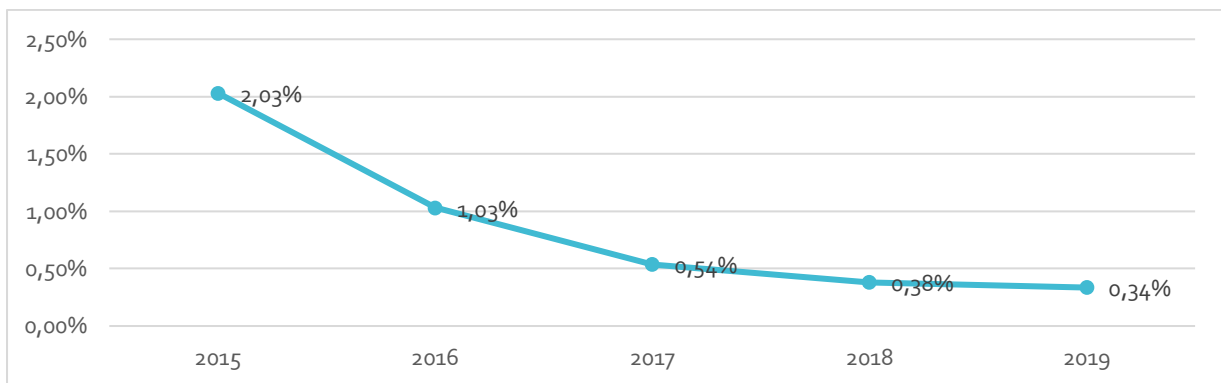
ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYKRES 26 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]

ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

WYKRES 27 STOPA BEZROBOCIA DŁUGOTRWALEGO DLA GMINY MYŚLENICE W LATACH 2015-2019

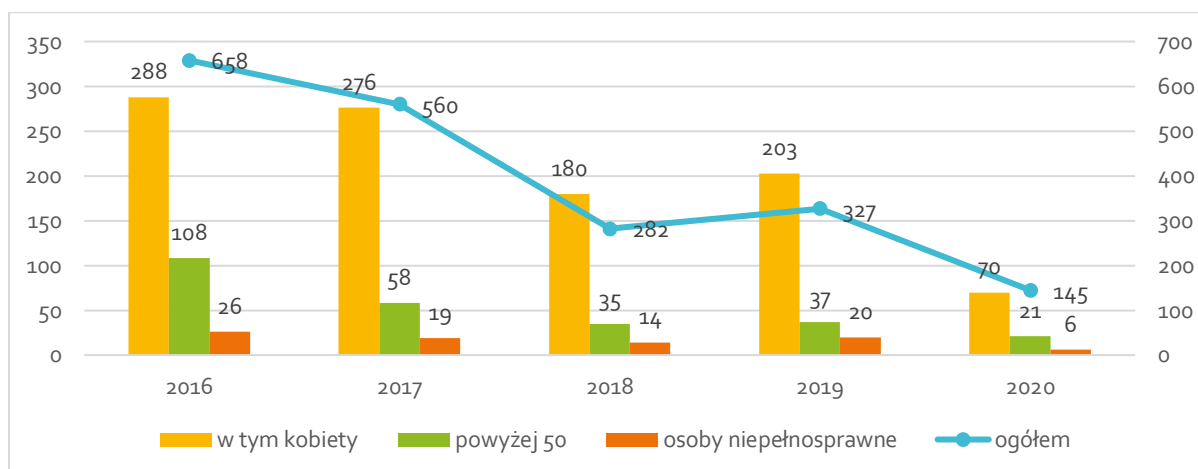
ŹRÓDŁO: GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Aktywizacja zawodowa mieszkańców oraz wspieranie przedsiębiorczości lokalnej kosztowało w 2019 roku **Myślenicką Agencję Rozwoju Gospodarczego** 75 890 zł. Były to środki na prowadzenie **Inkubatora Przedsiębiorczości**, z którego usług skorzystało 90 osób. **PUP w Myślenicach** zrealizował kursy i szkolenia dla bezrobotnych na kwotę 66 274 zł. Ze szkoleń skorzystały 153 osoby. Z kolei na organizację staży i praktyk zawodowych wydatkowano kwotę 2 431 074zł. Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o. (MARG) zajmuje się promowaniem i wspieraniem inicjatyw gospodarczych mających wpływ na rozwój regionu myślenickiego. MARG jest członkiem Krajowego Systemu Usług (KSU) i posiada certyfikat ISO 9001:2001 - na świadczenie usług informacyjnych (Punkt Konsultacyjny świadczący usługi dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą) z zakresu: zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej, możliwości pozyskiwania środków unijnych na realizację zamierzonych przedsięwzięć, a także z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem. MARG jest również pośrednikiem w zakresie udzielania pożyczek finansowanych ze środków unijnych oraz Funduszy Poręczeniowych. MARG realizuje projekty unijne - samodzielnie, a także w partnerstwie z innymi organizacjami. Aktywnie współpracuje z instytucjami otoczenia biznesu, przedsiębiorcami, samorządem terytorialnym, instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi.

Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach prowadzi szkolenia zawodowe oraz doradztwo w zakresie podniesienia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i ich dostosowania do potrzeb rynku pracy.

Poniższy wykres obrazuje liczbę osób korzystających ze wsparcia PUP w latach 2016-2020 w podziale na kategorie osób.

WYKRES 28 LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCA Z PORADNICTWA ZAWODOWEGO W LATACH 2016-2020

ŹRÓDŁO: POWIATOWY URZĄD PRACY

Mocne strony	Słabe strony
Dostosowana do potrzeb rynku pracy oferta szkoleń i wsparcia zawodowego dla osób bezrobotnych	Wysoki udział osób do 30 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych w ogóle osób zarejestrowanych w PUP
Działalność Myślenickiej Agencji Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.	Brak instytucja aktywnej integracji, a także kursów umożliwiających przekwalifikowanie
Niska stopa bezrobocia w gminie (2,4% na dzień 31.12.2019- mniejsza od stopy dla województwa- 4,1%)	Brak doradztwa dla przedsiębiorców

10. Kultura

Kultura najczęściej jest rozumiana jako całokształt duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa. Można ją określić jako „wytwór” ludzi, zarówno materialny, jak i niematerialny. Bywa utożsamiana z cywilizacją i z wzorami postępowania charakterystycznymi dla danego społeczeństwa. Kultura jest odpowiedzią na ludzkie potrzeby. W znaczeniu najszerszym obejmuje to wszystko, co w zachowaniu ludzi stanowi rezultat zbiorowej działalności, całokształt duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa, przekazywany z pokolenia na pokolenie (wierzenia, praktyki, przyjęte wzory postępowania, piśmiennictwo, teatr, muzyka itp.). Rozległość problematyki kultury (zwłaszcza rozumianej globalnie) sprawiła, iż wielokrotnie podejmowano próby jej uszczegółowienia drogą wyodrębniania różnych typów kultury (tradycyjna, ludowa, nowoczesna, masowa itp.), różnych jej sfer, aspektów (np. materialna, duchowa, społeczna) czy jej dziedzin (kultura polityczna, ekonomiczna, prawna, literacka, artystyczna itd.).

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Zakres przedsięwzięć kulturalnych w gminie	Struktura przedsięwzięć kulturalnych zrealizowanych na terenie gminy według rodzaju	Urząd gminy Centra kultury Domy kultury Ośrodki kultury	Liczba przedsięwzięć: 108 (2020) wykłady, seminaria, konwersatoria

		Kluby Świetlice Szkoły Organizacje pozarządowe	lektoraty języków obcych sekcje lub koła zainteresowań kluby i zespoły tematyczne warsztaty artystyczne zajęcia ruchowe, rekreacyjne, rehabilitacyjne imprezy kulturalne, turystyczne i okolicznościowe kursy, szkolenia, poradnictwo zajęcia wakacyjne: wyjazdy, wczasy, rekreacja seniorów
Aktywność mieszkańców w poszczególnych obszarach kultury	Udział osób, które w ciągu ostatniego roku uczestniczyły w przedsięwzięciach kulturalnych realizowanych na terenie gminy według rodzaju przedsięwzięć	Urząd gminy Centra kultury Domy kultury Ośrodki kultury Kluby Świetlice Szkoły Organizacje pozarządowe	Liczba osób które wzięły udział w przedsięwzięciach (2019): 6694 Udział (odsetek w liczbie ludności ogółem): 15,06%
Zakres działalności kół, klubów, sekcji i ich członków w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach	Zestawienie kół, klubów, sekcji i ich członków w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach działających na terenie gminy według rodzaju	Centra kultury Domy kultury Ośrodki kultury Kluby Świetlice	Liczba kół i klubów: 9 (2020) - dane gmina Myślenice
Dostępność kół, klubów, sekcji i ich członków w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach	Liczba miejsc w kołach, klubach, sekcjach w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach	Centra kultury Domy kultury Ośrodki kultury Kluby Świetlice	Liczba miejsc na 1 000 mieszkańców (2019): 3,66 Liczba kół, klubów i sekcji na 1 000 mieszkańców (GUS 2019): 0,52 Liczba członków kół, klubów i sekcji na 1 000 mieszkańców: 7,27

Na terenie Myślenic funkcjonuje **Myślenicki Ośrodek Kultury i Sportu** z filiami w postaci Wiejskiego Domu Kultury w Głogoczowie oraz Świetlicy Wiejskiej w Bęczarce. MOKiS posiada bardzo bogatą ofertę różnorodnych form spędzania czasu wolnego. Organizowane są zajęcia artystyczne (plastyczne, muzyczne, witraż, teatr tańca, szachy, ceramika, tkactwo, akademia wyobraźni, studio piosenki, przygoda z geologią), działa Orkiestra Polish Art Philharmonic, funkcjonuje Kino MUZA, działa kryta pływalnia Aqarius z basenem sportowym, rekreacyjnym, saunami i jacuzzi. MOKiS jest również organizatorem wielu wydarzeń artystycznych (wystaw, koncertów, konkursów, spektakli, itp.).

Myślenickie Towarzystwo Kultury zostało ustanowione z inicjatywy Miasta i Gminy Myślenice oraz grupy założycieli – niezależnych twórców i animatorów kultury. Towarzystwo jest dobrem powszechnym wszystkich mieszkańców Gminy Myślenice i działa w celu popularyzacji polskiej kultury i tradycji. Towarzystwo ma charakter miejski i jest artystyczną reprezentacją całego regionu Myślenic. Działalność inspirowana i wspierana przez Miasto i Gminę Myślenice jest wyrazem szczególnego umiłowania dla kultury, jako procesu towarzyszącego człowiekowi przez całe życie. Działania Towarzystwa opierają się na konstytucyjnych zasadach pomocniczości i dialogu społecznego oraz współdziałaniu, otwartości, solidarności i wzajemnym wspieraniu kultury, tradycji, nowoczesności i wartości narodowych.

Według danych GUS z 2019 roku w Gminie Myślenice działało 1 kino posiadające 1 salę z 392 miejscami na widowni. Odbyło się 1 120 seansów, na które przyszło 21 263 widzów, w tym 296 seansów filmów produkcji polskiej, na które przyszło 7 500 widzów. W gminie działa **Muzeum Niepodległości**. W 2019 roku odnotowano 11 936 zwiedzających. Według danych z 2019 w Gminie Myślenice działało **5 bibliotek** i filii publicznych posiadających księgozbiór liczący 114 546 wolumenów. Na terenie gminy w 2019 roku działało 10 kół, klubów, sekcji w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach, które dysponowały 163 miejscami. Rozwój różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej jest również możliwy poprzez działalność **Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Związku Emerytów i Rencistów, Kół Gospodyń Wiejskich, Zespołu Pieśni i Tańca Ziemia Myślenicka** i wielu różnych organizacji zrzeszających mieszkańców gminy. W Myślenicach działają liczne placówki kultury, w tym muzea, domy kultury (wraz z filiami na obszarach wiejskich), biblioteki publiczne, działają zespoły artystyczne, a także organizowanych jest szereg imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym.

Mocne strony	Słabe strony
Różnorodna oferta kulturalna dostosowana i skierowana do różnych grup społecznych gminy	Zmniejszenie aktywności kulturalnej mieszkańców gminy w związku z trwającym stanem zagrożenia epidemiologicznego COVID-19
Działalność Myślenickiego Towarzystwa Kultury	
Działalność licznych instytucji kultury (m. in. Muzeum Niepodległości w Myślenicach)	
Organizacja imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym	
Aktywna i skuteczna promocja wydarzeń kulturalnych, w tym artystycznych i twórczych	

11. Kultura fizyczna i turystyka

Kultura fizyczna to część składowa kultury społeczeństwa, obejmująca działania związane z dbałością o zdrowie, budowę i postawę ciała, rozwój fizyczny człowieka, kształtowanie i doskonalenie jego uzdolnień ruchowych, sprawności i wydolności fizycznej, a także systemu zachowań oraz potrzeb indywidualnych i społecznych. Celem kultury fizycznej jest przede wszystkim zachowanie na długie lata zdrowia, sprawności i dobrego samopoczucia. Ważnym elementem uczestnictwa w kulturze fizycznej jest także rehabilitacja, czyli podejmowanie aktywności fizycznej prowadzącej do przywrócenia poprzedniej sprawności fizycznej (jej obniżenie najczęściej związane jest z ulegnięciem wypadkowi, wiekiem itp.). Formą uczestnictwa w kulturze fizycznej poza uprawianiem sportu jest również **turystyka**, która należy do sektora usług najdynamiczniej rozwijającego się w gospodarce. Turystyka staje się coraz ważniejsza dla współczesnego człowieka, który podejmuje podróż pod wpływem różnych motywów.

Z punktu widzenia społecznego turystykę należy traktować jako wszystkie zjawiska czasowej i dobrowolnej podróży, które są związane ze zmianami w środowisku i rytmie życia.

Nazwa wskaźnika	Opis	Źródło	Wartość Gmina Myślenice (rok)
Liczba i jakość terenów publicznych związanych z rekreacją dzieci	Liczba miejsc rekreacji dla dzieci na 1 tys. mieszkańców, wyposażenie miejsc rekreacji, godziny otwarcia miejsc rekreacji	Urząd gminy Mieszkańcy	1 miejsce/24h (2019)
Liczba i jakość terenów publicznych związanych z rekreacją młodzieży	Liczba miejsc rekreacji dla młodzieży na 1 tys. mieszkańców, wyposażenie miejsc rekreacji, godziny otwarcia miejsc rekreacji	Urząd gminy Mieszkańcy	1 miejsce (2019)
Dostęp do zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	Liczba miejsc na zajęciach sportowych do ogólnej liczby uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych	Urząd gminy Ośrodek sportu Kluby sportowe Stowarzyszenia sportowe	Liczba miejsc w szkołach ponadpodstawowych (2019): 125 Liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych (2019): 2809 Wskaźnik: 0,059
Dostęp do zajęć sportowo-rekreacyjnych dla seniorów	Liczba miejsc na kursach sportowo-rekreacyjnych do ogólnej liczby osób w wieku poprodukcyjnym	Urząd gminy Ośrodek sportu Kluby sportowe Stowarzyszenia sportowe	Liczba miejsc: 90 (2020) Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym: 8042 Wskaźnik: 0,011

W 2018 roku na terenie Gminy Myślenice działało 26 klubów sportowych, natomiast powiat posiadał ich 68. Członkami klubów w gminie było 2676 osób, zaś w powiat miał 5938 członków. Gmina dysponowała 45 trenerami i 31 instruktorami sportowymi, natomiast w powiat posiadał 121 trenerów i 68 instruktorów sportowych.

Myślenice tworzą ponadlokalny produkt turystyczny oparty o walory turystyczne, rekreacyjne, krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe w powiązaniu z lokalną wytwórczością, gastronomią, hotelarstwem i infrastrukturą turystyczną, wraz ze skomunikowaniem ich z siecią połączeń drogowych i rowerowych. Ma miejsce wsparcie działań zmierzających do rozwoju kształcenia oraz doskonalenia kadr w obszarze obsługi ruchu turystycznego oraz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Występowanie na obszarze gminy obiektów zabytkowych, wiąże się z dziedzictwem kulturowym związanym z ochroną wartości kulturowych dla przyszłych pokoleń, co zapewnia atrakcyjność obszaru gminy.

Mocne strony	Słabe strony
Powstrzymanie degradacji wartościowych krajobrazów kulturowych oraz dewastacji obiektów zabytkowych i ich otoczenia	Zmniejszenie aktywności mieszkańców gminy w związku z trwającym stanem zagrożenia epidemiologicznego COVID-19
Działalność Myślenickiego Ośrodka Kultury i Sportu oraz Hali Widowiskowo- Sportowej i strzelnicy Spółki Sport Myślenice	
Walory turystyczne gminy i atrakcyjne położenie	

V. Wyniki badań ilościowych – pełnoletni mieszkańcy gminy

1. Informacje o badaniu

W rozdziale zaprezentowano wyniki badań prowadzonych wśród pełnoletnich mieszkańców gminy Myślenice. Przedstawiane wyniki odnoszą się do badań realizowanych techniką CATI (badanie telefoniczne), za pomocą ankiety internetowej CAWI oraz PAPI (ankiety papierowej, dystrybuowanej wśród mieszkańców gminy). Mimo realizacji badania różnymi technikami badawczymi, za każdym razem wykorzystywano taki sam kwestionariusz, dzięki czemu możliwe jest porównanie i ujednoczenie zgromadzonych danych. Ponadto połączenie kilku różnych technik badawczych, pozwoliło na dotarcie do zróżnicowanych grup mieszkańców, którzy mogliby zostać pominięci, gdyby badanie realizowano wyłącznie jedną techniką badawczą. Innymi słowy zastosowanie trzech różnych technik badawczych, pozwoliło na zgromadzenie szerszego oglądu gminy pod względem tematów dotyczących sytuacji społecznej w gminie oraz dostępnych usług społecznych.

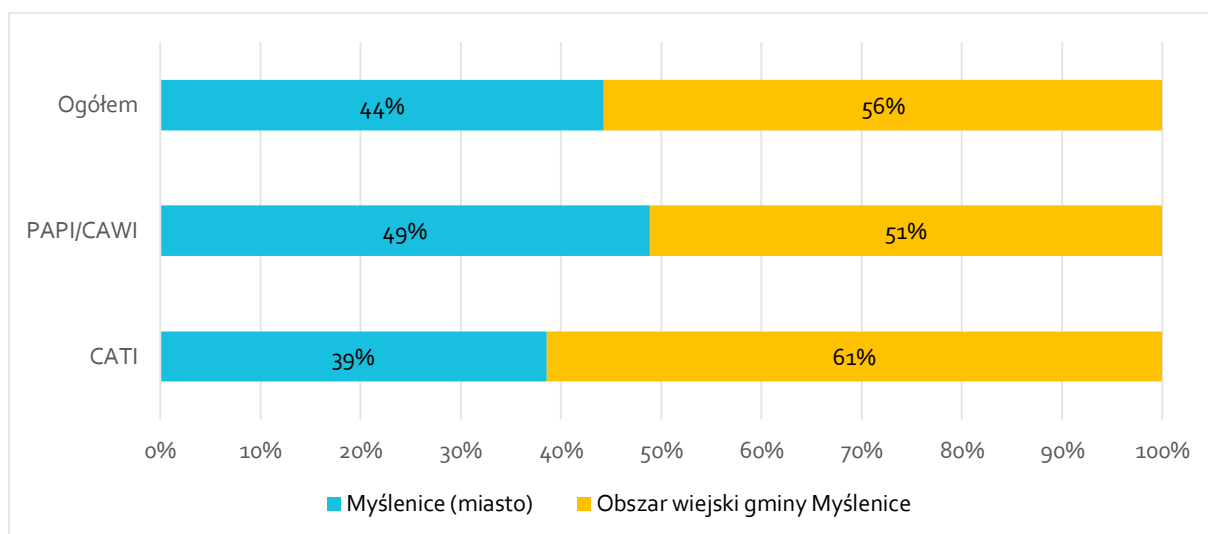
Łącznie w badaniu udział wzięło 877 mieszkańców gminy Myślenice, w tym 243 ankiety wypełnione zostały techniką CAWI, 253 PAPI a 381 w trakcie badań realizowanych telefonicznie. W prezentowanym materiale, wyniki badań PAPI i CAWI zsumowano. Osobno potraktowano wyniki badań CATI. Zgromadzone wyniki badań porównano ze sobą oraz zaprezentowano wartość wspólną odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety. Co istotne, w każdej z zastosowanych technik badawczych, otrzymane wyniki badań (mimo różnych grup respondentów) mocno ze sobą korespondują, co wskazuje na wysoki poziom obiektywizacji zgromadzonych w trakcie badań informacji.

2. Informacje o respondentach

Ponieważ badanie realizowane było kilkoma różnymi technikami badawczymi, uzyskane wyniki oraz dobór respondentów nieznacznie się od siebie różnią. Jest to efektem tego, iż na dobór respondentów w badaniu CATI wpływ miał realizator badania (zastosowano dobór celowo-kwotowy, aby oddać możliwie pełny obraz struktury społecznej mieszkańców gminy, w szczególności pod względem płci, wieku oraz miejsca zamieszkania badanych osób), natomiast nad doбором respondentów pozostałych dwóch technik badawczych, nie było kontroli. Ankietę w badaniu CAWI i PAPI mogła wypełnić dowolna osoba zamieszkująca gminę.

Uczestnicy badania telefonicznego CATI w mniej więcej 61% byli mieszkańcy obszaru wiejskiego gminy Myślenice, co zbliżone jest do struktury osiedleńczej gminy, pod względem zamieszkania. W badaniu PAPI i CAWI mieszkańcy obszaru wiejskiego stanowili około 51% respondentów. Łącznie wyniki badań ilościowych odnoszą się zatem do około 56% osób zamieszkujących tereny wiejskie gminy oraz 44% mieszkańców miasta Myślenice. Oddają zatem w znacznym stopniu zróżnicowanie przestrzenne gmin.

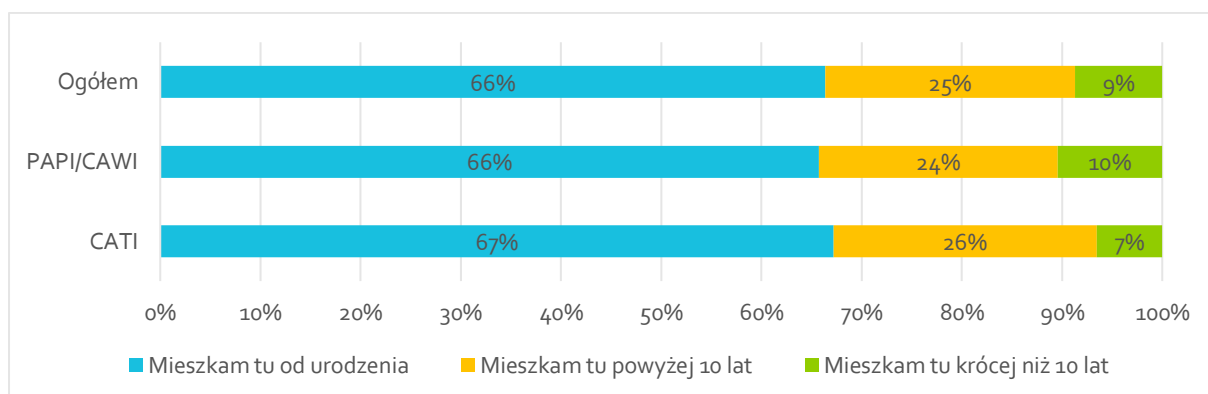
WYKRES 29 STRUKTURA RESPONDENTÓW POD WZGLĘDEM MIEJSCA ZAMIESZKIWANIA

Źródło: badania własne

Zdecydowana większość ankietowanych osób (bez względu na rodzaj badania) to osoby zamieszkujące gminę Myślenice od urodzenia. W każdym badaniu grupa ta stanowiła około 2/3 ogółu respondentów. Mniej więcej 1/4 badanych to osoby zamieszkujące w gminie powyżej 10 lat, a jedynie co dziesiąta to osoba, która mieszka na terenie Myślenic krócej niż 10 lat.

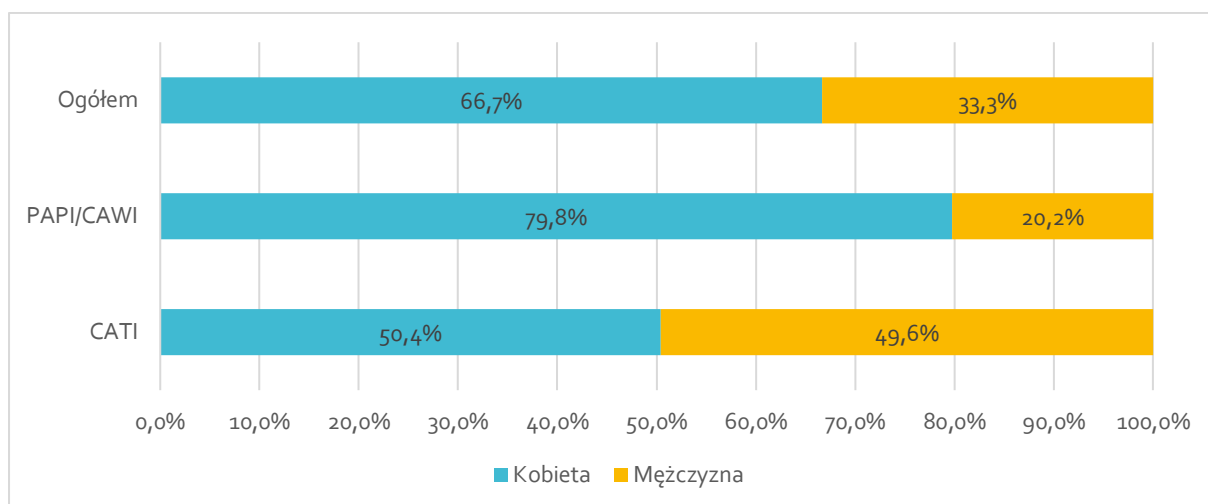
WYKRES 30 OD JAK DAWNA ZAMIESZKUJE PAN(I) GMINĘ?

Źródło: badania własne

W całym badaniu udział wzięło 571 kobiet, 285 mężczyzn oraz 21 osób, które w ankiecie nie wskazały płci. Łączny odsetek kobiet stanowił zatem 66,7% ogółu badanych osób, natomiast odsetek mężczyzn wyniósł równo 1/3 respondentów. W badaniu telefonicznym udział mężczyzn i kobiet był niemal wyrównany. Dysproporcja ta zwiększyła się w badaniach CAWI i PAPI.

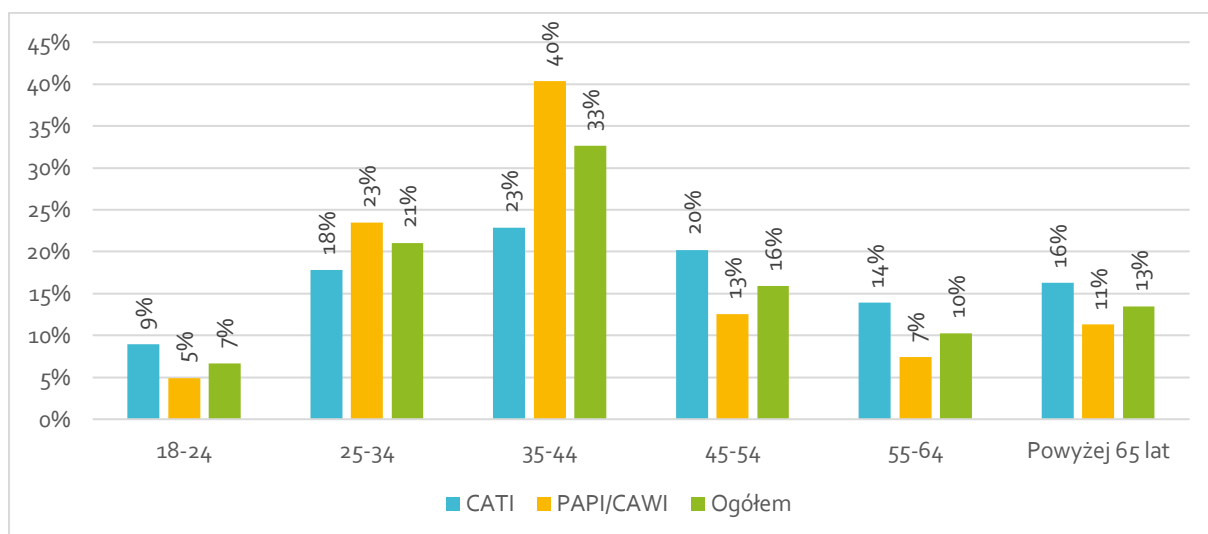
WYKRES 31 PŁEĆ RESPONDENTÓW

Źródło: badania własne

Pod względem wieku najliczniejszą grupę stanowiły osoby pomiędzy 25 a 44 rokiem życia – łącznie 54% respondentów, w tym 21% osób w wieku 25-34 lata i 33% w wieku 35-44 lata. Odsetek osób w wieku 45-64 lata to mniej więcej 1/4 ogółu badanych. Respondenci powyżej 65 roku życia stanowili kolejnych 13% badanych. Liczebność poszczególnych grup wiekowych różniła się nieznacznie w każdym z rodzajów badania.

WYKRES 32 STRUKTURA WIEKU RESPONDENTÓW

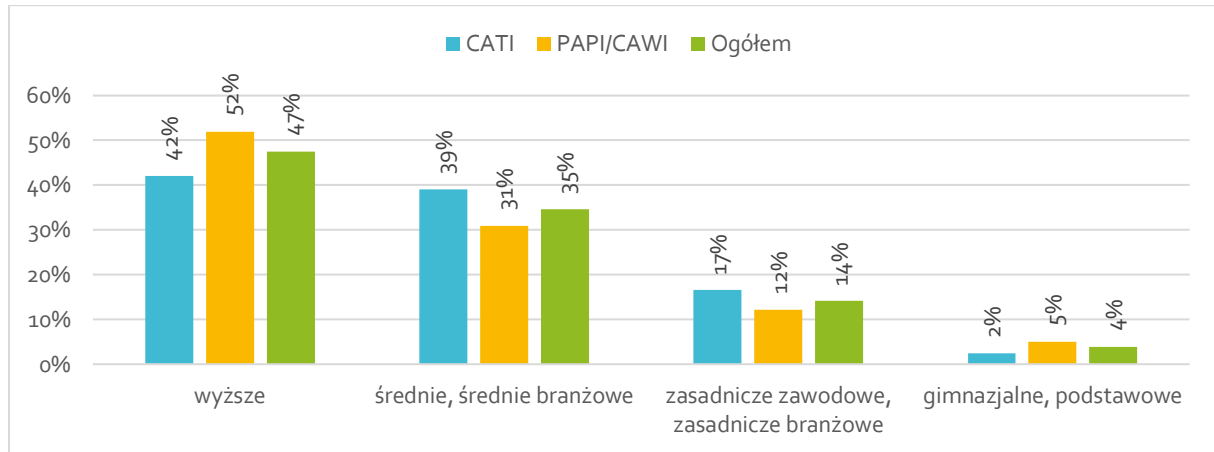

Źródło: badania własne

Analizując strukturę wykształcenia uczestników i uczestniczek badania, w sposób zauważalny obserwuje się nadreprezentację osób z wykształceniem wyższym. Osoby te stanowiły blisko 50% ogółu respondentów w trakcie całego badania, podczas gdy według danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, odsetek mieszkańców powiatu myślenickiego z wykształceniem wyższym wynosił około 12% ogółu ludności. Wartość tego wskaźnika była wyższa w miejskich częściach powiatu i wynosiła blisko 20% mieszkańców. 1/3 uczestników badania to osoby z wykształceniem średnim, a około 14% z wykształceniem zawodowym. O ile udział respondentów z wykształceniem średnim zbliżony jest do danych zaprezentowanych w Spisie (około 28% w 2011 r.), o tyle udział osób z wykształceniem

zawodowym jest niedoszacowany, bowiem według danych spisowych odsetek mieszkańców z tego typu wykształceniem wynosi około 29%. Jednocześnie warto zaznaczyć, iż nadreprezentacja osób z wykształceniem wyższym może stanowić dodatkową wartość dla wyników prac badawczych, ponieważ jest to najczęściej grupa mieszkańców mocniej zaangażowana w życie społeczne gminy.

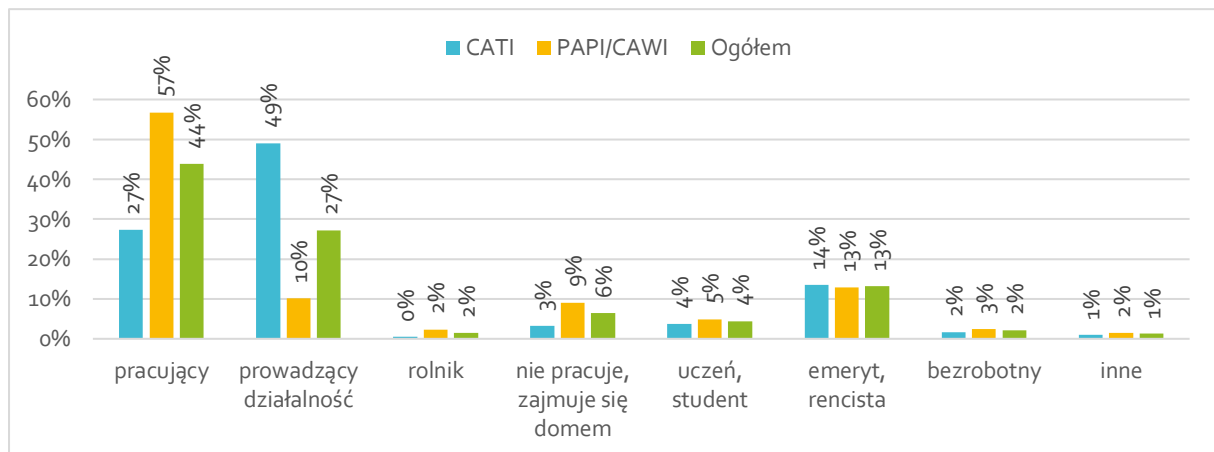
WYKRES 33 WYKSZTAŁCENIE RESPONDENTÓW

Źródło: badania własne

Wśród badanych osób około 71% stanowiły osoby pracujące (44%), lub prowadzące działalność gospodarczą (27%). Były to zatem osoby aktywne zawodowo, co stanowi wypadkową wieku oraz struktury wykształcenia. Osoby bezrobotne to zaledwie 3% ogółu badanych (stopa bezrobocia rejestrowanego w całym powiecie myślenickim wynosiła w chwili badania około 5%). Mniej więcej 13% badanych osób to emeryci lub renciści.

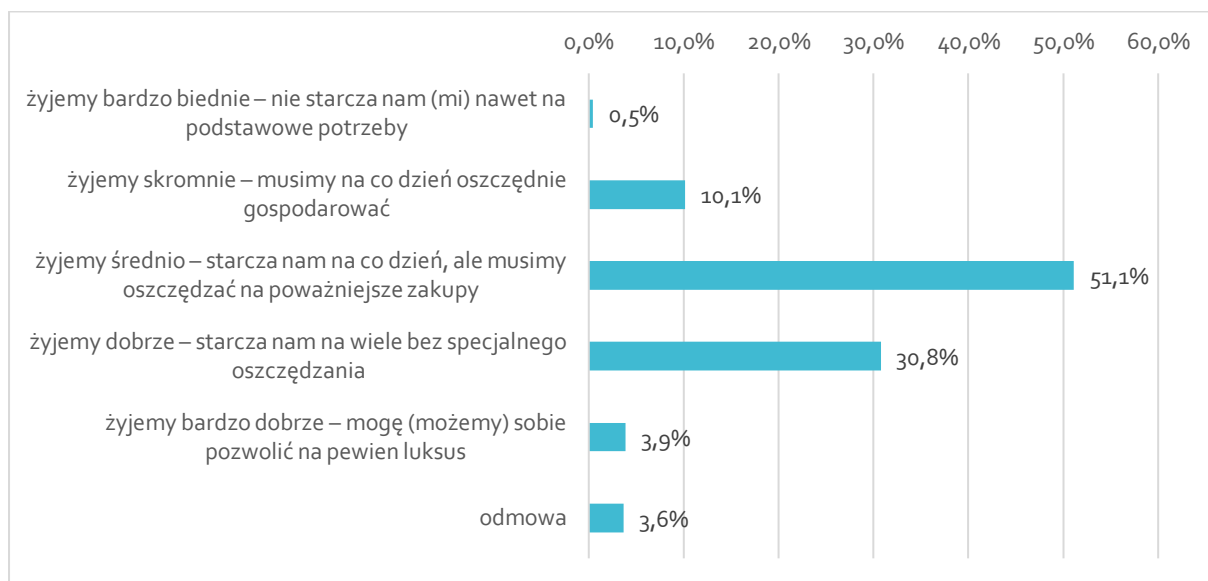
WYKRES 34 STATUS NA RYNKU PRACY

Źródło: badania własne

Ponad połowa badanych osób (51%) zadeklarowała, że ich sposób gospodarowania pieniędzmi w gospodarstwie domowym, pozwala na średnią jakość życia. Ponad 1/3 respondentów deklaruje, że ich sytuacja finansowa jest dobra (31%) lub bardzo dobra (4%). Jedynie co 10 uczestnik badania oceniał własną sytuację finansową jako złą – żyjemy skromnie lub bardzo biednie.

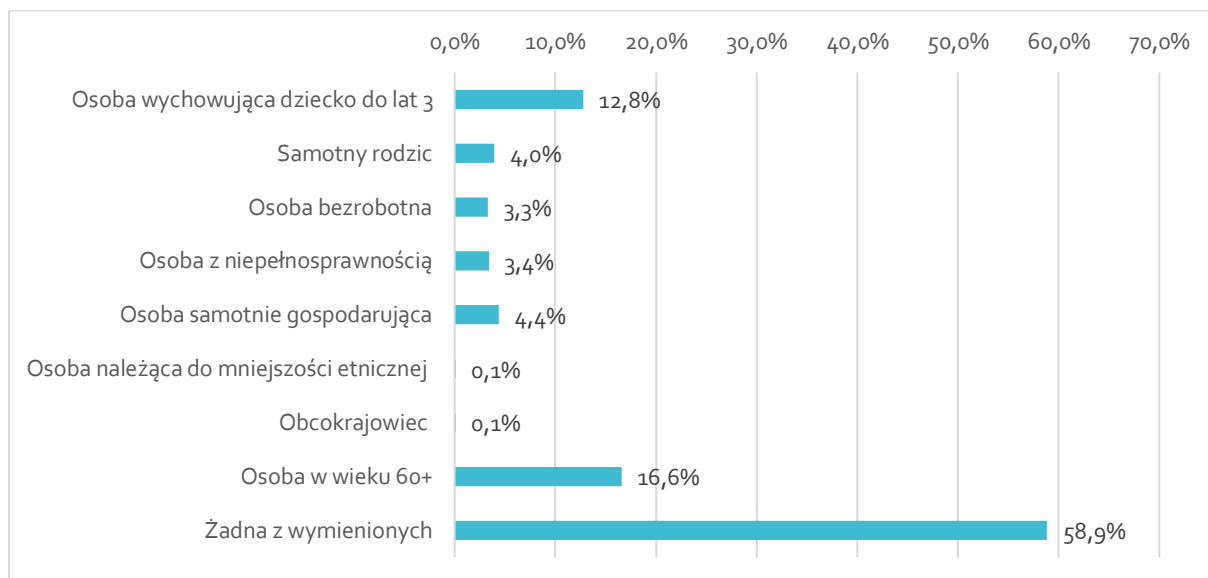
WYKRES 35 KTÓRE Z WYMIENIONYCH OKREŚLEŃ NAJLEPIEJ CHARAKTERYZUJE SPOŚÓB GOSPODAROWANIA PIENIĘDZMI W PANA(I) GOSPODARSTWIE DOMOWYM?

Źródło: badania własne

W badanej grupie około 13% stanowiły osoby wychowujące dziecko do lat 3, 17% osoby w wieku 60+, a także osoby wychowujący samotnie dziecko (4%), osoby bezrobotne (3%), osoby z niepełnosprawnością (3%) oraz osoby samotnie gospodarujące (4%). Oprócz wymienionych grup, w badanej populacji znaleźli się pojedynczy przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych.

WYKRES 36 CZY NALEŻY PAN(I) DO KTÓREJS Z WYMIENIONYCH GRUP?

Źródło: badania własne

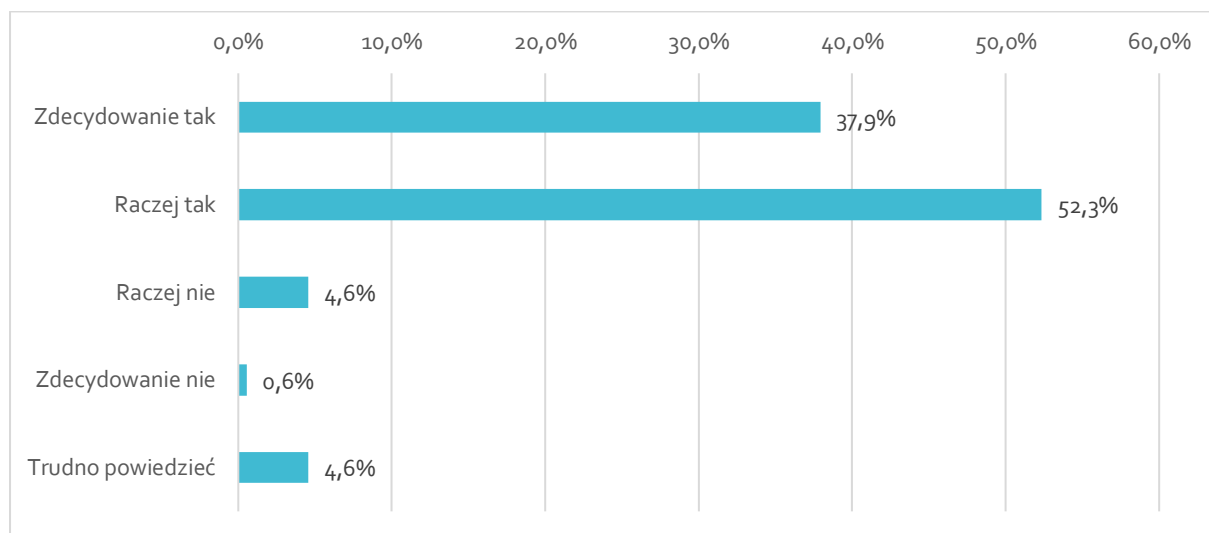
3. Usługi społeczne w gminie

Jednym z głównych obszarów tematycznych ankiety, były usługi społeczne realizowane na terenie gminy Myślenice. Na potrzeby badania przyjęto definicję, iż przez usługi społeczne rozumie się działania niematerialne (niepieniężne) świadczone przez gminę bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, mieszkańców

w celu zaspokajania ich potrzeb i podnoszenia jakości życia. Ponadto usługi te mogą być realizowane w formie usług wspierających, edukacji, kultury, czy ochrony zdrowia, a także przeciwdziałania bezrobociu, kultury fizycznej, ochrony środowiska. Realizowane mogą być przez instytucje gminne i pracujących w nich specjalistów. Pytania w ankietach przygotowane zostały w taki sposób, aby ankietowani wskazali jakiego typu usługi obecnie są dostępne w gminie, a jakich usług i dla jakich grup społecznych nadal brakuje.

Przed zaprezentowaniem wyników badania dostępności usług warto wskazać, że zdecydowana większość osób uczestniczących w badaniu ankietowym (zarówno CATI, jak i PAPI i CAWI) jest zdania, że gmina Myślenice jest dobrym miejscem do życia. Opinię taką wyraziło aż 90% badanych, w tym 52% respondentek i respondentów raczej zgadza się z tą tezą a 38% zdecydowanie się z nią zgadza. Zdania przeciwnego jest zaledwie 5% uczestników badania, co świadczy o tym, że mieszkańcy gminy mają o niej bardzo pozytywne zdanie.

WYKRES 37 CZY UWAŻA PANI/PANA, ŻE GMINA MYŚLENICE JEST DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA?

Źródło: badania własne

W ankiecie zamieszczona została lista 23 różnych rodzajów usług społecznych. Uczestnicy i uczestniczki badania poproszeni zostali o wyrażenie opinii na temat każdej z nich i wskazanie czy ich zdaniem danej usługi na terenie gminy Myślenice brakuje (nie ma jej, nie jest dostępna) lub nie brakuje (jest dostępna). Poniżej przedstawiono listę usług, których zdaniem badanych osób na terenie gminy brakuje najbardziej (otrzymały największą liczbę wskazań „brakuje”). Listę tą otwierają wskazania dotyczące braków w zakresie usług medycznych (63,8% ogółu badanych wskazało na brak tego typu usług). Mocny nacisk na wskazywany brak usług medycznych, może być powiązany z trwającą pandemią COVID-19 i ogólnopolskim problemem z wydolnością służby zdrowia.

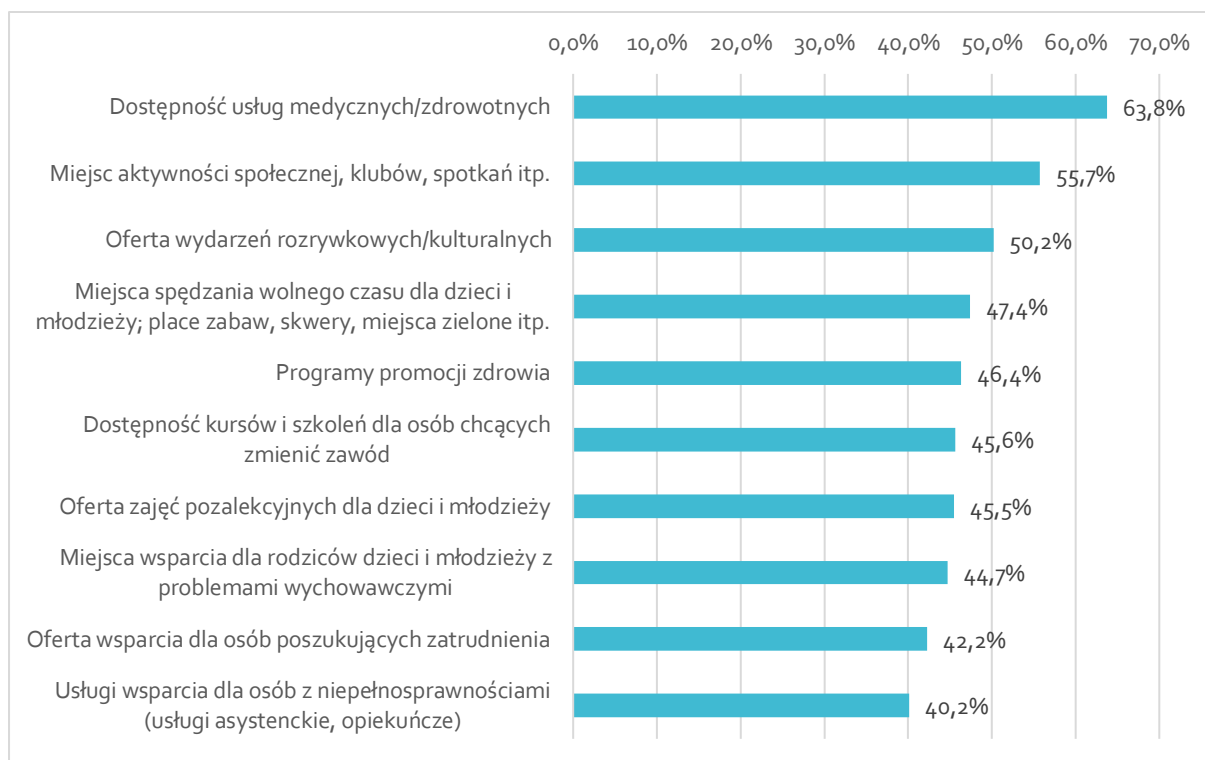
Na kolejnych miejscach znalazły się braki w zakresie usług czasu wolnego tj. miejsc aktywności społecznej (55,7%), wydarzeń rozrywkowych (50,2%), czy miejsc spędzania czasu z dziećmi (47,4%). Zwiększone zapotrzebowanie na usługi czasu wolnego to także może być skutek pandemii oraz przedłużających się okresów izolacji.

Na dalszych pozycjach wskazano braki w dostępie do usług rozwojowych i wspierających, w tym **wsparcia na rynku pracy** np. kursów i szkoleń kwalifikacyjnych (45,6%), czy wsparcia w poszukiwaniu

zatrudnienia (42,2%), **wsparcia dla rodziców i rodzin** w tym wsparcia dla rodziców z problemami wychowawczymi (44,7%), zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży (45,5%), a także programów prozdrowotnych – 46,4%, a także wsparcia osób z niepełnosprawnościami (40,2%).

Niektóre ze wskazań jak na przykład wskazywane braki w ofercie wsparcia osób z niepełnosprawnościami w gminie (łącznie 40,2% respondentów), mogą być efektem stosunkowo słabo rozwiniętej oferty usług rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami czy też braków w ofercie rehabilitacji społecznej i zawodowej – brak zakładów aktywności zawodowej, zakładów pracy chronionej, miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami. Symptomatyczne są także wskazania dotyczące braków w ofercie szkoleń i kursów dla osób chcących podnieść kwalifikacje. Elementy te wymagają zatem specjalnego potraktowania w zakresie koncepcji rozwoju usług w gminie w kolejnych latach.

WYKRES 38 KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH, KTÓRYCH ZDANIEM RESPONDENTÓW BRAKUJE (NIE MA ICH, NIE SĄ DOSTĘPNE) NA TERENIE GMINY MYŚLENICE (CZ.1)

Źródło: badania własne

Drugi wykres prezentuje braki w ofercie usług, które wymieniane były przez respondentów rzadziej. Listę tą otwiera wskazanie dotyczące trudności w zakresie ograniczonej dostępności miejsc **opieki żłobkowej i przedszkolnej**. Problem braku żłobków wskazało aż 39,8% badanych mimo, iż osoby wychowujące dzieci do lat 3 stanowią zaledwie 12,8% ogółu respondentów. Innymi słowy problem ten jest problemem zauważalnym i występującym od wielu lat.

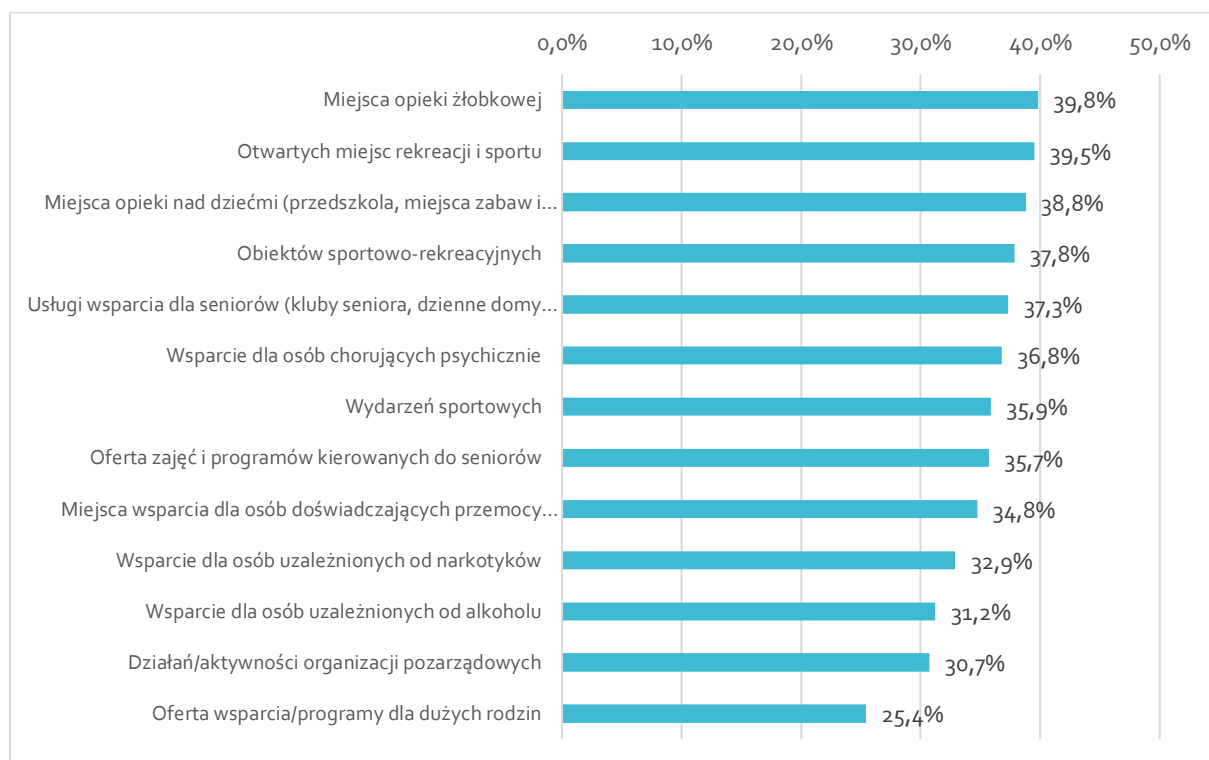
Kolejne często wskazywane braki to **braki w ofercie sportowo-rekreacyjnej**: brak otwartych miejsc rekreacji i sportu (39,5%), brak obiektów sportowo-rekreacyjnych 37,8%, brak wydarzeń sportowych (35,9%).

Ponad 1/3 respondentów wskazywała na braki w **ofercie kierowanej do seniorów** i osób wymagających wsparcia: kluby seniora, dzienne domy pomocy – 37,8%, oferta zajęć dla seniorów – 35,7%, wsparcie osób chorujących psychicznie – 36,8%.

Nieco rzadziej wskazywano na braki w ofercie kierowanej do **grup zagrożonych problemami**: alkoholizmem – 31,2%, narkomanią – 32,9%, przemocą 34,8%.

Stosunkowo najrzadziej wskazywano na potrzeby wykreowania nowej oferty dla rodzin dużych (25,4%) oraz rozszerzenie działalności organizacji pozarządowych (30,7%).

WYKRES 39 KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH, KTÓRYCH ZDANIEM RESPONDENTÓW BRAKUJE (NIE MA ICH, NIE SĄ DOSTĘPNE) NA TERNIE GMINY MYŚLENICE (CZ.2)

Źródło: badania własne

Oprócz oceny dostępności poszczególnych usług w gminie, respondenci zostali poproszeni o wskazanie dodatkowych obszarów, które ich zdaniem powinny zostać rozwinięte. Łącznie zgromadzono 212 wypowiedzi, które pogrupowane zostały na 17 obszarów. Część z wypowiedzi powtarzała się wielokrotnie i miała podobny kontekst. Przykładem jest obszar rekreacji, gdzie oprócz wskazań dotyczących rozwoju oferty rekreacyjnej, często wskazywano na konieczność rozwoju oferty na terenach wiejskich gminy „W wiejskich terenach jest jeden plac zabaw przy szkole/ przedszkolu i tyle. Dodatkowo działa wyłącznie w godzinach pracy przedszkola. Dzieci nie mają żadnej możliwości zabawy poza Zarabiem. Powinno być przynajmniej po jednym niezależnym od szkoły/ przedszkola placu zabaw o nieograniczonym godzinowo dostępie. Jest to naprawdę ogromna potrzeba”.

Podobne uwagi dotyczyły obszaru wsparcia dzieci i młodzieży. O ile oferta taka względnie dostępna jest na terenach miejskich gminy, to jej dostępność na terenach wiejskich oceniana jest bardzo słabo. Brakuje podstawowej infrastruktury, oferty zajęć dla dzieci, klubów, miejsc spotkań itd. Braki te dotyczą także oferty dla młodzieży. W zakresie oferty kulturalnej wskazywano na to, że w gminie „brakuje

wydarzeń kulturalnych (spotkań z ludźmi teatru, kina, pisarzami itd.), które łączyłyby lokalną społeczność oraz miejsca, w którym można porozmawiać o potrzebach mieszkańców i pomysłach na rozwój Myślenic”. Pozostałe obszary zaprezentowane zostały w tabeli.

TABELA 2 JAKICH JESZCZE USŁUG SPOŁECZNYCH (NIEPIENIĘŻNYCH) PANI/PANA ZDANIEM BRAKUJE W GMINIE MYŚLENICE?

Obszar	Liczność	% wskazań
Rekreacja – utworzenie/rozwój miejsc rekreacji w gminie, a w szczególności na terenach wiejskich, rozwój ścieżek rowerowych, skateparków, miejsc spotkań, tras spacerowych, turystycznych, miejsc spędzania wolnego czasu	39	18,4%
Dzieci i młodzież – rozwój oferty zajęć dodatkowych, świetlice, kluby młodzieżowe, place zabaw, oferta edukacyjna	30	14,2%
Transport – rozwój oferty komunikacji wewnątrzgminnej i z miejscowościami okolicznymi	24	11,3%
Kultura – rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej, teatr, muzyka, koncerty, wydarzenia lokalne	22	10,4%
Niepełnosprawność – wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin/opiekunów, rozwój oferty wsparcia osób z niepełnosprawnościami, asystentura, usługi opiekuńcze, dostępna przestrzeń publiczna	14	6,6%
Wsparcie psychologiczne, psychiatryczne, logopeda, pedagog – wsparcie w szczególności dla dzieci i młodzieży, także jako skutek pandemii i zajęć on-line	14	6,6%
Prawo - porady prawne, wsparcie w załatwianiu spraw formalnych	7	3,3%
Oferta dla seniorów	7	3,3%
Sport - zajęcia sportowe, rozwój infrastruktury sportowej	7	3,3%
NGO – wsparcie organizacji pozarządowych, działania integracyjne, animacyjne, międzypokoleniowe, bank czasu	6	2,8%
Rodzina – wsparcie rodziców, młodych matek, kobiet w ciąży, karta dużej rodziny	6	2,8%
Bezpieczeństwo – poprawa bezpieczeństwa, wsparcie działań Straży Miejskiej i Policji, oświetlenie i monitoring miejsc niebezpiecznych	5	2,4%
Ekologia – edukacja ekologiczna, poprawa jakości powietrza	5	2,4%
Bezdomni – noclegownie, wsparcie osób bezdomnych	3	1,4%
Profilaktyka – wsparcie osób dotkniętych przemocą, bezrobociem, otyłością	3	1,4%
Przedsiębiorcy – wsparcie lokalnych przedsiębiorców, szkolenia dla pracodawców	3	1,4%
Inne – wybieg dla psów, szybki Internet, parkingi, jakość dróg	17	8,0%
Razem	212	100,0%

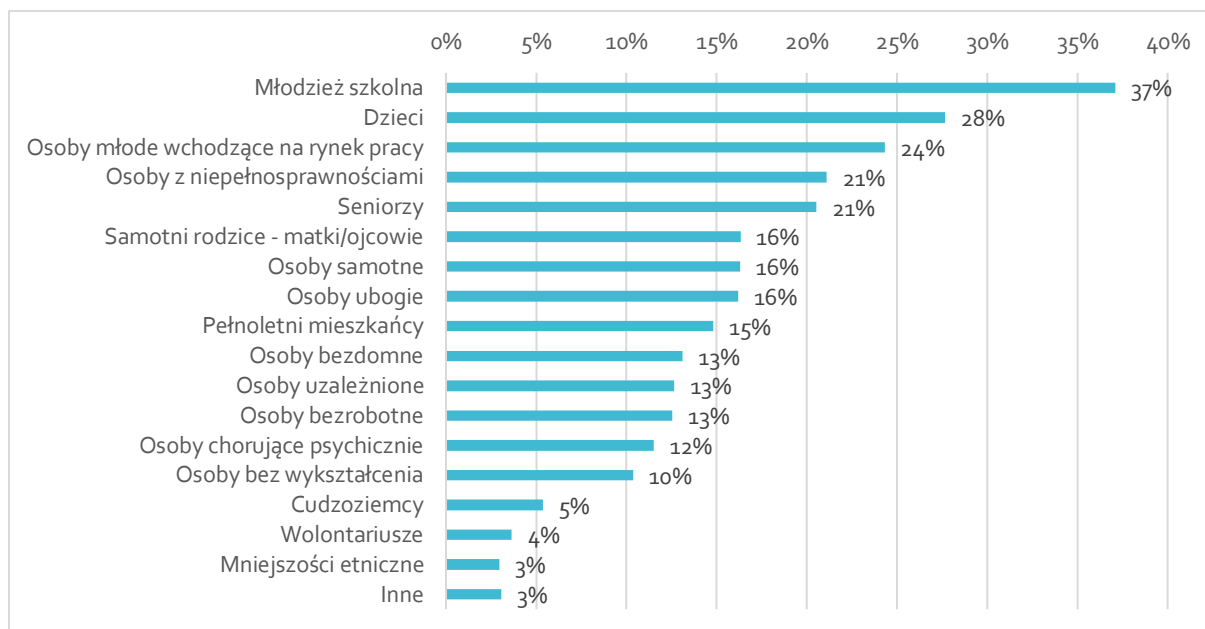
Źródło: badania własne

Następnie respondenci i respondentki poproszone zostały o wskazanie tych grup społecznych, dla których ich zdaniem obecnie najbardziej brakuje oferty w gminie. Wśród grup tych znalazły się:

- **Młodzież** – zarówno młodzież szkolną (37%), jak i osoby młode/młodzież szkolną wchodzącą na rynek pracy 24%. Dla tej grupy deficyt oferty usług społecznych zdaniem uczestników badania jest największy.
- **Dzieci** – to druga z grup społecznych najczęściej wskazywanych przez uczestników badania (28%).
- Kolejne grupy to **seniorzy** (21% wskazań) a także osoby samotne (16%).
- Zdaniem 16% respondentów aktualnie brakuje oferty dla samotnie wychowujących dzieci rodziców.

- W mniejszym stopniu braki dotyczą oferty wsparcia dla **osób wymagających pomocy** ze względu na ubóstwo (16%), bezdomność (13%), uzależnienia (13%), bezrobocie (13%), brak wykształcenia (10%).
- Stosunkowo najmniejsze zapotrzebowanie dotyczy natomiast konieczności rozwijania usług dla cudzoziemców i grup etnicznych. Wskazania te pojawiły się w zaledwie 3-4% przypadków.

WYKRES 40 DLA JAKICH GRUP SPOŁECZNYCH W GMINIE BRAKUJE OFERTY W SZCZEGÓLNOŚCI ?

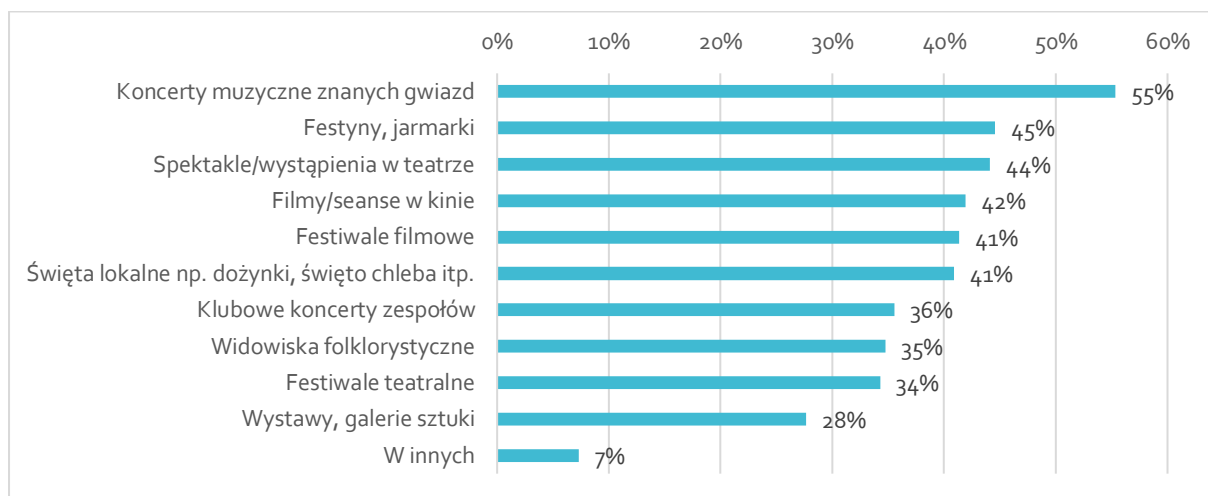

Źródło: badania własne

Ostatnim z serii pytań, było pytanie o zainteresowanie ofertą wydarzeń rozrywkowych i kulturalnych, w których potencjalnie chcieliby uczestniczyć respondenci. Badane osoby mogły wskazać dowolną liczbę odpowiedzi. Zgromadzone informacje podzielić można na 5 obszarów zainteresowań.

1. Bezsprzecznie największym zainteresowaniem badanych cieszyły się koncerty muzyczne znanych gwiazd (55%).
2. **Wydarzenia o charakterze lokalnym** – jarmarki, festyny, święta lokalne – około 41-45% badanych.
3. **Wydarzenia kulturalne** – teatr, kino, film – 41-44%.
4. **Wydarzenia folklorystyczne i koncerty klubowe** – 36%.
5. **Wydarzenia niszowe** – festiwale teatralne, wystawy, galerie itp. 28-34% badanych.

WYKRES 41 PROSZĘ OKREŚLIĆ, W JAKIEGO TYPU WYDARZENIACH/IMPREZACH KULTURALNYCH NAJCHĘTNIEJ BRAŁ(A)BY PAN(I) UDZIAŁ?

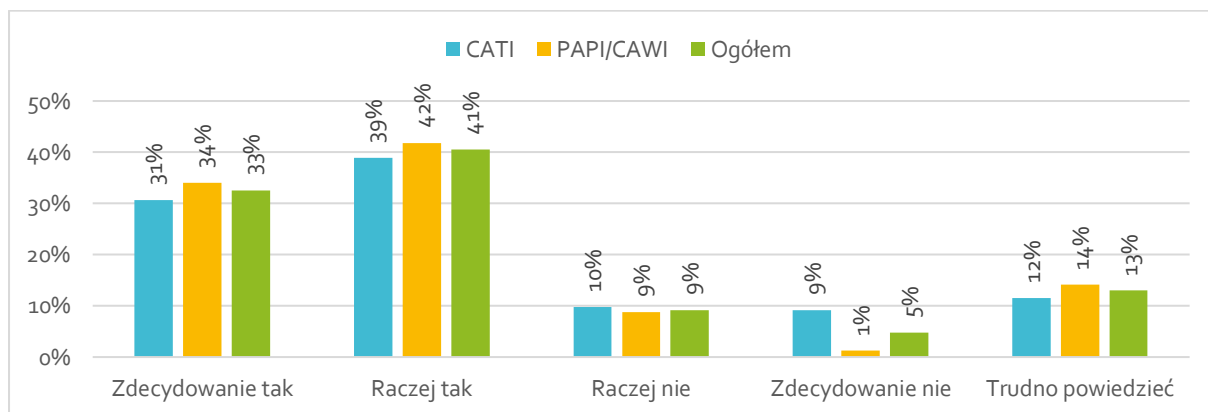
Źródło: badania własne

4. Centrum Usług Społecznych

Kolejnym z obszarów badawczych, było zainteresowanie mieszkańców korzystaniem z usług Centrum Usług Społecznych. Badane osoby poinformowane zostały o tym, że aktualnie gmina Myślenice pracuje nad powołaniem Centrum Usług Społecznych, czyli miejscem, które gromadziłoby, aktualizowało i udostępniało informacje o dostępnych usługach społecznych w Myślenicach, a także uruchamiało nowe usługi i odpowiadało za ich jakość i dopasowanie do potrzeb mieszkańców.

Bez względu na to, które z badanych grup wypełniała ankietę, potencjalne zainteresowanie korzystaniem z usług CUS było bardzo duże. Przeciętnie około 3/4 uczestników badań ankietowych deklarowało, że jest zdecydowanie lub raczej zainteresowana ofertą CUS. Osoby niezainteresowane ofertą CUS stanowiły przeciętnie około 15% ogółu respondentów. Mniej więcej 13% nie ma na ten temat jeszcze sprecyzowanego zdania. Innymi słowy, dla większości badanych mieszkańców gminy Myślenice, utworzenie Centrum Usług Społecznych to dobry i oczekiwany kierunek działania, na co wskazuje duże potencjalne zainteresowanie korzystaniem z jego oferty.

WYKRES 42 CZY BYŁ(A)BY PAN(I) ZAJNTERESOWANA/ZAJNTERESOWANY KORZYSTANIEM Z USŁUG CUS (MIEJSCA SKUPIAJĄCEGO USŁUGI SPOŁECZNE I INFORMACJE O NIECH W JEDNYM MIEJSCU)?

Źródło: badania własne

Oprócz zainteresowania potencjalną ofertą Centrum Usług Społecznych, respondenci zapytani zostali o to, jaką usługą lub ofertą świadczoną przez Centrum byłiby zainteresowani. W odpowiedzi na to pytania pojawiło się łącznie 365 propozycji, które skategoryzowane zostały w 18 obszarach. Ze zgromadzonych informacji wynika, że CUS w szczególności mógłby stać się dostawcą usług o charakterze kulturalno-rozrywkowym. W ofercie tej powinny znaleźć się usługi od teatralnych, po spotkania autorskie, spotkania integracyjne, koncerty, wystawy etc. Istotne jest także to, aby oferta ta mogła stać się konkurencyjna względem oferty sąsiednich gmin, a także aby trafiała do mieszkańców wiejskich gminy, aby nie koncentrowała się wyłącznie na mieszkańcach miasta Myślenice.

Przekrój zadań jakie respondenci stawiają CUS jest bardzo szeroki. Część oferty powinna mieć charakter ogólny i na bieżąco dostosowywany do lokalnych potrzeb, a część dedykowany konkretnym grupom odbiorców – dzieciom, młodzieży, seniorom, osobom dorosłym, rodzinom. Ważnym elementem funkcjonowania CUS powinno być także agregowanie informacji na temat istniejącej już oferty w gminie i udostępnianie jej potencjalnym odbiorcom. Informacje o zapotrzebowaniu na ofertę zgromadzoną za pomocą pytania otwartego zaprezentowano w poniższej tabeli.

Odnosząc się do zgłaszanych potrzeb, należy mieć w dalszym ciągu na uwadze sytuację związaną z Covid-19, w której na pierwszy plan zgłaszanych przez mieszkańców wychodzą potrzeby zajęć grupowych – kultura, rozrywka, sport. Jest to prawdopodobnie odpowiedź na utrzymujący się długotrwałe okres izolacji społecznej. Kolejne wskazania dotyczą jednak bardzo konkretnych zagadnień – szkolenia i rozwój osobisty, wsparcie osób z niepełnosprawnością, czy wsparcie rodzin i opieka żłobkowa. Mimo, iż wskazania te pojawiają się rzadziej, stanowią one istotne wyzwanie dla tworzonego CUS, ponieważ o ile na terenie gminy realizowane przedsięwzięcia z obszaru kultury i rozrywki, o tyle w przeprowadzonej analizie statystycznej wskazuje się na realny brak zaplecza dla osób z niepełnosprawnościami oraz młodych rodziców.

TABELA 3 JAKIMI USŁUGAMI/JAKĄ OFERTĄ USŁUG BYŁ(A)BY PAN(I) EWENTUALNIE ZAINTERESOWANA/ZAINTERESOWANY?

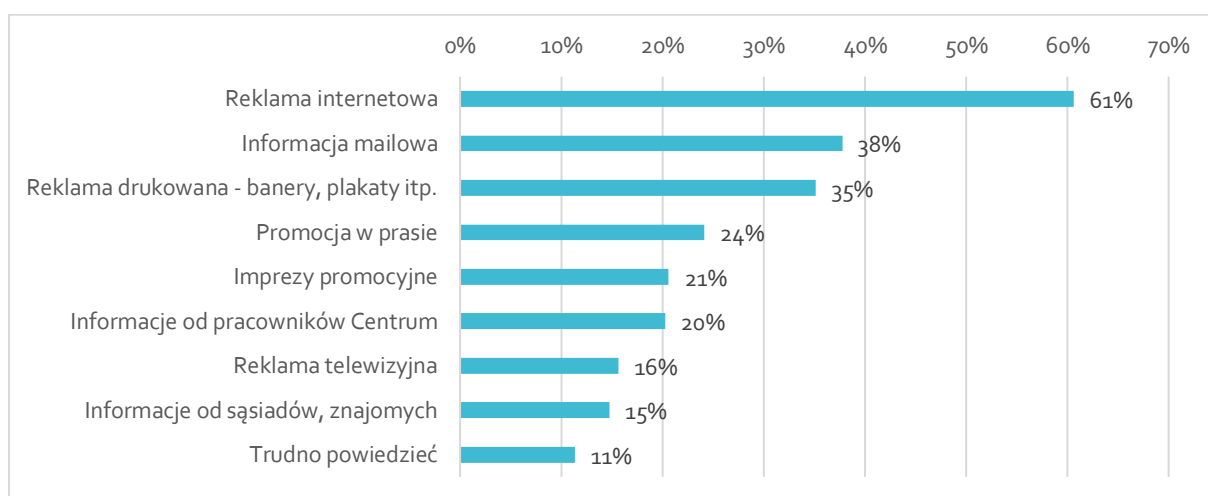
Oferta	Liczba wskazań	% wskazań
Kultura i rozrywka – koncerty, wystawy, teatr, film, wydarzenia muzyczne, wernisaże, wieczory poetyckie, szeroko rozumiana oferta rozrywkowa	96	26,3%
Sport i rekreacja - usługi sportowe, turystyczne, oferta spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu, zajęcia tematyczne – joga, karate, sporty wodne, zimowe, imprezy sportowe	42	11,5%
Szkolenia i rozwój osobisty – kursy i szkolenia zawodowe, wsparcie osób powracających na rynek pracy, rozwój hobby, rzemiosło, profilaktyka zdrowotna, kursy kwalifikacyjne, zajęcia komputerowe, językowe itp.	40	11,0%
Zajęcia dedykowane dzieciom - zajęcia dla przedszkolaków, zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci, zajęcia warsztatowe, świetlice, zajęcia popołudniowe	29	7,9%
Zajęcia dedykowane seniorom – rozrywkowe, edukacyjne, integrujące, wykorzystujące potencjał seniorów, profilaktyczne, kurs tańca, rozrywka dla seniorów	22	6,0%
Informacja o wydarzeniach w gminie i dostępnej ofercie – CUS jako punkt integrujący obecną ofertę i miejsce promocji, wsparcia w zakresie oferty czasu wolnego	21	5,8%
Zajęcia dedykowane młodzieży szkolnej - zajęcia dodatkowe, pozalekcyjne, organizacja wolnego czasu, korepetycje, koła zainteresowań, zajęcia muzyczne, teatralne itp.	20	5,5%

Oferta dla osób z niepełnosprawnością – usługi wspierające osoby z niepełnosprawnością i ich opiekunów, informacje o dostępnych usługach i formach wsparcia, możliwości finansowania rehabilitacji, zajęcia dla osób z niepełnosprawnością, opieka wytchnieniowa	17	4,7%
Wsparcie rodziny – oferta zajęć dla rodzin dużych, wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi, zajęcia i warsztaty edukacyjne dla rodziców, wsparcie rodzin w kryzysie, pikniki i zajęcia rodzinne	17	4,7%
Pomoc psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna – wsparcie rozwojowe dla dzieci i młodzieży	13	3,6%
Każda oferta – zainteresowanie dowolną ofertą zapewnienia czasu wolnego, bez wskazywania konkretnych potrzeb	10	2,7%
Profilaktyka i realna pomoc - dla osób uzależnionych i ich rodzin, realna pomocą dla ofiar przemocy, wsparcie osób potrzebujących, bezdomnych, w kryzysie, wsparcie wolontariuszy	8	2,2%
Pomoc prawna	7	1,9%
Wycieczki, imprezy wyjazdowe, spacer z przewodnikiem	7	1,9%
Żłobek i usługi opiekuńcze dla najmniejszych dzieci	5	1,4%
Oferta dla osób dorosłych – wydarzenia popularnonaukowe, konferencje, miejsce spotkań, kluby dyskusyjne	4	1,1%
Przedsiębiorcy – spotkania integrujące lokalny biznes, promocja lokalnego biznesu, forum ekonomiczne	3	0,8%
Inne	4	1,1%
Razem	365	100,0%

Źródło: badania własne

O ofercie dostępnej w Centrum Usług Społecznych badane osoby najchętniej dowiadywałyby się ze źródeł internetowych – reklama internetowa (61%) oraz mailowa (38%). Nieco rzadziej wskazywano na drukowane nośniki informacji – plakaty, ulotki, banery (35%), promocja w prasie (24%). Stosunkowo niedużym zainteresowaniem cieszyłyby się potencjalnie bezpośrednie formy promocji – przez imprezy wydarzenia promocyjne (21%) oraz od pracowników CUS (20%). Najniższym zainteresowaniem cieszyłyby się reklama telewizyjna (16%), a także często najsukuteczniejsza z form promocji, czyli informacja szeptana – 15%.

WYKRES 43 SKĄD CHCIAŁ(A)BY PAN(I) OTRZYMYWAĆ INFORMACJE O OFERCIE I USŁUGACH DOSTĘPNYCH W CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH?

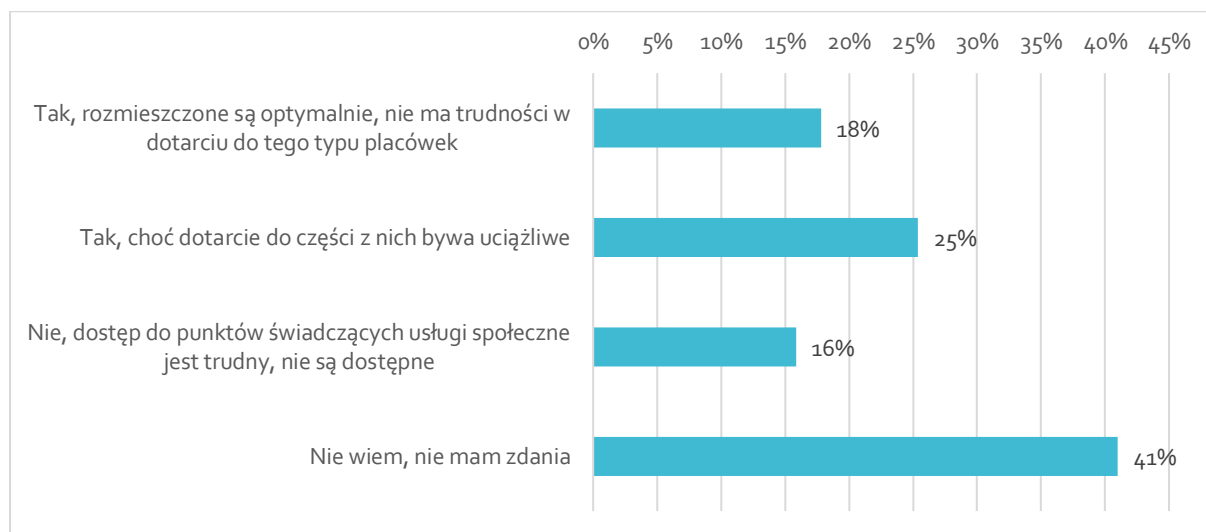

Źródło: badania własne

5. Dostępność Usług Społecznych

W trakcie badań ankietowych, 46% respondentów zadeklarowało, że gdyby zaistniała taka sytuacja, w której musieliby skorzystać z usług społecznych, to wiedzieliby gdzie udać się po wsparcie (niefinansowe). Oznacza to, że ponad połowa mieszkańców nie posiada takiej wiedzy. Jednocześnie około 43% badanych osób twierdzi, że punkty wsparcia na terenie gminy rozmieszczone są w taki sposób, który zapewnia dostępność dla mieszkańców, przy czym tylko 18% jest zdania, że rozmieszczenie to jest optymalne i nie następuje trudności w dotarciu do placówek wspierających. Mniej więcej 16% badanych osób stwierdziło, że dostęp do punktów świadczących usługi społeczne jest trudny co powoduje, że nie są one dostępne dla mieszkańców. Ze względu na znaczny odsetek osób, które nie wiedzą gdzie zgłosić się po wsparcie, aż 41% badanych nie ma zdania na temat rozmieszczenia placówek wspierających w gminie.

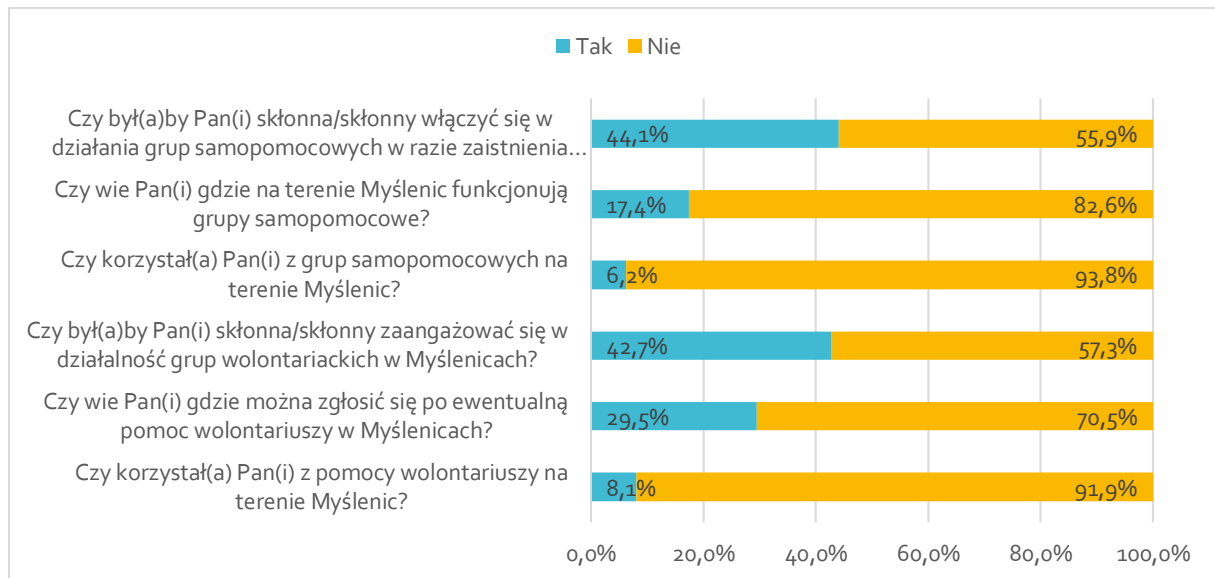
WYKRES 44 CZY PANI/PANA ZDANIEM PUNKTY WSPARCIA/USŁUGI SPOŁECZNE NA TERENIE MYŚLENIC ROZMIESZCZONE SĄ W TAKI SPOSÓB, ABY BYŁY DOSTĘPNE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY?

Źródło: badania własne

W ostatnim pytaniu ankiety, badane osoby poproszone były o to, aby określić czy byłyby skłonne włączyć się lub skorzystać ze wsparcia grup pomocowych w razie zaistnienia takiej potrzeby. Z zebranych danych wynika, że o ile w razie zaistnienia takiej potrzeby, około 40% mieszkańców gminy byłaby skłonna włączyć się w działalność grup samopomocowych lub wolontariackich, o tyle informacje na temat tego gdzie na terenie gminy Myślenice tego typu grupy funkcjonują jest niewielka. Zaledwie 17% respondentów wie, gdzie w gminie funkcjonują grupy samopomocowe. Świadomość działalności grup wolontariackich jest wyższa i wynosi około 29%. Ograniczona wiedza o grupach samopomocowych i wolontariackich może być także skutkiem tego, że zaledwie kilka procent badanych osób, kiedykolwiek korzystało z ich pomocy. Można zatem uznać, że wolontariat i grupy samopomocowe są w gminie tematem niszowym i słabo rozpoznawalnym.

WYKRES 45 SKŁONNOŚĆ DO ANGAŻOWANIA SIĘ I KORZYSTANIA ZE WSPARCIA

Źródło: badania własne

VI. Wyniki badań ilościowych – młodzież szkolna

1. Informacje o badaniu

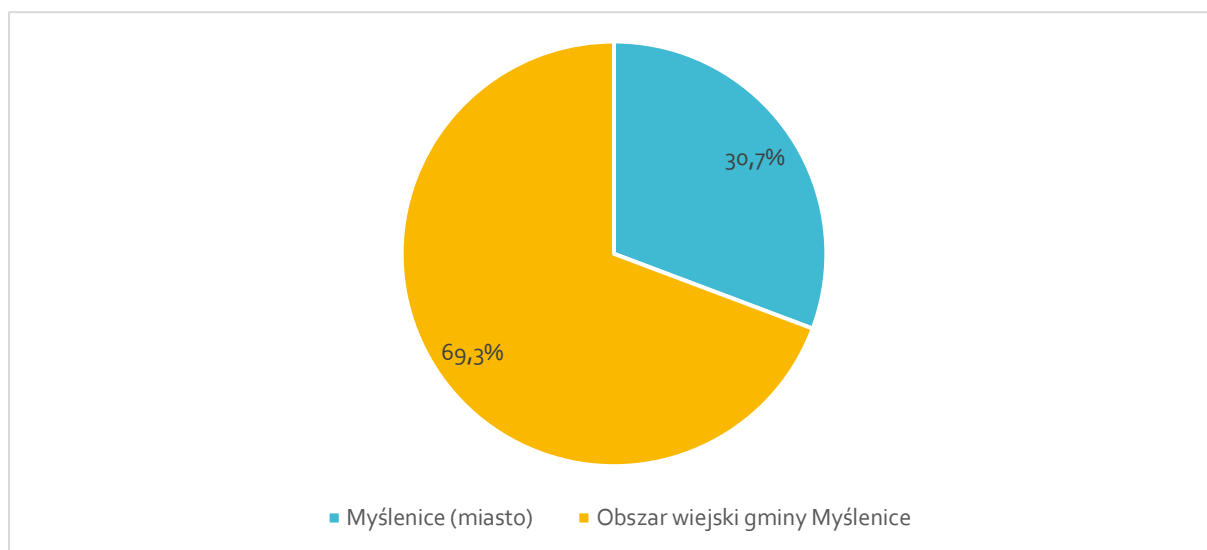
Badanie młodzieży szkolnej zrealizowano za pomocą ankiety internetowej, dystrybuowanej wśród uczniów szkół średnich mieszczących się na terenie gminy Myślenice. W badaniu udział wzięło 284 uczniów i uczennic, z których 205 to mieszkańcy gminy Myślenice, a 79 to mieszkańcy gmin sąsiadujących. Prezentowane w opracowaniu wyniki badania w wybranych aspektach odnoszą się zatem do postrzegania problematyki usług społecznych z uwzględnieniem perspektywy jej mieszkańców oraz uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy.

2. Informacje o respondentach

Spośród 284 badanych uczniów i uczennic szkół średnich, mniej więcej 49% stanowiły kobiety, a 51% mężczyźni. Udział ten zbliżony był także w podziale na uczniów i uczennice z terenu gminy Myślenice oraz spoza gminy. Wśród badanych osób 79% stanowili uczniowie technikum (74% w przypadku gminy Myślenice i 95% spoza gminy), 19% uczniowie liceów, a pozostałe około 2% uczniowie szkół branżowych.

Uczniowie zamieszkujący gminę Myślenice, to w głównej mierze osoby zamieszkujące jej część wiejską – 69,3%. Niespełna co trzeci badany uczeń i uczennica to osoba zamieszkująca miasto Myślenice.

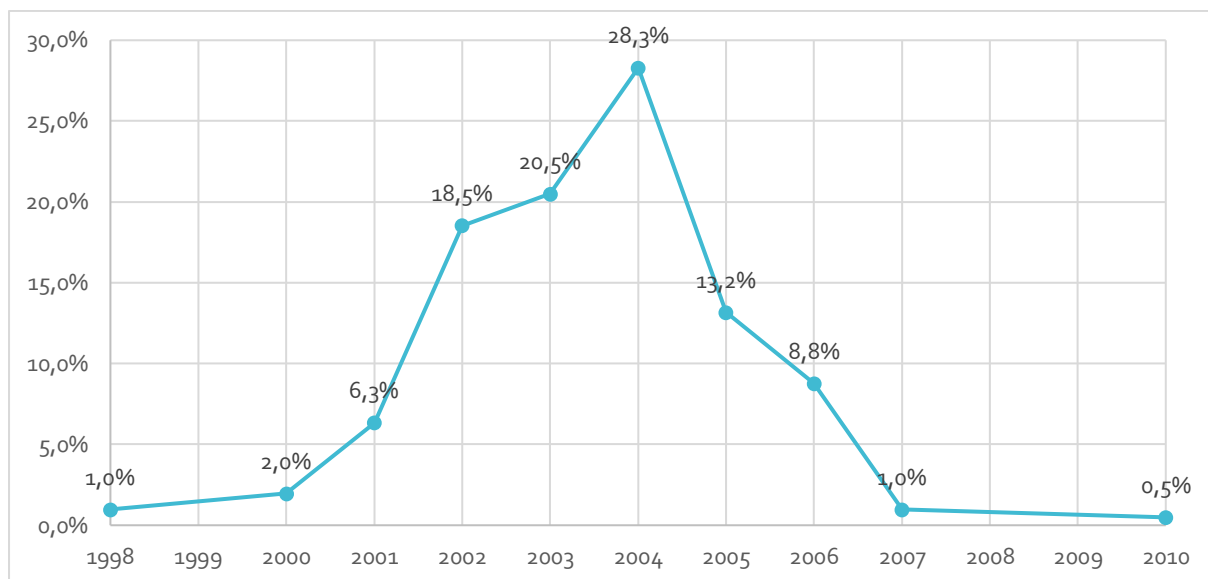
WYKRES 46 MIEJSCE ZAMIESZKANIA UCZNIÓW SZKÓŁ Z TERENU GMINY MYŚLENICE

Źródło: badania własne

Przeciętny uczeń biorący udział w badaniu to osoba w wieku około 18 lat. Około 28,3% badanych osób to osoby urodzone w roku 2004. Mniej więcej co piąta badana osoba urodziła się w roku 2003 (20,5%), a 18,5% w roku 2002. Zdecydowana większość badanych to osoby zamieszkujące Myślenice od urodzenia (81,1%). 12,9% uczestników badania deklaroowało, że mieszka na terenie gminy powyżej 5 lat, a 6,0% krócej niż 5 lat.

WYKRES 47 ROK URODZENIA UCZNIÓW Z TERENU GMINY MYŚLENICE

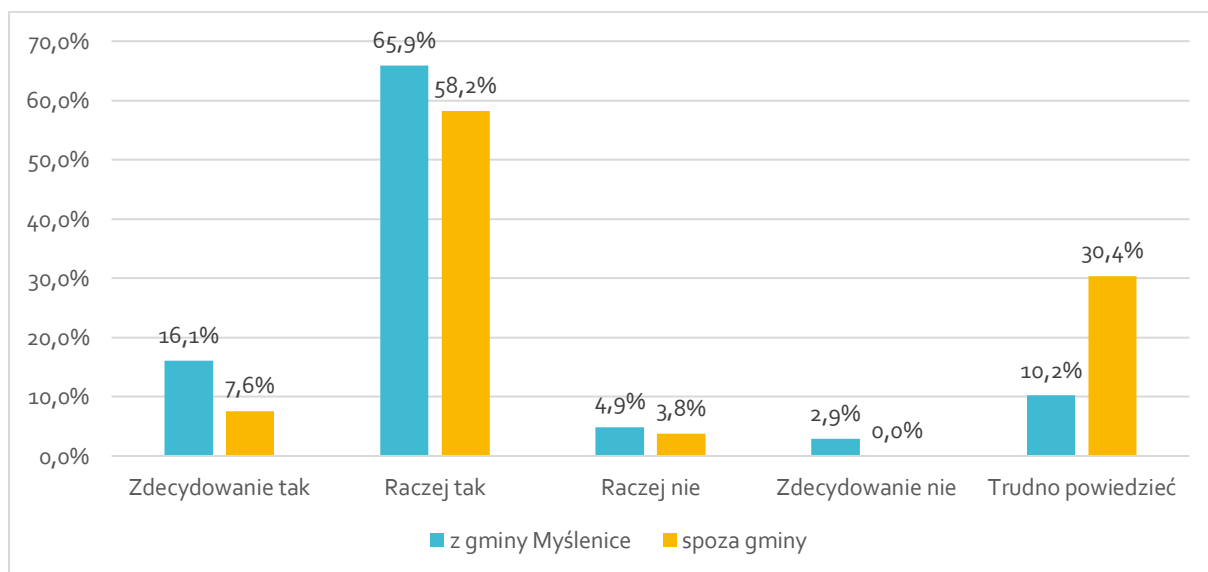

Źródło: badania własne

3. Usługi społeczne w gminie

W jednym z pierwszych pytań ankiety, uczniowie poproszeni zostali o odpowiedź na pytanie o to, czy ich zdaniem gmina Myślenice jest dobrym miejscem do życia. Wśród ogółu badanych osób zdecydowanie przeważały oceny pozytywne (raczej tak lub tak), jednakże niemal 1/3 uczniów spoza terenu gminy nie miała na ten temat wyrobionego zdania. W związku z powyższym można przypuszczać, że uczniowie spoza terenu gminy korzystają z jej oferty (poza ofertą szkolną) zdecydowanie rzadziej niż uczniowie zamieszkujący gminę Myślenice (co jest w pewnym sensie oczywistym i naturalnym zjawiskiem), przez co trudno jednoznacznie interpretować ich opinie na temat usług dostępnych w gminie i odnosić do ich rzeczywistego stanu.

WYKRES 48 CZY UWAŻASZ, ŻE GMINA MYŚLENICE JEST DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA?

Źródło: badania własne

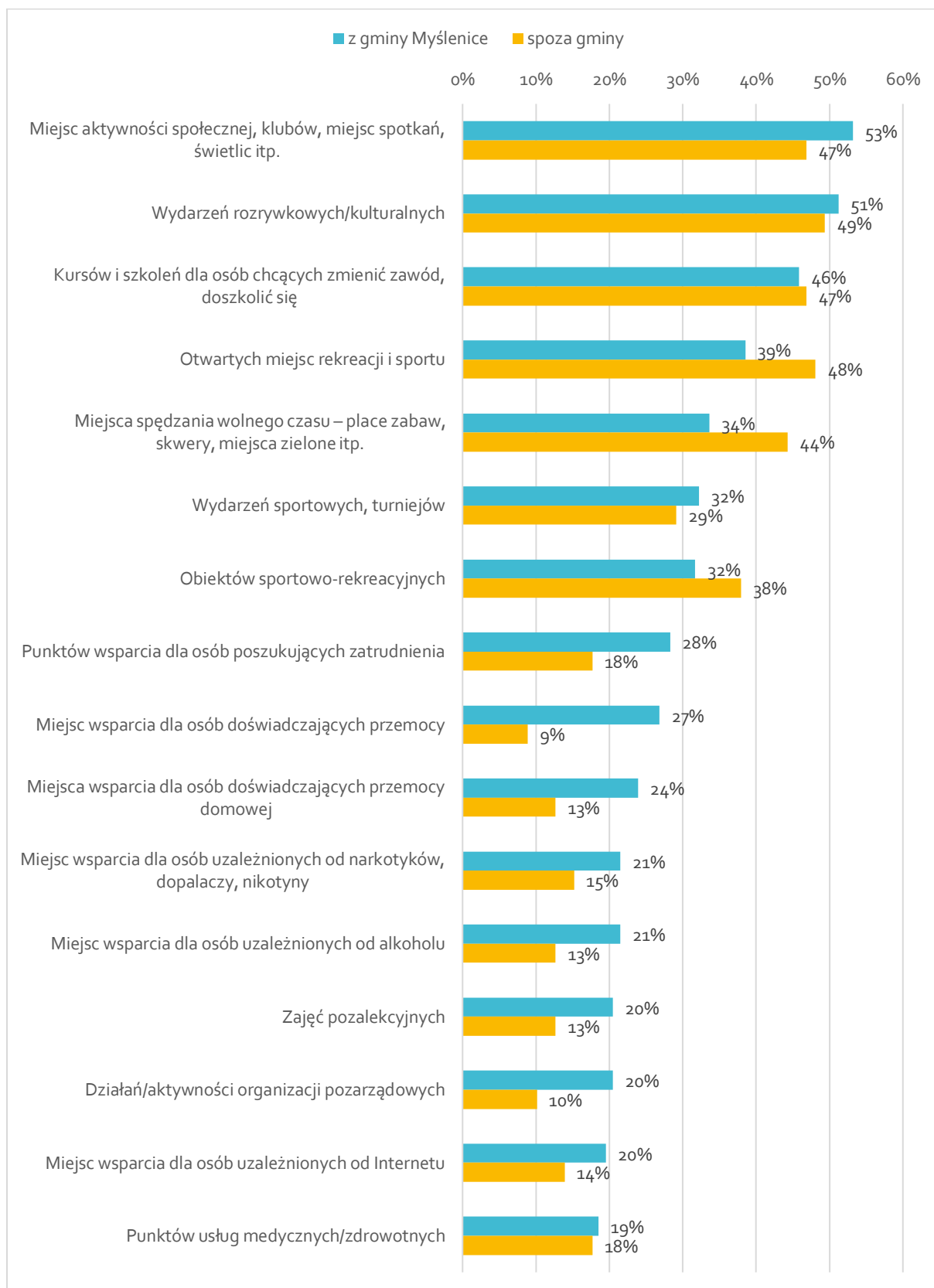
Mimo ograniczonej wiedzy uczniów spoza gminy Myślenice na temat oferty usług/miejsc dostępnych w gminie, poproszeni oni zostali podobnie jak uczniowie zamieszkujący gminę, o ocenę dostępności poszczególnych elementów związanych z jej funkcjonowaniem. Zadaniem badanych uczniów było wskazanie z listy 16 elementów tych, których ich zdaniem brakuje na terenie gminy Myślenice. Każdy z uczniów mógł wskazać dowolną liczbę odpowiedzi.

Wśród najbardziej „brakujących” miejsc/usług w gminie znalazły się miejsca aktywności społecznej (53% uczniów z terenu gminy Myślenice wskazało na ich brak) oraz wydarzeń rozrywkowych/kulturalnych (51% wskazujących na deficyt). Trzeci z najbardziej deficytowych elementów, to brak kursów i szkoleń dla osób chcących zmienić zawód lub doszkolić się – 46%. Do tego miejsca odpowiedzi mieszkańców gminy Myślenice oraz osób spoza jej terenu były względnie zbieżne. Kolejne odpowiedzi wskazywały natomiast nie tyle brak danych elementów w ofercie Myślenic, co ich brak w gminach sąsiadujących, wynikający z porównania dokonanego przez uczniów spoza gminy z gminą Myślenice. Innymi słowy z **perspektywy uczniów za realny brak/słabość oferty Myślenic uznać można braki w ofercie miejsc aktywności społecznej, wydarzeń rozrywkowych i oferty szkoleniowej**, natomiast dość dobrze ocenić można dostępność otwartych miejsc rekreacji i sportu, miejsc spędzania wolnego czasu (plac zabaw, skwery, miejsca zielone), a także obiektów sportowo-rekreacyjnych, z których na terenie gminy Myślenice można skorzystać łatwiej niż w gminach sąsiadujących.

Ocena pozostałych elementów deficytowych dokonana przez uczniów z terenu gminy Myślenice zawierała się w przedziale 19-28% wskazań i dotyczyła braków w ofercie wsparcia dotyczącego zatrudnienia, osób doświadczających przemocy, czy osób mających problemy z uzależnieniami. Stosunkowo nieduży odsetek wskazań poszczególnych miejsc/instytucji wsparcia osób doświadczających trudności życiowych pokazuje, że młodzież z jednej strony dostrzega konieczność rozszerzenia oferty tego typu usług w gminie. Z drugiej jednak, nie są to dla nich miejsca/oferta pierwszej potrzeby. Niemniej jej brak/niedostatek dostrzega około 1/4 respondentów.

Uczniowie spoza gminy Myślenice rzadziej wskazywali na braki w tego typu ofercie, najprawdopodobniej ze względu na brak świadomości na temat miejsc/instytucji, które tego typu wsparcie mogą świadczyć w gminie Myślenice.

WYKRES 49 Z PONIŻSZEJ LISTY WSKAŻ MIEJSCA LUB USŁUGI, KTÓRYCH TWOIM ZDANIEM BRAKUJE NA TERENIE MYŚLENIC (NIE MA ICH, NIE SĄ DOSTĘPNE).

Źródło: badania własne

Uzupełnieniem powyższego pytania, było pytanie otwarte, w którym badane osoby samodzielnie mogły wskazać jakiego typu miejsc lub usług brakuje w gminie Myślenice. W odpowiedzi uzyskano łącznie 70 propozycji, wśród których znalazły się przede wszystkim propozycje związane z rozwojem oferty spędzania czasu wolnego, tworzeniem nowych miejsc spotkań dla młodzieży oraz miejsc, w których mogą rozwijać swoje zainteresowania. Zaledwie 1 wypowiedź wskazywała na konkretną potrzebę utworzenia punktu wsparcia dla młodzieży. Osoba ta wskazała na potrzebę utworzenia „miejsca wsparcia dla osób innej orientacji, przez co ci są wyśmiewani i upokarzani”. Poniżej w tabeli zaprezentowano skategoryzowane odpowiedzi uzyskane w trakcie badania ankietowego.

WYKRES 50 JAKICH JESZCZE MIEJSC LUB USŁUG TWOIM ZDANIEM BRAKUJE W GMINIE MYŚLENICE?

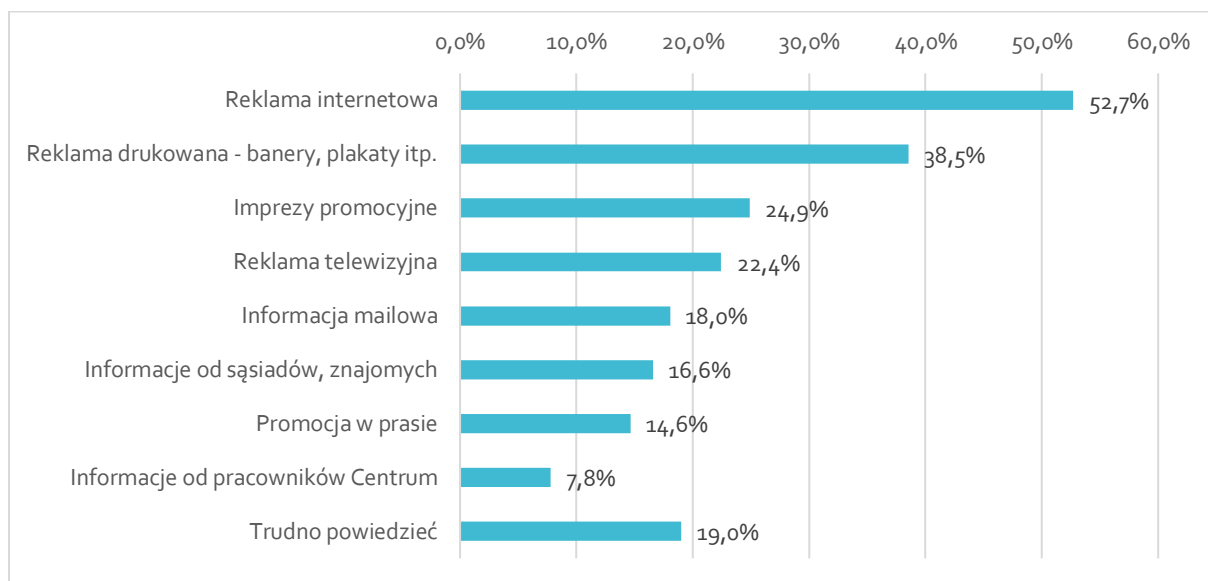
Obszar	Liczba wskazań	% wskazań
Restauracje, fast foody	10	14%
Parki, miejsca rekreacji, miejsca zieleni uporządkowanej, miejsca spotkań	10	14%
Skatepark, bike park, miejsca „gdzie młodzież mogłaby spędzać wolny czas realizując swoje pasje”	8	11%
Kino	6	9%
Kluby, miejsce „gdzie młodzi ludzie mogliby spędzać wieczór na zabawie przy muzyce”	6	9%
Sklepy, sklepy muzyczne, tematyczne	5	7%
Ścieżki rowerowe	4	6%
Siłownie, siłownie na świeżym powietrzu	3	4%
Szkoły, nowe kierunki kształcenia	2	3%
Basen	2	3%
Inne m.in. strzelnica, ośrodek jeździecki, muzeum, tor kartingowy itp.	14	20%
Razem	70	100%

Źródło: badania własne

4. Centrum Usług Społecznych

Badana młodzież na pytanie o to, skąd chciałyby otrzymywać informacje o Centrum Usług Społecznych, które w założeniu ma być miejscem, które gromadziłoby, aktualizowało i udostępniało informacje o dostępnych usługach i wydarzeniach społecznych w Myślenicach, a także uruchamiało nowe usługi i odpowiadało za ich jakość i dopasowanie do potrzeb mieszkańców, wskazywała na reklamę internetową 52,7% lecz raczej nie reklamę za pomocą poczty e-mail (18,0%). W drugiej kolejności znalazły się nośniki w postaci banerów i plakatów – 38,5%, a w dalszej kolejności informacje telewizyjne czy imprezy promocyjne. Na uwagę zasługuje fakt, iż aż 19% badanych nie określiło zainteresowania otrzymywaniem informacji o usługach CUS.

WYKRES 51 SKĄD CHCIAŁ(A)BYŚ OTRZYMYWAĆ INFORMACJE O OFERCIE I USŁUGACH DOSTĘPNYCH W CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH?

Źródło: badania własne

5. Wolontariat

W sekcji dotyczącej wolontariatu, ankietowani poproszeni zostali o odpowiedź na 4 pytania. Pierwsze z pytań dotyczyło tego, czy mają już doświadczenie pracy w charakterze wolontariusza. Odpowiedzi twierdzącej udzieliła ponad połowa uczniów zamieszkujących gminę Myślenice (56,6%) oraz 40,5% uczniów spoza gminy. Wolontariuszem chciałoby zostać w przyszłości około 45% badanych uczniów z terenu gminy Myślenice oraz nieco ponad co trzeci uczeń spoza gminy.

TABELA 4 WOLONTARIAT

	z gminy Myślenice	spoza gminy
Czy byłeś/byłaś już wolontariuszem?	56,6%	40,5%
Czy chciałbyś/chciałabyś nim zostać?	45,4%	36,7%

Źródło: badania własne

W kolejnym z pytań badane osoby zostały poproszone o wskazanie obszarów/zadań, którymi chcieliby zajmować się jako wolontariusze. Odpowiedź na to pytanie padła w 66 przypadkach wypowiedzi mieszkańców gminy Myślenice. Z grupy tej mniej więcej co dziesiąta osoba nie potrafiła wskazać jednoznacznie obszaru działania, jakim chciałaby się zająć (odpowiedzi „nie wiem”, „nie mam określonego kierunku”). Wśród pozostałych osób dominowały obszary takie jak: pomoc w schronisku dla zwierząt, pomoc seniorom, dzieciom z domów dziecka, udział w akcjach charytatywnych, zbiórka żywności, zbiórka pieniędzy, pomoc osobom z niepełnosprawnościami.

W odpowiedzi na pytanie o to „Gdzie w Twojej okolicy można zostać wolontariuszem?” niespełna co czwarty respondent i respondentka z terenu gminy Myślenice potrafił wskazać odpowiedź. Wśród mieszkańców gmin sąsiednich odsetek ten był jeszcze niższy i wynosił około 17%.

Uczniowie zamieszkujący gminę Myślenice wśród punktów/miejsc, w których można zostać wolontariuszem najczęściej wymieniali Caritas pojawiający się mniej więcej w połowie odpowiedzi, szkołę (około 1/3 odpowiedzi), lub po prostu Myślenice (15%).

Z zebranych informacji wynika, że rozwój wolontariatu w gminie Myślenice, może mieć duży potencjał, ponieważ wielu uczniów przynajmniej na poziomie deklaracji chętnie podejmie aktywność w charakterze wolontariusza. Niestety w wielu przypadkach uczniowie nie znają miejsc/instytucji, które oferują zajęcia dla wolontariuszy. W tym zakresie Myślenice i tworzone w nich CUS mogą stać się także miejscem, do którego będą zgłaszać się młodzi ludzie, chcący świadczyć wsparcie dla osób potrzebujących, pomagać w realizacji akcji/wydarzeń lokalnych oraz zdobywać doświadczenie w pomocy seniorom i osobom z niepełnosprawnościami.

6. Edukacja

Wśród badanych uczniów blisko 80% stanowili uczniowie szkół technicznych. Pozostałe 20% to głównie uczniowie myślenickich liceów. Osoby te poproszone zostały o ocenę 5 elementów związanych z funkcjonowaniem szkoły. Skala ocen każdego z elementów rozpościerała się od oceny bardzo dobrej do bardzo złej. Dla uproszczenia interpretacji wyników, opracowano także średnią ocen dla każdego z elementów. Im wyższa wartość średnia, tym lepiej oceniany dany element funkcjonowania szkoły.

W oparciu o zgromadzone dane można wskazać, iż najwyżej uczniowie oceniali dostępność i jakość szkolnych obiektów sportowych. Nieco słabiej oceniono przygotowanie uczniów do przyszłej pracy zawodowej oraz pomoc szkoły w planowaniu przyszłej kariery. Zdecydowanie najgorzej odniesiono się do dostępności zajęć pozalekcyjnych – wartość 2,69 w 5 stopniowej skali ocen. Zaledwie 21% badanych uczniów ofertę tą określiła jako dobrą lub bardzo dobrą.

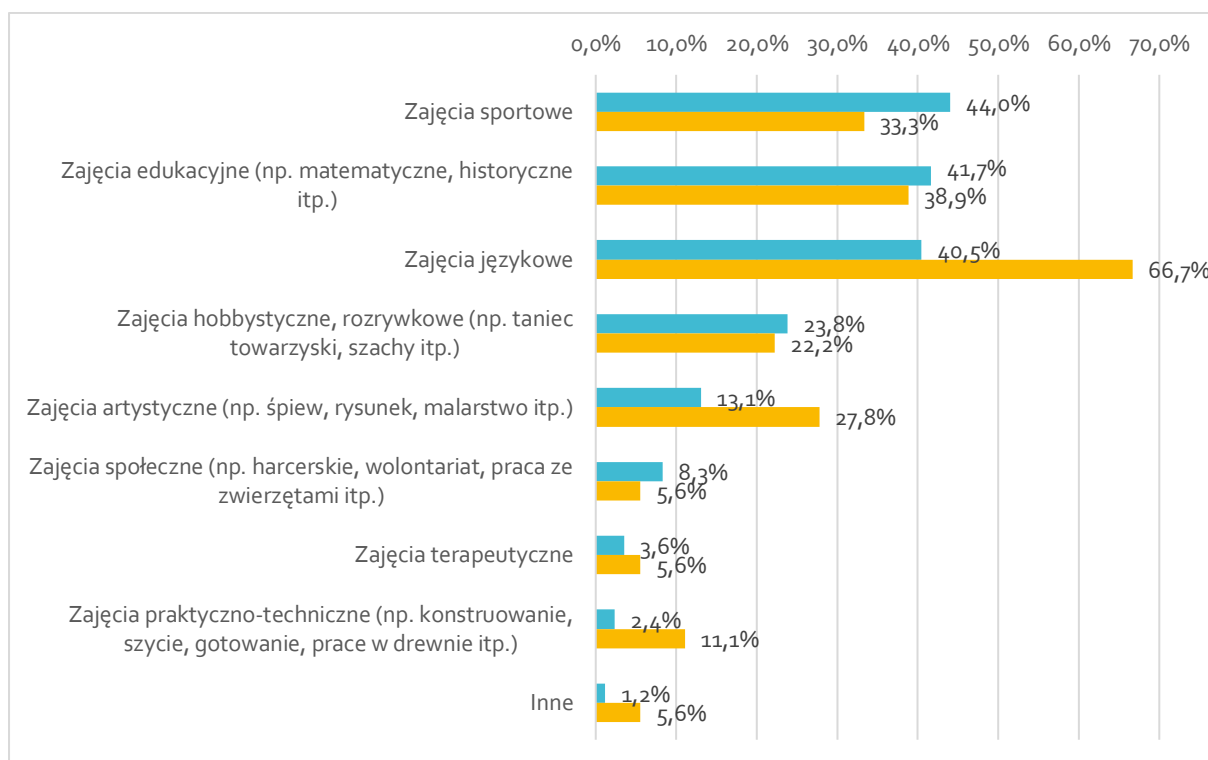
TABELA 5 PROSZĘ OCENIĆ POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ZWIĄZANE Z FUNKCJONOWANIEM TWOJEJ SZKOŁY

Element	Bardzo źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo dobrze	Średnia
Dostępność szkolnych obiektów sportowych (boisk, hal itp.)	1,5%	4,9%	19,0%	42,4%	32,2%	3,99
Jakość szkolnych obiektów sportowych	2,4%	6,8%	19,5%	43,4%	27,8%	3,87
Przygotowanie uczniów do przyszłej pracy zawodowej	9,8%	13,2%	26,8%	34,6%	15,6%	3,33
Pomoc ze strony szkoły w planowaniu przyszłej kariery zawodowej uczniów	12,2%	16,6%	34,6%	29,8%	6,8%	3,02
Dostępność zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów	15,6%	25,4%	37,6%	17,6%	3,9%	2,69

Źródło: badania własne

Na zajęcia pozalekcyjne według zgromadzonych deklaracji, uczęszcza około 40% uczniów mieszkających na terenie gminy Myślenice i około 23% uczniów z innych miejscowości. Najpopularniejszymi zajęciami na które uczęszczają uczniowie z gminy Myślenice są zajęcia sportowe, edukacyjne (matematyczne, historyczne itp.) i językowe. Udział w tego typu zajęciach deklaruje ponad 40% uczniów uczęszczających na zajęcia dodatkowe. Rzadziej są to natomiast zajęcia hobbystyczne, artystyczne, czy społeczne. Rozkład tematów zajęć dodatkowych wśród uczniów spoza gminy Myślenice jest względnie zbliżony.

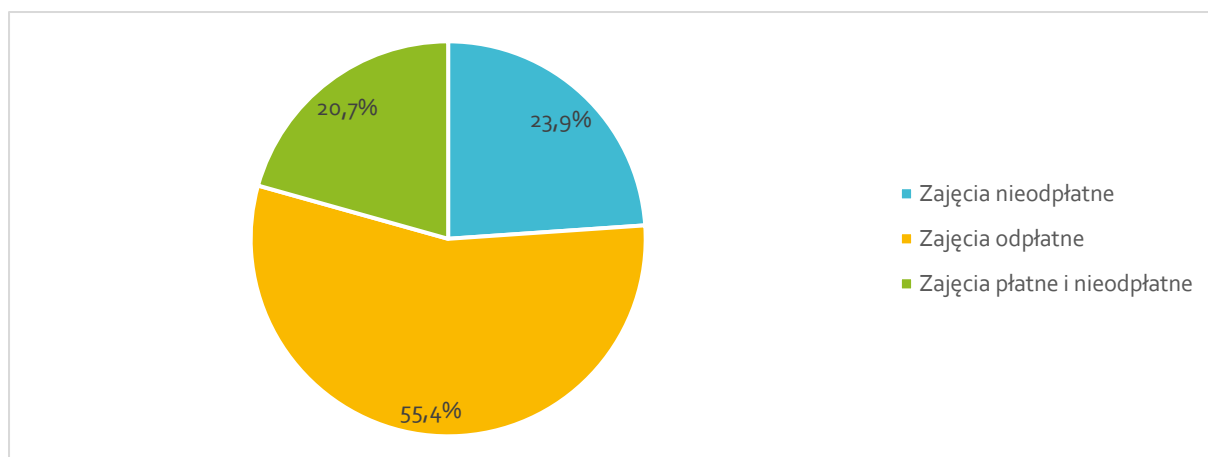
WYKRES 52 TEMATYKA ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH

Źródło: badania własne

Mniej więcej 1/4 uczniów uczęszczających na zajęcia dodatkowe, uczęszcza na zajęcia nieodpłatne. Ponad połowa korzysta z zajęć odpłatnych, a około 20% (co piąta badana osoba) zarówno z zajęć odpłatnych i nieodpłatnych.

WYKRES 53 RODZAJ ZAJĘĆ

Źródło: badania własne

Najczęściej organizatorem/prowadzącym zajęcia jest prywatny korepetytor. Częściej korepetytor prowadzi zajęcia wśród uczniów spoza gminy Myślenice, co może być wypadkową braku tego typu oferty w mniejszych gminach. Co czwarty z badanych uczniów gminy Myślenice uczęszcza na zajęcia prowadzone przez klub sportowy, a co piąty przez szkołę lub instytucję prywatną.

TABELA 6 KTO ORGANIZUJE/PROWADZI TE ZAJĘCIA?

Kto organizuje/prowadzi te zajęcia?	z gminy Myślenice	spoza gminy
Korepetytor	28,7%	45,0%
Klub sportowy	26,4%	10,0%
Szkoła lub organizacja prywatna	20,7%	15,0%
Szkoła do której uczęszczam	12,6%	10,0%
Ktoś inny	11,5%	20,0%
Razem	100,0%	100,0%

Źródło: badania własne

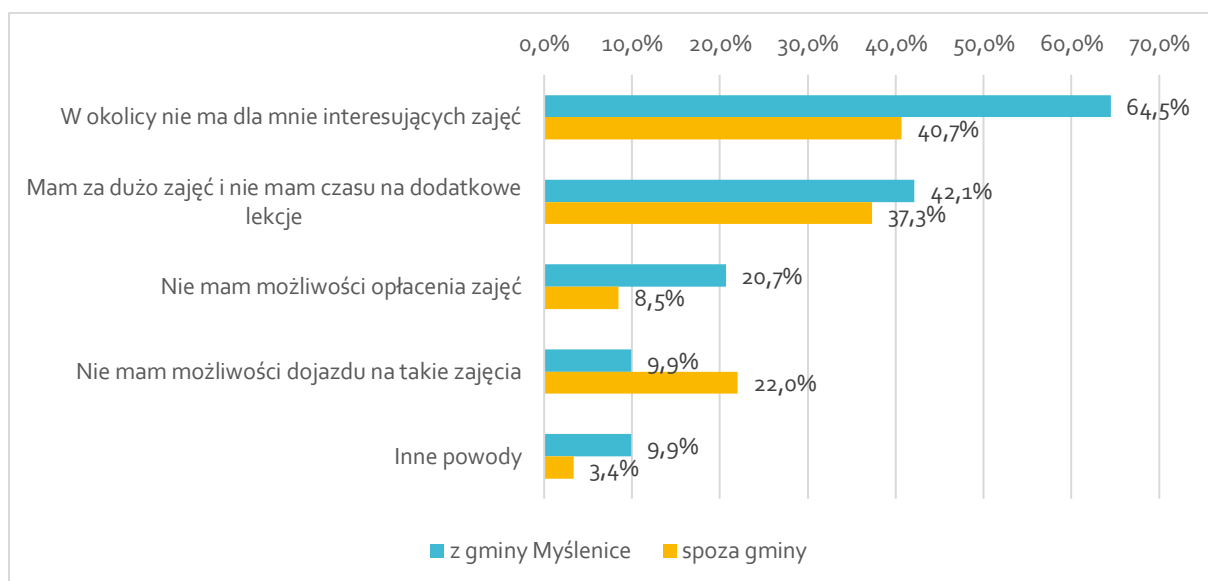
W kolejnym z pytań ankiety kierowanym do osób uczestniczących w zajęciach dodatkowych, było pytanie w formie pytania otwartego o to, jakich zajęć dodatkowych brakuje w aktualnej ofercie. Wśród wymienianych wskazań dotyczących brakujących zajęć znalazły się:

- Zajęcia sportowe (36% wskazań) – sporty drużynowe i indywidualne,
- Hobbystyczne (25%) – praca ze zwierzętami, zajęcia dla graczy, rozwój zainteresowań,
- Artystyczne (15%) – śpiew, taniec, aktorstwo,
- Zawodowe (8%) – gastronomia, przedsiębiorczość, zajęcia praktyczne,
- Edukacyjno-rozwojowe (8%) – językowe, matematyka, informatyka,
- Inne (8%) – terapeutyczne, edukacja seksualna itp.

W trakcie badania ankietowego, około 60% uczniów z terenu gminy Myślenice oraz mniej więcej 3/4 uczniów z gmin ościennych zadeklarowało, że nie uczęszcza na zajęcia dodatkowe. Głównym powodem, dla którego młodzież z Myślenic nie uczęszcza na zajęcia dodatkowe, jest brak odpowiedniej oferty zajęć, z której chcieliby korzystać (64,5% respondentów). Ten sam powód wskazywany był przez 40,7% badanych z gmin ościennych. Przeciętnie 4 na 10 respondentów wskazywało, że nie może uczestniczyć w zajęciach dodatkowych ze względu na nadmiar obowiązków. Około 20% uczniów z terenu gminy Myślenice twierdziło, że nie ma wystarczających środków na opłacenie zajęć (tego zdania było 8,5% uczniów z gmin ościennych). Istotnym problemem dla 22% uczniów z gmin ościennych oraz 10% z gminy Myślenice, jest brak możliwości dojazdu na takie zajęcia. Wyzwaniem zatem w zakresie organizacji zajęć dodatkowych dla uczniów jest stworzenie interesującej oferty, która zachęci ich do wygospodarowania dodatkowego czasu na udział w nich. Wyzwaniem dodatkowym jest natomiast przygotowanie relatywnie niedrogich zajęć oraz dostosowanie zajęć do oferty transportowej, lub szersza współpraca (międzygminna lub powiatowa) w celu rozwoju oferty transportu zbiorowego.

Oferta, która mogłaby zachęcić uczniów do poszukiwania zajęć dodatkowych, według ich wskazań, powinna odnosić się do oferty sportowej (sporty drużynowe np. siatkówka, piłka nożna, sztuki walki), artystycznej (śpiew, taniec, fotografia), edukacyjnej i hobbystycznej. Część respondentów deklarowała także zainteresowanie udziałem w kursach, szkoleniach i zajęciach przygotowujących do podjęcia pracy zawodowej – prace ręczne, przedsiębiorczość itp.

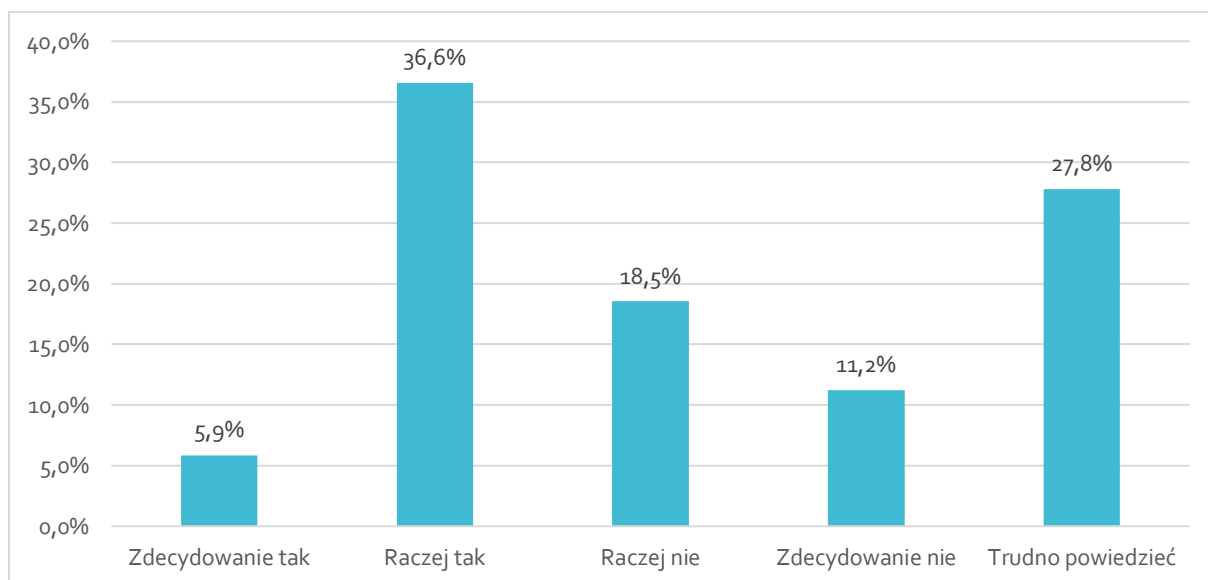
WYKRES 54 POWODY DLA KTÓRYCH MŁODZIEŻ SZKOLNA NIE UCZĘSZCZA NA ZAJĘCIA DODATKOWE

Źródło: badania własne

W ostatnim bloku pytań dotyczących edukacji, uczniowie pytani byli o subiektywne poczucia przygotowania do wejścia na rynek pracy po ukończeniu nauki. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło łącznie 42,4% uczniów z gminy Myślenice, przy czym odpowiedź zdecydowanie tak padła w zaledwie 5,9% przypadków. Odpowiedzi negatywnej udzieliło łącznie 29,8% respondentów, a kolejnych 27,8% nie miało sprecyzowanego zdania w tym zakresie.

WYKRES 55 CZY PO UKOŃCZENIU SZKOŁY CZUJES SIĘ GOTOWA/GOTOWY DO WEJŚCIA NA RYNEK PRACY?

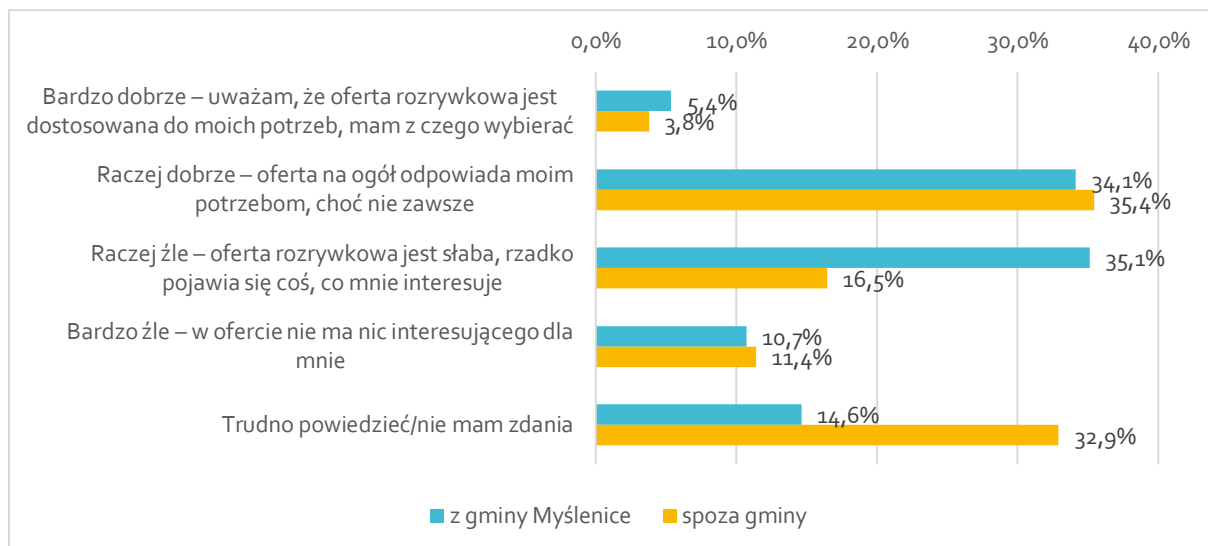
Źródło: badania własne

7. Kultura

Okolo 40% badanej młodzieży ocenia aktualną ofertę kulturalno-rozrywkową gminy Myślenice pozytywnie. Warto jednak zauważyć, że oceny bardzo dobre pojawiają się rzadko – 5,4% odpowiedzi

młodzieży z terenu gminy. W opiniach młodych mieszkańców gminy oferta rozrywkowa często oceniana jest raczej źle (35,1%) lub bardzo źle (10,7%). Wyniki te korespondują z prezentowanymi wcześniej opiniami dotyczącymi ogólnej oferty usług dostępnych dla młodzieży w gminie, w których badana młodzież wśród kluczowych braków wskazywała brak miejsc spotkań, klubów, świetlic a także słabo rozwiniętą ofertę rozrywki kierowanej do młodzieży.

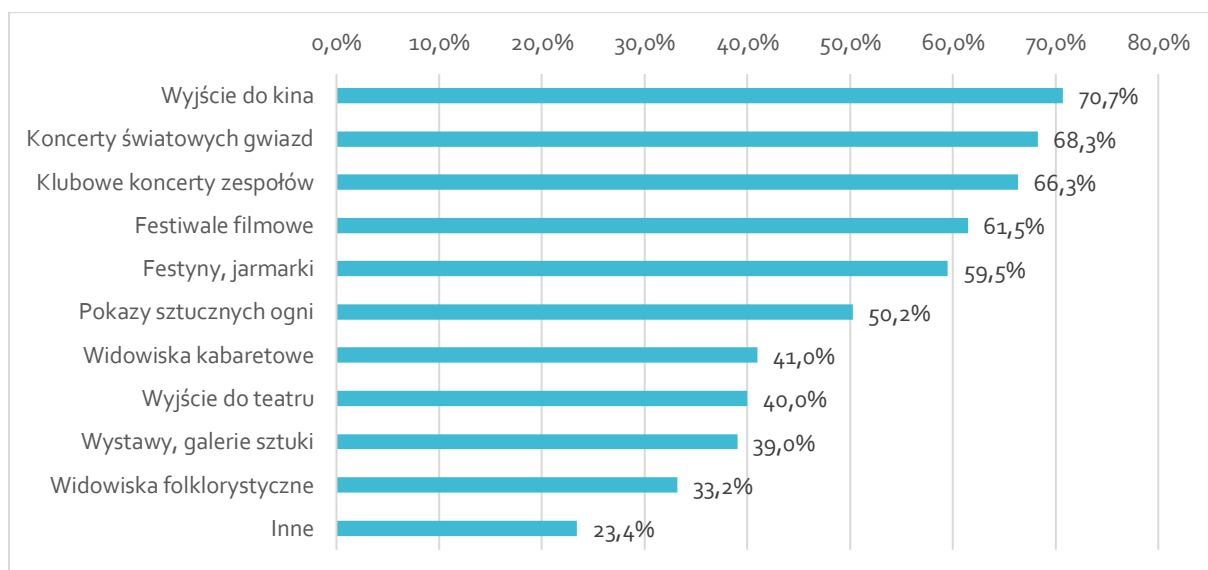
WYKRES 56 JAK OCENIASZ OFERTĘ ROZRYWKOWĄ SKIEROWANĄ DO MŁODZIEŻY W MYŚLENICACH? (KONCERTY, WYSTAWY ITP.)

Źródło: badania własne

Według zgromadzonych deklaracji, myślenicka młodzież w szczególności zainteresowana byłaby ofertą kinową (70,7%), koncertami znanych gwiazd (68,3%) lub klubowymi (66,3%) oraz festiwalami filmowymi (61,5%). Ponad połowa jest także zainteresowana wydarzeniami typu festyny, jarmarki czy pokazy sztucznych ogni. Mniejszym zainteresowaniem cieszy się rozrywka w postaci widowisk kabaretowych (41,0%), teatru (40,0%), galerii sztuki (39,0%), czy widowisk folklorystycznych (33,2%). Wśród wskazań odpowiedzi „inne” znalazły się: targi, pokazy akrobatów, zawody sportowe oraz pikniki.

WYKRES 57 W JAKICH IMPREZACH KULTURALNYCH CHĘTNIE BYŚ UCZESTNICZYŁ(A)?

Źródło: badania własne

W kolejnym pytaniu młodzi respondenci poproszeni zostali o odpowiedź na pytanie „Czego Twoim zdaniem młodzież mogłaby się nauczyć od rodziców i dziadków”? Odpowiedzi udzieliła blisko połowa badanych mieszkańców gminy Myślenice. Zgromadzone odpowiedzi podzielić można na kilka kategorii, wśród których znajdują się:

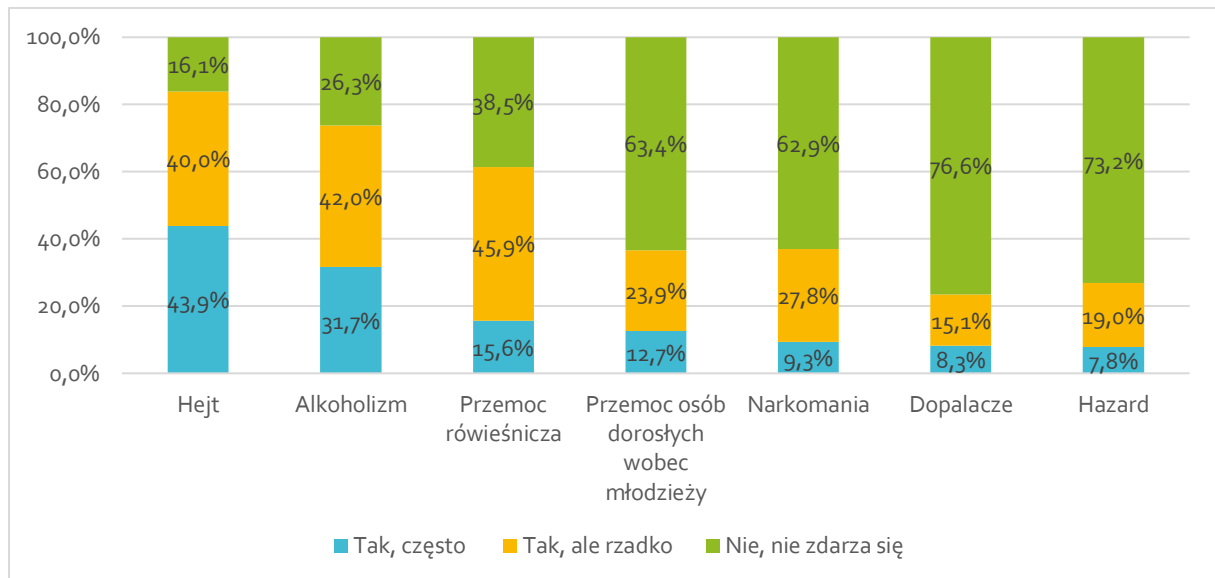
- Umiejętności życiowe, zaradność, odpowiedzialność, podejmowanie decyzji, cierpliwości, doceniania tego co się ma itp. Łącznie 40% wskazań.
- Kultury, umiejętności zachowania się w towarzystwie, szacunku do ludzi, pokory, tradycji – około 28% ogółu udzielonych odpowiedzi.
- Umiejętności praktycznych – zarządzania finansami, pracy, rękodzieła, zdolności manualnych – 17%.
- Historii, zrozumienia przeszłości – 10%.

Odbiciem powyższego pytania, było pytanie o to „Czego Twoim zdaniem młodzież mogłaby ich nauczyć?”. W tym wypadku najczęstsza odpowiedź dotyczyła nowoczesnych technologii, obsługi komputerów, smartfonów itp. (blisko połowa wszystkich odpowiedzi). Mniej więcej co czwarta odpowiedź dotyczyła kwestii tolerancji, zwłaszcza w zakresie zrozumienia innych poglądów, orientacji, czy otwartości na świat. Niemal tyle samo odpowiedzi dotyczyło kwestii zmieniającego się świata, zmian kulturowych, współczesnego stylu życia itp.

8. Profilaktyka

Ostatni z działów ankiety dotyczył kwestii związanych z napotykaniami problemów społecznych oraz umiejętności radzenia sobie z nimi. W pierwszym pytaniu działu, respondenci poproszeni zostali o określenie z jaką częstotliwością zdarza im się napotykać poszczególne sytuacje ryzykowne. Z zebranych danych wynika, że badana młodzież stosunkowo najczęściej spotyka się z tak zwanym hejtem, tj. mową nienawiści. Z wypowiedzi ankietowanych wynika, że z tą formą agresji spotyka się często niemal połowa z nich. Kolejnych 40% deklaruje, że napotyka na hejt sporadycznie. Drugim w kolejności najczęściej napotykanym problemem, jest problem alkoholizmu, na który często natrafia blisko co trzeci respondent. Ponad połowa badanych styka się z przemocą rówieśniczą, w tym 15,6% często. Rzadziej w opiniach badanych przytrafiają się przypadki przemocy osób pełnoletnich wobec młodzieży (co 3 respondent spotkał się z tą formą przemocy). Względnie rzadko zdaniem uczestników badania dochodzi natomiast do zagrożeń związanych z narkomanią, dopalaczami czy hazardem. Z każdym z tych zagadnień odpowiedź często zaznaczyło poniżej 10% respondentów. Jednakże odsetek wskazań przypadków rzadkiego kontaktu z zagrożeniami tego typu, waha się od 15% w przypadku dopalaczy, do 27,8% w przypadku narkomanii. Problemów tych nie można zatem całkowicie lekceważyć, mimo, iż zdarzają się rzadziej niż pozostałe formy przemocy.

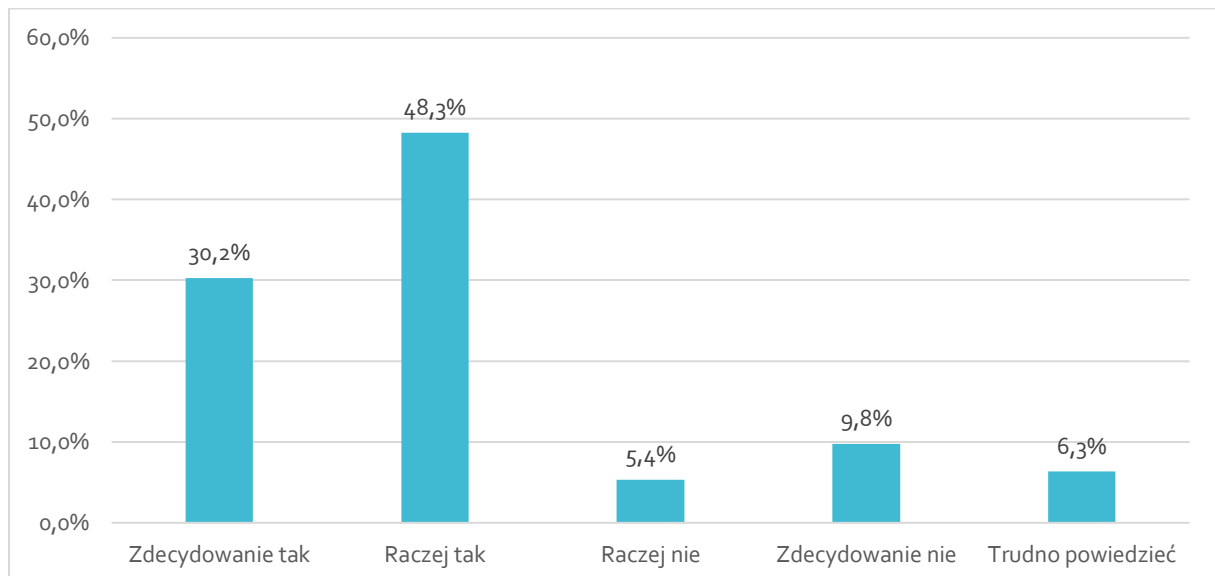
WYKRES 58 NAPOTYKANE SYTUACJE RYZYKOWNE

Źródło: badania własne

Zdecydowana większość respondentek i respondentów deklaruje, że w razie pojawienia się problemów związanych z przemocą, hejtem itp. wiedziałaby gdzie zgłosić się po pomoc (łącznie 78,5% odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak). Wątpliwości w tym zakresie miałoby około 21,5% respondentów, czyli blisko co czwarty.

WYKRES 59 CZY WIESZ GDZIE UDAĆ SIĘ PO POMOC/WSPARCIE W RAZIE, GDYBY KTÓRYŚ Z WYŻEJ WYMENIONYCH PROBLEMÓW (PRZEMOC, HEJT, ITP.) DOTYCYŁ CIEBIE OSOBIŚCIE?

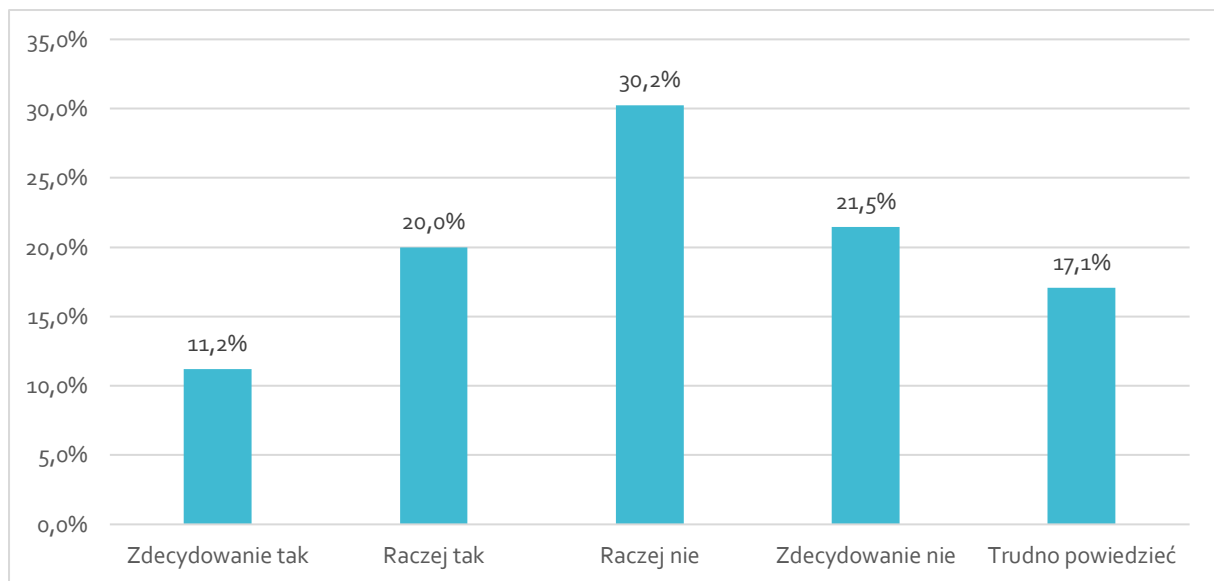
Źródło: badania własne

Badana młodzież została zapytana także o to, „Gdzie, lub do kogo zwrócić(a)byś się po pomoc w razie, gdyby któryś z tych problemów dotyczył Ciebie?”. Na tak zadane pytanie zdecydowana większość osób, która udzieliła odpowiedzi wskazywała rodziców. W pewnym sensie w odpowiedziach ustalona została hierarcha „instytucji” do których młodzież kierowałaby pierwsze kroki. Instytucją, do której w drugiej kolejności po wsparcie zgłosiliby się młodzi ludzie, są nauczyciele i kadra szkoły – np. pedagodzy,

psycholodzy itp. W trzeciej kolejności, jeśli problem byłby poważny, a wcześniejsze dwie instancje nie mogłyby służyć wsparciem, młodzież zgłosiłaby się na policję lub innych organów odpowiedzialnych za wsparcie w trudnych sytuacjach. Rzadziej padały odpowiedzi „do znajomych”, „rodzeństwa”, „załatwiłbym samodzielnie”.

Ostatnie z pytań ankiety dotyczyło chęci udziału respondentów w zajęciach dotyczących zapobiegania i reagowania na zjawiska przemocy. Chęć udziału w tego typu zajęciach wyraziła mniej niż 1/3 badanych osób. Kolejnych 30% respondentów raczej nie jest takim tematem zajęć zainteresowany, a 21,5% zdecydowanie nie chce brać w nich udziału. 17,1% badanych nie miało jasno sprecyzowanego zdania w tym temacie.

WYKRES 60 CZY CHCIAŁ(A)BYŚ WZIĄĆ UDZIAŁ W ZAJĘCIACH/SPOTKANIACH NA TEMAT ZAPOBIEGANIA I REAGOWANIA NA PROBLEMY Z PRZEMOCĄ, ALKOHOLEM, HEJTEM ITP.?

Źródło: badania własne

VII. Przestrzeń usług społecznych w gminie Myślenice – analiza badań jakościowych

W celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług gmina może utworzyć jednostkę organizacyjną – czyli Centrum Usług Społecznych. Jaki jednak zakres działań i rodzaj usług będzie w nim oferowany w istotnym stopniu zależy jest od stwierdzonych potrzeb beneficjentów i zasobów gminy.

Zdefiniowaniu tych właśnie kwestii służyły zrealizowane w lutym i marcu 2021 roku badania jakościowe w formie dwudziestu indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI), które uzupełnione zostały o 3 wywiady grupowe, w których uczestniczyło 19 osób. Próba miała charakter celowy, dzięki czemu możliwe było objęcie badaniem osób posiadających szeroką wiedzę w zakresie kapitałów gminy Myślenice, rekrutujących się z dwóch zróżnicowanych pod względem posiadanych zasobów i społecznego zaangażowania ekspertów, reprezentujących środowiska samorządowe (zarówno gminne jak i powiatowe), ale również sektor pozarządowy i grupy nieformalne. Wielu ekspertów łączyło doświadczenie i pełnione funkcje pełniąc również rolę lokalnych liderów – wolontariuszy, inicjatorów działań społecznych i lokalnych inicjatyw. Znaleźni się wśród nich także przedstawiciele grup senioralnych, środowisk młodzieżowych, młodych rodziców oraz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.

Zakres badania dotyczył w szczególności dostępnych usług społecznych na terenie gminy Myślenice jak również problemów i potrzeb w tym obszarze, oraz potencjalnych kierunków reorganizacji i innowacji sprzyjających skutecznemu realizowaniu usług społecznych na terenie gminy, zarówno w zakresie zadań własnych jak i współpracy międzysektorowej.

1. „Tu zaczynają się góry” – czyli z czym kojarzy się gmina Myślenice?

Gmina Myślenice w opinii respondentów stanowi **miejsce o dogodnej lokalizacji na mapie regionu**, które **kojarzy się z turystyką, ekologią, miejscem pracy i zamieszkania**. Z rozmów wyłania się przestrzeń „dobrze położona”, której dużym atutem są warunki naturalne, sukcesywnie zagospodarowywane tak, by stanowiły wartość dodaną miejsca życia codziennego, ale również wzbogacały ofertę rekreacyjną i turystyczną. Co ważne, ten zintegrowany kapitał przyrodniczo-infrastrukturalny ma charakter progresywny – respondenci widzą w nim zarówno zasób jak i potencjał, który może (i powinien) być wykorzystywany w działaniach z zakresu szeroko rozumianych usług społecznych.

Zdaniem respondentów miasto postrzegane jest jako „przyjazne mieszkańcom”, nie jest „rozlane”, „wiele rzeczy jesteśmy w stanie załatwić na piechotę”. Istotnymi atutami bardzo często podkreślanymi jest zaplecze rekreacyjne, wysoko pozycjonowane szkoły, zaplecze kulturalne, sportowe. Myślenice przez ten pryzmat jawią się jako „dobre miejsce do wychowywania dzieci”.

„**Tu zaczynają się góry**” – wskazywała znaczna część respondentów. A że gminę cechuje dobre położenie na trasie pomiędzy Krakowem a Zakopanem, jest ona nie tylko punktem na mapie, ale również dobrą przestrzenią do życia: można tu „dobrze mieszkać”, „spokojnie spędzać czas z rodziną, można odpocząć”. „Oddalenie od Krakowa, ale blisko” i „przejazd do Zakopanego” tworzą dodatkowy walor i możliwości - zarówno rekreacyjne, rozrywkowe, ale przede wszystkim edukacyjne i zawodowe.

Kolejnym ważnym elementem tworzącym lokalną specyfikę to postrzeganie gminy w kategoriach **przestrzeni rekreacyjnej a nawet relaksacyjnej**. W opinii respondentów o wartości gminy świadczy to, że jest postrzegana zarówno jako „strefa czasu wolnego” jak również „baza relaksacyjna, gdzie znajduje się dużo miejsc rekreacyjnych”. Uszczegóławiając czym jest owa „dobrze rozwinięta strefa rekreacyjna” z którą kojarzy się gmina wskazują przede wszystkim na Zarabie i jego infrastrukturę, zbudowaną tak, by można było korzystać z oferty niezależnie od wieku i kondycji psycho-ruchowej. Skojarzenie zatem pozwala na opinię, że jest tu „Spokojnie, rekreacja, gmina rozwijająca się pod kątem aktywnego wsparcia”. Ważne zdaniem rozmówców jest także to, że „wychodząc wieczorem na spacer czuję się bezpiecznie. Mój syn boi się hałasu i dobrze, że w mieście jest spokój”.

Znamienne jest to, że większość respondentów reagowała pozytywnie na pytanie o gminę i wskazywała na **emocjonalne więzi i charakter uczestnictwa w społeczności lokalnej**. Gmina Myślenice dla respondentów to zatem „miejsce, w którym się wychowałam i mieszkam”, kojarzące się „z domem, miejscem, gdzie pracuję i dbam o zachowanie dziedzictwa oraz rozwój”, „z miejscem, gdzie mieszkam, gdzie pracuję. Miejsce, gdzie wspieram kongregację kupiecką i rozwój infrastruktury”. To również, co świadczy o **wysokim poziomie kapitału ludzkiego w gminie** doskonale obrazuje opinia jednego z respondentów: „W tej gminie jest dobra współpraca, bo przecież wspólnie służymy tym samym ludziom”.

2. Lokalizacja + wytchnienie w czasie wolnym: czyli jakie zalety ma gmina Myślenice?

Większość respondentów mieszkających w gminie Myślenice jest z tego faktu zadowolonych. Ci rozmówcy, których łączy z gminą fakt, iż znaleźli tutaj zatrudnienie twierdzą, iż myśl o zamieszkiwaniu w gminie Myślenice towarzyszyła ich planom życiowym z uwagi na atrakcyjność tego miejsca. Zalety jakie wymieniano budowały wyobrażenie o gminie mocno osadzonej w naturalnym krajobrazie, z pozytywnie ocenianą infrastrukturą i architekturą.

Funkcjonowanie gminy – zarówno zawodowe jak i rekreacyjne – skoncentrowane jest w mieście Myślenice, stanowiącym siedzibę gminy i jej ośrodek centralny. To „miasto krótkich dróg: blisko do szkoły, sklepu, kościoła”, „dobrze skomunikowane - każdy ma w miarę blisko”. Dla części rozmówców o znaczeniu Myślenic korzystnie świadczy także to, że „z perspektywy powiatu dla nas bardzo korzystnym jest to, że Myślenice są sercem powiatu. Do Myślenic jest blisko, z każdej z ościennych gmin”. O roli „centralnej” względem powiatu świadczy także to, że Myślenice są miejscem, do którego przyjeżdża młodzież z okolicznych gmin do szkół, a osoby dorosłe korzystają z funkcji usługowych, handlowych oraz umiejscowionych w gminie ośrodków wsparcia, które w przeciwieństwie do podmiotów gminnych, oferują im pewną dozę anonimowości.

W Myślenicach – jak deklaruje jeden z respondentów - znaleźć można „miejsca spędzania zorganizowanego czasu przez młodzież, czyli rozbudowaną ofertę zajęć pozalekcyjnych, które oferują m.in.: Sokół, Muzeum, Świetlica Socjoterapeutyczna, MOKiS”. Tę opinię potwierdzają inni rozmówcy, wymieniając wspomniane instytucje i ich ofertę w kontekście zalet gminy.

Ci, dla których **oferta gminy jest niewystarczająca** mogą wykorzystać kolejną często wymienianą zaletę gminy, czyli „położenie, bliskość Krakowa – a więc dostęp do oferty edukacyjno-kulturalnej”. Ruch ten

odbywa się tutaj dwukierunkowo, jako że „komunikacja sprawia, że gmina jest miejscem dostępnym, ciekawym dla przyjezdnych”, „trzydzieści minut i wszędzie blisko”. Ta bliskość to nie tylko „droga, która łączy góry z Krakowem – czyli Zakopianka”. Respondenci wskazują zaletę w postaci bliskości Zakopanego i Beskidu, wskazują także na kolejny aspekt czyli specyfikę położenia: „góry niezbyt wysokie, piękna dolina Raby”. „W Myślenicach zaczynają się góry” – a to w opinii respondentów zaleta nie tylko dla mieszkańców – bo przecież to m.in. właśnie przyciąga turystów. „Górki, pagórki – każda miejscowość w gminie ma jakiś atut” zatem to również buduje atrakcyjność i składa się na kapitał gminy.

Respondenci dostrzegają również „**duży potencjał w ludziach – liderach społecznych**”, którzy budują lokalne systemy wspólnotowe, nie tylko w samych Myślenicach, ale również w sołectwach, co potwierdza powtarzająca się w wywiadach m.in. specyfikacja organizacji i instytucji charakterystycznych dla struktur wiejskich, czyli KGW i OSP, ale również inicjatyw których celem jest stworzenie mikrooferty dla społeczności lokalnych. Inspiracją jest miejsce życia, poszczególne sołectwa lub cała gmina – która definiowana jest jako „miejsce różnorodne etnograficznie, stanowi bowiem styk trzech regionów etnograficznych”.

Zaletą gminy Myślenice jest także fakt, iż jest to „dobre miejsce do życia i wypoczynku”. Widać tu progres, gmina bowiem „rozwija się; widać upływ czasu, gmina się rozrasta. Powstają nowe miejsca, żłobki, mieszkania, sklepy”. Kolejny respondent dodaje, iż „w ostatnim czasie bardzo się rozwinęła infrastruktura, zwłaszcza w obszarze sportu i rekreacji – jest tu bowiem i hala, i strzelnica, boiska, siłownie, etc.”. W ostatnim czasie pojawił się również „pomysł na zagospodarowanie góry Chełm pod rekreację rowerową”. Progres gminy podkreślany jest także w zakresie „sferze udogadniania życia”, którą zauważają mieszkańcy gminy Myślenice oraz osoby przyjeżdżające tu z gmin okolicznych. Sprzyja to zdaniem rozmówców dużej liczbie nowych mieszkańców osiedlających się na terenie Myślenic spoza jej terenu.

3. Smog i (nie)bezpieczeństwo przy drogach: czyli z jakimi problemami zmagają się gmina?

Pytanie o problemy skierowane do respondentów dostarcza całej gamy informacji, w istotny sposób filtrowane przez doświadczenie zawodowe i zakres realizowanych działań oraz przynależność sektorową. Spectrum podzielić można na trzy kluczowe kategorie:

- a. **problemy o charakterze społecznym**, skupiające kwestie indywidualne dotyczące mieszkańców, związane z ich sposobami funkcjonowania i możliwego dostosowania się do realiów systemowych albo wykluczenia, oraz działań nakierowanych na optymalizację warunków życia zarówno jednostek jak i grup.
- b. **problemy o charakterze gospodarczym**, oscylujące wokół zagadnień związanych ze sferą życia zawodowego, aspektów finansowych, dynamiki w obszarze zatrudnienia czy oferty dla osób wykluczonych lub narażonych na wykluczenie, wymagających działań włączających i readaptacyjnych.
- c. **problemy o charakterze komunikacyjnym**, związane z zagadnieniami wykluczenia komunikacyjnego zarówno w wymiarze wewnętrznym (teren gminy i połączenia pomiędzy sołectwami i miejscowościami) jak i zewnętrznym (połączenia umożliwiające przemieszczanie

się poza terenem gminy) z uwzględnieniem form transportu (zbiorowy – organizowany przez jednostki samorządu albo sektor prywatny, oraz indywidualny – związany z posiadaniem własnego środka lokomocji).

Najczęściej pojawiające się podczas wywiadów wskazania dotyczące problemów, z jakimi zmagają się mieszkańcy gminy Myślenice to:

- a. **Zanieczyszczenie środowiska i smog.** Przyczyna tkwi w niedostatkach infrastruktury domów jednorodzinnych i przestarzałej technologii; przyczyną są „piece - w domkach jednorodzinnych przeważają piece starej generacji”. Ta kwestia w istotny sposób obniża stan kapitału przyrodniczego i turystycznego. Smog bowiem powoduje „niemożność spacerowania wieczorem”.
- b. **Bezpieczeństwo przy drogach,** w tym niewystarczająca długość chodników i deficyty związane z oświetleniem nitek komunikacyjnych. Szczególnie wskazywano dwa obszary problemowe: w opinii respondentów „na terenach wiejskich bezpieczeństwo przy drogach powiatowych kuleje” oraz „konieczna jest poprawa bezpieczeństwa w okolicach „Zakopianki” (choć, na co czytelnie wskazują respondenci, proces inwestycyjny już się rozpoczął, co jest w ich odczuciu informacją pozytywną).
- c. **Sfera życia osób z niepełnosprawnością** – w szerokim ujęciu, od problemów jednostkowych poprzez deficyty w działaniach systemowych. Bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnością. Braki infrastrukturalne w zakresie pomocy dla osób z niepełnosprawnością. Osoby z niepełnosprawnością „są nie całkiem zaopiekowane”. Po zakończeniu edukacji w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym pojawia się społeczna próżnia: nie ma oferty z zakresu opieki, pracy, edukacji. Jak wskazują badani „kończy się etap edukacji i niepełnosprawni zostają bez pomocy. Rodzice nie wiedzą kto zajmie się ich dziećmi”. Zbyt mało jest także miejsc w zakresie reintegracji zawodowej – oferty ZAZ, spółdzielni socjalnych. Ta oferta w zasadzie nie istnieje, co generuje poważny problem wykluczenia osób z niepełnosprawnością z rynku pracy oraz ich marginalizację i niesamodzielność finansową. Równoległe niestety widoczny jest brak pomocy i wsparcia dla osób zajmujących się osobami niepełnosprawnymi, w tym brak oferty opieki wytchnieniowej, usług asystenckich, wsparcia interwencyjnego – zagadnienie dotyczy zarówno członków rodzin jak i osób zawodowo związanych z tym obszarem aktywności. W rezultacie ten deficyt prowadzi do kolejnych niedoborów w ofercie systemowej, np. wskazywany brak superrewizji dla specjalistów. Aktualne oferta wsparcia osób z niepełnosprawnością jest wysoce niewystarczająca, a biorąc pod uwagę aktualne trendy demograficzne oraz rosnące potrzeby samodzielności osób z niepełnosprawnością, braki te generowały będą liczne problemy, które mogą prowadzić zarówno do przeciążenia opiekunów osób z niepełnosprawnością, uzależnienia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin od wsparcia z pomocy społecznej, a także wzrost zapotrzebowania na miejsca w DPS i innych placówkach opieki całodobowej.
- d. **Potrzeby wsparcia specjalistycznego,** w tym w szczególności miejsc pomocy psychologicznej rozszerzonej, np. logopedy „rodzice nie mogą się do logopedy dostać, ciężko się dostać, długie są terminy”. Brakuje pomocy psychologicznej i psychiatrycznej zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Problem ten został szczególnie nasilony w trakcie trwającej epidemii covid-19. Wynika to z przedłużającej się izolacji społecznej, ograniczeń w przemieszczaniu się, a także przedłużającego się okresu pracy i edukacji zdalnej. Odpowiedź na wskazywane braki w ofercie wsparcia psychologicznego i specjalistycznego, będą stanowiły jeden z kluczowych kierunków działań CUS w najbliższym okresie zdaniem rozmówców.
- e. **Polaryzacja:** wieś-miasto w obszarze gminy. Na wsiach respondenci wskazują na braki opieki dla seniorów-emerytów, ale również brak propozycji spędzenia czasu wolnego dla nastolatków.

Oferta tego typu jest dostępna w Myślenicach. Ten problem łączy się bezpośrednio z kwestią wykluczenia komunikacyjnego. Komunikacja i transport wewnątrzgminny nie jest wystraszająco wydolny. W rezultacie osoby zamieszkujące tereny poza centrum gminy (czyli poza miastem Myślenice) są pozbawione lub mają bardzo utrudnione możliwości korzystania z różnego rodzaju form wsparcia i oferty rekreacyjno-kulturalnej i działań opiekuńczo-wspomagających. Co ważne, infrastruktura na terenach wiejskich w opinii respondentów m.in. „brak światłowodu i gazociągu na terenach wiejskich” obniża jakość życia, zarówno w obszarze funkcjonowania gospodarstwa domowego jak i jakości i możliwości świadczenia pracy zawodowej.

- f. **Komunikacja i immobilność.** Respondenci wskazują z jednej strony „wzmożony ruch samochodowy, akcentując równocześnie, iż w Myślenicach „jak w każdym mieście” ten problem dotyka mieszkańców i przyjezdnych. Równocześnie wskazują na słabo rozwiniętą komunikację, do czego przyczyniła się, jak opisuje jeden z rozmówców, „likwidacja PKS-u, pozostają jedynie prywatni przewoźnicy – standard usług bardzo różny, ale raczej kiepski”. Problemem jest więc „transport wewnętrzny w obrębie gminy, ale i powiatu oraz do Krakowa” – stanowiącego znaczące miejsce związane z organizacją życia edukacyjnego, zawodowego ale również spraw zdrowotnych, bowiem w Krakowie mieszkańcy korzystają z pomocy specjalistów w zakresie szeroko rozumianych usług medycznych. Osoby bez prawa jazdy, samochodu, młodzi, seniorzy – są immobilni – a to powoduje brak dostępu do części oferty „ludzie chcą, ale to bariera nie do pokonania, a BUS-y przeładowane”. Część z respondentów wskazywała, że dodatkowym atutem w rozwoju gminy, może być utworzenie linii kolejowej, która będzie częściową odpowiedzią na uciążliwy ruch kołowy oraz ułatwi transport pomiędzy gminą oraz ośrodkami innymi istotnymi ośrodkami województwa np. Krakowem.
- g. **Zjawisko bezdomności i wsparcie osób funkcjonujących w tym obszarze.** Respondenci wskazują na obecność „grup zaniedbanych ludzi w centrum miasta – zwłaszcza mężczyzn”. W gminie brak jest łaźni dla bezdomnych, nie ma noclegowni ani ogrzewalni. Z wypowiedzi respondentów wynika, iż w gminie funkcjonują dwie grupy bezdomnych: jedna składa się z osób stale przebywających na terenie gminy, druga natomiast ma charakter struktur nomadycznych. Ta druga grupa to zatem bardzo trudna do zidentyfikowania w zakresie potrzeb i zakresu wsparcia formacja.
- h. **Luki w systemie wsparcia i ofercie dla poszczególnych grup pokoleniowych.** Analiza treści wywiadów pozwala na wskazanie deficytów w obszarze działań systemowych na rzecz społeczności gminy. Począwszy od najmłodszych mieszkańców gminy poprzez grupy w wieku produkcyjnym na seniorach kończąc, respondenci definiowali zakresy problemów, oczekiwań i potencjalnych rozwiązań. Całość przybiera formę efektu domina. Na szczególną uwagę zasługują:
- **Mała ilość miejsc w żłobkach oraz problem z opieką nad dziećmi do lat 3** generuje bowiem utrudnienia lub dyskwalifikację szans na rynku pracy rodziców, a zwłaszcza matek powracających na rynek pracy po okresie urlopów: macierzyńskiego i ewentualnie wychowawczego. Długotrwała przerwa w zatrudnieniu i braki związane ze długością i efektywnością stażu pracy obniżają szanse na podjęcie przez matki pracy zawodowej umożliwiającej łączenie życia rodzinnego z zawodowym. Jak podsumowuje jeden z respondentów: „kłopot, bo mama musi wrócić do pracy – a nie ma jak, bo nie ma z kim zostawić dziecka”. „Żłobki są, ale to za mało” – dodaje kolejny rozmówca. Problem oferty żłobkowej wynika zdaniem badanych z ich przepełnienia. Dostępny jest tylko 1 żłobek samorządowy, do którego jest długa lista rezerwowa. Oferta żłobków niepublicznych, jest zdaniem respondentów droga i dla wielu mieszkańców niedostępna. Powoduje to spiralę czynników, które wyłączają młode matki z rynku pracy na długi okres i utrudniają ich powrót do zatrudnienia. Problem ten, jest jednym z problemów natury obiektywnej, często podkreślanym w trakcie badań jakościowych, jak i ilościowych prowadzonych wśród mieszkańców Myślenic.

- Respondenci wskazują również na fakt, że na terenie gminy **nie ma miejsc spotkań dla młodzieży**. Wskazywano, iż nie chodzi w tym obszarze o zajęcia tematyczne czy grupy/sekcje robocze, zadaniowe czy hobbystyczne. Brakuje przestrzeni, gdzie młodzież będzie chciała wspólnie przebywać by spędzać czas wolny. Respondenci wskazują na konieczność działań interwencyjnych w postaci klubów i/lub inicjatyw aktywizujących młodych-niepełnoletnich w przedziale wiekowym od 13+ do 18.
 - Pojawia się narastający (w związku z procesami demograficznymi zachodzącymi w społeczeństwie) **problem opieki nad osobami ze środowiska seniorów**. „Nie ma wystarczającej ilości miejsc dla seniorów – za mało miejsc w domach spokojnej starości”.
- i. **Niewystarczająca informacja wewnątrzgminna** – uniemożliwiająca skuteczne porozumiewanie się w obszarze systemowym i przekazywanie komunikatów dotyczących oferty dla poszczególnych grup zamieszkujących gminę.
 - j. **Brak wsparcia dla NGO i środowiska twórczego**. Respondenci wskazują, iż sektor powiększa się, ale nie ma zaplecza ani infrastruktury. Środowisko twórcze natomiast zmagają się z coraz większą biurokracją i oczekiwaniami w zakresie tempa i efektywności pracy.
 - k. **„Jawornik”** – „getto gminne”, dawne baraki pozostałe po budowie „Zakopianki” – obecnie forma osiedla, dla osób które z różnych względów wymagają pomocy państwa, i nie radzą sobie w życiu. Stygmat Jawornika towarzyszy jego mieszkańcom od najmłodszych lat i stanowi podstawę wykluczenia społecznego.
 - l. **Przeinwestowanie „Zarabia”** (strefa wypoczynku i rekreacji) – wszystko skoncentrowane w jednym miejscu co powoduje, że miejsce jest okresowo przeludnione i nie ma alternatywy w gminie. Problem skoncentrowania miejsc rekreacji powoduje, że „na osiedlu nie ma żadnego większego parku, a miejsca rekreacyjne są takie albo zapomniane albo na siłę”. W tym kontekście Zarabia postrzegane jest także przez pryzmat problemu, ponieważ „w weekend ciężko nazwać je miejscem wypoczynku bo zjeżdżają się samochody i jest przepełnione”. Na osiedlach na których znajdują się place zabaw „nie ma zabawek dostosowanych typowo dla maluchów”.

4. Centrum Usług Społecznych w gminie Myślenice – katalog działań i priorytety.

Wiedza pozyskana od respondentów to efekt obserwacji, zgromadzonego doświadczenia zawodowego, codziennych potrzeb sąsiadów, współpracowników, członków rodzin a nawet wątki biograficzne. Zasoby te pozwalają na zdefiniowanie zakresu działań i interwencji jakie mogą być realizowane w centrum usług społecznych na terenie gminy Myślenice.

Będą to zatem holistyczne działania o charakterze interwencyjnym, długoterminowym, wzmacniającym, umożliwiające realizację zadań w formie zindywidualizowanej pomocy świadczonej na rzecz mieszkańców. Realizacją zajmą się działające na terenie gminy podmioty z szeroko rozumianego obszaru usług społecznych, zarówno z sektora JST, NGO jak i prywatnego, jak również osoby prywatne, świadczące np. wolontariat czy pracę w ramach działalności nierejestrowanej.

Warto zauważyć, że wskazane przez respondentów pięć obszarów potencjalnych działań w ramach Centrum Usług Społecznych wzajemnie się dopełnia i tworzy zintegrowany system wsparcia na rzecz mieszkańców. Holistyczne ujęcie i organizacja działania pozwoli na wychwycenie i wzmocnienie zasobów

tak, by można było świadczyć usługi skutecznego wzmocnienia i interwencji. W planowaniu i realizacji działania CUS mogą pomóc konkretne sugestie i propozycje rozwiązań zaproponowane przez respondentów.

Zapytani o opinię respondenci wskazywali główne kierunki interwencji/realizacji potencjalnych działań w CUS w dużym stopniu o dość podobnym zakresie. Determinantami są tutaj zarówno specyfika gminy jak i makrospołeczne czynniki demograficzne, jak choćby procesy starzenia się społeczeństwa. Ważnym elementem są także uchwycone trendy, jakie występują w społeczeństwie w związku z rozwojem jednych a atrofii innych sektorów gospodarki czy aktywności społecznej.

Wyodrębnić można zatem pięć priorytetowych obszarów działania Centrum Usług Społecznych w gminie Myślenice:

- I. Koordynacja
- II. Integracja
- III. Wsparcie
- IV. Interwencje
- V. Rodzina

I KOORDYNACJA: Centrum Usług Społecznych jako jednostka moderująca.

Respondenci wskazywali na potrzebę skoordynowania dostępnych usług społecznych na terenie gminy. W ten sposób właśnie miałyby działać Centrum Usług Społecznych, rozumiane w kategoriach kompleksowości obsługi – gdzie „w jednym miejscu może być świadczona pomoc wielokierunkowa”. Jak miałyby to wyglądać w praktyce? Przede wszystkim poprzez „zacieśnienie współpracy instytucji pomocowych i koordynację oferty wszystkich placówek z tego sektora”.

CUS mogłoby pełnić funkcję:

- **identyfikacyjną** potrzeb beneficjentów i instytucji pomocowych (w oparciu o wywiady, rozmowy, ankiety, narzędzia ewaluacyjno-diagnostyczne, statystyki, dane gromadzone przez jednostki JST i organizacje współpracujące w ramach oferowanych usług społecznych)
- **społeczną** – poprzez monitorowanie relacji pomiędzy poziomem zaspokojonych usług społecznych a sposobem ich funkcjonowania
- **stymulacyjną** – wskazując kierunki, możliwości i sposoby zaspokajania potrzeb z zakresu usług społecznych.

Pełniąc rolę „jednostki moderującej” rozumianej jako „centrum organizowania usług i koordynacji działań” CUS może wypełniać luki w systemie oraz reagować doraźnie na pojawiające się sytuacje i potrzeby. Respondenci wskazywali bardzo często m.in. bieżące doświadczenia członków społeczności twierdząc, iż „w pandemii było widać, jak potrzebna jest jednostka koordynacyjna”.

Dla większości respondentów placówka mogłaby być również „bazą wiedzy”, co zdecydowanie ułatwiłoby realizację zadań opiekuńczych wobec osób zależnych, ale także procedowanie spraw dotyczących większość obywateli – pomocna mogłaby się okazać np. proponowana „Infolinia w CUS”. Respondenci wskazywali tutaj na kwestie ergonomii czasu, co wiąże się bezpośrednio z problemami statystycznego obywatela, który aby rozwiązać problemy natury formalnej typu: renta, świadczenia

pomocowe, opieka długoterminowa, pomoc doraźna – musi zidentyfikować instytucje i procedury konieczne do właściwego procedowania sprawy, co bardzo często zajmuje zarówno dużo czasu jak i przekracza możliwości organizacyjne i merytoryczne zainteresowanych. Zatem Centrum Usług Społecznych to również „Identyfikacja potrzeb: kto co robi, gdzie kto może pomóc, jak i kiedy?” – zarówno w obrębie gminy jak i poza nią.

II INTEGRACJA: Centrum Usług Społecznych jako jednostka pomostowa, sieciująca.

Wdrożenie i realizacja zadań zintegrowanych w formie realizacji projektów o szerokim oddziaływaniu i interwencji systemowej, których w gminie brakuje. Zatem CUS mógłby być rodzajem „bazy informacji, gdzie, w jakiej instytucji znaleźć pomoc? Do kogo po pomoc? Co mogę otrzymać? Gdzie? Jaki sprzęt i od kogo?”. Bardzo ważnym czynnikiem wskazującym na zasadność podejmowanych działań w tym zakresie jest bilans kosztów związanych z utrzymaniem i wsparciem osoby wykluczonej, pozostającej poza rynkiem pracy a kosztami wsparcia takiej osoby skierowanych do osób w różnym stopniu niesamodzielności, a także do osób z niepełnosprawnościami i z chorobami przewlekłymi oraz ich opiekunów. Pozwoli to na skuteczną aktywizację środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych form współpracy:

- a. w obrębie Urzędu Miasta i Gminy Myślenice i jednostek pomocniczych (np. systemowa wymiana informacji i opracowanie standardów działań na linii: szkoły i MGOPS etc.);
- b. pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego (np. gmina-powiat) oraz instytucjami realizującymi zadania o charakterze ponadlokalnym, stanowiącymi istotny podmiot w kształtowaniu polityki społecznej na terenie gminy Myślenice (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, placówki kształcenia ponadpodstawowego, etc.);
- c. pomiędzy podmiotami zaliczanymi do sektora NGO w zakresie tworzenia partnerstw celem skutecznego pozyskiwania funduszy na realizację celów statutowych, w tym środków dedykowanych jedynie sektorowi pozarządowemu – co w przypadku skutecznego realizowania działań statutowych NGO stanowi dodatkowy zasób i wkład w budowanie kapitału finansowego gminy;
- d. trójsektorowej – rozumianej jako tworzenie płaszczyzn wymiany i wsparcia systemowego, mającego na celu opracowywania zindywidualizowanych ścieżek adaptacji i readaptacji zawodowej dla osób wykluczonych i narażonych na wykluczenie oraz oferty z zakresu zadań opiekuńczo-leczniczych (JST-NGO-sektor prywatny – np. rozwój ekonomii społecznej).
- e. samopomocowej – poprzez systemową aktywizację środowisk lokalnych;
- f. z jednostkami specjalistycznymi na poziomie regionalnym (np. wymieniana przez respondentów „nagląca potrzeba szybkiego kontaktu w zakresie wsparcia specjalistycznego”). „Kontakt i wsparcie w kontakcie z lekarzami i przy zakupie leków” to jedna z kluczowych kwestii w przypadku problemów seniorów i rodzin z osobami niepełnosprawnymi. Ważnym elementem jest również pośrednictwo i koordynacja w zakresie ofert na rynku prywatnym, który rozwija się na terenie gminy.

Jakie zatem działania można wdrożyć w gminie Myślenice? Respondenci wskazują na konieczność m.in.

- poszerzenia oferty z zakresu pomocy psychiatryczno-psychologicznej;
- rozwoju oferty dla osób z niepełnosprawnościami ich rodzin i opiekunów, w tym usług wsparcia asystenckiego, przerwy wytchnieniowej oraz rozwoju oferty rehabilitacji zawodowej, która obecnie nie jest dostępna;
- zagospodarowania „porzuconych seniorów-emerytów”;
- rozwoju oferty wsparcia dla młodych matek powracających na rynek pracy i rodzin z dziećmi do lat 3, w tym rozwój opieki żłobkowej i około żłobkowej, kursów, szkoleń i zachęt do podejmowania aktywności zawodowej po okresie wczesnego macierzyństwa;
- wspieranie mieszkańców indywidualnie oraz całych rodzin w ich środowiskach, w szczególności poprzez usługi realizowane również przez podmioty zewnętrzne, spoza sektora JST, np. organizacje pozarządowe w formie np. streetworkera i animatora.

III WSPARCIE: Centrum Usług Społecznych jako partner NGO:

Poprzez wsparcie sektora NGO w formie m.in. udostępnienia infrastruktury i usług formalno-prawnych pozwoli na realizację działań z zakresu:

- poszerzenia wachlarza oferty z zakresu pomocy społecznej w formie współpracy pomiędzy NGO a JST (m.in. zadania zlecone, powierzenie realizacji zadań własnych, współpraca międzysektorowa, wzmocnienie kapitału finansowego gminy poprzez umożliwienie pozyskiwania funduszy przez NGO niedostępnych dla JST).
- utworzenia inkubatora 3 sektora, zaplecza biurowego i wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych. Istotne będzie także podjęcie działań zmierzających do integrowania podmiotów społecznych, rozszerzenia zakresu współpracy NGO z instytucjami samorządowymi oraz działania nastawione na ich profesjonalizację i rozwój posiadanej oferty.
- realizację wolontariatu międzypokoleniowego stanowiącego formę zagospodarowania potencjałów; ten rodzaj aktywności komunikuje również „poczucie, że człowiek jest potrzebny”. Inicjatywy pokoleniowe stanowią zatem jedną z form realizacji usług społecznych.
- wsparcia grup, inicjatyw oddolnych już działających, „bo jednostki aktywne to kapitał gminy”, to „już jeden krok do przodu, albo i dwa; trzeba pomagać ludziom, póki im się chce – bo już za chwilę być może się zniechęcą, stracą wolę działania”.
- wsparcia twórców, artystów - np. poprzez udostępnienie infrastruktury oraz przestrzeni do działania a także poprzez wsparcie warsztatowe. Może to być proponowana przez respondentów forma managementu, czyli stworzenie instytucji parasolowej pomagającej w zakresie pisania wniosków, realizacji projektów i sieciowania organizacji/osób.
- organizacji życia społeczności na terenach wiejskich; respondenci wskazują na fakt, iż „na wsiach brak miejsc spotkań – świetlic, animacji” co utrudnia realizację działań pomocowych.

IV INTERWENCJE: Centrum Usług Społecznych jako instytucja pomocowa:

Potrzeba interwencji pokoleniowych na terenie gminy Myślenice to skupienie na 3 kategoriach beneficjentów. Grupy te były najczęściej wskazywane przez respondentów jako najbardziej potrzebujące pomocy i szybkiej interwencji. Należy zauważyć, że w najtrudniejszej sytuacji są osoby przynależące do kilku kategorii równocześnie, co potęguje problemy i tym bardziej wymaga interwencji instytucjonalnej. Akcentowano, iż działania interwencyjne mogą zatrzymać procesy które w późniejszym czasie doprowadzają do wystąpienia zjawisk kapitałochłonnych z punktu widzenia usług społecznych. Z wywiadów wynika, iż jest to pięć kategorii osób zamieszkujących gminę, tj.:

1. **matki powracające na rynek pracy** po przerwie spowodowanej urodzeniem i wychowaniem dziecka/dzieci; w opinii respondentów pilne potrzebne jest „wsparcie dla matek wracających na rynek pracy; pomoc, bo: „wypadłam z obiegu, nie poradzę sobie, nie ma już mojego stanowiska, nie ma dla mnie oferty, pomysłu” (tu respondenci wskazywali na doradztwo i wsparcie psychologiczne jako formę rozwiązania problemu).
2. **rodziny osób niepełnosprawnych**; wskazania dotyczyły konieczności podjęcia działań w zakresie opieki wytchnieniowej, ale też konsultacji prawnych i szeroko rozumianej pomocy urzędowej, np. kwestia rent rodzinnych, zasiłków, transportu, opieki długoterminowej, wypełniania wniosków, angażowania wolontariuszy w pomoc osobie z niepełnosprawnością, wspólne gry, zabawy ruchowe, jazda na rowerze etc.);
3. **seniorzy**; w tym przypadku mocno akcentowano deficyty w zakresie działań i oferty na rzecz seniorów z terenów wiejskich. Brakuje miejsc spotkań i wzajemnego wsparcia – warto zainwestować w kluby seniora w poszczególnych miejscowościach. „Trzeba wlać w nich społeczną energię; w emerytach jest potencjał – trzeba nimi jedynie trochę pokierować”.
4. **młodzież niepełnoletnia 13+**. Respondenci wskazywali na nagłą potrzebę zorganizowania czasu dla ludzi młodych, by mogli rozbudzić swoje pasje – co potencjalnie częściowo wyeliminuje lub ograniczy zachowania destrukcyjne, problemy wychowawczo-opiekuńcze czy skutki zachodzących zjawisk społecznych o charakterze systemowym i chorób cywilizacyjnych; Miejsca spotkań dla młodzieży mogą zatem stanowić obszar wsparcia i aktywności CUS.
5. **osoby bezdomne**. Bezdomność w gminie postrzegana jest przez pryzmat braku „miejsca, gdzie można się przespać, wykąpać, pobyć ze sobą”, respondenci akcentują również brak również oferty z zakresu dożywiania.

V RODZINA: Centrum Usług Społecznych jako wsparcie zewnętrzne

Idea powołania Centrum Pomocy Rodzinie pojawia się w wypowiedziach większości respondentów. Uzasadnienie tej propozycji to najczęściej kwestie dotyczące organizacji życia codziennego i konfliktu ról. Konieczność pogodzenia obowiązków i zaspokojenia potrzeb w środowisku rodzinnym jest często utrudniona a wręcz niemożliwa w konfrontacji z okolicznościami natury zawodowej czy losowej. Szczególnym przypadkiem są tutaj rodziny z osobami z niepełnosprawnością i ich codzienne problemy oraz ograniczenia uniemożliwiające realizację strategii rozwojowych. Jeden z respondentów celnie wskazał na problem strukturalny: „potrzebna jest oferta ustrukturyzowana pod kątem grup, które mają trud z zagospodarowaniem swojego czasu: od dzieci do lat 3, poprzez osoby z niepełnosprawnością aż do seniorów-emerytów”. Wszystkie trzy grupy stanowią o konieczności wsparcia rodziny w jej codziennym życiu i obowiązkach. „Pomoc rodzinie jest bardzo potrzebna, bo dziś rodzice są zabiegani”

– to jeden z argumentów, który pojawia się w różnych formach, ale kontekst jest ten sam: kolizja pomiędzy sferą życia rodzinnego/osobistego a sferą zawodową. Oznacza to podjęcie działań zmierzających do promowania i wspierania tzw. work-life balance czyli równowagi pomiędzy „pracą” (kariera i ambicja) a życiem prywatnym (zdrowie, rozrywka, rodzina, duchowość).

W ramach oczekiwanych kierunków wsparcia wymieniane są działania, które można zaszeregować do następujących kategorii:

a. opiekuńcze;

w tym organizacja dostępu do opieki specjalistycznej oraz usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (jak wymienia jeden z respondentów: „kąpiel, rany, pielęgnacja” – to najczęściej zgłaszane potrzeby z długiej listy). Często pojawia się również opinia o potrzebie uruchomienia kolejnych placówek opiekuńczych dla seniorów w postaci świetlic, całodziennych domów opieki albo innych form wsparcia. Akcentowana potrzeba stworzenia placówki pełniącej funkcję domu samotnej matki.

b. zdrowotne;

szczególnie mocno akcentowana była kwestia zdrowia kobiet: „są braki okołosystemowe”, potrzebnym rozwiązaniem może być m.in. ścieżka postępowania rehabilitacyjnego po porodzie wyposażona w oferty usług poporodowych w zakresie rehabilitacji kobiet, poradnia laktacyjna, wsparcie i pomoc w zakresie problemów uro-ginekologicznych.

c. wytchnieniowe;

czasowa opieka nad dziećmi, „kluby mam” szansa na integrację środowiska i realizację działań samopomocowych wspieranych przez samorząd. Banki czasu w formie np. „klubów malucha” czy „grup samopomocowych” („opieka na godzinę czy dwie”). Ciekawym rozwiązaniem jest również rozwój infrastruktury wspomagającej funkcjonowanie matek w przestrzeni publicznej poprzez instalację tzw. „ławek laktacyjnych i organizację miejsca, gdzie można nakarmić i przewinąć dziecko (respondentka podaje tu przykład Bydgoszczy, gdzie taka inicjatywa została jakiś czas temu zrealizowana, i kwituje to stwierdzeniem: „niewielki koszt a duża pomoc”).

d. psychologiczno-terapeutyczne;

„problemem, z którym się zmagamy jest zdrowie psychiczne – oferta jest, ale ciągle za mała”, „Potrzebne wsparcie pod względem psychiatryczno-psychologiczno-terapeutycznym”, Terapia rodzinna – „dziś jeżdżą do Krakowa, a to i koszty i utrudnienie”; ważna jest również kwestia zdrowia psychicznego kobiet po porodzie, jako, że w gminie „nie ma punktu konsultacyjnego i terapeutycznego”. Respondenci wskazują, że „osoby które doświadczyły sytuacji ekstremalnych takich jak utrata ciąży, strata, żałoba mogą znaleźć pomoc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej – ważne, by o tym wiedziały”.

e. specjalne potrzeby rodzin z osobami z niepełnosprawnościami;

niepełnosprawność w opinii respondentów generuje szeroką gamę problemów organizacyjnych, których bardzo często rodzina nie jest w stanie rozwiązać samodzielnie;

- w przypadku rodzin z osobą z niepełnosprawnością może wystąpić problem braku opieki (potrzeba nadzoru i kontroli ze strony instytucji pomocowych) lub chęć zapewnienia opieki (potrzeba wsparcia).
- bardzo ważnym i często marginalizowanym problemem jest wsparcie dla osób–opiekunów osób z niepełnosprawnością.

- wskazano, że osoby z niepełnosprawnościami z kategorii 24+ są „pozostawieni sami sobie”. Wynika to z kwestii prawnych i wydolności systemu edukacyjno-opiekuńczego. W tym przypadku gmina może jedynie przeciwdziałać skutkom poprzez zorganizowanie czasu i systemu wsparcia dla osób opuszczających placówki kształcenia specjalnego „potem dziura, a to, co jest - jest niewystarczające” – mówią respondenci.
- gmina jest słabo przygotowana w zakresie wsparcia i organizacji samodzielnej komunikacji osób z niepełnosprawnością ruchową – bo przecież „wózek nie wejdzie do BUS-a”. Drugim ważnym problemem jest niedostosowanie architektoniczne budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- zadaniem CUS winno być przeciwdziałanie sytuacji gdy osoba z niepełnosprawnością i niesamodzielna jest „wrywana ze swojego środowiska w celu zapewnienia opieki” – „bo często jest tak, że człowiek niesamodzielny zostaje sam a miejsce w DPS-ie jest na drugim końcu województwa”.

f. edukacyjne;

- „szkoły dla rodziców - dawniej to było i pozwalało na udoskonalenie kompetencji wychowawczych, a dziś obserwujemy deficyty w tym zakresie”.
- w przypadku stwierdzonych problemów z nauką potrzeba realizacji działań ukierunkowanych na zorganizowane wsparcie edukacji pozaszkolnej z wykorzystaniem zasobów NGO i seniorów (wolontariat senioralny).
- koordynacja asystentury jako sposobu realizacji wsparcia na rzecz rodziny w formie działań środowiskowych.
- respondenci wskazywali na potrzebę poszerzenia aktywności pozaszkolnej, gdyż „mało jest zajęć pozalekcyjnych, które mogą wesprzeć rodzinę i zapewnić zarówno opiekę jak i pomoc w zakresie edukacji”
- „oferta pozakomputerowa” – pilna potrzeba interwencji w związku z pandemią i nasilającymi się tendencjami negatywnymi wśród młodych członków społeczności gminnej.

5. Potencjał społeczności lokalnej w gminie Myślenice

W opinii respondentów Myślenice to „miejsce na dialog i spotkanie” o „prześciowym obecnie charakterze, które stale się rozwija”. Obserwowana autonomia rozwoju pozwala na budowanie społeczności w dużej mierze samodzielnej i samowystarczalnej, nawet a może zwłaszcza w sytuacjach problemowych. Jak mówi jeden z respondentów: „każdy kryzys pociąga za sobą szereg dobrych działań i inicjatyw ludzi; gdy jest problem – jest też szybka reakcja społeczności. W gminie podczas pandemii rzucono hasło: zadbajmy o naszych seniorów! Od razu była reakcja: harcerze, grupy nieformalne. To tutaj działa”.

Wyłaniający się opis kapitału ludzkiego gminy Myślenice opiera się na kilku podstawowych kategoriach:

a. lokalni liderzy

respondenci akcentują ważną rolę tych mieszkańców, opisując ich jako ludzi w przedziale wiekowym „30-40 lat” którzy podejmują działania na poziomie mikrospołeczności – często w formie inicjatyw własnych czy współpracy sąsiedzkiej. Jedną z respondentek zdefiniowała to następująco: „lokalni liderzy skupieni są na sprawach swoich małych wspólnot” co uwidacznia się w obszarze budżetu obywatelskiego czy inicjatyw lokalnych. To stałe zaangażowanie mieszkańców jest widoczne i cenne w opinii większości respondentów. Wspierają środowiska, z których pochodzą (samopomoc) – to pomagają rozwijać się, bo to są inicjatywy oddolne „to są ludzie z nas i potrafią rozpoznać, co jest potrzebne”.

b. NGO

najczęściej o sektorze pozarządowym mówią osoby zaangażowane w ten sektor. Z wywiadów wynika, że „w gminie działa ponad 100 organizacji pozarządowych”, są stowarzyszenia zarówno rejestrowe jak i zwykłe. „Widoczne są przy wnioskowaniu o środki, np. budżet obywatelski czy konkursy ofert organizowane przez gminę”. Niewielki odsetek organizacji pozarządowych realizuje samodzielne działania w zakresie polityki społecznej. Większość podmiotów III sektora to organizacje hobbystyczne, realizujące swoje działania w czasie wolnym. Nie ma zatem wielu samodzielnych NGO, które mogłyby być partnerem dla JST w realizacji zadań własnych. Gmina pełni wobec organizacji pozarządowych rolę patrona – najczęściej zasadniczą część środków pozostających w dyspozycji NGO pochodzi z dofinansowania w ramach dotacji czy konkursu ofert organizowanego przez gminę właśnie. Znamienne jest to, iż jedna z placówek JST w celu nawiązania współpracy i sieciowania działań pomocowych wysłała wiadomość via mail do ponad 100 NGO z gminy Myślenice. Odpowiedź otrzymała od dwóch. Zdaniem badanych w gminie „brakuje pełnomocnika do spraw organizacji, która wiedziałaby jak pokierować, zdobyć granty, zrealizować projekt. Gmina rozwija się w tę stronę, powstają inicjatywy lokalne, budżet, na stronie zamieszczone są informacje, ale nie tak prosto do nich dotrzeć, trzeba tego poszukać”.

Na pytanie o organizacje pozarządowe które współpracowały lub realizowały zadania z zakresu usług społecznych respondenci wymieniali najczęściej:

- organizacje realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, tj. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Gminy Myślenice i Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
- organizacje senioralne tj. Uniwersytet III Wieku, kluby seniora;
- organizacje skupione wokół kościoła: Caritas Betania i niesformalizowane wspólnoty parafialne.
- organizacje tradycyjnie związane z istnieniem wspólnot na poziomie wsi i sołectw: KGW i OSP;
- inne; Towarzystwo Kultury, Dom Środowiskowy, Chór „Hura!”, Kawalerowie Maltańscy i Stowarzyszenie Sądeckie (spoza gminy).

c. Instytucje z sektora JST

stanowią kluczowe podmioty z zakresu realizacji zadań w obszarze usług społecznych, co wynika z zadań definiowanych na poziomie ustaw: zarówno o pomocy społecznej jak i samorządzie gminy. W opinii respondentów wyraźnie widoczna jest rola MGOPS-u, wskazywanego jako placówka, która skutecznie sieciuje współpracę pomiędzy podmiotami realizującymi politykę społeczną (np. działania zintegrowane włączające szkoły, PCPR w rozwiązywanie bieżących problemów mieszkańców); respondenci identyfikowali m.in. realizację programu Senior +, działania interwencyjne w obszarze wsparcia rodzin,

czy prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej, która również jest rozpoznawalna także samodzielnie, jako ważny i potrzebny podmiot w ofercie gminy.

d. Wolontariat

świadczony zarówno przez indywidualnych mieszkańców jak i zorganizowaną w klubach wolontariatu młodzież szkolną.

- Respondenci reprezentujący instytucje i organizacje z obszaru usług społecznych deklarują: „Korzystamy z pomocy wolontariuszy – głównie jest to młodzież szkolna; jak to się odbywa? Przez kontakt z opiekunem wolontariatu – najczęściej to pomoc w nauce, ale nie tylko”.
- Często w wolontariat angażują się osoby związane z organizacjami lub instytucjami poprzez uczestnictwo w ofercie członków rodzin. Tak rzecz się ma w przypadku wsparcia wolontaryjnego stowarzyszeń działających na rzecz osób z niepełnosprawnością – często są to rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, obecni jako opiekunowie, wspomagający aktywność swoich podopiecznych.
- Trzecia grupa to osoby skupione wokół Caritasu.

6. Transfer informacji w gminie Myślenice

Respondenci w pierwszej kolejności wskazują Urząd Gminy i jego zasoby komunikacyjne jako kluczowe w pozyskiwaniu informacji o tym, co dzieje się na terenie gminy. Zarówno **strona internetowa jak i Facebook** stanowią kluczowe narzędzie przekazywania treści. Ta tendencja dotyczy zarówno młodych mieszkańców jak i tych w wieku średnim.

Kolejnym źródłem informacji są **media lokalne** czyli **portale informacyjne** (choć, jak twierdzą respondenci tu znajdują się „głównie informacje o tym co było”) i telewizja iTV (zasięg powiatowy). Listę uzupełniają myślenickie grupy społecznościowe na fb i instagram.

Ważnym nośnikiem informacji jest **e-dziennik** (librus) i **ambony kościelne**. W obu przypadkach skuteczność dotarcia z wiadomościami jest bardzo duża, z uwagi na rozległą grupę odbiorców. Rodzice i opiekunowie prawni otrzymują powiadomienia z e-dziennika na maila i poprzez SMS-y, w przypadku kościoła – podczas mszy ogłoszenia wysłucha kilka tysięcy osób, zwłaszcza że w praktycznie każdej wsi w gminie Myślenice jest kościół.

Jak twierdzi jeden z respondentów „dobra praca sama się reklamuje” – zatem ważnym nośnikiem treści jest **marketing szeptany** i promocja bezpośrednia, skuteczne w przypadku społeczności o utrwalonym porządku społecznym i informacjach dotyczących instytucji łatwych do identyfikacji.

Tradycyjne formy komunikacji typu: plakat czy ulotki nadal są wykorzystywane pod warunkiem dobrej lokalizacji: skuteczne są zatem w gminie ośrodki zdrowia i tablice ogłoszeń w sołectwach oraz parafialne. W tym miejscu warto wspomnieć o konferencjach branżowych, które dla przedstawicieli sektora usług społecznych pełnią funkcję forum wymiany opinii, doświadczeń i sieciowania. No i „zegar” w centrum miasta – forma tablicy ogłoszeniowej, mieszczącej 3 ogłoszenia.

Są jednak osoby wykluczone z tytułu braku dostępu do informacji. „Najtrudniej dotrzeć do osób, które nie mają dzieci i nie są nigdzie zrzeszone”.

VIII. Studia przypadków

Studia przypadków realizowane były poprzez analizę danych oficjalnie upublicznianych informacji przez organizacje objęte analizą. Poza zgromadzeniem informacji ogólnodostępnych o wybranych podmiotach, dane uzupełniono za pomocą wywiadów jakościowych z przedstawicielami analizowanych organizacji. Poniżej przedstawione zostały przypadki 2 wybranych podmiotów funkcjonujących w Myślenicach.

1. Myślenicka Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza z Psami

Nazwa podmiotu	MYŚLENICKA GRUPA POSZUKIWAWCZO-RATOWNICZA Z PSAMI
Dane kontaktowe	Strona internetowa, dane kontaktowe, https://www.facebook.com/MyślenickaGPR/ https://gprmyslenice.pl/ ul. K. Wielkiego 114 32-400 Myślenice
Rok założenia	2016
Typ podmiotu	Stowarzyszenie
Zakres działań/świadczonych usług, cele działania	Celem GPR Myślenice jest: 1. Wykorzystanie zasobów ludzkich oraz psów w ratownictwie: Poszukiwawczym Lawinowym Katastrofowym (gruzowym) Innym 2. prowadzenie działalności profilaktycznej/zapobiegawczej propagowanie inicjatyw i postaw w zakresie umiejętnego korzystania ze środowiska naturalnego programowanie i prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie bezpiecznego wypoczynku prowadzenie działalności informacyjnej i instruktażowej w zakresie szkolenia psów ratowniczych współpracę z organami administracji, samorządami terytorialnymi, organizacjami społecznymi, gospodarczymi, naukowymi oraz ze służbami publicznymi 3. Ochrona środowiska propagowanie wzorców zdrowego stylu życia w zgodzie z naturą wnioskowanie w sprawach zagrożeń środowiska naturalnego współpracę z jednostkami zajmującymi się ochroną środowiska naturalnego
Adresaci działań	Kto jest odbiorcą działań, do kogo są kierowane? Podstawowym odbiorcą działań grupy są służby ratownicze z Myślenic i okolic, w szczególności straż pożarna (w tym ochotnicza), policja, pogotowie ratunkowe, GOPR. Grupa tworzona jest przez zespół wolontariuszy, często przedstawicieli służb takich jak policja, straż pożarna, ratownicy medyczni i górscy, przy czym jest to działalność wspierająca publiczne służby, w 100% non profit. Co więcej, działania kierowane są także bezpośrednio do mieszkańców (np. w czasie pandemii ratownicy pomagali w dowożeniu obiadów i robieniu zakupów osobom starszym), prowadzą szkolenia z zakresu ratownictwa i pierwszej pomocy, a także zabezpieczają imprezy masowe.
Zasięg działania	Statutowo obszarem działania grupy jest terytorium RP.

	<p>Głównym obszarem działań GPR jest powiat myślenicki choć ratownicy przyjmują także wezwania z odleglejszych terenów np. Nowy Sącz oraz inne rejony województwa małopolskiego i podkarpackiego.</p>
Sposób realizacji usług	<p>Działania GPR prowadzone są bezpośrednio – przy czym głównie charakter pracy wyznacza konieczność tego sposobu działalności. Głównym profilem działalności grupy są poszukiwania osób zaginionych. Działania Grupy stanowią wsparcie merytoryczne i sprzętowe dla policji oraz straży pożarnej. Ponadto w okresie pandemii grupa sporadycznie dostarczała posiłki i pomagała w drobnych pracach myślenickim seniorom. W okresie przed pandemią członkowie grupy w ramach odpłatnej działalności statutowej prowadzili szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy i ratownictwa.</p>
Sposób pozyskiwania informacji na temat zapotrzebowania na daną usługę	<p>Motywacją, która towarzyszyła założeniu organizacji był brak specjalistycznych służb poszukiwawczych. Członkowie zdiagnozowali ten problem, ponieważ sami, często są przedstawicielami straży pożarnej lub policji. Potrzeby społeczności lokalnej są także diagnozowane na bieżąco – w momencie wybuchu pandemii MGOPS zwrócił się do organizacji czy może wspomagać seniorów w zakupach czy innych drobnych czynnościach, jednak ten profil działalności jest marginalny.</p>
Sposób finansowania działalności podmiotu	<p>Główne źródła finansowania i finansowanie grupy odbywa się za pośrednictwem sponsorów, dotacji instytucji publicznych, darczyńców, firm prywatnych, darczyńców. Przed pandemią, członkowie grupy często zabezpieczali imprezy masowe oraz prowadzili kwalifikowane kursy ratownictwa i pierwszej pomocy, za które pobierali wynagrodzeni natomiast uzyskane środki finansowe transferowali do realizacji innych (bezpłatnych) działań statutowych – działań poszukiwawczych. Innymi słowy prowadzili odpłatną i nieodpłatną działalność statutową. W marcu 2021 członkowie grupy powołali nowy podmiot, ochotniczą straż pożarną, aby ułatwić finansowanie działań poszukiwawczych.</p>
Podmioty, z którymi współpracuje w ramach realizacji usług oraz zakres współpracy	<p>W zakresie poszukiwań osób lub przeciwdziałaniu rezultatów klęski żywiołowej GPR Myślenice podpisało stosowne porozumienia zarówno z władzami samorządowymi na szczeblu miejskim jak i powiatowym, a przede wszystkim służbami – policją i strażą pożarną. Członkowie aktywnie i skutecznie współpracują z firmami prywatnymi i przedsiębiorcami przy czym współpraca ta ma najczęściej charakter rzeczowy – GPR pozyskuje niezbędne elementy wyposażenia do prowadzenia swoich działań lub środki finansowe na ich zakup.</p>
Ocena potencjału własnego (silne i słabe strony)	<p>Co jest silną/słabą stroną podmiotu? Wyszkolenie i specjalizacja poszczególnych członków grupy. W odróżnieniu do służb publicznych organizacja posiada odpowiednie zasoby sprzętowe i szczególne, kierunkowe doświadczenie. W trakcie działań poszukiwawczych największą słabością jest zawsze czynnik ludzki. W sensie organizacyjnym organizacja nie dostrzega słabych stron.</p>
Elementy, które mogą dodatkowo wspierać działalność podmiotu	<p>Głównym elementem utrudniającym pracę grupie jest brak własnego zaplecza lokalowego. Grupa posiada znaczne i kosztowne zasoby sprzętowe, które głównie aktualnie przechowywane jest w prywatnych domach członków grupy. Aktualnie zostały poczynione działania związane z użyczeniem gruntu od zaprzyjaźnionego OSP i przy współpracy z samorządem planuje się budowę odpowiedniego lokalu, które umożliwi przechowywanie sprzętu.</p>

Najważniejsze wnioski:

- Grupa prowadzi stosunkowo niszową działalność, aktywnie wspomagając służby poszukiwawcze – policję i straż pożarną.
- Grupa dysponuje specjalistycznymi zasobami w szczególności sprzętowymi, które zakupiła lub uzyskała dzięki sponsorom i darczyńcom tym samym wypełniając lukę w wyposażeniu poszukiwawczym służb publicznych – policji i straży pożarnej.
- Oddolny charakter organizacji stanowi trzon, wokół którego budowana jest działalność – poszczególni członkowie grupy dobrze się znają i dzięki temu ich działania są bardzo skuteczne.
- Współpraca organizacji z jednostkami samorządu a także służbami takimi jak policja czy straż pożarna ocenia jest bardzo wysoko.
- Nieprzerwanie od 2016 roku organizacja rozwija swoją działalność w szczególności kupując dodatkowy sprzęt i szkoląc swoich członków.

2. Stowarzyszenie Klub Dylematy Mamy i Taty

Nazwa podmiotu	Stowarzyszenie Klub Dylematy Mamy i Taty
Dane kontaktowe	https://pl-pl.facebook.com/DylematyKlubMamyiTaty/
Rok założenia	2019 (rok rejestracji) działania od 2016 roku
Typ podmiotu	Stowarzyszenie, organ sprawujący nadzór: Starosta Powiatu Myślenickiego,
Zakres działań/świadczonych usług, cele działania	<p>Prowadzenie działalności edukacyjnej i integracyjnej zwłaszcza w zakresie inicjowania i wspierania wydarzeń kierowanych do rodzin z dziećmi.</p> <p>Rozwijanie świadomości społecznej w zakresie ekologii i zdrowego stylu życia.</p> <p>Szerzenie wiedzy i podnoszenie kompetencji rodzicielskich w obszarze wychowania dziecka oraz wspieranie rozwoju rodziny.</p> <p>Szerzenie wiedzy i podnoszenie kompetencji pedagogów oraz zainteresowanych w obszarze wspierania rozwoju dziecka.</p> <p>Wspomaganie rozwoju i integracji wspólnot oraz społeczności lokalnych.</p>
Adresaci działań	<p>Kto jest odbiorcą działań, do kogo są kierowane?</p> <p>Działalność stowarzyszenia skierowana jest przede wszystkim do rodziców i dzieci do lat 3. Choć inicjatywy prowadzone przez klub niekiedy są skierowane do całej społeczności lokalnej.</p> <p>Jakie grupy w szczególności objęte są działalnością podmiotu?</p> <p>Rodzice dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym</p> <p>Dlaczego oferta skierowana jest akurat do tych grup odbiorców?</p> <p>Motywacją, która przyświecała powstaniu klubu było przeciwdziałanie alienacji społecznej, którą zagrożeni są rodzice na wczesnym etapie rodzicielstwa, a także umożliwienie małym dzieciom zdobywania pierwszych społecznych doświadczeń w budowaniu relacji międzyludzkich oraz spędzenia czasu na kreatywnych i rozwijających zabawach.</p>
Zasięg działania	<p>Działania realizowane są na terenie Myślenic i raczej mają charakter lokalny.</p> <p>Wprawdzie Myślenice leżą stosunkowo blisko Krakowa, gdzie komercyjna oferta wsparcia rodziców jest szeroka jednak założycielki klubu chciały, aby inicjatywa miała charakter lokalny a wykładowcy</p>

	<p>i trenerzy z terenu Myślenic mieli okazję do zaprezentowania swojej działalności.</p>
Sposób realizacji usług	<p>Jaki jest sposób prowadzenia działań: bezpośrednie usługi, wsparcie rzeczowe, finansowe, poradnictwo itp.</p> <p>Działania stowarzyszenia przybierają głównie formę bezpośrednią – warsztatów, spotkań zajęć. Aktualnie ze względu na pandemię tego typu działalność jest trochę ograniczona.</p> <p>W ostatnim czasie w ramach działań zrealizowano:</p> <p>Projekt „Kobieta-Matka-Zmiana” (cykl 13 zajęć dla mam dzieci do lat 4)</p> <p>Projekt „Pozytywne relacje rodzinne” – poszerzenie kompetencji rodzicielskich i umiejętności pozytywnego komunikowania w rodzinie opartego na szacunku i zrozumieniu oraz aktywizacja ojców. (wspólne spacerki, warsztaty psychologiczne, warsztaty majsterkowania, zajęcia plastyczno-ruchowe, Zbieranie darów na paczkę świąteczną</p> <p>Dążenie do realizacji działań w bezpośrednich interakcjach wynika z obserwacji, iż zjawisko wykluczenia w okresie macierzyństwa/tacierzyństwa często pogłębiane jest przez interakcje wirtualne a nawet samo macierzyństwo czy tacierzyństwo realizowane jest w Internecie.</p>
Sposób pozyskiwania informacji na temat zapotrzebowania na daną usługę	<p>Samo założenie podmiotu podyktowane było potrzebą spotkania osób z podobnymi problemami a więc założyciele dokonali niejako autodiagnozy potrzeb.</p> <p>W związku z charakterem organizacji dość łatwo diagnozowane są bieżące potrzeby, ponieważ de facto sami członkowie organizują zajęcia/kursy/warsztaty dla siebie.</p>
Sposób finansowania działalności podmiotu	<p>Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej a swoją działalność finansuje z grantów, mikrodotacji, projektów składek członkowskich.</p> <p>1% - przy czym stowarzyszenie nie jest OPP a osobowości prawnej w tym zakresie używa Stowarzyszenie Pomocy Szkole Małopolska</p> <p>Uczestnictwo w działaniach stowarzyszenia co do zasady ma charakter bezpłatny, jednak czasem gdy organizowane są jakieś akcje jak np. Zapuśćmy Korzenie – akcja sadzenia drzew, uczestnicy pokrywają koszty materiałów (w tym przypadku tabliczek i ogrodzenia sadzonki)</p> <p>Zdarza się, że podmiot organizuje odpłatne wydarzenia jednak sam nie pobiera żadnych profitów z tego tytułu a opłata przeznaczona jest np. na wynagrodzenie trenera/wykładowcy. Stowarzyszenie nie realizuje zadań powierzonych przez samorząd jednak wskazuje, że chętnie nawiązałoby współpracę w zakresie np. prowadzenia konsultacji społecznych istotnych dla gminy przedsięwzięć.</p>
Podmioty, z którymi współpracuje w ramach realizacji usług oraz zakres współpracy	<p>Współpraca najczęściej odbywa się pomiędzy stowarzyszeniem a mikro przedsiębiorcami i przedsiębiorcami – trenerami, wykładowcami, psychologami. Co więcej stowarzyszenie współpracuje z JST i dostrzega większą otwartość na własne inicjatywy ze strony samorządu. Jednym z partnerów w trakcie realizacji działań jest także Nadleśnictwo. Współpraca ma najczęściej charakter doraźny wynikający z potrzeb podczas realizacji poszczególnych działań.</p>
Ocena potencjału własnego (silne i słabe strony)	<p>Mocną stroną podmiotu jest zdecydowanie determinacja członków a także, stałość i cykliczność – w każdą środę do czasów pandemii odbywały się 2-godzinne spotkania wspierające rodziców.</p> <p>Co pomaga/utrudnia realizować usługi społeczne na terenie gminy przez pomiot?</p> <p>Prowadzenie działań zdecydowanie utrudnia rozproszenie informacji na temat możliwości prowadzenia organizacji pozarządowej a także współpracy między samorządem a NGO przy czym podkreśla się dużą dozę życzliwości ze strony współpracujących partnerów.</p> <p>Największą trudność:</p> <p>Niskie zaangażowanie i trudności w zaangażowaniu społeczności lokalnej</p> <p>Roszczeniowość potencjalnych beneficjentów działań</p>

	Niski poziom zaufania społecznego
Elementy wpływające na trwałość rezultatów	Wydaje się, że trwałość rezultatów zasadza się na dwóch elementach – z jednej strony sama motywacja uczestników działań, którzy spotykają się z podobnymi problemami i poszukują sposób ich rozwiązania a także cykliczność i miarowa stałość spotkań. Trwałość działań jest także trudna do oceny ponieważ ich efekty będą widoczne w odległej perspektywie czasowej.
Elementy, które mogą dodatkowo wspierać działalność podmiotu	Zdecydowanie brakuje zaplecza lokalowego. Początkowo podmiot korzystał z ofert prywatnego przedsiębiorcy jednak z czasem udało się uzyskać lokal należący do Miasta i Gminy Myślenice na terenie MOKiS. Niestety miejsce to nie w pełni spełnia oczekiwania Klubu. Należy nadmienić, że kwestia stałego miejsca spotkań (stałej sali), a w ten sposób działa Klub rzutuje na jakość i trwałość działania. Problemem, który dostrzeżono jest także rozproszenie informacji dotyczących prowadzenia działalności społecznej. Dostrzega się brak jednostki/osoby/zakładki na stronie internetowej, która w jasny sposób umożliwiłaby realizację inicjatyw społecznych.

Najważniejsze wnioski płynące z analizy przypadku:

- Grupy samopomocowe stają się coraz bardziej popularną formą aktywności społecznej.
- Dzięki ich oddolnemu charakterowi trwałość zarówno grupy jak i efektów jej działań jest znaczna.
- Na trwałość instytucjonalną i organizacyjną podmiotów III sektora niewątpliwie wpływ ma otoczenie tych organizacji. O ile postawa samorządu różnego szczebla wobec organizacji pozarządowych jest życzliwa to kwestie organizacyjne ze strony władz, takie jak brak jednej osoby, odpowiedzialnej za kontakt z organizacjami czy brak zakładki na stronie internetowej dotyczącej możliwości współpracy pomiędzy samorządem a organizacją negatywnie oddziałują na trwałość powstających podmiotów i zniechęcają organizacje do aktywnego włączania się w inicjatywy samorządowe.
- W związku z charakterem organizacji dość łatwo diagnozowane są bieżące potrzeby, ponieważ de facto sami członkowie organizują zajęcia/kursy/warsztaty dla siebie.
- Finansowanie działań odbywa się wielotorowo – od udziału w konkursach grantowych i składaniu wniosków do FIO małopolska przez zbieranie 1% za pośrednictwem Stowarzyszenia Pomocy Szkole. Stowarzyszenie nie realizuje odpłatnych zadań zleczanych przez samorząd jednak widzi potencjał we współpracy merytorycznej np. w czasie organizacji i prowadzeniu procesu konsultacji społecznych
- Brak społecznej oferty, która odpowiadałaby na potrzeby rodziców i dzieci. Działania gmin koncentrują się najczęściej na rodzinach dotkniętych znacznymi problemami (ekonomicznymi społecznymi) natomiast rodziny „przeciętne” są pozostawione same sobie.

IX. Spacery badawcze

1. Zarabie

Zarabie to dzielnica Myślenic położona na prawobrzeżu Raby. Jej aktualny kształt i funkcje, głównie letniskowe i rekreacyjne zostały wytworzone na początku dwudziestolecia międzywojennego. Początek XX wieku stanowił początek nowego oblicza tej części miasta i gminy Myślenice. Zarabie stanowi reprezentacyjną część Myślenic, mimo pewnego oddalenia od ścisłego centrum, głównie dzięki zagospodarowaniu terenu w kierunku funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych. Tym samym Zarabie w naturalny sposób przyciąga liczne grupy myśleniczian oraz turystów (głównie w pasie nabrzeżnym, ale nie tylko).

Należy podkreślić, że marka i wizerunek Zarabia jest ważny dla zamieszkujących gminę również w formie symbolicznej. Dzielnica stanowi teren rozpoznawalny i ważny jako wizytówka, duma myśleniczian. Oczywiście bliskość góry Chełm to element budujący atrakcyjność turystyczną tym niemniej walory naturalne: jaz rzeczny, tereny zielone czy też przywołana góra przyciągają na Zarabie rzesze mieszkańców. Innymi słowy należy podkreślić, że z dominacji funkcji turystycznej Zarabie w sposób zrównoważony bilansuje przywołaną turystykę na równi z strefą rekreacji i wypoczynku dostępną dla każdego mieszkańca.

Biorąc pod uwagę zagospodarowanie przestrzeni publicznych Zarabie charakteryzuje się licznymi ścieżkami: rowerowymi, spacerowymi, jak również placami zabaw, plażą czy dostępnymi urządzeniami sportowymi. Oś Raby wyznacza rozległą strefę wypoczynkową skierowaną do mieszkańców oraz gości. Obszar ten wyposażony jest również w sanitariaty (bardzo ważne w tak rozległych i ogólnodostępnych przestrzeniach) oraz niezbędną małą architekturę. Ponadto należy stwierdzić, że teren Zarabia jest dobrze skomunikowany dzięki mostowi drogowemu oraz kładce pieszej. Również dostępność architektoniczna i urbanistyczna identyfikowanych przestrzeni jest relatywnie wysoka.

Podkreślmy: Zarabie to przestrzeń z dużym potencjałem, jednakże brak pełnego zagospodarowania nabrzeża (szczególnie w górnym biegu rzeki z punktu widzenia części parkowej, na wysokości kładki pieszej) to kluczowy problem tej części Myślenic. Jednocześnie warto rozważyć wykorzystanie tego fragmentu miasta dla działań integracyjnych nie tylko w wymiarze sportowym i kulturalnym, które cieszą się znacznym powodzeniem, ale również społecznym i socjalnym. Zagospodarowane tereny zielone w sąsiedztwie centrum miasta oraz powstającego Centrum Usług Społecznych i organizacji z nim powiązanych to przestrzeń do realizacji działań na świeżym powietrzu. Warto podkreślić, że Zarabie to naturalne zaplecze w sensie funkcjonalnym dla Polskiego Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Myślenicach zlokalizowanego przy ulicy Zdrojowej. Mimo pewnego oddalenia siedziby stowarzyszenia od części parkowej uznaje się, że należy wzmocnić wykorzystanie zasobów naturalnych, potencjału Zarabia przez chociażby osoby z niepełnosprawnościami.

Ważne jest również kontekst wzmocnienia obecności w formie rekreacyjno-wypoczynkowej na omawianym obszarze przez osoby starsze, które szczególnie w dobie pandemii i zagrożeń z nią związanych w większym stopniu potrzebują aktywności poza miejscem zamieszkania oraz dbania o kulturę fizyczną.

2. Plac zabaw i park przy Osiedlu 1000-lecia

Osiedle Tysiąclecia to osiedle mieszkaniowe zlokalizowane w zachodniej części miasta Myślenice. Położone jest poniżej północnego zbocza góry Plebańskiej. Osiedle stanowi jedną z pięciu dzielnic miasta. Zabudowa osiedla składa się głównie cztero i pięciokondygnacyjnych bloków zbudowanych w technice wielkiej płyty. Jest to największe osiedle Myślenic, które odznacza się największą koncentracją mieszkańców oraz podlega procesowi stałej rozbudowy. Osiedle graniczy ze ścisłym centrum miasta.

Spacer badawczy poprowadzony został przez główne trasy Osiedla, ze szczególnym uwzględnieniem placów zabaw i parku.

W trakcie spaceru zwracano uwagę na to, iż mimo że Osiedle Tysiąclecia jest największym osiedlem miasta, a także jest zamieszkiwane przez stosunkowo młodą populację mieszkańców, występuje na nim deficyt miejsc służących spędzaniu czasu z dziećmi. Występujące na terenie osiedla place zabaw, są częściowo zmodernizowane, jednakże żadne z nich nie są dostosowane do potrzeb dzieci i osób z niepełnosprawnościami.

Poważnym utrudnieniem w zakresie przemieszczania się po osiedlu, jest jego infrastruktura techniczna – drogi, krawężniki, chodniki. Elementy te wymagały będą w przyszłości dostosowania do współczesnych norm projektowania przestrzeni. W kontekście placów zabaw bariery w przemieszczaniu się nie dotyczą wyłącznie osób z niepełnosprawnościami, ale także seniorów pełniących opiekę nad wnukami oraz rodziców wożących dzieci w wózkach.

W kontekście działalności Centrum Usług Społecznych, istniejące place zabaw mogą stanowić istotny element działań animacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży z początkowych lat szkół podstawowych. Potencjałem osiedla jest jego usytuowanie w bezpośrednim sąsiedztwie centrum miasta oraz stosunkowo liczna populacja dzieci i młodzieży. Istniejące i stale modernizowane place zabaw w obrębie osiedla mogą służyć zarówno rozbudowie oferty czasu wolnego skierowanego dla mieszkańców osiedla, jak i pozostałych części miasta.

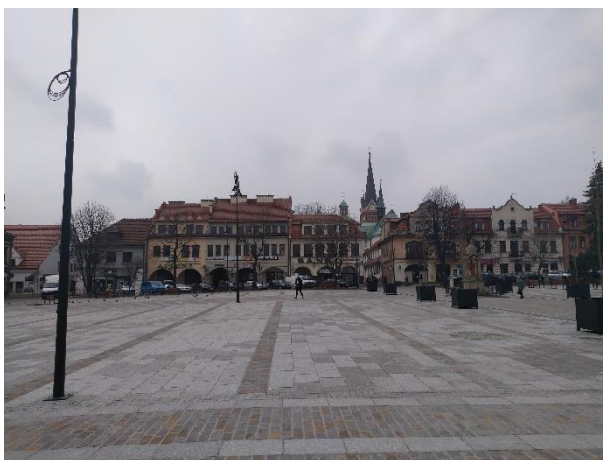
3. Rynek i centrum Myślenic

W obszarze centrum Myślenic zlokalizowany jest zabytkowy rynek, którego historia sięga XV wieku. Znajdująca się w tej części miasta zabudowa, to przede wszystkim obiekty świadczące usługi publiczne, podmioty gospodarcze oraz mieszkalne. Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na podobzszarze Centrum zdecydowana większość to niewielkie firmy w formie jednoosobowej działalności gospodarczej lub spółki cywilnej. Występuje tutaj duże skupisko przedsiębiorstw pełniących funkcje głównie handlowo – usługowe.

Na terenie Rynku i w ścisłym centrum miasta funkcjonują liczne organizacje społeczne takie jak kluby czy towarzystwa. Profil organizacji związany jest m.in. z turystyką i krajoznawstwem, wspieraniem i upowszechnianiem kultury fizycznej, ochroną dóbr kultury i dziedzictwa lokalnego.

Na terenie Rynku oraz w jego najbliższym otoczeniu usytuowane są najważniejsze obiekty świadczące usługi publiczne – Ratusz, szkoły, dworzec autobusowy. Rynek jest centralnym miejscem nie tylko miasta, ale także i całej gminy. Na jego terenie odbywają się najważniejsze wydarzenia miejskie i gminne. Dlatego też w kontekście tworzenia Centrum Usług Społecznych, Rynek pełni istotną rolę, jako naturalne miejsce spotkań mieszkańców oraz kluczowy punkt usług społecznych, handlowych, miejsce spotkań i wydarzeń społeczno-kulturalnych.

Zaletą Rynku jest to, iż jest on stosunkowo najlepiej skomunikowaną częścią gminy Myślenice. Ze względu na znajdujący się w jego pobliżu główny dworzec autobusowy gminy, możliwość dotarcia do tej części miasta, jest stosunkowo łatwa dla każdego z mieszkańców. Dlatego wśród zgłaszanych propozycji dotyczących utworzenia CUS, pojawiają się głosy, aby siedziba CUS umiejscowiona została w obrębie Rynku ze względu na pełnioną przez tą przestrzeń funkcje. Za usytuowaniem CUS w obrębie Rynku przemawiają także funkcje jakie może pełnić nowo powołana instytucja – informacyjna, promocyjna, instytucja uzupełniająca ofertę kulturalną, animacyjną itd. Wszystkie te działania mogą być prowadzone w obrębie Rynku, który posiada odpowiednie zaplecze ku temu, a także jest miejscem, do którego zarówno łatwo dotrzeć, jak i łatwo się po nim poruszać, ze względu na przeprowadzoną modernizację nawierzchni.

X. Wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy

Biorąc pod uwagę wyniki przedstawionej w dokumencie analizy, należy mieć na uwadze sytuację pandemiczną, która utrzymuje się od marca 2020 roku. Sytuacja ta nie jest sytuacją typową, dlatego może i z pewnością istotnie wpływa na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców gminy Myślenice. Stąd zaprezentowany w Diagnozie obraz zapotrzebowania na usługi społeczne może nie być pełny i całkowicie miarodajny, ponieważ przy analizie danych ilościowych, opierano się w głównej mierze na danych sprzed okresu pandemii. Statystyki publiczne nie posługują się jeszcze pełnymi danymi na temat wpływu pandemii Covid-19 na strukturę dostępności i zapotrzebowania na usługi. Dziś wiemy, że część usług nie była dostępna, ze względu na panujące obostrzenia. Dotyczy to między innymi oferty działań integracyjnych dla seniorów, wyłączenia zajęć stacjonarnych w warsztatach terapii zajęciowej, odwołania szeregu cyklicznych imprez itd. Obostrzenia dotknęły w różnej mierze każdego z mieszkańców. Prawdopodobnie jest to jeden z powodów dla którego w wynikach badań ilościowych i jakościowych zauważa się tendencje dotyczące np. rosnącego zapotrzebowania na usługi wsparcia psychologicznego, uczestnictwa w życiu publicznym, imprezach i wydarzeniach zbiorowych, czy działaniach integracyjnych, co może być bezpośrednim skutkiem brak tego typu oferty w ostatnim roku. Badane osoby bardzo często wskazywały także na trudności w dostępie do usług zdrowotnych, co z kolei może być efektem obserwowanego przeciążenia systemu służby zdrowia w kraju. Nie bez znaczenia mogą być także przedłużające się okresy izolacji, ograniczeń w przemieszczaniu się, presji z tym związanej oraz długotrwałych okresów pracy i edukacji zdalnej. Niemniej jednak należy mieć na uwadze także to, pandemia i jej skutki (mimo zmieniającego się zapotrzebowania zgłaszanego przez mieszkańców) nie spowodowała, że zgłaszane do tej pory problemy dotyczące wsparcia osób z niepełnosprawnościami, rozwoju oferty żłobkowej, czy usług wspierających osoby starsze zniknęły. Co najwyżej mogły one do pewnego stopnia zostać przesunięte na dalszy plan. Dlatego wyzwaniem dla Centrum Usług Społecznych w Myślenicach będzie nie tylko stworzenie oferty odpowiadającej na bieżące zgłaszane potrzeby, lecz także na ograniczenie braków w ofercie usługowej obserwowanych do tej pory.

1. Wyniki diagnozy

- **Polityka prorodzinna:** Stały przyrost liczby mieszkańców gminy oraz niższy przeciętny ich wiek w porównaniu z powiatem i średnią wojewódzką. Wysoki poziom zurbanizowania gminy - około 59% ogółu mieszkańców zamieszkuje teren wiejski, pozostałych 41% tereny miejskie. Obserwuje się stały dodatni przyrost naturalny oraz pozytywny bilans migracji, jednocześnie maleje liczba zawieranych małżeństw i maleje liczba urodzin przy rosnącej liczbie zgonów. Gmina demograficznie stopniowo się starzeje. W zakresie dostępności usług społecznych gminę pozytywnie wyróżnia szeroka gama zajęć i usług skierowanych do rodziny. Dostępna jest zarówno oferta poradnictwa specjalistycznego, jak i zajęć dla dzieci prowadzonych przez sektor publiczny i prywatny. W dalszym ciągu brakuje jednak miejsc w placówkach żłobkowych, a dostępna oferta usługowa nie w pełni odpowiada realnemu zapotrzebowaniu. Większa część dostępnej oferty dla rodzin, skupiona jest w części miejskiej gminy. Oferta terenów wiejskich jest nadal słabo rozwinięta i niewystarczająca.
- **Wspieranie rodziny:** za sprawą korzystnych trendów na rynku pracy oraz prowadzonej polityki społecznej, stopniowo poprawia się sytuacja finansowa rodzin zamieszkujących gminę. Rozwija się oferta tanich lub bezpłatnych usług kierowanych do rodzin, tworzone są programy i strategie

sektorowe nakierowane na wsparcie rodzin, a także prowadzone liczne działania wsparcia finansowego i niefinansowego realizowane przez MGOPS. Problemem pozostaje rosnąca liczba osób kwalifikujących się do przyznania świadczeń pielęgnacyjnych, za sprawą obserwowanych tendencji demograficznych. Wyzwaniem pozostaje także duża liczba osób z niepełnosprawnością, przypadki alkoholizmu oraz pojawiające się problemy wychowawcze rodzin, które mogą się nasilać w związku z trwającą pandemią i nałożonymi obostrzeniami. Problemem jest także długi okres oczekiwania na profesjonalne wsparcie oraz słabo upowszechniona informacja na temat możliwości korzystania ze wsparcia specjalistycznego kierowanego do rodzin.

- **Wspieranie osób niepełnosprawnych:** w ostatnich latach rośnie oferta działań nakierowanych na wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin/opiekunów. Oprócz oferty gminnej, rozwija się oferta organizacji pozarządowych, które realizują własne projekty, nierzadko finansowane z funduszy zewnętrznych. Niemniej jednak obserwuje się wzrost nakładów na ilość wypłacanych zasiłków oraz liczba osób wymagających wsparcia – osób z niepełnosprawnością, osób chorujących przewlekłe. W kolejnych latach prognozuje się wzrost zapotrzebowania na usługi wspierające, który będzie wymagał ściślejszej współpracy międzysektorowej oraz rozwijania nowych form wsparcia i usług. W dalszym ciągu brakuje oferty w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Braki te dotyczą w szczególności zakładów pracy chronionej, zakładów aktywności zawodowej, usług asystenckich, a także usług opieki wytchnieniowej skierowanej do opiekunów osób zależnych.
- **Promocja i ochrona zdrowia:** w zakresie promocji i ochrony zdrowia, gmina posiada dobre zaplecze medyczne, zapewniające wysoką jakość usług. Dobrze rozbudowana jest także oferta działań prowadzonych przez zróżnicowane ośrodki wsparcia w tym ŚDS, DD Senior+, WTZ, kluby AA. Jednakże ze względu na trwającą sytuację w zakresie służby zdrowia, dostępność usług zdrowotnych i wspierających nadal jest ograniczona. Ze względów demograficznych, oferta ta wymagała będzie rozbudowy, o której zapewnienie zadbać będą musiały samorządy każdego szczebla, uzupełniane przez działania angażujące podmioty prywatne w tym III sektor. Mocno ograniczona jest także oferta badań i diagnoz skierowanych dla osób z chorobami psychicznymi, w tym oferta wsparcia dla dzieci i młodzieży chorujących psychicznie. Problem ten może być istotny i nasilać się w najbliższych latach, także jako efekt pandemii covid i jej skutków.
- **Pobudzanie aktywności obywatelskiej:** gmina korzystnie odznacza się na tle województwa pod względem aktywności obywatelskiej. Niższy jest jednak wskaźnik aktywności społecznej mierzony liczbą zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Niemniej jednak wskaźnik ten w ostatnich latach nadal rośnie, przez co rozszerza się oferta usług społecznych oferowanych przez podmioty III sektora. Jednocześnie obserwuje się braki w infrastrukturze wsparcia NGO, np. brak bazy lokalowej, wsparcia merytorycznego, szkoleń i działań sieciujących NGO.
- **Pomoc społeczna:** gmina posiada względnie liczną i dobrze wyspecjalizowaną kadrę pracowników pomocy społecznej, a także szeroką ofertę usług oferowanych przez MGOPS, podmioty samorządowe i pozarządowe. Ze względu na poprawiającą się sytuację społeczno-gospodarczą, zmalała liczba osób korzystających ze wsparcia finansowego. W kolejnych latach mogą jednak pojawić się tendencje rosnącego zapotrzebowania na wsparcie finansowe i niefinansowe, ze względu na starzenie się społeczności Myślenic. Wyzwaniem jest także brak odpowiedniej oferty i infrastruktury wsparcia osób zagrożonych bezdomnością – ogrzewalnie, noclegownie, łaźnia, czy kuchnia dla osób ubogich.
- **Pieczna zastępcza:** od kilku lat maleje liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczanych. Rozwija się jednocześnie system innych form sprawowania opieki, w tym opieka prawna, piecza

instytucjonalna, piecza bieżąca, adopcja. Wyzwanie stanowi jednak wysoki koszt funkcjonowania tego systemu oraz stale ograniczona liczba miejsc w pieczy zastępczej na terenie gminy. Wyzwaniem mogą stać się także potrzeby związane ze wspieraniem rodzin zaangażowanych w system pieczy zastępczej.

- **Edukacja publiczna:** jest to jeden z priorytetów gminy Myślenice. Stale poprawiane są warunki kształcenia, rozszerzana jest oferta zajęć pozalekcyjnych oraz wspierana współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu rozbudowy oferty edukacyjnej. Uczniowie myślenickich szkół osiągają wyższe wyniki w nauce, niż średnia ogólnopolska. Wyzwaniem jest zapewnienie wysokiej jakości edukacji przy stale rosnących kosztach związanych z sektorem edukacji. Rozwiązaniem może być dalsze rozszerzanie współpracy z podmiotami III sektora oraz korzystanie ze źródeł dotacyjnych, które pomogą rozszerzyć i wzmocnić ofertę w przyszłości. Wyzwaniem będzie natomiast uruchomienie i rozszerzenie oferty bezpłatnych zajęć edukacyjnych oraz udostępnienie tej oferty mieszkańcom terenów wiejskich gminy. W chwili obecnej oferta edukacyjna skupia się w znaczącej większości w części miejskiej Myślenic, przez co możliwości rozwoju młodzieży wiejskiej i osób dorosłych są niższe niż mieszkańców miasta.
- **Przeciwdziałanie bezrobociu:** na terenie gminy Myślenice jak i w całym powiecie myślenickim, bezrobocie ma aktualnie charakter marginalny, ze względu na trwający od lat rozwój gospodarczy kraju. W gminie dostępna jest oferta wsparcia osób bezrobotnych, w tym realizowane są kursy i szkolenia dla tej grupy mieszkańców. Konieczne może jednak okazać się rozszerzenie oferty dla osób chcących zmienić lub podnieść kwalifikacje zawodowe. Rozwinięcia wymaga oferta aktywnej integracji oraz kursów podnoszących kwalifikacje, czy służących zmianie kwalifikacji. Konieczne może okazać się także uruchomienie oferty wsparcia lokalnych przedsiębiorców, promocji postaw przedsiębiorczych i wsparcia młodych ludzi uruchamiających własną działalność.
- **Kultura:** oferta kulturalna dostępna na terenie gminy opiera się na szeregu instytucji publicznych i niepublicznych działających na jej terenie. Oferta kulturalna co prawda koncentruje się na terenie miejskim gminy, lecz prowadzone są także działania w jej wiejskiej części. Wyzwaniem dla gminy jest natomiast stworzenie takiej oferty kulturalnej, która będzie w stanie zaspokajać i częściowo konkurować z ofertą gmin sąsiadujących oraz stolicą województwa. Wyzwanie to wynika między innymi z rosnących aspiracji mieszkańców oraz rosnącego zapotrzebowania na rozrywkę i konsumpcję oferty przemysłów czasu wolnego.
- **Kultura fizyczna i turystyka:** gmina Myślenice posiada bardzo dobrą bazę obiektów i przestrzeni publicznych, które kształtują ofertę sportowo-rekreacyjną gminy. Na szczególną uwagę zasługują obiekty zlokalizowane w dzielnicy Zarabie, która jest w tym zakresie jej wizytówką. Wyzwaniem będzie jednak dostosowanie oferty do potrzeb i możliwości mieszkańców obszarów wiejskich gminy.

2. Badanie pełnoletnich mieszkańców

- Łącznie zbadano 877 osób. 2/3 badanych to kobiety, na ogół osoby pomiędzy 25 a 44 rokiem życia, dobrze wykształcone (połowa z wykształceniem wyższym), aktywne zawodowo, o stabilnej sytuacji majątkowej. Mniej więcej 56% mieszkańcy terenów wiejskich gminy, 44% mieszkańcy miasta Myślenice. Zdecydowana większość badanych to osoby zamieszkujące gminę od urodzenia.
- 9/10 osób uważa, że gmina jest dobrym miejscem do życia. Jednakże dostrzegane są braki w ofercie gminy dotyczące usług służby zdrowia, miejsc aktywności społecznej, rozrywki, czy miejsc do spędzania czasu z dziećmi. Nie najlepiej oceniono ofertę wsparcia osób chcących podnieść swoje

kwalifikacje, czy wsparcie oferowane rodzinom z dziećmi – w szczególności oferty zajęć dla dzieci, czy wsparcia rodzin z problemami wychowawczymi, dostępności przedszkoli i żłobków, czy oferty miejsc rekreacyjnych. Istotne braki dostrzegane są także w zakresie oferty wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. W szczególności dotyczy to braku oferty usług asystenckich i rehabilitacyjnych, w tym aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

- Badane osoby często zwracały uwagę na nierównomierny poziom rozwoju gminy i koncentrację oferty dla mieszkańców w obrębie miasta, nierówny dostęp do oferty dla dzieci z terenów wiejskich, słabo rozwiniętą komunikację transportową, a także potrzeby rozwoju usług logopedycznych i psychologicznych dla dzieci i młodzieży, usług szczególnie ważnych w okresie pandemicznym.
- Braki w ofercie usługowej gminy zdaniem badanych dotyczą w głównej mierze młodzieży szkolnej, dzieci, seniorów oraz osób samotnie wychowujących dzieci.
- Centrum Usług Społecznych przez respondentów postrzegane jest jako miejsce, które może ożywić, wzbogacić i rozszerzyć dostęp do usług kulturalnych i rozrywkowych, a także działań i wydarzeń o charakterze integracyjnym. Ważnym elementem CUS powinno być zdaniem badanych informowanie o ofercie dostępnej w gminie, ponieważ znaczna część wydarzeń dzieje się poza głównym obiegiem informacji, przez co nie są w stanie z niej skorzystać.
- CUS może być także odpowiedzią na zdiagnozowany problem z wiedzą mieszkańców na temat tego, gdzie w razie potrzeby mogą zgłosić się po wsparcie (informacji takich nie posiada ponad połowa badanych osób). Znaczna część badanych mieszkańców, nie ma także wiedzy na temat rozmieszczenia na terenie gminy ośrodków oferujących wsparcie.

3. Badanie uczniów

- Badanie przeprowadzono na próbie 284 osób, w tym 205 mieszkańcach gminy Myślenice oraz 79 uczniach uczęszczających do szkół na terenie Myślenic, lecz zamieszkujących na co dzień gminy sąsiednie. W badanej populacji odsetek kobiet i mężczyzn był zbliżony. Większość z nich (2/3) zamieszkiwała tereny wiejskie gminy. Przeciętny badany uczeń miał w chwili badania około 18 lat i uczęszczał do technikum.
- Uczniowie mieszkający na co dzień na terenie gminy Myślenice, podobnie jak osoby dorosłe bardzo pozytywnie oceniają ogólną jakość życia w gminie. Podobnie także jak osoby dorosłe, badani uczniowie wskazywali na deficyty miejsc spotkań, kultury i rozrywki. Nie koncentrowali się także na potrzebach związanych z tworzeniem nowych miejsc wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej. Pozytywnie oceniali natomiast dostępność otwartych przestrzeni rekreacyjnych i obiektów sportowych.
- Kluczowe wyzwanie w opiniach młodych respondentów w zakresie rozwoju usług, to rozwój usług czasu wolnego, w tym także miejsc spotkań, restauracji, przestrzeni zielonych i obiektów sportowo-rekreacyjnych.
- Nieco ponad połowa badanych uczniów z terenu gminy Myślenice ma już za sobą doświadczenia w pracy wolontariackiej. Mniej więcej połowa z nich, chciałaby w przyszłości pełnić rolę wolontariusza. Młodzi ludzie z Myślenic potencjalnie są skłonni podjąć się zadań w zakresie pomocy zwierzętom w schroniskach, uczestnictwa w akcjach charytatywnych, pomocy seniorom czy osobom z niepełnosprawnościami. Mimo wyrażanej chęci uczestnictwa w tego typu akcjach, zaledwie co

czwarty z respondentów potrafi wymienić miejsce/institucję, która organizuje pracę wolontariuszy w Myślenicach.

- Badani uczniowie dobrze oceniają infrastrukturę szkolną w Myślenicach. W szczególności korzystnie odnoszą się do dostępności i jakości obiektów sportowych. Gorzej natomiast oceniają swoje przygotowanie do pracy zawodowej, czy dostępność oferty zajęć pozalekcyjnych. Niemniej jednak z zajęć pozalekcyjnych korzysta mniej więcej 40% badanych osób, przy czym najczęściej są to zajęcia sportowe, lub edukacyjne realizowane w formie odpłatnej, przez prywatnych korepetytorów lub prywatne podmioty. Osoby, które nie uczestniczą w zajęciach dodatkowych najczęściej wskazują na brak interesującej dla nich oferty zajęć lub brak wolnego czasu. Trudność dla wielu osób sprawia także słabo rozwinięta sieć komunikacji zbiorowej, która utrudnia dotarcie na zajęcia dodatkowe prowadzone w gminie. Oferta która w opiniach uczniów nie jest wystarczająco rozwinięta to oferta zajęć sportowych, artystycznych i hobbystycznych. Pożądanym kierunkiem mogą być także zajęcia (szkolenia, kursy, warsztaty) posiadające walor praktycznego przygotowania do pracy na otwartym rynku.
- Potwierdzeniem deficytów w ofercie kulturalno-rozrywkowej oraz ofercie usług czasu wolnego, są niskie oceny aktualnie dostępnej oferty dla młodzieży w Myślenicach. Badana młodzież oprócz zainteresowań związanych ze spędzaniem czasu w restauracjach i przestrzeniach rozrywkowych, wskazuje duże zainteresowanie ofertą kinową oraz muzyczną. W ich opiniach ta oferta aktualnie jest niewystarczająca.
- Problemy i agresja z jaką najczęściej styka się badana młodzież to mowa nienawiści, alkoholizm, przemoc rówieśnicza. Miała z nią styczność co najmniej połowa badanych osób. Młode osoby rzadziej napotykają problemy związane z występowaniem narkomanii, uzależnień od dopalaczy czy hazardu. Niemniej jednak problemy te także jej dotyczą i są względnie powszechne. Mimo to zainteresowanie badanych osób uczestnictwem w spotkaniach profilaktycznych i szkoleniowych jest mocno ograniczone. Częściej szukają oni wsparcia u najbliższych osób dorosłych (rodzice, nauczyciele), niż w dedykowanych temu tematowi instytucjach.

4. Badania jakościowe

1. Myślenice są gminą, która dla mieszkańców stanowi ważne miejsce – doceniają jej walory przyrodnicze oraz spokój i stabilizację. Postrzegana jest jako „dom”, miejsce pracy, relaksu i rekreacji. Mieszkańcy mocno utożsamiają się z gminą i są z nią związani. Jest dla nich „ważna”. Jej problemem jest natomiast zanieczyszczenie powietrza i smog.
2. Gmina jest mocno spolaryzowana, co jest modelem typowym w przypadku gmin miejsko-wiejskich. Rola centrum powoduje skoncentrowanie oferty rekreacyjno-kulturalnej i intensyfikację działań o charakterze pomocowym i usługowym w miejscowości stanowiącej siedzibę gminy. Tereny wiejskie pełnią funkcję mieszkaniową. Postrzegane są jako tereny słabiej rozwinięte, nieco zapomniane.
3. Na terenie gminy funkcjonują instytucje, które aktualnie tworzą a w przyszłości mogą rozszerzać i uzupełniać ofertę usługową CUS. Te podmioty to m.in.: Towarzystwo Gimnastyczne Sokół, Muzeum Niepodległości, Placówka Wsparcia Dziennego, MOKiS, a także organizacje pozarządowe. Na terenach wiejskich funkcjonują liczne Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne. Gmina posiada zatem zaplecze instytucjonalne, problemem jest jednak oferta i możliwości jakimi dysponują poszczególne jednostki.

4. Dużym utrudnieniem w zakresie możliwości korzystania z oferty kulturalno-rozrywkowej oraz istniejącej oferty wsparcia, jest słabo rozwinięta komunikacja zbiorowa, która potęguje wykluczenie z możliwości korzystania z oferty znaczną część mieszkańców terenów wiejskich gminy w szczególności seniorów, nastolatków oraz osoby o ograniczonych zdolnościach motorycznych.
5. Istotnym brakiem w ofercie gminy, jest brak odpowiedniej liczby miejsc w żłobkach, która powoduje wykluczenie z rynku pracy młodych matek i ich późniejsze problemy z powrotem do pełnego zatrudnienia.
6. Dostrzegany jest także brak oferty i miejsc dla pozostałych grup mieszkańców – miejsc spotkań i oferty czasu wolnego dla młodzieży szkolnej, zajęć dla seniorów oraz innych grup mieszkańców. Problem ten potęguje słaba jakość przekazu informacji o dostępnej ofercie i realizowanych w gminie działaniach.
7. Lokalizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego oraz Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego na terenie gminy oraz przestrzenie rekreacyjne a także położenie w niewielkiej odległości od Krakowa wskazują kierunek inwestycji: gmina ma szanse na profilowanie i rozwój usług w kierunku oferty opiekuńczej i rehabilitacyjnej.
8. Potencjałem gminy jest sektor NGO i możliwości III sektora w zakresie pozyskiwania środków niedostępnych dla JST, lub też budowanie współpracy międzysektorowej na rzecz realizacji usług społecznych. Trudność jednak tkwi w tym, że sektor pozarządowy w Myślenicach tworzą najczęściej słabo rozwinięte organizacje, z ograniczonym zapleczem infrastrukturalnym i lokalowym. Wymagają one wsparcia i pomocy w poszukiwaniu środków finansowych, aby ich oferta mogła zostać w przyszłości rozszerzona i uzupełniać ofertę instytucji gminnych.
9. Warto rozważyć relokację placówek i oferty z zakresu usług społecznych i kreacji; Zarabie w opinii części respondentów jest już przeinwestowane i w weekend przeludnione. Na terenach wiejskich są dogodne miejsca do inwestycji oraz deficyty w zakresie ofert pracy – co tworzy atrakcyjną przestrzeń do inwestycji.
10. „Jawornik” – miejsce skoncentrowania problemów społecznych i społeczność reprodukcją wzorce utrudniające lub uniemożliwiające socjalizację i readaptację. Brak interwencji i redefinicji działań w tym obszarze spowoduje eskalację problemów.
11. Na terenie gminy dostępne są usługi społeczne w postaci pomocy socjalnej, opieki socjalnej i opieki świadczonej przez sektor prywatny, integracji sensorycznej, usługi zdrowotne w tym opieka medyczna i rehabilitacyjna, porady prawne, oferta dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Liczba miejsc jest jednak niewystarczająca. Wzmocnienia wymaga sektor opieki nad dorosłymi osobami z niepełnosprawnością.
12. Potrzebna jest współpraca w zakresie instytucjonalizacji usług opiekuńczych i wytchnieniowych, które obecnie mają raczej formę pomocy sąsiedzkiej oraz zacieśnienie współpracy instytucji pomocowych.
13. W opinii respondentów połowa beneficjentów usług społecznych to „ludzie z miasta, reszta z innych miejscowości”.

14. Komunikacja, zwłaszcza osób zależnych oraz z niesprawnością, stanowi bardzo duży problem logistyczny.
15. W opiniach badanych osób, utworzenie CUS może stanowić odpowiedź na zdiagnozowane niedostatki gminy. CUS mógłby pełnić rolę koordynacyjną, integracyjną, wspierającą, interwencyjną i rodzinną. Jego rolą byłoby zatem diagnozowanie aktualnych potrzeb i trendów społecznych oraz tworzenie zoptymalizowanej oferty, opartej o wykorzystanie możliwości podmiotów funkcjonujących na terenie gminy. Ważne będzie także pełnienie roli jednostki wspierającej, czasem inicjującej pewne zmiany, które w efekcie dążyć będą to zapobiegania wykluczeniu społecznemu oraz dostarczania celowanych usług społecznych dla mieszkańców gminy.

5. Studia przypadków

- Silną stroną działalności analizowanych organizacji pozarządowych, jest ich wyspecjalizowany charakter i duże doświadczenie w prowadzonej działalności. Ważnym aspektem jest także specjalistyczne wyposażenie oraz współpraca ze sponsorami, korzystanie ze zróżnicowanych źródeł finansowania oraz oddolny charakter, który korzystnie koreluje z motywacją pracujących w organizacjach osób.
- Zaletą funkcjonowania badanych podmiotów, jest także forma prawna w jakiej funkcjonują. Pozwala to na elastyczne dopasowywanie się do zmieniających się uwarunkowań społecznych, aktualnych wydarzeń i zgłaszanych potrzeb. Podmioty te są w stanie zareagować na pojawiające się potrzeby usług społecznych ze względu na to, że nie w każdym przypadku są zobligowane do oczekiwania na wprowadzenie zmian legislacyjnych.
- Wartością dla tworzonego CUS może być zatem korzystanie z zaplecza instytucjonalnego i kadrowego wyspecjalizowanych organizacji pozarządowych, co pozwoli na szybkie i elastyczne dostosowywanie usług społecznych do aktualnych potrzeb zgłaszanych przez społeczność lokalną.

XI. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę całokształt zgromadzonych informacji na potrzeby przygotowania niniejszej Diagnozy, można wskazać, że gmina Myślenice to gmina posiadająca wiele atrybutów przemawiających za tym, iż jest to gmina atrakcyjna jako miejsce zamieszkania, pracy i realizacji potrzeb życiowych mieszkańców. Jest to miejsce zapewniające względnie wysoką jakość życia, dostęp do kultury, rekreacji, dobrej jakości edukacji, pracy. Gmina posiada liczne walory związane z jej usytuowaniem na mapie województwa – dogodny dojazd do Krakowa i Zakopanego, stosunkowo nieduże odległości jakie mają do pokonania mieszkańcy gminy, aby dostać się do jej centrum, pełnienie roli ośrodka centralnego powiatu, a także punkt odniesienia dla mieszkańców sąsiednich gmin. O jakości życia w gminie pozytywnie świadczą także czynniki takie jak stały przyrost liczby mieszkańców, dodatni przyrost naturalny czy korzystna sytuacja na lokalnym rynku pracy. Gmina posiada także bogatą ofertę w miarę licznych podmiotów świadczących usługi społeczne, zarówno dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych, osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Potencjalnie każdy zainteresowany mieszkaniec może znaleźć takie elementy, które będą odpowiadały jego potrzebom. Trudność polega jednak na tym, że sam fakt istnienia placówek świadczących usługi społeczne, nie jest równoznaczny z możliwością tworzenia realnej oferty odpowiadającej zgłaszanym przez mieszkańców potrzebom. Problem ten dotyczy znacznej części analizowanych obszarów usług społecznych.

Zaletą gminy jest niewątpliwie jej **wysoki stopień urbanizacji**. Około 41% ogółu mieszkańców, zamieszkuje miasto Myślenice. Jest to istotne z tego względu, iż znacząca część ogółu istniejących w gminie instytucji, zlokalizowana jest w jej miejskiej części. Sytuacja ta powoduje, że dla znacznej części mieszkańców gminy **usługi społeczne dostępne są „na miejscu”, lub wymagają pokonania niedużej odległości**. Kwestia **dojazdu i komunikacji wewnątrz gminy** budzi jednak spore kontrowersje. O ile dojazd do poszczególnych części gminy własnym samochodem nie sprawia mieszkańcom większych trudności, o tyle przemieszczanie się komunikacją zbiorową staje się problemem, w szczególności dla młodzieży, osób starszych i osób z ograniczonymi zdolnościami motorycznymi. Nieadekwatna jest zarówno siatka połączeń, jak i rodzaj pojazdów używanych przez prywatnych przewoźników, który często utrudnia lub uniemożliwia dojazd do wybranych miejsc osobom z dysfunkcjami ruchu. Problem ten jest zatem jednym z kluczowych elementów ograniczających dostępność usług realizowanych na terenie gminy.

W nawiązaniu do powyższego podkreślić warto także **polaryzację na linii wieś-miasto**. Mimo niedużych odległości od centrum gminy i względnej dostępności usług dla znaczącej części mieszkańców, tereny wiejskie rysują się jako przestrzeń niedoinwestowana w zakresie usług społecznych, miejsc i przestrzeni spotkań, rekreacji, zajęć dodatkowych dla młodzieży etc. Problem ten wybrzmiewał bardzo często w trakcie prowadzonych badań społecznych i przedstawiany był jako jedno z dużych wyzwań, przed jakim stoi nowotworzone CUS. Mieszkańcy co prawda rozumieją, że tereny wiejskie nie będą posiadały oferty równej ofercie miasta, zwracają jednak uwagę na potencjał wsi i znajdujących się na niej przestrzeni/obiektów, które po dokonaniu niedużych inwestycji mogą znacząco wyrównać obserwowaną dysproporcję. Dotyczy to zarówno wzmocnienia oferty zajęć w świetlicach wiejskich, jak i modernizacji lub budowy obiektów sportowo-rekreacyjnych w tych częściach gminy, w których nadal ich brakuje.

W zakresie **polityki prorodzinnej i wspieranie rodziny** gminę korzystnie wyróżniają warunki demograficzne (przyrost liczby mieszkańców, dodatni trend przyrostu naturalnego, niższa średnia

wieku, korzystne tendencje migracyjne), realizowane przez gminę programy (np. Rządowy Program Dobry start), funkcjonujące placówki wsparcia rodzin (np. OREW, Centrum Psychoterapii), a także działania prowadzone przez publiczne i niepubliczne instytucje. Z przeprowadzonej analizy wynika jednak, że blisko połowa badanych mieszkańców gminy, nie wie gdzie w razie zaistnienia potrzeby może zgłosić się po wsparcie. Problem ten wynika najprawdopodobniej z faktu zgłaszanego w trakcie badań jakościowych: rozproszenia i rozdrobnienia oferty placówek, brak systemu zintegrowanej informacji o dostępnych usługach na terenie gminy, a także słabej wymiany informacji między placówkami wsparcia na temat beneficjentów i ich potrzeb. Problemem w omawianym zakresie jest także długi okres oczekiwania na wsparcie, co dotyczy między innymi oferty żłobkowej – na terenie gminy funkcjonuje 1 żłobek publiczny z niewystarczającą liczbą miejsc i 2 niepubliczne, których oferta dla wielu mieszkańców jest zbyt kosztowna. Mimo istnienia placówek oferujących wsparcie psychologiczne, mieszkańcy zwracają uwagę na trudny dostęp i długi okres oczekiwania na możliwość skorzystania z pomocy terapeutów. Bardzo często w trakcie badań ankietowych wskazywano na potrzeby rozszerzenia usług logopedycznych, wsparcia psychiatrycznego oraz usług wpierających skierowanych do seniorów, osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. W chwili obecnej w gminie brakuje usług asystenckich, przerwy wytchnieniowej oraz usług interwencyjnych. Potrzeby te częściowo są realizowane przez podmioty publiczne i niepubliczne, jednakże ze względu na trend starzenia się społeczeństwa, zapotrzebowanie to w kolejnych latach będzie wzrastało.

Deficyty dotyczą także systemu **wspierania osób niepełnosprawnych** i ich rodzin. Na terenie gminy niepełnosprawność obok długotrwałej choroby jest jednym z głównych powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Oprócz wypłacanych świadczeń pomocowych, realizowane są liczne działania wspierające prowadzone przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Dostępne są zarówno usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, realizowany jest program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, funkcjonuje WTZ, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, prężnie działają organizacje pozarządowe, w tym Caritas Betania. Stopniowo poprawia się społeczna recepcja niepełnosprawności. Niemniej jednak z przeprowadzonych badań wynika, że zakres dostępnej ofert wsparcia, realizowanych programów i działań na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznych, jest nadal niewystarczający. Badane osoby wskazują wprost braki dotyczące usług wspierających dla rodzin osób z niepełnosprawnościami, braki w dostępności usług rehabilitacyjnych, a także wsparcia w postaci porad prawnych, czy zróżnicowanych konsultacji specjalistycznych. Wymagany jest rozwój opieki interwencyjnej oraz opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnością. Wskazuje się także na luki w systemie rehabilitacji zawodowej, w tym braku Zakładu Aktywności Zawodowej, spółdzielni socjalnych nastawionych na zatrudnianie osób z niepełnosprawnością, czy trenerów pracy. Lukę tą mogą wypełnić działania CUS, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, w ramach pozyskiwania środków zewnętrznych lub zlecenia zadań publicznych.

Promocja i ochrona zdrowia to kolejny z elementów usług społecznych, który na poziomie danych statystycznych wpływa na korzystny obraz gminy. Na jej terenie oprócz licznych przychodni, funkcjonuje także szpital z poradniami specjalistycznymi, rozbudowana sieć aptek, a także placówki wsparcia takie jak ŚDS, Dzienny Dom Senior+. Prowadzone są kluby seniora, wolontariat, zajęcia terapeutyczne. Jednocześnie na trudności w dostępie do służby zdrowia wskazuje aż 63,8% badanych dorosłych mieszkańców. Często wskazywano na braki we wsparciu terapeutycznym dzieci i młodzieży,

nieadekwatnej ofercie dostępności usług logopedycznych, czy psychologicznych. Braki te są istotne także z tego względu, że blisko 90% badanej młodzieży styka się z przypadkami hejtu, agresji, przemocy, czy alkoholizmu. Młodzież nie zawsze posiada umiejętności odpowiedniego reagowania na pojawiające się problemy i nie wie gdzie kierować się po pomoc. Ponadto jak wynika z badań ankietowych ich zainteresowanie programami profilaktycznymi jest niewielkie. Chęć udziału w tego typu działaniach wyraża niespełna 1/3 młodzieży szkolnej. Niemniej jednak rozwój programów profilaktycznych i zapobiegawczych, kierowanych zarówno do młodzieży, jak i osób dorosłych, może być odpowiedzią na trudności w dostępie do specjalistycznej pomocy zdrowotnej, jak i problemów zgłaszanych przez młode osoby.

Aktywność obywatelska i kapitał społeczny w świetle zgromadzonych informacji to jedne z kluczowych zasobów jakimi gmina dysponuje. Wielokrotnie w trakcie badań podkreślano przywiązanie mieszkańców do życia w gminie, zadowolenie z zamieszkiwania na jej terenie oraz dużą chęć angażowania się w życie społeczne. Informacje te potwierdzają zarówno dane wskaźnikowe dotyczące ponadprzeciętnej aktywności wyborczej mieszkańców w wyborach samorządowych (co świadczy o zaangażowaniu obywatelskim), a także wysoki współczynnik liczby funkcjonujących w gminie organizacji pozarządowych przypadających na mieszkańca (aktywność społeczna). Mimo pozytywnych aspektów aktywności społecznej i obywatelskiej, wskazać należy jednak na słabość sektora pozarządowego w Myślenicach, wyrażającą się poprzez ograniczony zasięg działania większości organizacji pozarządowych, brak zaplecza infrastrukturalnego i finansowego, czy lokalowego. Tylko nieliczne z nich w sposób realny dostarczają wysokiej jakości usług społecznych mieszkańcom. Sektor ten może być mocnym partnerem we wprowadzaniu innowacji społecznych w gminie, jednakże nadal wymaga wsparcia w postaci doradztwa i działań inkubacyjnych. Działania te może zapewnić CUS, w przyszłości efektem dodanym działań inkubacyjnych, może być natomiast pojawienie się nowych usług społecznych, dostarczanych przez organizacje pozarządowe. Zaletą tego rozwiązania (jak wykazano na przykładzie analizy case study 2 lokalnych organizacji) jest także fakt ich elastyczności, często dobrej jakości kadr, a także możliwość dywersyfikacji źródeł finansowania działań, na jakie nie mogą sobie pozwolić instytucje samorządowe.

Edukacja publiczna i reintegracja zawodowa. Myślenice mogą poszczycić się dobrą jakością oferty kształcenia na każdym poziomie, dostępnością zróżnicowanych placówek kształcenia. Na uwagę zasługują a także pozytywne wskaźniki dotyczące lokalnego rynku pracy i poziomu bezrobocia rejestrowanego, utrzymujące się na poziomie kilku procent. Dlaczego oba obszary zostały połączone, jeśli oceniane są pozytywnie? Z przeprowadzonych na potrzeby Diagnozy badań wynika, że aktualnie wyzwaniem Myślenic nie jest bezrobocie jako takie, lecz samoocena przygotowania do pracy zawodowej wystawiona przez uczniów szkół średnich. Lokalny rynek pracy najprawdopodobniej jest w stanie wchłonąć absolwentów szkół średnich, lecz mniej więcej połowa badanej młodzieży jest zdania, że ich przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej nie jest wystarczające. Ponadto blisko 2/3 z nich wskazuje na deficyty we wsparciu oferowanym przez szkoły w kwestiach planowania kariery zawodowej. Ponad 40% respondentów źle, lub bardzo źle ocenia dostępność zajęć pozalekcyjnych i zajęć pozwalających na rozwój własnych zainteresowań. Jednocześnie tylko 40% badanych młodych osób twierdzi, że korzysta z zajęć pozalekcyjnych (najczęściej sportowych, rzadziej edukacyjnych lub językowych). Głównym powodem nieuczęszczania na zajęcia dodatkowe jest zdaniem młodzieży brak odpowiedniej oferty zajęć. Zarówno młodzież jak i osoby dorosłe wskazują, że deficytem gminy jest brak oferty kursów i szkoleń dla osób chcących zmienić zawód lub doszkolić się. Sytuacja ta pokazuje wprost obszar

potencjalnych wyzwań w ofercie usług społecznych, które może próbować zapełniać działaniami Centrum Usług Społecznych.

Kultura i rozrywka. Ostatni z omawianych w tej części dokumentu obszarów, dotyczy szeroko rozumianej oferty czasu wolnego, na którą składają się zarówno elementy usług z obszaru kultury, rozrywki, sportu, turystyki i rekreacji. Analizując zasoby gminy Myślenice, nie sposób pominąć dobrze rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną Zarabia, atrakcje góry Chełm, rzekę Rabę, czy samo ukształtowanie gminy, pozwalające na przyciąganie turystów. W gminie funkcjonują także liczne publiczne i niepubliczne instytucje kulturalne, w tym Myślenicki Ośrodek Kultury i Sportu, Myślenickie Towarzystwo Kultury, kino (działające w ramach MOKiS), czy organizacje takie jak np. Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Związek Emerytów i Rencistów, Koła Gospodyń Wiejskich, Zespół Pieśni i Tańca Ziemia Myślenicka. Z przeprowadzonych badań wynika jednak, że w ofercie kulturalno-rozrywkowej gminy w szczególności jednak brakuje oferty skierowanej do młodzieży szkolnej. Sama młodzież wskazuje na deficyty związane z brakiem dostępności do miejsc aktywności społecznej, miejsc spędzania wolnego czasu, dedykowanej im oferty rozrywkowej oraz lokali/punktów usługowych, gastronomicznych, które oprócz funkcji pełnionych statutowo, mogłyby odgrywać rolę integracyjną i zapewniającą przestrzeń do spotkań grupowych. Podobne odczucia mają także pełnoletni mieszkańcy, którzy zainteresowani są uczestnictwem w kulturze, szerokok rozumianej rozrywce (koncertach, wydarzeniach lokalnych i folklorystycznych), a także szkoleniach, kursach i wydarzeniach sportowych. Z relacji badanych osób wynika także to, że znacząca część oferty kulturalno-rozrywkowej skoncentrowana jest w centrum gminy, z pominięciem terenów wiejskich. W ofercie (zwłaszcza na terenach wiejskich) brakuje zarówno przestrzeni publicznych – parków, placów zabaw, jak i działań o charakterze integracyjnym, które mogłyby być realizowane w ogólnodostępnych świetlicach. Wyzwaniem dla obszaru kultury i rozrywki jest także dostęp do informacji o ofercie placówek funkcjonujących na terenie gminy. Oferta ta często nie jest znana przez mieszkańców i nie zawsze wiedzą gdzie jej poszukiwać. Oczekują wobec tego, powstania podmiotu, który dane na ten temat będzie agregował i upowszechniał. Rolę tą w ich opinii, może przejąć CUS.

Ze zgromadzonych danych wynika zatem, że gmina Myślenice dysponuje dużym potencjałem w zakresie funkcjonujących na jej terenie instytucji i tworzonej przez nie oferty. Wyzwaniem jednak jest to, aby ofertę tą zintegrować i docelowo rozbudowywać o nowe elementy, które odpowiadały będą aktualnemu zapotrzebowaniu jak np. oferta kursów, szkoleń, działań edukacyjnych, profilaktycznych, wspierających – asystentura, przerwa wytchnieniowa, wsparcie interwencyjne, oferta żłobkowa oraz oferta czasu wolnego. W realizacji tychże przedsięwzięć, gmina Myślenice może, a nawet powinna wykorzystywać/włączyć w swe działania potencjał społeczności lokalnej, a zwłaszcza organizacji pozarządowych oraz lokalnych przedsiębiorców. Ważne będzie także podjęcie działań zmierzających do wyrównania potencjałów na linii wieś-miasto, w tym wykorzystania lokalnych zasobów obszarów wiejskich, zapewnienia komunikacji zbiorowej, a także zapewnienia dostępu do informacji o ofercie usług realizowanych przez publiczne i niepubliczne instytucje. W związku z powyższym, powołanie Centrum Usług Społecznych może stać się odpowiedzią na zgłaszane potrzeby i oczekiwania mieszkańców, ale także pozytywnie wpłynąć na obraz usług realizowanych przez gminę. W pewien sposób „odczarować” skojarzenie usług społecznych, które najczęściej redukowane są tylko i wyłącznie do usług pomocy społecznej.

XII. Rekomendacje

Realizacja działań na rzecz wspólnoty (rozumianej jako mieszkańcy gminy) poprzez ofertę Centrum Usług Społecznych w gminie Myślenice to przede wszystkim **koncentracja na tych obszarach**, które ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych z dn. 19 lipca 2019 definiuje następująco:

- wspieranie rodziny,
- pomoc społeczna,
- wspieranie osób niepełnosprawnych.

Wymienione trzy obszary priorytetowe to rezultat wskazań respondentów podczas przeprowadzonych w gminie badań diagnostycznych. Obszary te wskazywane były przez badane osoby najczęściej, jako te, w ramach których dostrzega się największe deficyty w gminie i stanowią potrzeby wymagające szybkiej interwencji strukturalnej (co oznacza, że mieszkańcy nie są w stanie samodzielnie zniwelować tych deficytów - potrzebna jest do tego zorganizowana współpraca podmiotów z sektora usług społecznych i instytucji towarzyszących).

Istotnymi obszarami działalności CUS w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy, powinny być także **działania z zakresu:**

- usług promocji i ochrony zdrowia,
- wspierania aktywności obywatelskiej,
- kultury i edukacji.

Pomimo szerokiego spectrum obszary te mogą się wzajemnie uzupełniać, co wzmocni skuteczność interwencji Centrum Usług Społecznych w gminie Myślenice, a równocześnie pozwoli na zaangażowanie przedstawicieli różnych branż i grup społeczno-zawodowych, również spoza sektora JST.

Skuteczność realizacji powyższych działań wiąże się z koniecznością **wzmocnienia infrastruktury towarzyszącej**, w tym szczególnie kwestii dotyczących:

- mobilności i komunikacji
- oraz readaptacji zawodowej grup szczególnie narażonych na wykluczenie, w tym osób z niepełnosprawnością oraz matek powracających na rynek pracy.

Aby efektywnie realizować działania na rzecz beneficjentów usług społecznych ważna jest również **strategia włączająca sektor pozarządowy** jako jednego z kluczowych partnerów w działaniach na rzecz mieszkańców, zwłaszcza na obszarach wiejskich i oddalonych od centrum. Dostępne dla NGO zasoby w postaci konkursów ofert mogą stanowić istotny czynnik uzupełniający niedobory infrastrukturalne i systemowe na terenie gminy. **Podobnie współpraca trójsektorowa** (realizowana we współpracy przedstawicieli samorządu, sektora pozarządowego i biznesu) stanowić może przestrzeń wypełniającą deficyty w zakresie m.in.:

- opieki krótko i długoterminowej,

- punktów przedszkolnych czy żłobków,
- rozwoju usług rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami,
- oraz organizacji czasu wolnego młodzieży niepełnoletniej i pełnoletnich osób z niepełnosprawnościami (np. inkubatory przedsiębiorczości).

Powyższe obszary priorytetowe stanowią główny obszar potencjalnych działań CUS. W praktyce warto zatem rozważyć wytyczenie kilku ścieżek realizacji planów i zadań gminy, w tym przede wszystkim takich, które bezpośrednio wynikają z diagnozy, tj.:

1. Polityka prorodzinna i wspieranie rodziny - działania takie jak:

- zorganizowana formalnie i nieformalnie opieka nad dziećmi do lat 3, poprzez tworzenie domowych żłobków i punktów przedszkolnych, ale również banków czasu i samopomocowych grup wsparcia (dwa ostatnie rozwiązania można wykorzystać również do realizacji działań wspierających i opiekuńczych w przypadku rodzin z osobami z niepełnosprawnością i innych grup, np. samotnych seniorów czy osób czasowo niezdolnych do samodzielnego funkcjonowania);
- stworzenie wsparcia merytorycznego dla młodzieży niepełnoletniej w zakresie organizacji czasu wolnego po szkole, w formie m.in. lekcji wyrównawczych, zajęć hobbyistycznych czy integracyjnych, zwłaszcza wyrównujących szanse rozwojowe młodzieży z terenów wiejskich;
- oferta terapeutyczna, szczególnie dla osób w okresie poporodowym, ale również członków rodzin osób z niepełnosprawnościami (szczególnie opiekunów, których okoliczności zmusiły do rezygnacji z życia zawodowego na rzecz całodobowej opieki nad członkiem rodziny);

2. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin - w szczególności rozwój oferty wspierającej w formie m.in.

- usług opiekuńczych,
- specjalistycznych opiekuńczych,
- asystentura społeczna,
- czy rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością.

Działania te powinny zostać rozszerzone o wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnością, przerwę wytchnieniową, a także inicjatywy nastawione na deinstytucjonalizację usług wspierających. Docelowo powinno rozwijać się bowiem wsparcie środowiskowe, poza stacjonarnymi ośrodkami pomocy.

Ważną rolę odgrywać będą również działania nastawione na rozwój oferty rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością (m.in. ZAZ i spółdzielnie socjalne oraz zatrudnienie wspierane). Na uzupełnienie zasługuje również dostępna obecnie oferta poradnictwa prawnego dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

3. Promocja i ochrona zdrowia – ze względu na wskazywaną w trakcie badań trudność w dostępie do specjalistów z zakresu służby zdrowia, proponuje się wypracowanie pakietu szkoleń, kursów i przedsięwzięć nastawionych na profilaktykę prozdrowotną. Ważnym kierunkiem będzie także nastawienie na przeciwdziałanie niepożądanym zjawiskom dotyczącym młodzieży - przypadki hejtu, przemocy, alkoholizmu i narkomanii. W ramach współpracy z podmiotami publicznymi i niepublicznymi, CUS powinien wykorzystywać dostępne źródła finansowania na cele związane

z poprawą dostępu do usług psychologicznych, psychiatrii dziecięcej, diagnoz na wczesnym etapie występowania problemów zdrowotnych oraz wdrażania nowoczesnych rozwiązań z zakresu telemedycyny itp.

4. **Aktywność obywatelska** – kluczową rolę CUS w zakresie aktywności obywatelskiej powinna być inkubacja i wspieranie zarówno grupy inicjatywne, jak i funkcjonujących w gminie NGO i grup nieformalnych/zadaniowych czy inicjatyw obywatelskich. Wsparcie i ukierunkowanie aktywności społecznej może przyczynić się w przyszłości do wypracowania szerokiego partnerstwa na poziomie gminy i instytucji społecznych, dzięki któremu możliwe będzie elastyczne i adekwatne do zgłaszanych potrzeb dostarczanie usług społecznych mieszkańcom.
5. **Edukacja publiczna** – oprócz oferty kształcenia formalnego dostępnego na terenie gminy, ważnym elementem działalności CUS będzie wsparcie edukacji pozaformalnej i nieformalnej. W szczególności rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, zajęć integracyjnych i rozwojowych, kursów i szkoleń dla osób chcących podwyższyć kwalifikacje, lub zmienić profil zawodowy. Z diagnozy potrzeb młodzieży wynika również zapotrzebowanie na zajęcia o charakterze zajęć praktycznych, ogólnorozwojowych oraz wykorzystujących elementy rękodzieła. Może to być także element działań nastawionych na wzmocnienie więzi międzypokoleniowych oraz transmisji kultury, wartości i postaw między pokoleniem dzieci, rodziców i dziadków.
6. **Kultura i rozrywka** – rolą CUS w obszarze kultury i rozrywki może być zarówno integracja i promocja oferty dostępnej w funkcjonujących na terenie gminy instytucji, ale także realizacja nowych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym i rozrywkowym. CUS może być także zapleczem wspierającym inicjatywy oddolne mieszkańców i ich instytucji.

Proponowany powyżej zakres działań traktować należy jako kafeterię o charakterze otwartym. CUS powinien być bowiem podmiotem, który na bieżąco reaguje na zmiany społeczne oraz analizuje zakres zapotrzebowania na poszczególne usługi, poszukuje nowych rozwiązań i stara się integrować potencjały instytucji funkcjonujących w jego otoczeniu. Organizacja Centrum Usług Społecznych powinna zatem odpowiadać kluczowym, zdefiniowanym w trakcie badań obszarom w gminie Myślenice, w ramach których realizowane będą:

1. Koordynacja dostępnych usług społecznych na terenie gminy (poprzedzona ich identyfikacją) oraz bieżące monitorowanie.
2. Integracja i rozpoznanie podmiotów świadczących usługi społeczne w gminie Myślenice oraz łączenie dostępnej oferty w pakiety usług.
3. Wsparcie - w szczególności aktywności społecznej i instytucji obywatelskich, w formie inkubatora (tj. zaplecza instytucjonalnego, lokalowego oraz organizacyjnego).
4. Interwencja - CUS traktowany jako realizator usług społecznych, w tym w szczególności usług pomocy społecznej, zabezpieczenia społecznego, a także wsparcia kryzysowego.
5. Wsparcie zewnętrzne - CUS jako podmiot świadczący pomoc i wsparcie rodzinom.

Centrum Usług Społecznych nie może być podmiotem działającym w próżni. Ze względu na konieczność optymalizacji kosztów funkcjonowania, CUS powinien być osadzony w istniejącej już infrastrukturze, wykorzystując i wzmocniając lokalny potencjał. Dlatego postuluje się zorganizowanie CUS w miejscu ogólnodostępnym, z zapleczem lokalowym oraz kadrowym. W trakcie prowadzonych badań

wskazywano obszar myślenickiego rynku jako lokalizację optymalną (rynek bowiem stanowi miejsce centralne nie tylko dla miasta, ale i całej gminy, łatwo tu również mogą dotrzeć mieszkańcy z terenu całej gminy, ze względu na zlokalizowany w pobliżu dworzec autobusowy). W przypadku rozszerzenia działalności CUS na obszary wiejskie, powinno się wykorzystywać potencjał istniejących świetlic i obiektów gminnych.

Promocja działań CUS powinna być odpowiedzią na stwierdzone sposoby wymiany informacji w gminie, czyli wykorzystywać współczesne trendy i kanały komunikacji. Z przeprowadzonych badań wynika, że znaczna część mieszkańców gminy najczęściej i najchętniej poszukuje informacji (m.in. o lokalnej ofercie usługowej, kulturalnej oraz ofercie wsparcia) w mediach elektronicznych. Dlatego niezbędne będzie uwzględnienie działań promocyjnych prowadzonych poprzez media społecznościowe, stronę internetową, newsletter, a także lokalne portale informacyjne. Ze względu na duże zróżnicowanie potencjalnych odbiorców oferty CUS, nie bez znaczenia będzie także wykorzystanie zróżnicowanych form i kanałów komunikacji jakimi są plakaty, ulotki, e-dziennik oraz ambony kościelne. Docelowo CUS powinien zmierzać do tego, aby jego oferta nie była kojarzona wyłącznie z pomocą społeczną, „opieką społeczną”, czy wsparciem dla osób potrzebujących pomocy. Powinna to być instytucja wszechstronna, która z definicji i racji pełnionych zadań, jest w pewnym sensie organizatorem życia społecznego w gminie.

XIII. Bibliografia

Publikacje:

Dlaczego Centrum Usług Społecznych?, M. Rymsza, Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2020

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych, D. Bazuń, J. Frątczak-Müller, M. Jaskulska, M. Kwiatkowski, A. Mielczarek-Żejmo, Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2020

Zarządzanie usługami w centrum usług społecznych, T. Kaźmierczak, A. Karwacki, Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2020

Współpraca międzysektorowa w centrum usług społecznych, Ł. Waszak, Z. Wejcman, Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2020

Organizator społeczności lokalnej w centrum usług społecznych, B. Bąbska, B. Skrzypczak, Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2020

Programy:

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2025

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Myślenice na lata 2021 –2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2022 dla Gminy Myślenice

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016 – 2020

Sprawozdania:

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach za 2019 rok

Sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myślenicach za rok 2019

Sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Myślenicach za rok 2018

Sprawozdanie Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Ustawy:

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818)

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2020 poz. 1876)

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020 poz. 821)

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. (Dz.U. 2021 poz. 573)

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2020 poz. 1409)

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2020 poz. 1057)

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2020 poz. 176)

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. 2019 poz. 2407)

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz.U. 2020 poz. 1329)

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2020 poz. 111)

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. 2020 poz. 1348)

Strony internetowe:

Biuletyny Informacji Publicznej Województwa Małopolskiego:

<https://bip.malopolska.pl/umigmyslenice>

Centrum Usług Społecznych / Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej: <https://opsmyslenice.pl>

Dziennik Polski: <https://dziennikpolski24.pl/region/myslenice/>

Fanpage Miasta i Gminy Myślenice: <https://www.facebook.com/gminamyslenice>

Gazeta Myślenicka: <https://gazeta.myslenice.pl>

Głos 24 Myślenice: <https://glos24.pl/informacje/myslenice>

Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl>

Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej: <https://www.prezydent.pl>

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną koło w Myślenicach:
<https://psonimyslenice.pl>

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myślenicach: <http://www.poradniamyslenice.pl>

Portal KMY: <https://kmy.pl/tag/myslenice/>

Portal Miasto Info: <https://miasto-info.pl>

Powiat myślenicki: <https://www.myslenicki.pl>

Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach: <https://myslenice.praca.gov.pl/>

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Myślenicach: <https://soswmyslenice.edu.pl>

Telewizja Internetowa Myślenice: <https://www.myslenice-itv.pl>

Urząd Miasta i Gminy w Myślenicach: <https://myslenice.pl>

XIV. Spis tabel i wykresów

Wykres 1 Liczba ludności Gminy Myślenice w latach 2011-2019.....	14
Wykres 2 Piramida wieku mieszkańców Gminy Myślenice w 2019 roku	14
Wykres 3 Ekonomiczne grupy wieku mieszkańców Gminy Myślenice w latach 2010-2019	15
Wykres 4 WSPÓŁCZYNNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO OSOBAMI STARSZYMI GMINY MYŚLENICE W LATACH 2010-2019	15
Wykres 5: SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY MYŚLENICE W LATACH 2010-2019.....	15
Wykres 6 LICZBA MAŁŻEŃSTW I ROZWODÓW NA 1000 MIESZKAŃCÓW POWIATU MYŚLENICKIEGO W LATACH 2015-2019.....	16
Wykres 7 ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH W GMINIE MYŚLENICE W LATACH 2015- 2019	17
Wykres 8 ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W LATACH 2015-2019.....	17
Wykres 9 DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO NA 1 TYS. DZIECI W WIEKU 3-5 LAT DLA GMINY MYŚLENICE, POWIATU MYŚLENICKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W LATACH 2015-2019.....	17
Wykres 10 LICZBA RODZIN W GMINIE MYŚLENICE KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	23
Wykres 11 Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej na przestrzeni lat 2015-2019 dla Gminy Myślenice, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego	23
Wykres 12 Beneficjenci środowiskowej formy pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w latach 2015- 2019 dla Gminy Myślenice, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego.....	24
Wykres 13 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne w latach 2015-2019 dla gminy Myślenice, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego.....	25
Wykres 14 Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w latach 2015-2019 dla gminy Myślenice, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego.....	25
Wykres 15 Liczba przyznanych posiłków w Gminie Myślenice w latach 2015-2019	26
Wykres 16 ILOŚĆ RODZIN OBJĘTA ASYSTENTURĄ RODZINY W LATACH 2015-2019 W GMINIE MYŚLENICE	28
Wykres 17 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na terenie Gminy Myślenice w latach 2014- 2019	36
Wykres 18 LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO NA 1000 LUDNOŚCI W LATACH 2015-2019	38
Wykres 19 Frekwencja wyborcza podczas wyborów prezydenckich	39
Wykres 20 Frekwencja wyborcza podczas wyborów parlamentarnych 2011,2015i 2019 rok	39
Wykres 21 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2015-2019 w gminie Myślenice, powiecie myślenickim i województwie małopolskim	42
Wykres 22 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Myślenice/ średnia krajowa za 2020 rok.....	46
Wykres 23 Edukacyjne grupy wieku w gminie Myślenice na 31.12.2019r.....	46
Wykres 24 Liczba bezrobotnych w Gminie Myślenice w latach 2016-2019	48
Wykres 25 Pracujący na 1000 ludności w latach 2015-2019	48
Wykres 26 Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	49

Wykres 27 Stopa bezrobocia długotrwałego dla Gminy Myślenice w latach 2015-2019	49
Wykres 28 Liczba osób korzystająca z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2020.....	50
Wykres 29 Struktura respondentów pod względem miejsca zamieszkiwania.....	55
Wykres 30 Od jak dawna zamieszkuje Pan(i) gminę?.....	55
Wykres 31 Płeć respondentów.....	56
Wykres 32 Struktura wieku respondentów	56
Wykres 33 Wykształcenie respondentów	57
Wykres 34 Status na rynku pracy	57
Wykres 35 Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?	58
Wykres 36 Czy należy Pan(i) do którejś z wymienionych grup?	58
Wykres 37 Czy uważa Pani/Pana, że gmina Myślenice jest dobrym miejscem do życia?	59
Wykres 38 katalog usług społecznych, których zdaniem respondentów brakuje (nie ma ich, nie są dostępne) na terenie gminy Myślenice (cz.1)	60
Wykres 39 KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH, KTÓRYCH ZDANIEM RESPONDENTÓW BRAKUJE (NIE MA ICH, NIE SĄ DOSTĘPNE) NA TERENIE GMINY MYŚLENICE (CZ.2)	61
Wykres 40 Dla jakich grup społecznych w gminie brakuje oferty w szczególności?	63
Wykres 41 Proszę określić, w jakiego typu wydarzeniach/imprezach kulturalnych najchętniej brał(a)by Pan(i) udział?.....	64
Wykres 42 Czy był(a)by Pan(i) zainteresowana/zainteresowany korzystaniem z usług CUS (miejsca skupiającego usługi społeczne i informacje o nich w jednym miejscu)?	64
Wykres 43 Skąd chciał(a)by Pan(i) otrzymywać informacje o ofercie i usługach dostępnych w Centrum Usług Społecznych?	66
Wykres 44 Czy Pani/Pana zdaniem punkty wsparcia/usługi społeczne na terenie Myślenic rozmieszczone są w taki sposób, aby były dostępne dla mieszkańców gminy?	67
Wykres 45 Skłonność do angażowania się i korzystania ze wsparcia	68
Wykres 46 Miejsce zamieszkania uczniów szkół z terenu gminy Myślenice	69
Wykres 47 Rok urodzenia uczniów z terenu gminy Myślenice	70
Wykres 48 Czy uważasz, że gmina Myślenice jest dobrym miejscem do życia?	70
Wykres 49 Z poniższej listy wskaż miejsca lub usługi, których Twoim zdaniem brakuje na terenie Myślenic (nie ma ich, nie są dostępne).....	72
Wykres 50 Jakich jeszcze miejsc lub usług Twoim zdaniem brakuje w gminie Myślenice?	73
Wykres 51 Skąd chciał(a)byś otrzymywać informacje o ofercie i usługach dostępnych w Centrum Usług Społecznych?	74
Wykres 52 Tematyka zajęć pozalekcyjnych	76
Wykres 53 Rodzaj zajęć.....	76
Wykres 54 Powody dla których młodzież szkolna nie uczęszcza na zajęcia dodatkowe	78
Wykres 55 Czy po ukończeniu szkoły czujesz się gotowa/gotowy do wejścia na rynek pracy?.....	78
Wykres 56 Jak oceniasz ofertę rozrywkową skierowaną do młodzieży w Myślenicach? (koncerty, wystawy itp.).....	79
Wykres 57 W jakich imprezach kulturalnych chętnie byś uczestniczył(a)?.....	79
Wykres 58 Napotymane sytuacje ryzykowne	81

Wykres 59 Czy wiesz gdzie udać się po pomoc/wsparcie w razie, gdyby któryś z wyżej wymienionych problemów (przemoc, hejt, itp.) dotyczył Ciebie osobiście?	81
Wykres 60 Czy chciał(a)byś wziąć udział w zajęciach/spotkaniach na temat zapobiegania i reagowania na problemy z przemocą, alkoholem, hejtem itp.?	82
Tabela 1 Dane dotyczące organizacji zajęć dla seniorów- Dom Dzienny Senior +.....	35
Tabela 2 Jakich jeszcze usług społecznych (niepieniężnych) Pani/Pana zdaniem brakuje w gminie Myślenice?	62
Tabela 3 Jakimi usługami/jaką ofertą usług był(a)by Pan(i) ewentualnie zainteresowana/zainteresowany?.....	65
Tabela 4 Wolontariat.....	74
Tabela 5 Proszę oceń poszczególne elementy związane z funkcjonowaniem Twojej szkoły	75
Tabela 6 Kto organizuje/prowadzi te zajęcia?	77
Rysunek 1 MAPA GMINY MYŚLENICE I OKOLICZNYCH MIEJSCOWOŚCI	10
Rysunek 2 Mapa Gminy Myślenice.....	11